

PT

Visie en
Verkiezingsprogramma
Van Vertrouwenscrisis
naar Noaberstaat

Visie en
Verkiezingsprogramma
2023-2027
Van Vertrouwenscrisis

2

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Graag richt ik een bijzonder woord van dank aan al die mensen die in een zeer korte tijd, vaak ten koste van hun vakantie, een compleet nieuw programma hebben samengesteld.

Programmacommissie, werkgroepen, schrijfteam, bestuur, beleidsmedewerkers, kenniscentrum, communicatieafdeling, betrokken leden en burgers, vakmensen uit de praktijk, medewerkers van het Partijbureau. We zijn jullie zonder uitzondering zeer veel dank verschuldigd!

We hebben niet alle input in de eindversie kunnen verwerken, maar iedere bijdrage heeft ons geholpen een veelzijdig beeld te vormen en een goede discussie te voeren. Zo zijn we tot een heldere visie en afgewogen standpunten gekomen voor een beter Nederland.

DANKWOORD

Graag richt ik een bijzonder woord van dank aan al die mensen die in een zeer korte tijd, vaak ten koste van hun vakantie, een compleet nieuw programma hebben samengesteld.

Programmacommissie, werkgroepen, schrijfteam, bestuur, beleidsmedewerkers, kenniscentrum, communicatieafdeling, betrokken leden en burgers, vakmensen uit de praktijk, medewerkers van het Partijbureau. We zijn jullie zonder uitzondering zeer veel

schrijfteam, bestuur, beleidsmedewerkers, We hebben niet alle input bijdrage heeft ons geholpen een veelzijdig beeld te vormen en een goede discussie te voeren.

Zo zijn we tot een heldere visie en afgewogen standpunten gekomen CONCEPT voor een beter Nederland.

een veelzijdig beeld te vormen en een goede discussie te voeren.

Zo zijn we tot een heldere visie en afgewogen standpunten gekomen voor een beter Nederland. We hebben niet alle input in de eindversie kunnen verwerken, maar iedere bijdrage heeft ons geholpen een veelzijdig beeld te vormen en een goede discussie te voeren. Zo zijn we tot een heldere visie en afgewogen standpunten gekomen voor een beter Nederland. schrijfteam, bestuur, beleidsmedewerkers, kenniscentrum, communicatieafdeling, betrokken leden en burgers, vakmensen uit de praktijk, medewerkers van het Partijbureau. We zijn jullie zonder uitzondering zeer veel We hebben niet alle input

3

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van BBB voor de komende Kamerperiode. Een realistisch, evenwichtig toekomstgericht programma dat recht doet aan en antwoord geeft op de uitdagingen waar ons land voor staat.

Veel kiezers willen natuurlijk weten welke standpunten we op allerlei terreinen innemen. Uit alle hoeken en gaten van onze maatschappij hebben we inbreng gekregen en de vraag om onze mening te geven over honderden vraagstukken.

Het verkiezingsprogramma is de leidraad voor de toekomstige fractie van BBB voor de komende jaren.

Zij brengen de standpunten uit het programma zo goed mogelijk naar voren in de Tweede Kamer. Sommige zaken worden uitgevoerd door provincies en gemeenten, maar BBB vindt het belangrijk dat kiezers weten waar we voor staan én vooral wat we willen bereiken voor Nederland.

HET VERKIEZINGSPROGRAMMA IS OPGEBOUWD UIT 2 ONDERDELEN:

1. Onze visie op een Iedere dag BBBeter Nederland

2. Onze standpunten over een breed scala van onderwerpen

Ook komen de identiteit en kernwaarden van BBB aan de orde. Onze BBB-volksvertegenwoordigers, dus

Caroline en haar collega-BBB-Kamerleden, strijden de komende jaren voor de standpunten in ons programma.

Daar waar een standpunt nog niet helder is, werken zij vanuit de BBB-visie.

Onze BBB-volksvertegenwoordigers controleren het kabinet, inclusief eventueel door BBB geleverde ministers en staatssecretarissen, op basis van onze visie.

Onze BBB-volksvertegenwoordigers stemmen volgens de uitgangspunten van onze visie en ons verkiezingsprogramma en zien bij moties en amendementen de stemadviezen (zogenaamde appreciaties) van het kabinet niet als een stemopdracht voor de coalitiefracties in de

Tweede Kamer. Dit heet dualisme. Dualisme wil zeggen dat er een duidelijke scheiding is tussen kabinet en parlement. De regel die dan strikt genomen geldt is: de regering regeert, het parlement controleert. Fractiediscipline is bij BBB geen kadaverdiscipline. Wij vullen dit in met vrijheid voor Kamerleden bij medischethische kwesties of andere fundamentele kwesties, waarin we binnen een fractie van mening kunnen verschillen.

Onze visie is ook de inzet bij eventuele coalitieonderhandelingen. BBB wil straks, na de verkiezingen, geen regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm te geven.

Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal eens per jaar beoordeeld wordt door de hele Tweede Kamer. Zitten we op de goede weg? Waar gaat het fout?

Waar moeten we bijsturen? Geen 884 bolletjes met dichtgetimmerde afspraken, waarover de kiezer over vier jaar weer mag stemmen. Dat vraagt om een brede visie voor de toekomst van Nederland.

INLEIDING

CONCEPT

Veel kiezers willen natuurlijk weten welke standpunten we op allerlei terreinen innemen. Uit alle hoeken hebben we inbreng gekregen en de vraag om onze mening te geven over Het verkiezingsprogramma is de leidraad voor de toekomstige fractie van BBB voor de komende jaren.

Zij brengen de standpunten uit het programma zo goed mogelijk naar voren in de Tweede Kamer. Sommige zaken worden uitgevoerd door provincies en gemeenten, maar BBB vindt het belangrijk dat kiezers weten waar we voor staan én vooral wat we willen bereiken voor Nederland.

HET VERKIEZINGSPROGRAMMA IS OPGEBOUWD UIT 2 ONDERDELEN:

2. Onze standpunten over een breed scala van onderwerpen Ook komen de identiteit en kernwaarden van BBB aan de orde. Onze BBB-volksvertegenwoordigers, dus Caroline en haar collega-BBB-Kamerleden, strijden de komende jaren voor de standpunten in ons programma. Daar waar een standpunt nog niet helder is, werken zij vanuit de BBB-visie.

Onze BBB-volksvertegenwoordigers controleren het kabinet, inclusief eventueel door BBB geleverde

ministers en staatssecretarissen, op basis van onze visie. Onze BBB-volksvertegenwoordigers stemmen volgens de uitgangspunten van onze visie en ons verkiezingsprogramma en zien bij moties en amendementen de stemadviezen (zogenaamde appreciaties) van het kabinet niet als een stemopdracht voor de coalitiefracties in de Tweede Kamer. Dit heet dualisme. Dualisme wil zeggen dat er een duidelijke scheiding is tussen kabinet en parlement. De regel die dan strikt genomen geldt is: de regering regeert, het parlement controleert.

Fractiediscipline is bij BBB geen kadaverdiscipline. Wij vullen dit in met vrijheid voor Kamerleden bij medischethische kwesties of andere fundamentele kwesties, waarin we binnen een fractie van mening kunnen

Onze visie is ook de inzet bij eventuele coalitieonderhandelingen. BBB wil straks, na de verkiezingen, geen regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm te geven.

Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal eens per

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van BBB voor de komende Kamerperiode. Een realistisch, evenwichtig toekomstgericht programma dat recht doet aan en antwoord geeft op de uitdagingen waar ons land voor

Veel kiezers willen natuurlijk weten welke standpunten we op allerlei terreinen innemen. Uit alle hoeken

hebben we inbreng gekregen en de vraag om onze mening te geven over Het verkiezingsprogramma is de leidraad voor de toekomstige fractie van BBB voor de komende jaren.

Zij brengen de standpunten uit het programma zo goed mogelijk naar voren in de Tweede Kamer. Sommige zaken worden uitgevoerd door provincies en gemeenten, maar BBB vindt het belangrijk dat kiezers weten

waar we voor staan én vooral wat we willen bereiken voor Nederland.

HET VERKIEZINGSPROGRAMMA IS OPGEBOUWD UIT 2 ONDERDELEN:

1. Onze visie op een Iedere dag BBBeter Nederland

2. Onze standpunten over een breed scala van onderwerpen

Ook komen de identiteit en kernwaarden van BBB aan de orde. Onze BBB-volksvertegenwoordigers, dus

Caroline en haar collega-BBB-Kamerleden, strijden de komende jaren voor de standpunten in ons programma.

Daar waar een standpunt nog niet helder is, werken zij vanuit de BBB-visie.

Onze BBB-volksvertegenwoordigers controleren het kabinet, inclusief eventueel door BBB geleverde

ministers en staatssecretarissen, op basis van onze visie.

Onze BBB-volksvertegenwoordigers stemmen volgens de uitgangspunten van onze visie en ons verkiezingsprogramma en zien bij moties en amendementen de stemadviezen (zogenaamde appreciaties) van het kabinet niet als een stemopdracht voor de coalitiefracties in de Tweede Kamer. Dit heet dualisme. Dualisme

wil zeggen dat er een duidelijke scheiding is tussen kabinet en parlement. De regel die dan strikt genomen

geldt is: de regering regeert, het parlement controleert.

Fractiediscipline is bij BBB geen kadaverdiscipline. Wij vullen dit in met vrijheid voor Kamerleden bij medischethische kwesties of andere fundamentele kwesties, waarin we binnen een fractie van mening kunnen

verschillen.

Onze visie is ook de inzet bij eventuele coalitieonderhandelingen.

BBB wil straks, na de verkiezingen, geen

regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid

in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm te geven.

Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal eens per jaar beoordeeld wordt door de hele Tweede Kamer. Zitten we op de goede weg? Waar gaat het fout?

Waar moeten we bijsturen? Geen 884 bolletjes met dichtgetimmerde afspraken, waarover de kiezer over vier jaar weer mag stemmen. Dat vraagt om een brede visie voor de toekomst van Nederland.

4

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

CONCEPT

5

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

VISIE OP EEN IEDERE DAG BBBETER NEDERLAND 7

De witteboordenoverheid 7

Een volkshuis voor Nederland 8

De overheid als maakbaarheid project 9

Tweedeling 11

De staat van de samenleving 12

Van verticale naar horizontale zuilen 13

Halsstarrige gemeenschapszin 14

De openbaring van de regio 14

De wederopbouw van Nederland 17

1. Toegang voor iedereen 18

2. Een waardige maakindustrie 19

3. Voedselproductie 19

4. Leiderschap 20

Waarom dit grote verhaal? 20

De noaberstaat 21

Van regeerakkoord naar regieakkoord 22

BBB als emancipatiepartij 23

ONZE IDENTITEIT 24

ONZE KERNWAARDEN 26

HOOFDSTUK 1: LEEFBAARHEID 29

HOOFDSTUK 2: WONEN 35

HOOFDSTUK 3: WERKEN 43

HOOFDSTUK 4a: ECONOMIE EN ONDERNEMEN 47

HOOFDSTUK 4b: FINANCIËEL WELZIJN EN FISCALITEIT 51

HOOFDSTUK 4c: FINANCIËLE INFRASTRUCTUUR 55

HOOFDSTUK 5: GEZONDHEIDSZORG EN SPORT 57

HOOFDSTUK 6: VOEDSELZEKERHEID EN RENTMEESTERSCHAP 67

HOOFDSTUK 7a: ONDERWIJS EN WETENSCHAP 77

HOOFDSTUK 7b: DIGITALISERING EN TECHNIEK 83

HOOFDSTUK 8a: VEILIGHEID 87

HOOFDSTUK 8b: ASIEL EN MIGRATIE 93

HOOFDSTUK 9: RUIMTELIJKE ORDENING, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT 97

HOOFDSTUK 10: BINNENLANDS BESTUUR, HET KONINKRIJK EN EUROPA 105

HOOFDSTUK 11: KLIMAAT EN ENERGIE 113

HOOFDSTUK 12: BUITENLAND EN KRIJGSMACHT 119

INHOUDSOPGAVE

CONCEPT

Een volkshuis voor Nederland 8
De overheid als maakbaarheid project 9
Tweedeling 11
De staat van de samenleving 12
Van verticale naar horizontale zuilen 13
Halsstarrige gemeenschapszin 14
De openbaring van de regio 14
De wederopbouw van Nederland 17
1. Toegang voor iedereen 18
2. Een waardige maakindustrie 19
3. Voedselproductie 19
4. Leiderschap 20
Waarom dit grote verhaal? 20
De noaberstaat 21
Van regeerakkoord naar regieakkoord 22
BBB als emancipatiepartij 23
ONZE IDENTITEIT 24
ONZE KERNWAARDEN 26
HOOFDSTUK 1: LEEFBAARHEID 29
HOOFDSTUK 2: WONEN 35
HOOFDSTUK 3: WERKEN 43
: ECONOMIE EN ONDERNEMEN 47
: FINANCIËEL WELZIJN EN FISCALITEIT 51
: FINANCIËLE INFRASTRUCTUUR 55
HOOFDSTUK 5: GEZONDHEIDSZORG EN SPORT 57
HOOFDSTUK 6: VOEDSELZEKERHEID EN RENTMEESTERSCHAP 67
: ONDERWIJS EN WETENSCHAP 77
: DIGITALISERING EN TECHNIEK 83
HOOFDSTUK 8a: VEILIGHEID 87
b: ASIEL EN MIGRATIE 93
HOOFDSTUK 9: RUIMTELIJKE ORDENING, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT 97
VISIE OP EEN IEDERE DAG BBBETER NEDERLAND 7
De witteboordenoverheid 7
Een volkshuis voor Nederland 8
De overheid als maakbaarheid project 9
Tweedeling 11
De staat van de samenleving 12
Van verticale naar horizontale zuilen 13
Halsstarrige gemeenschapszin 14
De openbaring van de regio 14
De wederopbouw van Nederland 17
1. Toegang voor iedereen 18
2. Een waardige maakindustrie 19
3. Voedselproductie 19
4. Leiderschap 20
Waarom dit grote verhaal? 20
De noaberstaat 21
Van regeerakkoord naar regieakkoord 22
BBB als emancipatiepartij 23
ONZE IDENTITEIT 24
ONZE KERNWAARDEN 26
HOOFDSTUK 1: LEEFBAARHEID 29
HOOFDSTUK 2: WONEN 35
HOOFDSTUK 3: WERKEN 43

HOOFDSTUK 4 : ECONOMIE EN ONDERNEMEN 47
HOOFDSTUK 4 : FINANCIËEL WELZIJN EN FISCALITEIT 51
HOOFDSTUK 4 : FINANCIËLE INFRASTRUCTUUR 55
HOOFDSTUK 5: GEZONDHEIDSZORG EN SPORT 57
HOOFDSTUK 6: VOEDSELZEKERHEID EN RENTMEESTERSCHAP 67
HOOFDSTUK 7 : ONDERWIJS EN WETENSCHAP 77
HOOFDSTUK 7 : DIGITALISERING EN TECHNIEK 83
HOOFDSTUK 8 : VEILIGHEID 87
HOOFDSTUK 8 : ASIEL EN MIGRATIE 93
HOOFDSTUK 9: RUIMTELIJKE ORDENING, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT 97
HOOFDSTUK 10: BINNENLANDS BESTUUR, HET KONINKRIJK EN EUROPA 105
HOOFDSTUK 11: KLIMAAT EN ENERGIE 113
HOOFDSTUK 12: BUITENLAND EN KRIJGSMACHT

6

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Visie op een

Iedere Dag

BBBeter

Nederland

CONCEPT

Visie op een

Iedere Dag

BBBeter

Visie op een

Iedere Dag

Nederland

7

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

In de HJ Schoo lezing op 4 september gaf Caroline van der Plas het al aan: het is 69 jaar geleden dat in Assen

het standbeeld van Bartje werd onthuld. Bartje, “Ik bid niet veur brune bon’n”, groeide op in armoede op

het Drentse platteland en was een echte kwajongen. Toen Willy van Hemert de verhalen bewerkte voor

een televisieserie, werden de rollen gespeeld door mensen die in Drenthe geboren zijn en de dialogen

werden in de streektaal gevoerd. De dialogen werden ondertiteld in het algemeen Nederlands. Prachtig

hoe heel Nederland via de boeken van Anne de Vries en de tv-serie van Willy van Hemert, en via Bartje

zo kennismaakte met de regio, de streektaal en de gebruiken in de regio. Trots is Drenthe nog altijd op

Bartje, die elk jaar nog wordt geëerd op de tweede zaterdag in september met een verjaardagsfeest op

het Koopmansplein in Assen. Elk jaar viert hij daar zijn twaalfde verjaardag. In menig huiskamer staat een

miniatuur beeldje. En trots is Nederland ook op Bartje, die zelfs is vereeuwigd in Madurodam. Trots mogen

wij zijn op onze iconen en helden.

En niet alleen op iconen en helden als Bartje. Trots moeten we zijn op de niet zichtbare iconen. Trots moeten

we zijn op EN uitstralen naar onze helden die niet een eigen tv-serie of een standbeeld krijgen. De vakmensen, zoals de

automonteurs, de schilders, de bouwers, de lassers, de

buschauffeurs, de MKB'ers en andere ondernemers die ons land draaiende houden. De mensen, zoals politieagenten en militairen die ons land veilig houden, de mensen, zoals onze boeren, tuinders, telers en vissers die dagelijks zorgen voor ons voedsel. De mensen die onze zieken, gewonden, gehandicapten en ouderen verzorgen en verplegen.

De mensen die onze zieken weer beter maken. De mensen die ervoor zorgen dat onze kinderen onderwijs krijgen.

Deze mensen hoeven zelf niet per se een standbeeld of een tv-serie. Deze mensen vragen niet veel van ons.

Zij vragen alleen dat wij ze serieus nemen. Dat wij ze zien en horen. Niet alleen in campagnetijd. Altijd.

Mensen zijn geen dossiers. Mensen zijn geen spreadsheets. Of zoals de helaas, op 17 juli 2014 bij de verschrikkelijke MH17 moordaanslag samen met zijn vrouw en dochter, overleden Eerste Kamerlid Willem Witteveen schreef in zijn bundel ter herinnering aan een van zijn eerste Kamerperiodes: "Een gezonde democratie is ermee gediend dat de politiek actieve burgers en de burgers die een politiek ambt bekleden beseffen dat er ook mensen zijn die vinden dat ze behandeld worden als barbaren. Dat er mensen zijn die genoeg hebben van bureaucratie, die het anders willen, die recht hebben op aandacht en respect.

Die mensen zijn niet de vijand voor de poorten van de stad, maar zijn de medebewoners van de stad.

Niet een "zij" maar een "wij". Wij zijn de medebewoners van het Volkshuis dat Nederland heet.

DE WITTEBOORDENOVERHEID

HJ Schoo schreef precies 20 jaar geleden een essay over de "Witte Boorden Overheid". Een overheid die door privatisering en verzelfstandiging haar praktijk- en vakmensen was kwijtgeraakt. HJ Schoo kon ze eindeloos opnoemen. De verplegers, de politieagenten, de lassers, de boeren, de schoonmakers, de postbodes, de conducteurs, de machinisten, de balie ambtenaar etcetera. Technocratisch denken kneedde

blauwe boorden Nederland toen echter al tot een witte boorden overheid. Een overheid van waar steeds meer theoretisch en academisch opgeleiden kwamen. En ja. Zeker die heb je ook nodig. Echter de gezonde mix van denkers en doeners verdween. Poten-in-de-klei-denken maakte meer en meer plaats voor excelsheet- en spreadsheet-denken.

CONCEPT

werden in de streektaal gevoerd. De dialogen werden ondertiteld in het algemeen Nederlands. Prachtig hoe heel Nederland via de boeken van Anne de Vries en de tv-serie van Willy van Hemert, en via Bartje zo kennismaakte met de regio, de streektaal en de gebruiken in de regio. Trots is Drenthe nog altijd op Bartje, die elk jaar nog wordt geëerd op de tweede zaterdag in september met een verjaardagsfeest op

het Koopmansplein in Assen. Elk jaar viert hij daar zijn twaalfde verjaardag. In menig huiskamer staat een miniatuur beeldje. En trots is Nederland ook op Bartje, die zelfs is vereeuwigd in Madurodam. Trots mogen En niet alleen op iconen en helden als Bartje. Trots moeten we zijn op de niet zichtbare iconen. Trots moeten we zijn op EN uitstralen naar onze helden die niet een eigen tv-serie of een standbeeld krijgen. De vakmensen, zoals de automonteurs, de schilders, de bouwers, de lassers, de buschauffeurs, de MKB'ers en andere ondernemers die ons land draaiende houden. De mensen, zoals politieagenten en militairen die ons land veilig houden, de mensen, zoals onze boeren, tuinders, telers en vissers die dagelijks zorgen voor ons voedsel. De mensen die onze zieken, gewonden, gehandicapten en ouderen verzorgen en verplegen. De mensen die onze zieken weer beter maken. De mensen die ervoor zorgen dat onze kinderen onderwijs Deze mensen hoeven zelf niet per se een standbeeld of een tv-serie. Deze mensen vragen niet veel van ons. Zij vragen alleen dat wij ze serieus nemen. Dat wij ze zien en horen. Niet alleen in campagnetijd. Altijd. Mensen zijn geen dossiers. Mensen zijn geen spreadsheets. Of zoals de helaas, op 17 juli 2014 bij de verschrikkelijke MH17 moordaanslag samen met zijn vrouw en dochter, overleden Eerste Kamerlid Willem Witteveen schreef in zijn bundel ter herinnering aan een van zijn eerste Kamerperiodes: "Een gezonde democratie is ermee gediend dat de politiek actieve burgers en de burgers die een politiek ambt bekleden beseffen dat er ook mensen zijn die vinden dat ze behandeld worden als barbaren. Dat er mensen zijn die genoeg hebben van bureaucratie, die het anders willen, die recht hebben op aandacht en respect. Die mensen zijn niet de vijand voor de poorten van de stad, maar zijn de medebewoners van de stad. Niet een "zij" maar een "wij". Wij zijn de medebewoners van het Volkshuis dat Nederland heet.

DE WITTEBOORDENOVERHEID

HJ Schoo schreef precies 20 jaar geleden een essay over de "Witte Boorden Overheid". Een overheid die door privatisering en verzelfstandiging haar praktijk- en vakmensen was kwijtgeraakt. HJ Schoo kon ze eindeloos opnoemen. De verplegers, de politieagenten, de lassers, de boeren, de schoonmakers, de postbodes, de conducteurs, de machinisten, de balie ambtenaar etcetera. Technocratisch denken kneedde blauwe boorden Nederland toen echter al tot een witte boorden overheid. Een overheid van waar steeds In de HJ Schoo lezing op 4 september gaf Caroline van der Plas het al aan: het is 69 jaar geleden dat in Assen het standbeeld van Bartje werd onthuld. Bartje, "Ik bid niet veur brune bon'n", groeide op in armoede op het Drentse platteland en was een echte kwajongen. Toen Willy van Hemert de verhalen bewerkte voor

een televisieserie, werden de rollen gespeeld door mensen die in Drenthe geboren zijn en de dialogen werden in de streektaal gevoerd. De dialogen werden ondertiteld in het algemeen Nederlands. Prachtig hoe heel Nederland via de boeken van Anne de Vries en de tv-serie van Willy van Hemert, en via Bartje zo kennismaakte met de regio, de streektaal en de gebruiken in de regio. Trots is Drenthe nog altijd op Bartje, die elk jaar nog wordt geëerd op de tweede zaterdag in september met een verjaardagsfeest op het Koopmansplein in Assen. Elk jaar viert hij daar zijn twaalfde verjaardag. In menig huiskamer staat een miniatuur beeldje. En trots is Nederland ook op Bartje, die zelfs is vereeuwigd in Madurodam. Trots mogen En niet alleen op iconen en helden als Bartje. Trots moeten we zijn op de niet zichtbare iconen. Trots moeten we zijn op EN uitstralen naar onze helden die niet een eigen tv-serie of een standbeeld krijgen. De vakmensen, zoals de automonteurs, de schilders, de bouwers, de lassers, de buschauffeurs, de MKB'ers en andere ondernemers die ons land draaiende houden. De mensen, zoals politieagenten en militairen die ons land veilig houden, de mensen, zoals onze boeren, tuinders, telers en vissers die dagelijks zorgen voor ons voedsel. De mensen die onze zieken, gewonden, gehandicapten en ouderen verzorgen en verplegen. De mensen die onze zieken weer beter maken. De mensen die ervoor zorgen dat onze kinderen onderwijs Deze mensen hoeven zelf niet per se een standbeeld of een tv-serie. Deze mensen vragen niet veel van ons. Zij vragen alleen dat wij ze serieus nemen. Dat wij ze zien en horen. Niet alleen in campagnetijd. Altijd. Mensen zijn geen dossiers. Mensen zijn geen spreadsheets. Of zoals de helaas, op 17 juli 2014 bij de verschrikkelijke MH17 moordaanslag samen met zijn vrouw en dochter, overleden Eerste Kamerlid Willem Witteveen schreef in zijn bundel ter herinnering aan een van zijn eerste Kamerperiodes: "Een gezonde democratie is ermee gediend dat de politiek actieve burgers en de burgers die een politiek ambt bekleden beseffen dat er ook mensen zijn die vinden dat ze behandeld worden als barbaren. Dat er mensen zijn die genoeg hebben van bureaucratie, die het anders willen, die recht hebben op aandacht en respect. Die mensen zijn niet de vijand voor de poorten van de stad, maar zijn de medebewoners van de stad. Niet een "zij" maar een "wij". Wij zijn de medebewoners van het Volkshuis dat Nederland heet.

DE WITTEBOORDENOVERHEID

HJ Schoo schreef precies 20 jaar geleden een essay over de "Witte Boorden Overheid". Een overheid die door privatisering en verzelfstandiging haar praktijk- en vakmensen was kwijtgeraakt. HJ Schoo kon ze eindeloos opnoemen. De verplegers, de politieagenten, de lassers, de boeren, de schoonmakers, de postbodes, de conducteurs, de

machinisten, de balie ambtenaar etcetera. Technocratisch denken kneedde blauwe boorden Nederland toen echter al tot een witte boorden overheid. Een overheid van waar steeds meer theoretisch en academisch opgeleiden kwamen. En ja. Zeker die heb je ook nodig. Echter de gezonde mix van denkers en doeners verdween. Poten-in-de-klei-denken maakte meer en meer plaats voor excelsheet- en spreadsheet-denken.

8

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Herman Tjeenk Willink schreef het jaren geleden al: "Nederland wordt geregeerd door spreadsheets en de marktwerking in de publieke sector brengt schade toe aan de democratische orde. De overheid bezuinigde jarenlang de inhoudelijke kennis en praktijkervaring weg en verving deze door juristen, economen en bestuurskundigen."

De spreekwoordelijke modder onder de nagels verdween in de Haagse silo's, oftewel de ministeriële torens, maar ook in gemeente- en provinciehuizen, met grote gevolgen. HJ Schoo waarschuwde in 2003 ook al dat de dominantie van hooggeschoolde witte boorden bij de overheid gevolgen zou hebben. Gevolgen voor haar beeldvorming van de maatschappij en welke waarden belangrijk zijn voor de overheid. En gevolgen voor hoe de witte boorden overheid op de wereld reageert. "Deze nieuwe overheid dreigt het exclusieve instrument van de hogere middenklasse te worden", schreef hij. Terwijl de overheid er juist ook voor groepen zou moeten zijn die kwetsbaarder zijn en voor de mensen die achterblijven, zou de overheid niet langer hun partner zijn, maar de vijand, een dwarsligger achter het loket, een bange controleur, de vertegenwoordiger van een ander soort mensen. Profetische woorden van Schoo.

De witte boorden overheid werkt voor mensen die zich net zo makkelijk in Den Haag aanpassen als in Brussel, New York of Shanghai. Maar niet voor mensen die zich alleen thuis voelen in Lattrop-Breklenkamp in Twente, Sluis in Zeeland, Kanaleneiland in Utrecht of de Rivierenwijk in Deventer. De overheid is de aansluiting met deze mensen verloren. Terwijl zij vaak de overheid het meeste nodig hebben.

Bij de witte boorden overheid is een nieuwe generatie geleerd om uit te gaan van gemiddelden en modellen.

En deze mensen gaan dan ook werken met gemiddelden en modellen. En omdat iedereen het doet, blijft

het zo. De focus op gemiddelden heeft ook heel lang de toenemende verschillen tussen groepen mensen

in ons land verbloemd. Jarenlang scoorde Nederland best goed (gemiddeld) op bijvoorbeeld koopkracht, onderwijs en zoiets als geluk of tevredenheid en vertrouwen. Intussen werden echter de verschillen achter

het gemiddelde groter. Eerst scoorden veel mensen bijvoorbeeld rond een 7,8 op geluk (schaal van tien). Later bleek dat steeds meer mensen een 5 of 6 scoren en meer mensen een 8. Samenhangend vaak met opleidingsniveau, gezondheid en bijvoorbeeld woonomgeving. Zo bleven de gemiddelden in lijstjes hoog, maar nam de polarisatie toe. De laatste paar jaar kun je er niet meer omheen dat de gemiddelden te weinig zeggen over heel veel mensen. Want geen mens is gemiddeld en dus voel je je niet serieus genomen als politici en opeenvolgende kabinetten blijven zeggen dat we "gemiddeld zo goed scoren".

Maar dit hoeft niet allemaal zo te blijven. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie van willen. Het kan WEL.

EEN VOLKSHUIS VOOR NEDERLAND

Die verandering moet breed worden opgepakt en uitgedragen de komende jaren. Nederland zit in een samenlevingscrisis, een diepe vertrouwenscrisis tussen burger en overheid. Wie dat nu nog niet ziet, is een samenlevingsontkenner. Nederland is toe aan haar tweede naoorlogse wederopbouw. Het uitgangspunt daarbij is, zoals de Nationale Ombudsman ook zegt: "De overheid is er voor burgers en niet andersom."

CONCEPT

De spreekwoordelijke modder onder de nagels verdween in de Haagse silo's, oftewel de ministeriële torens, maar ook in gemeente- en provinciehuizen, met grote gevolgen. HJ Schoo waarschuwde in 2003 ook al dat de dominantie van hooggeschoolde witte boorden bij de overheid gevolgen zou hebben. Gevolgen voor haar beeldvorming van de maatschappij en welke waarden belangrijk zijn voor de overheid. En gevolgen voor hoe de witte boorden overheid op de wereld reageert. "Deze nieuwe overheid dreigt het exclusieve instrument van de hogere middenklasse te worden", schreef hij. Terwijl de overheid er juist ook voor groepen zou moeten zijn die kwetsbaarder zijn en voor de mensen die achterblijven, zou de overheid niet langer hun partner zijn, maar de vijand, een dwarsligger achter het loket, een bange controleur, de vertegenwoordiger van een ander soort mensen. Profetische woorden

De witte boorden overheid werkt voor mensen die zich net zo makkelijk in Den Haag aanpassen als in Brussel, New York of Shanghai. Maar niet voor mensen die zich alleen thuis voelen in Lattrop-Breklenkamp in Twente, Sluis in Zeeland, Kanaleneiland in Utrecht of de Rivierenwijk in Deventer. De overheid is de aansluiting met deze mensen verloren. Terwijl zij vaak de overheid het meeste nodig hebben.

Bij de witte boorden overheid is een nieuwe generatie geleerd om uit te gaan van gemiddelden en modellen.

En deze mensen gaan dan ook werken met gemiddelden en modellen. En omdat iedereen het doet, blijft

het zo. De focus op gemiddelden heeft ook heel lang de toenemende verschillen tussen groepen mensen in ons land verbloemd. Jarenlang scoorde Nederland best goed (gemiddeld) op bijvoorbeeld koopkracht, onderwijs en zoiets als geluk of tevredenheid en vertrouwen. Intussen werden echter de verschillen achter het gemiddelde groter. Eerst scoorden veel mensen bijvoorbeeld rond een 7,8 op geluk (schaal van tien). Later bleek dat steeds meer mensen een 5 of 6 scoren en meer mensen een 8. Samenhangend vaak met opleidingsniveau, gezondheid en bijvoorbeeld woonomgeving. Zo bleven de gemiddelden in lijstjes hoog, maar nam de polarisatie toe. De laatste paar jaar kun je er niet meer omheen dat de gemiddelden te weinig zeggen over heel veel mensen. Want geen mens is gemiddeld en dus voel je je niet serieus genomen als politici en opeenvolgende kabinetten blijven zeggen dat we "gemiddeld zo goed scoren". Maar dit hoeft niet allemaal zo te blijven. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie van willen. Het kan WEL.

EEN VOLKSHUIS VOOR NEDERLAND

Die verandering moet breed worden opgepakt en uitgedragen de komende jaren. Nederland zit in een Herman Tjeenk Willink schreef het jaren geleden al: "Nederland wordt geregeerd door spreadsheets en de marktwerking in de publieke sector brengt schade toe aan de democratische orde. De overheid bezuinigde jarenlang de inhoudelijke kennis en praktijkervaring weg en verving deze door juristen, economen en De spreekwoordelijke modder onder de nagels verdween in de Haagse silo's, oftewel de ministeriële torens, maar ook in gemeente- en provinciehuizen, met grote gevolgen. HJ Schoo waarschuwde in 2003 ook al dat de dominantie van hooggeschoolde witte boorden bij de overheid gevolgen zou hebben. Gevolgen voor haar beeldvorming van de maatschappij en welke waarden belangrijk zijn voor de overheid. En gevolgen voor hoe de witte boorden overheid op de wereld reageert. "Deze nieuwe overheid dreigt het exclusieve instrument van de hogere middenklasse te worden", schreef hij. Terwijl de overheid er juist ook voor groepen zou moeten zijn die kwetsbaarder zijn en voor de mensen die achterblijven, zou de overheid niet langer hun partner zijn, maar de vijand, een dwarsligger achter het loket, een bange controleur, de vertegenwoordiger van een ander soort mensen. Profetische woorden De witte boorden overheid werkt voor mensen die zich net zo makkelijk in Den Haag aanpassen als in Brussel, New York of Shanghai. Maar niet voor mensen die zich alleen thuis voelen in Lattrop-Breklenkamp in Twente, Sluis in Zeeland, Kanaleneiland in Utrecht of de Rivierenwijk in Deventer. De overheid is de aansluiting met deze mensen verloren. Terwijl zij vaak de overheid

het meeste nodig hebben.

Bij de witte boorden overheid is een nieuwe generatie geleerd om uit te gaan van gemiddelden en modellen.

En deze mensen gaan dan ook werken met gemiddelden en modellen. En omdat iedereen het doet, blijft

het zo. De focus op gemiddelden heeft ook heel lang de toenemende verschillen tussen groepen mensen

in ons land verbloemd. Jarenlang scoorde Nederland best goed

(gemiddeld) op bijvoorbeeld koopkracht,

onderwijs en zoiets als geluk of tevredenheid en vertrouwen.

Intussen werden echter de verschillen achter

het gemiddelde groter. Eerst scoorden veel mensen bijvoorbeeld rond een 7,8 op geluk (schaal van tien).

Later bleek dat steeds meer mensen een 5 of 6 scoren en meer mensen een 8. Samenhangend vaak met

opleidingsniveau, gezondheid en bijvoorbeeld woonomgeving. Zo bleven de gemiddelden in lijstjes hoog,

maar nam de polarisatie toe. De laatste paar jaar kun je er niet meer omheen dat de gemiddelden te weinig

zeggen over heel veel mensen. Want geen mens is gemiddeld en dus voel je je niet serieus genomen als

politici en opeenvolgende kabinetten blijven zeggen dat we "gemiddeld zo goed scoren".

Maar dit hoeft niet allemaal zo te blijven. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie

van willen. Het kan WEL.

EEN VOLKSHUIS VOOR NEDERLAND

Die verandering moet breed worden opgepakt en uitgedragen de komende jaren. Nederland zit in een

samenlevingscrisis, een diepe vertrouwenscrisis tussen burger en overheid. Wie dat nu nog niet ziet, is een

samenlevingsontkenner. Nederland is toe aan haar tweede naoorlogse wederopbouw. Het uitgangspunt

daarbij is, zoals de Nationale Ombudsman ook zegt: "De overheid is er voor burgers en niet andersom."

9

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

Nederland moet daarom een Noaberstaat worden, een Mienskipsteat (Fries voor Gemeenschapsstaat).

Een overheid als een betrokken buurman, of buurvrouw, waar je op kunt rekenen, maar die OOK gepaste

afstand bewaard tot het persoonlijke erf.

Een 'Noaberstaat', geleid door mensen met visie, praktijkervaring en integriteit, waar de overheid zich niet

blindstaart op de waan van de dag, maar oog heeft voor wat écht belangrijk is. Een overheid met visie:

"Wat willen we nou eigenlijk met Nederland? Hoe willen we dat Nederland er - laten we zeggen - in 2050

uitziet? Wie heeft welke ruimte nodig en wat is daar sociaal, maatschappelijk, economisch en ecologisch

voor nodig?

Een visie op de basis van ons leven. Gezond voedsel, gezonde lucht, schoon water. Huizen waarin geleefd

kan worden. Banen die bestaanszekerheid geven. Een inkomen.

Gezondheidszorg die toegankelijk is. Zorg voor onze ouderen. Toekomst voor onze jeugd. Maar ook de bus die gewoon stopt in de straat of de straat verderop. Het zwembad dat open kan blijven, de pinautomaat op de hoek, de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het terras in de stad of in het dorp. Een visie op niet alleen welVAART, maar OOK op welZIJN.

In Zweden noemen ze dit met trots hun 'Folkhemmet': een samenleving die functioneert als een grote familie. Waar je niet voor elkaar hebt gekozen, maar het wel met elkaar moet doen. Waar iedereen bijdraagt, maar waar iedereen ook naar elkaar omkijkt. Dat is het Nederland waar we naartoe moeten; een Volkshuis.

Met ruimte voor ieders mening, voor ieders geluid, voor ieders verhaal, voor ieders bestaan. Met ruimte voor discussies en meningsverschillen. Ja, ook ruimte voor ruzie. En een Nederland zonder cancel cultuur.

DE OVERHEID ALS MAAKBAARHEID PROJECT

Door mensen te degraderen tot cijfertjes en statistieken en een overheid die zich verschanst heeft in silo's vol met juristen, economen en bestuurskundigen is de Nederlandse samenleving de laatste decennia er meer een van individuen en polarisatie geworden. Polarisation wordt OOK door politici aangejaagd. Dit gebeurt door mensen met een – voor hen – minder welgevallige mening, weg te zetten als dom, domrechts, wappies of proteststemmers. Politici noemen dagelijkse zorgen en vragen "verjaardagspraat", of "borrelpraat", of "Ach, het zijn allemaal onderbuikgevoelens". Een bij veel Nederlanders populair programma als

Vandaag Inside, dat seizoen op seizoen al jaren de hoogste kijkcijfers haalt, wordt neergezet als voetbalkantine-tv. Alsof het allemaal pruttel-tv is voor lallend volk dat nergens verstand van heeft.

Dagelijkse zorgen, maar ook dagelijkse grappen weghonen als kroegpraat, borrelpraat en verjaardagspraat.

Dat is verschrikkelijk. Verschrikkelijk. Het dedain wat daarmee wordt uitgestort over gewone mensen, met gewone levens, gewone banen, gewone verlangens en behoeftes, gewone families, gewone humor is ronduit stuitend. Jouw mening nemen we niet serieus. Jouw grap is fout. En het ergste is, de politici die dit doen, hebben het zelf niet eens door. Op verjaardagen, bij borrels en in de sportkantine, worden namelijk JUIST de zaken des levens, de dagelijkse zorgen en wensen besproken.

DAT is de plek waar het leven op tafel wordt gegooid. En onderbuikgevoelens zijn OOK gevoelens. Wij hebben juist als taak dit serieus te nemen en mensen gezien en gehoord laten voelen. En natuurlijk hoef je

CONCEPT

Een 'Noaberstaat', geleid door mensen met visie, praktijkervaring en integriteit, waar de overheid zich niet blindstaart op de waan van de dag, maar oog heeft voor wat écht

belangrijk is. Een overheid met visie:

“Wat willen we nou eigenlijk met Nederland? Hoe willen we dat Nederland er – laten we zeggen – in 2050 uitziet? Wie heeft welke ruimte nodig en wat is daar sociaal, maatschappelijk, economisch en ecologisch
Een visie op de basis van ons leven. Gezond voedsel, gezonde lucht, schoon water. Huizen waarin geleefd kan worden. Banen die bestaanszekerheid geven. Een inkomen. Gezondheidszorg die toegankelijk is. Zorg voor onze ouderen. Toekomst voor onze jeugd. Maar ook de bus die gewoon stopt in de straat of de straat verderop. Het zwembad dat open kan blijven, de pinautomaat op de hoek, de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het terras in de stad of in het dorp. Een visie op niet alleen welVAART, maar OOK op
In Zweden noemen ze dit met trots hun ‘Folkhemmet’: een samenleving die functioneert als een grote familie. Waar je niet voor elkaar hebt gekozen, maar het wel met elkaar moet doen. Waar iedereen bijdraagt, maar waar iedereen ook naar elkaar omkijkt. Dat is het Nederland waar we naartoe moeten; een Volkshuis. Met ruimte voor ieders mening, voor ieders geluid, voor ieders verhaal, voor ieders bestaan. Met ruimte voor discussies en meningsverschillen. Ja, ook ruimte voor ruzie. En een Nederland zonder cancel cultuur.

DE OVERHEID ALS MAAKBAARHEID PROJECT

Door mensen te degraderen tot cijfertjes en statistieken en een overheid die zich verschanst heeft in silo's vol met juristen, economen en bestuurskundigen is de Nederlandse samenleving de laatste decennia er meer een van individuen en polarisatie geworden. Polarisation wordt OOK door politici aangejaagd. Dit gebeurt door mensen met een – voor hen – minder welgevallige mening, weg te zetten als dom, domrechts, wappies of proteststemmers. Politici noemen dagelijkse zorgen en vragen “verjaardagspraat”, of “borrelpraat”, of “Ach, het zijn allemaal onderbuikgevoelens”. Een bij veel Nederlanders populair programma als
Vandaag Inside, dat seizoen op seizoen al jaren de hoogste kijkcijfers haalt, wordt neergezet als voetbalkantine-tv. Alsof het allemaal pruttel-tv is voor lallend volk dat nergens verstand van heeft.

Dagelijkse zorgen, maar ook dagelijkse grappen weghonen als kroegpraat, borrelpraat en verjaardagspraat. Dat is verschrikkelijk. Verschrikkelijk. Het dedain wat daarmee wordt uitgestort over gewone mensen, met gewone levens, gewone banen, gewone verlangens en behoeftes, gewone families, gewone humor is ronduit stuitend. Jouw mening nemen we niet serieus. Jouw grap is fout. En het ergste is, de politici die dit doen, hebben het zelf niet eens door. Op verjaardagen, bij borrels en in Nederland moet daarom een Noaberstaat worden, een Mienskipsteat (Fries voor Gemeenschapsstaat).

Een overheid als een betrokken buurman, of buurvrouw, waar je op

kunt rekenen, maar die OOK gepaste
Een 'Noaberstaat', geleid door mensen met visie, praktijkervaring en integriteit, waar de overheid zich niet blindstaart op de waan van de dag, maar oog heeft voor wat écht belangrijk is. Een overheid met visie:
"Wat willen we nou eigenlijk met Nederland? Hoe willen we dat Nederland er – laten we zeggen – in 2050 uitziet? Wie heeft welke ruimte nodig en wat is daar sociaal, maatschappelijk, economisch en ecologisch
Een visie op de basis van ons leven. Gezond voedsel, gezonde lucht, schoon water. Huizen waarin geleefd kan worden. Banen die bestaanszekerheid geven. Een inkomen. Gezondheidszorg die toegankelijk is. Zorg voor onze ouderen. Toekomst voor onze jeugd. Maar ook de bus die gewoon stopt in de straat of de straat verderop. Het zwembad dat open kan blijven, de pinautomaat op de hoek, de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het terras in de stad of in het dorp. Een visie op niet alleen welVAART, maar OOK op
In Zweden noemen ze dit met trots hun 'Folkhemmet': een samenleving die functioneert als een grote familie. Waar je niet voor elkaar hebt gekozen, maar het wel met elkaar moet doen. Waar iedereen bijdraagt, maar waar iedereen ook naar elkaar omkijkt. Dat is het Nederland waar we naartoe moeten; een Volkshuis.
Met ruimte voor ieders mening, voor ieders geluid, voor ieders verhaal, voor ieders bestaan. Met ruimte voor discussies en meningsverschillen. Ja, ook ruimte voor ruzie. En een Nederland zonder cancel cultuur.
DE OVERHEID ALS MAAKBAARHEID PROJECT
Door mensen te degraderen tot cijfertjes en statistieken en een overheid die zich verschanst heeft in silo's vol met juristen, economen en bestuurskundigen is de Nederlandse samenleving de laatste decennia er meer een van individuen en polarisatie geworden. Polarisation wordt OOK door politici aangejaagd. Dit gebeurt door mensen met een – voor hen – minder welgevallige mening, weg te zetten als dom, domrechts, wappies of proteststemmers. Politici noemen dagelijkse zorgen en vragen "verjaardagspraat", of "borrelpraat", of "Ach, het zijn allemaal onderbuikgevoelens". Een bij veel Nederlanders populair programma als
Vandaag Inside, dat seizoen op seizoen al jaren de hoogste kijkcijfers haalt, wordt neergezet als voetbalkantine-tv. Alsof het allemaal pruttel-tv is voor lallend volk dat nergens verstand van heeft.
Dagelijkse zorgen, maar ook dagelijkse grappen weghonen als kroegpraat, borrelpraat en verjaardagspraat.
Dat is verschrikkelijk. Verschrikkelijk. Het dedain wat daarmee wordt uitgestort over gewone mensen, met gewone levens, gewone banen, gewone verlangens en behoeftes, gewone families, gewone humor is ronduit stuitend. Jouw mening nemen we niet serieus. Jouw grap is fout. En het ergste is, de politici die dit doen, hebben het zelf niet

eens door. Op verjaardagen, bij borrels en in de sportkantine, worden namelijk JUIST de zaken des levens, de dagelijkse zorgen en wensen besproken.

DAT is de plek waar het leven op tafel wordt gegooid. En onderbuikgevoelens zijn OOK gevoelens. Wij hebben juist als taak dit serieus te nemen en mensen gezien en gehoord laten voelen. En natuurlijk hoef je

10

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

het niet met elkaar eens te zijn. Maar mensen zien en horen, leidt juist tot gesprekken en respect voor

elkaars mening. En dan hoef je mensen niet, onderuit te schoffelen, NEER TE HALEN, omdat zij toevallig

niet de welgevallige mening hebben, die jij hebt.

Zelfs verkiezingsprogramma's gaan niet meer over de ziel van een partij en welke visie zij hebben voor

Nederland, maar over nauwe financiële keuzes, die je als een computerspel bij het Cultureel Planbureau

aanlevert, zodat je "mee mag doen". In spreadsheets wordt dan berekend wat je plannen ons gaan kosten.

Maar niet, wat levert het ons als samenleving en gemeenschap op. Een verkokerde blik in plaats van een

brede blik. Niet alleen welVAART, OOK welZIJN.

Werk, inkomen, wonen, onderwijs, gezondheid, welzijn, sociale cohesie en leefomgeving doen er allemaal

GELIJKTIJDIG toe. In de nieuwe Kamerperiode moet dit allemaal veel nadrukkelijker op elkaar betrokken

worden. Er moeten natuurlijk altijd keuzes gemaakt worden (en veelal uitruilen; niet alles kan tegelijk)

maar de politiek moet de komende jaren steeds ALLE belangen (economisch, sociaal, ecologisch, maatschappelijk) op tafel leggen

en wegen. Dit heeft ook gevolgen voor hoe we aankijken tegen de Rijksbegroting, en de inrichting van het Kamerwerk. Bouwen en wonen

is een sociale opgave. Nadenken over ons

platteland en de landbouw is ook een sociaal vraagstuk en gaat niet alleen over stikstof of geld. Het gaat

om de integrale, brede afweging, anders kom je niet goed uit en neem je mensen niet serieus. Maar het is

dus ook een institutionele opgave. Hoe richten we onze

besluitvorming (en het Kamerwerk; ministeries;

kabinetsposten) in en hoe willen we de werkwijze veranderen (ook als de wetgeving dat nu belemmert).

De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de menselijke maat, misschien niet eens

doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om geld en efficiency. Een overheid die

compleet lijkt doorgeschooten in de drang om een volmaakt product neer te zetten waarbij de eindgebruiker

(wij) steeds meer inbreuk voelen in onze individuele vrijheden.

Mensen zijn overgelaten aan concurrentie en marktwerking op plekken en omgevingen in de samenleving

waarin dat juist niet moet. Dit terwijl tegelijkertijd de kleinste handelingen door werkgevers, werknemers

en individuele burgers tot zeven cijfers achter de komma verantwoord

moeten worden.

Allemaal controledwang, toezichthouders mentaliteit en scepticisme richting onze eigen burgers. Terwijl de overheid er is voor burgers en niet andersom! En los van het feit dat dit allemaal onnodig veel geld kost, heeft de vinkjes cultuur die de overheid heeft gecreëerd, gevolgen in alle lagen van de bevolking.

Docenten hebben steeds minder tijd voor leerlingen. Verpleegkundigen hebben steeds minder persoonlijke tijd voor hun patiënten. Ondernemers zijn drukker met administratie en controles dan met de praktijk.

Boeren zijn boekhouders geworden, agenten zitten meer achter hun bureau dan dat zij op straat kunnen zijn. Huisartsen hebben geen tijd meer voor hun patiënten. En al die nodeloze bureaucratie kost miljarden.

Miljarden die wij zouden kunnen stoppen in zorg, onderwijs en politie bijvoorbeeld.

Miljarden verspild omdat de overheid ons wantrouwt in plaats van vertrouwt. Omdat de overheid ons ziet als fraudeurs, zeurpieten en mensen die "er toch geen verstand van hebben". Een overheid die beleid maakt op basis van wantrouwen in plaats van op vertrouwen. En daardoor mensen in de ellende stort, tegen muren aan laat lopen en in de knel laat zitten. Kijk naar het toeslagen schandaal, de aardbevingsschade, de watersnoodramp in Zuid-Nederland en de misstanden in de jeugdzorg, om maar wat te noemen.

CONCEPT

Zelfs verkiezingsprogramma's gaan niet meer over de ziel van een partij en welke visie zij hebben voor

Nederland, maar over nauwe financiële keuzes, die je als een computerspel bij het Cultureel Planbureau aanlevert, zodat je "mee mag doen". In spreadsheets wordt dan berekend wat je plannen ons gaan kosten.

Maar niet, wat levert het ons als samenleving en gemeenschap op. Een verkokerde blik in plaats van een

Werk, inkomen, wonen, onderwijs, gezondheid, welzijn, sociale cohesie en leefomgeving doen er allemaal

GELIJKTIJDIG toe. In de nieuwe Kamerperiode moet dit allemaal veel nadrukkelijker op elkaar betrokken

worden. Er moeten natuurlijk altijd keuzes gemaakt worden (en veelal uitruilen; niet alles kan tegelijk)

maar de politiek moet de komende jaren steeds ALLE belangen (economisch, sociaal, ecologisch, maatschappelijk) op tafel leggen

en wegen. Dit heeft ook gevolgen voor hoe we aankijken tegen de Rijksbegroting, en de inrichting van het Kamerwerk. Bouwen en wonen is een sociale opgave. Nadenken over ons

platteland en de landbouw is ook een sociaal vraagstuk en gaat niet alleen over stikstof of geld. Het gaat

om de integrale, brede afweging, anders kom je niet goed uit en neem je mensen niet serieus. Maar het is om de integrale, brede afweging, anders kom je niet goed uit en neem je mensen niet serieus. Maar het is

dus ook een institutionele opgave. Hoe richten we onze

besluitvorming (en het Kamerwerk; ministeries; kabinetsposten) in en hoe willen we de werkwijze veranderen (ook als de wetgeving dat nu belemmert).

De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de menselijke maat, misschien niet eens doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om geld en efficiency. Een overheid die compleet lijkt doorgeschoten in de drang om een volmaakt product neer te zetten waarbij de eindgebruiker (wij) steeds meer inbreuk voelen in onze individuele vrijheden. Mensen zijn overgelaten aan concurrentie en marktwerking op plekken en omgevingen in de samenleving waarin dat juist niet moet. Dit terwijl tegelijkertijd de kleinste handelingen door werkgevers, werknemers en individuele burgers tot zeven cijfers achter de komma verantwoord moeten worden.

Allemaal controledwang, toezichthouders mentaliteit en scepticisme richting onze eigen burgers. Terwijl de overheid er is voor burgers en niet andersom! En los van het feit dat dit allemaal onnodig veel geld kost, heeft de vinkjes cultuur die de overheid heeft gecreëerd, gevolgen in alle lagen van de bevolking.

Docenten hebben steeds minder tijd voor leerlingen. Verpleegkundigen hebben steeds minder persoonlijke tijd voor hun patiënten. Ondernemers zijn drukker met administratie en controles dan met de praktijk.

Boeren zijn boekhouders geworden, agenten zitten meer achter hun bureau dan dat zij op straat kunnen zijn. Huisartsen hebben geen tijd meer voor hun patiënten. En al die nodeloze bureaucratie kost miljarden.

Miljarden die wij zouden kunnen stoppen in zorg, onderwijs en politie bijvoorbeeld.

Miljarden verspild omdat de overheid ons wantrouwt in plaats van vertrouwt. Omdat de overheid ons ziet als fraudeurs, zeurpieten en mensen die "er toch geen verstand van hebben". Een overheid die beleid

het niet met elkaar eens te zijn. Maar mensen zien en horen, leidt juist tot gesprekken en respect voor elkaars mening. En dan hoef je mensen niet, onderuit te schoffelen, NEER TE HALEN, omdat zij toevallig

Zelfs verkiezingsprogramma's gaan niet meer over de ziel van een partij en welke visie zij hebben voor

Nederland, maar over nauwe financiële keuzes, die je als een computerspel bij het Cultureel Planbureau aanlevert, zodat je "mee mag doen". In spreadsheets wordt dan berekend wat je plannen ons gaan kosten.

Maar niet, wat levert het ons als samenleving en gemeenschap op. Een verkokerde blik in plaats van een brede blik. Niet alleen welVAART, OOK welZIJN.

Werk, inkomen, wonen, onderwijs, gezondheid, welzijn, sociale cohesie en leefomgeving doen er allemaal

GELIJKTIJDIG toe. In de nieuwe Kamerperiode moet dit allemaal veel nadrukkelijker op elkaar betrokken

worden. Er moeten natuurlijk altijd keuzes gemaakt worden (en veelal

uitruilen; niet alles kan tegelijk)
maar de politiek moet de komende jaren steeds ALLE belangen
(economisch, sociaal, ecologisch, maatschappelijk) op tafel leggen
en wegen. Dit heeft ook gevolgen voor hoe we aankijken tegen de
Rijksbegroting, en de inrichting van het Kamerwerk. Bouwen en wonen
is een sociale opgave. Nadenken over ons
platteland en de landbouw is ook een sociaal vraagstuk en gaat niet
alleen over stikstof of geld. Het gaat
om de integrale, brede afweging, anders kom je niet goed uit en neem
je mensen niet serieus. Maar het is
dus ook een institutionele opgave. Hoe richten we onze
besluitvorming (en het Kamerwerk; ministeries;
kabinetsposten) in en hoe willen we de werkwijze veranderen (ook als
de wetgeving dat nu belemmert).
De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de
menselijke maat, misschien niet eens
doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om
geld en efficiency. Een overheid die
compleet lijkt doorgeschoten in de drang om een volmaakt product
neer te zetten waarbij de eindgebruiker
(wij) steeds meer inbreuk voelen in onze individuele vrijheden.
Mensen zijn overgelaten aan concurrentie en marktwerking op plekken
en omgevingen in de samenleving
waarin dat juist niet moet. Dit terwijl tegelijkertijd de kleinste
handelingen door werkgevers, werknemers
en individuele burgers tot zeven cijfers achter de komma verantwoord
moeten worden.
Allemaal controledwang, toezichthouders mentaliteit en scepticisme
richting onze eigen burgers. Terwijl
de overheid er is voor burgers en niet andersom! En los van het feit
dat dit allemaal onnodig veel geld
kost, heeft de vinkjes cultuur die de overheid heeft gecreëerd,
gevolgen in alle lagen van de bevolking.
Docenten hebben steeds minder tijd voor leerlingen. Verpleegkundigen
hebben steeds minder persoonlijke
tijd voor hun patiënten. Ondernemers zijn drukker met administratie
en controles dan met de praktijk.
Boeren zijn boekhouders geworden, agenten zitten meer achter hun
bureau dan dat zij op straat kunnen
zijn. Huisartsen hebben geen tijd meer voor hun patiënten. En al die
nodeloze bureaucratie kost miljarden.
Miljarden die wij zouden kunnen stoppen in zorg, onderwijs en
politie bijvoorbeeld.
Miljarden verspild omdat de overheid ons wantrouwt in plaats van
vertrouwt. Omdat de overheid ons ziet
als fraudeurs, zeurpieten en mensen die "er toch geen verstand van
hebben". Een overheid die beleid
maakt op basis van wantrouwen in plaats van op vertrouwen. En
daardoor mensen in de ellende stort,
tegen muren aan laat lopen en in de knel laat zitten. Kijk naar het
toeslagen schandaal, de aardbevingsschade, de watersnoodramp in
Zuid-Nederland en de misstanden in de jeugdzorg, om maar wat te
noemen.

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

“Loop mee met de zwakkeren, dan weet je zeker dat niemand achter blijft.” En nee, je kunt niet bijna 18 miljoen mensen allemaal even tevreden houden, dat is duidelijk. Maar het moet WEL het uitgangspunt zijn. Als we dat nou eens proberen, dan komen we al een heel eind. En wie zijn die zwakkeren dan? Mensen met minder inkomen of geld, mensen met minder sociale contacten, mensen die minder geschoold zijn, mensen die in een minder leefbare omgeving opgroeien of wonen, mensen met een kwetsbare gezondheid. Iedereen die op al deze economische, sociale, persoonlijke en culturele hulpbronnen laag scoort ervaart minder weerbaarheid en meer kwetsbaarheid.

TWEEDELING

In de covid-periode is de polarisatie en de tweedeling in de samenleving allemaal nog eens verergerd.

Mensen die niet wilden of konden worden gevaccineerd, werden weggezet als wappies en gekkies.

Demissionair voormalig minister van VWS Hugo de Jonge noemde het een “epidemie van de ongevaccineerden” en nam deze woorden nooit terug. Door de vaccinatiedrang, lockdowns, de QR-code en de gelukkig nooit ingevoerde, maar wel vergevorderde 2G, zijn mensen en families tegen elkaar opgezet.

Zijn families uit elkaar gevallen. Hebben kinderen en kleinkinderen hun ouders en grootouders lange tijd niet kunnen zien en in veel gevallen zelfs geen afscheid mogen nemen op het sterfbed. Mensen werden geweigerd in cafés, in bioscopen en theaters.

Tegen kinderen werd gezegd dat ze beter niet naar opa of oma konden gaan, omdat als zij ze zouden besmetten opa of oma misschien wel ziek kon worden en doodgaan.

Tegen kinderen! Unicef schreef ons als politiek een brief met het pleidooi om te stoppen dit op de schouders van kinderen te leggen. En we vergeten nooit de man die ons mailde hoe kapot hij was omdat hij uit het kerkkoor was gezet omdat hij niet gevaccineerd was. 58 jaar was hij lid geweest van dit koor. 58 jaar! Zijn hele leven lag daar. Zijn vrienden waren daar. Weggestuurd. Of de mail van de mevrouw die door haar familie werd verboden om afscheid te nemen van haar stervende vader, omdat ze niet was gevaccineerd.

WIJ hebben mensen dit aangedaan. We hopen dan ook vurig dat de parlementaire enquêtecommissie, nadat de nieuwe Tweede Kamer is geïnstalleerd, alsnog wordt geformeerd en zijn werk gaat doen. Nee, niet alles ging fout. Er gingen ook dingen goed. Het is daarom tijd dat wat goed ging EN fout ging op tafel komt. Op een democratische wijze.

Alle trends die we hebben genoemd, hebben ons als samenleving ingrijpend veranderd. Als we niet oppassen, raken mensen verder in zichzelf gekeerd. Raken ze nog meer sociale samenhang kwijt. Gaan mensen verder vereenzamen, vinden ze nog moeilijker aansluiting met elkaar, en

komt onze gemeenschapszin verder onder druk te staan. En als we minder gemeenschappelijk hebben, worden we het ook minder snel eens over welke problemen we nou willen oplossen. Dit is de individualisering van onze samenleving die we moeten stoppen.

Wij zijn de eerste om toe te geven dat hier soms een tegenstelling in lijkt te zitten. Het is zowel een probleem dat de overheid zich terugtrekt, maar het is ook een probleem dat diezelfde administratieve staat zich overal mee lijkt te bemoeien. Dit laat zich verklaren door het eerdere punt wat over de Witteboorden Overheid werd gemaakt. De overheid, en daarmee haar prioriteiten, is in toenemende mate een

CONCEPT

En wie zijn die zwakkeren dan? Mensen met minder inkomen of geld, mensen met minder sociale contacten, mensen die minder geschoold zijn, mensen die in een minder leefbare omgeving opgroeien of wonen, mensen met een kwetsbare gezondheid. Iedereen die op al deze economische, sociale, persoonlijke en culturele hulpbronnen laag scoort ervaart minder weerbaarheid en meer kwetsbaarheid.

In de covid-periode is de polarisatie en de tweedeling in de samenleving allemaal nog eens verergerd.

Mensen die niet wilden of konden worden gevaccineerd, werden weggezet als wappies en gekkies.

Demissionair voormalig minister van VWS Hugo de Jonge noemde het een "epidemie van de ongevaccineerden" en nam deze woorden nooit terug. Door de vaccinatiedrang, lockdowns, de QR-code en de gelukkig nooit ingevoerde, maar wel vergevorderde 2G, zijn mensen en families tegen elkaar opgezet.

Zijn families uit elkaar gevallen. Hebben kinderen en kleinkinderen hun ouders en grootouders lange tijd niet kunnen zien en in veel gevallen zelfs geen afscheid mogen nemen op het sterfbed. Mensen werden

Tegen kinderen werd gezegd dat ze beter niet naar opa of oma konden gaan, omdat als zij ze zouden besmetten opa of oma misschien wel ziek kon worden en doodgaan.

Tegen kinderen! Unicef schreef ons

als politiek een brief met het pleidooi om te stoppen dit op de schouders van kinderen te leggen. En we vergeten nooit de man die ons mailde hoe kapot hij was omdat hij uit het kerkkoor was gezet omdat hij

niet gevaccineerd was. 58 jaar was hij lid geweest van dit koor. 58 jaar! Zijn hele leven lag daar. Zijn vrienden

waren daar. Weggestuurd. Of de mail van de mevrouw die door haar familie werd verboden om afscheid

te nemen van haar stervende vader, omdat ze niet was gevaccineerd.

WIJ hebben mensen dit aangedaan. We hopen dan ook vurig dat de parlementaire enquêtecommissie,

nadat de nieuwe Tweede Kamer is geïnstalleerd, alsnog wordt geformeerd en zijn werk gaat doen. Nee,

niet alles ging fout. Er gingen ook dingen goed. Het is daarom tijd dat wat goed ging EN fout ging op

tafel komt. Op een democratische wijze.
Alle trends die we hebben genoemd, hebben ons als samenleving ingrijpend veranderd. Als we niet oppassen, raken mensen verder in zichzelf gekeerd. Raken ze nog meer sociale samenhang kwijt. Gaan mensen verder vereenzamen, vinden ze nog moeilijker aansluiting met elkaar, en komt onze gemeenschapszin verder onder druk te staan. En als we minder gemeenschappelijk hebben, worden we het ook minder snel eens over welke problemen we nou willen oplossen. Dit is de individualisering van onze samenleving die we moeten stoppen. Wij zijn de eerste om toe te geven dat hier soms een tegenstelling in lijkt te zitten. Het is zowel een "Loop mee met de zwakkeren, dan weet je zeker dat niemand achter blijft." En nee, je kunt niet bijna 18 miljoen mensen allemaal even tevreden houden, dat is duidelijk. Maar het moet WEL het uitgangspunt zijn. Als we dat nou eens proberen, dan komen we al een heel eind. En wie zijn die zwakkeren dan? Mensen met minder inkomen of geld, mensen met minder sociale contacten, mensen die minder geschoold zijn, mensen die in een minder leefbare omgeving opgroeien of wonen, mensen met een kwetsbare gezondheid. Iedereen die op al deze economische, sociale, persoonlijke en culturele hulpbronnen laag scoort ervaart minder weerbaarheid en meer kwetsbaarheid.

In de covid-periode is de polarisatie en de tweedeling in de samenleving allemaal nog eens verergerd. Mensen die niet wilden of konden worden gevaccineerd, werden weggezet als wappies en gekkies. Demissionair voormalig minister van VWS Hugo de Jonge noemde het een "epidemie van de ongevaccineerden" en nam deze woorden nooit terug. Door de vaccinatiedrang, lockdowns, de QR-code en de gelukkig nooit ingevoerde, maar wel vergevorderde 2G, zijn mensen en families tegen elkaar opgezet. Zijn families uit elkaar gevallen. Hebben kinderen en kleinkinderen hun ouders en grootouders lange tijd niet kunnen zien en in veel gevallen zelfs geen afscheid mogen nemen op het sterfbed. Mensen werden geweigerd in cafés, in bioscopen en theaters. Tegen kinderen werd gezegd dat ze beter niet naar opa of oma konden gaan, omdat als zij ze zouden besmetten opa of oma misschien wel ziek kon worden en doodgaan. Tegen kinderen! Unicef schreef ons als politiek een brief met het pleidooi om te stoppen dit op de schouders van kinderen te leggen. En we vergeten nooit de man die ons mailde hoe kapot hij was omdat hij uit het kerkkoor was gezet omdat hij niet gevaccineerd was. 58 jaar was hij lid geweest van dit koor. 58 jaar! Zijn hele leven lag daar. Zijn vrienden waren daar. Weggestuurd. Of de mail van de mevrouw die door haar familie werd verboden om afscheid te nemen van haar stervende vader, omdat ze niet was gevaccineerd. WIJ hebben mensen dit aangedaan. We hopen dan ook vurig dat de

parlementaire enquêtecommissie, nadat de nieuwe Tweede Kamer is geïnstalleerd, alsnog wordt geformeerd en zijn werk gaat doen. Nee, niet alles ging fout. Er gingen ook dingen goed. Het is daarom tijd dat wat goed ging EN fout ging op tafel komt. Op een democratische wijze. Alle trends die we hebben genoemd, hebben ons als samenleving ingrijpend veranderd. Als we niet oppassen, raken mensen verder in zichzelf gekeerd. Raken ze nog meer sociale samenhang kwijt. Gaan mensen verder vereenzamen, vinden ze nog moeilijker aansluiting met elkaar, en komt onze gemeenschapszin verder onder druk te staan. En als we minder gemeenschappelijk hebben, worden we het ook minder snel eens over welke problemen we nou willen oplossen. Dit is de individualisering van onze samenleving die we moeten stoppen. Wij zijn de eerste om toe te geven dat hier soms een tegenstelling in lijkt te zitten. Het is zowel een probleem dat de overheid zich terugtrekt, maar het is ook een probleem dat diezelfde staat zich overal mee lijkt te bemoeien. Dit laat zich verklaren door het eerdere punt wat over de Witteboorden Overheid werd gemaakt. De overheid, en daarmee haar prioriteiten, is in toenemende mate een

12

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

maakbaarheids project van theoretisch opgeleiden geworden. Mensen die het geluk hebben nooit de consequenties van falend maakbaarheid beleid te zullen voelen. Wie het wel raakt zijn de mensen die in gemeenschappelijkheid en in vrijheid een simpel, maar waardig, bestaan nastreven. De 'kleine luyden' van Abraham Kuyper. Hun noden zijn niet gediend bij een over gretige overheid, maar juist een overheid die haar kerntaken en haar functie als vangnet goed op orde heeft.

DE STAAT VAN DE SAMENLEVING

En terwijl de samenleving individualiseert, is er tegelijkertijd behoefte aan erkenning en waardering. Wij mensen blijven namelijk diep in ons bestaan sociale dieren. We hebben het simpelweg nodig! Daardoor zie je in de lagen van de samenleving waar individualisering het meeste voorkomt, dat er meer behoefte ontstaat voor aansluiting bij sociale groepen, subculturen. Mensen willen opvulling van de leegte die individualisering achterlaat. Deze groepen, subculturen en gemeenschappen hebben echter vaak ook hun eigen verzameling aan normen, waarden, tradities en symbolen ontwikkeld. Het lijkt dan ook dat ze met elkaar bestaan, maar eigenlijk bestaan ze los van elkaar, met weinig onderlinge cohesie. Dit, gepaard met steeds slimmere algoritmes die ons vooral voeden met informatie die we willen zien, maakt dat er echokamers ontstaan waarin we alsmaar overtuigd blijven worden van ons eigen gelijk en

omringd zijn door mensen die er precies zo over denken.
En ons gelijk zijn we steeds harder en steeds scherper gaan verdedigen. Nu is daar op zich niets mis mee.
Een van de kenmerken van een open en democratische samenleving is juist dat allerlei standpunten op het scherp van de snede bediscussieerd moeten kunnen worden. Dit komt namelijk voort uit een absolute vrijheid van het spreken. Maar bij die vrijheid hoort ook een verantwoordelijkheid. Het feit dat je alles kan zeggen betekent niet dat je alles daarom ook moet zeggen. En daar gaat het nu vaak mis. We zijn namelijk een brug over gegaan waarin dit soort maatschappelijke gesprekken niet meer vanuit een positie van wederzijds respect plaatsvinden maar – opnieuw – juist vanuit wantrouwen. Wantrouwen voor de ander, wantrouwen voor ‘de groep’ waar hij of zij bij hoort en wantrouwen voor de daadwerkelijke beweegredenen.
We spreken wel, maar praten niet. We horen wel, maar luisteren niet. Iets kan niet meer goed zijn als het niet in MIJN wereldbeeld past of door gelijkgestemden wordt verkondigd. In de Tweede Kamer, verdorie de plek waar JUIST een open gesprek gevoerd MOET worden, gebeurt dit aan de lopende band.
Jij wilt geen gewelddadige pushbacks van vluchtelingen?
Oh, dus jij wilt een tsunami van Afrikaanse gelukszoekers in Nederland!
Jij wilt een ander stikstofbeleid? Oh dus jij bent TEGEN de natuur!
Jij hebt vraagtekens bij windmolens op zee en zonnepanelen op landbouwgrond?
Oh, dus jij vindt dat onze kinderen en kleinkinderen mogen verzuipen als de zeespiegel stijgt!
Maar ook; Dus jij bent kritisch op boeren? Dan mag je NOOIT meer eten.
CONCEPT
En terwijl de samenleving individualiseert, is er tegelijkertijd behoefte aan erkenning en waardering. Wij mensen blijven namelijk diep in ons bestaan sociale dieren. We hebben het simpelweg nodig! Daardoor zie je in de lagen van de samenleving waar individualisering het meeste voorkomt, dat er meer behoefte ontstaat voor aansluiting bij sociale groepen, subculturen. Mensen willen opvulling van de leegte die individualisering achterlaat. Deze groepen, subculturen en gemeenschappen hebben echter vaak ook hun eigen verzameling aan normen, waarden, tradities en symbolen ontwikkeld. Het lijkt dan ook dat ze met elkaar bestaan, maar eigenlijk bestaan ze los van elkaar, met weinig onderlinge cohesie.
Dit, gepaard met steeds slimmere algoritmes die ons vooral voeden met informatie die we willen zien, maakt dat er echokamers ontstaan waarin we alsmaar overtuigd blijven worden van ons eigen gelijk en omringd zijn door mensen die er precies zo over denken.
En ons gelijk zijn we steeds harder en steeds scherper gaan

verdedigen. Nu is daar op zich niets mis mee.
Een van de kenmerken van een open en democratische samenleving is juist dat allerlei standpunten op het scherp van de snede bediscussieerd moeten kunnen worden. Dit komt namelijk voort uit een absolute vrijheid van het spreken. Maar bij die vrijheid hoort ook een verantwoordelijkheid. Het feit dat je alles kan zeggen betekent niet dat je alles daarom ook moet zeggen. En daar gaat het nu vaak mis. We zijn namelijk een brug over gegaan waarin dit soort maatschappelijke gesprekken niet meer vanuit een positie van wederzijds respect plaatsvinden maar – opnieuw – juist vanuit gesprekken niet meer vanuit een positie van wederzijds respect plaatsvinden maar – opnieuw – juist vanuit wantrouwen. Wantrouwen voor de ander, wantrouwen voor ‘de groep’ waar hij of zij bij hoort en wantrouwen voor de daadwerkelijke beweegredenen.
We spreken wel, maar praten niet. We horen wel, maar luisteren niet. Iets kan niet meer goed zijn als het niet in MIJN wereldbeeld past of door gelijkgestemden wordt verkondigd. In de Tweede Kamer, verdorie de plek waar JUIST een open gesprek gevoerd MOET worden, gebeurt dit aan de lopende band.
Jij wilt geen gewelddadige pushbacks van vluchtelingen?
Oh, dus jij wilt een tsunami van Afrikaanse gelukszoekers in Nederland!
Jij wilt een ander stikstofbeleid? Oh dus jij bent TEGEN de natuur! maakbaarheids project van theoretisch opgeleiden geworden. Mensen die het geluk hebben nooit de consequenties van falend maakbaarheid beleid te zullen voelen. Wie het wel raakt zijn de mensen die in gemeenschappelijkheid en in vrijheid een simpel, maar waardig, bestaan nastreven. De ‘kleine luyden’ van Abraham Kuyper. Hun noden zijn niet gediend bij een over gretige overheid, maar juist een overheid die haar kerntaken en haar functie als vangnet goed op orde heeft.

DE STAAT VAN DE SAMENLEVING

En terwijl de samenleving individualiseert, is er tegelijkertijd behoefte aan erkenning en waardering. Wij mensen blijven namelijk diep in ons bestaan sociale dieren. We hebben het simpelweg nodig! Daardoor zie je in de lagen van de samenleving waar individualisering het meeste voorkomt, dat er meer behoefte ontstaat voor aansluiting bij sociale groepen, subculturen. Mensen willen opvulling van de leegte die individualisering achterlaat. Deze groepen, subculturen en gemeenschappen hebben echter vaak ook hun eigen verzameling aan normen, waarden, tradities en symbolen ontwikkeld. Het lijkt dan ook dat ze met elkaar bestaan, maar eigenlijk bestaan ze los van elkaar, met weinig onderlinge cohesie.
Dit, gepaard met steeds slimmere algoritmes die ons vooral voeden met informatie die we willen zien, maakt dat er echokamers ontstaan waarin we alsmaar overtuigd blijven

worden van ons eigen gelijk en omringd zijn door mensen die er precies zo over denken. En ons gelijk zijn we steeds harder en steeds scherper gaan verdedigen. Nu is daar op zich niets mis mee. Een van de kenmerken van een open en democratische samenleving is juist dat allerlei standpunten op het scherp van de snede bediscussieerd moeten kunnen worden. Dit komt namelijk voort uit een absolute vrijheid van het spreken. Maar bij die vrijheid hoort ook een verantwoordelijkheid. Het feit dat je alles kan zeggen betekent niet dat je alles daarom ook moet zeggen. En daar gaat het nu vaak mis. We zijn namelijk een brug over gegaan waarin dit soort maatschappelijke gesprekken niet meer vanuit een positie van wederzijds respect plaatsvinden maar – opnieuw – juist vanuit wantrouwen. Wantrouwen voor de ander, wantrouwen voor ‘de groep’ waar hij of zij bij hoort en wantrouwen voor de daadwerkelijke beweegredenen. We spreken wel, maar praten niet. We horen wel, maar luisteren niet. Iets kan niet meer goed zijn als het niet in MIJN wereldbeeld past of door gelijkgestemden wordt verkondigd. In de Tweede Kamer, verdorie de plek waar JUIST een open gesprek gevoerd MOET worden, gebeurt dit aan de lopende band. Jij wilt geen gewelddadige pushbacks van vluchtelingen? Oh, dus jij wilt een tsunami van Afrikaanse gelukszoekers in Nederland! Jij wilt een ander stikstofbeleid? Oh dus jij bent TEGEN de natuur! Jij hebt vraagtekens bij windmolens op zee en zonnepanelen op landbouwgrond? Oh, dus jij vindt dat onze kinderen en kleinkinderen mogen verzuipen als de zeespiegel stijgt!

13

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Deze manier van polariseren, zaait haat, agressie en vijandigheid in de samenleving. Dit smoort het maatschappelijk debat in de kiem. Dit zorgt voor een grimmige, onveilige omgeving. Dit weerhoudt mensen om actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat. Deze polarisatie vindt overal plaats. Niet alleen thuis, maar ook in debatcentra, hogescholen, universiteiten, talkshows en digitaal. En wij als volksvertegenwoordiging pakken onze rol niet.

De polarisatie laat al zien – en dit zal verergeren – dat we maar onze mond gaan houden. De dialoog niet meer met elkaar aangaan, maar deze juist zullen vermijden. En als we hem wel aangaan is het niet om een goed gesprek te hebben, maar vooral de ander zijn of haar ongelijk te bevestigen om de eigen echokamer in stand te houden. We horen wat er gezegd wordt om snel en venijnig te reageren, maar we luisteren niet. We spreken om ons gelijk te bewijzen, maar praten niet. Stemmen verstommen en zo sterft een democratie, als we niet uitkijken. Een wijs man in Den Haag sprak vorig jaar deze zorg tegen me uit.

“De democratie KAN kapot.”

En de democratie sterft niet met een revolutie, maar met gesprekken die stilvallen. Omdat we het niet meer willen of durven aan te gaan. Omdat het stille midden de publieke zenders uitzet, de krant definitief dichtslaat, geen comments meer leest online of besluit het maar niet meer over politiek te hebben. De stilte die het achterlaat, zal razendsnel worden ingevuld door de extremen aan de flanken. Je moet ergens voor of tegen zijn en ben je niet voor, dan ben je tegen. Ben je niet met mij, dan ben je tegen mij. Mensen worden zo met de rug tegen de muur gezet, terwijl de meeste mensen heel goed nuances kunnen aanbrengen en snappen dat er bij elk vraagstuk voors en tegens zijn. En precies deze groep krijgt dan geen stem meer. En dat is ontwrichtend voor onze democratie. Want juist deze groep is de verbinding tussen de flanken en verdient een duidelijke politieke vertegenwoordiging. En wij zijn ook eerlijk: wij weten het ook niet altijd en kunnen ook niet alles. Maar we willen het wel weten en we willen het wel kunnen en elke dag is voor ons een leerproces.

Iedereen, ook wij, hebben hier een rol in. Wij zijn met zijn allen de hoeders van het vrije en open gesprek. De overheid kan dit niet alleen en wij mogen niet verwachten dat dit opgelost gaat worden louter en alleen vanuit Den Haag. WIJ moeten het gesprek gaande houden, en ervoor zorgen dat IEDEREEN mee kan doen met dit gesprek! Dat is het enige middel tegen echokamers en tegen polarisatie. Een echt gesprek waarin oprecht naar elkaar geluisterd wordt.

VAN VERTICALE NAAR HORIZONTALE ZUILEN

Subculturen zijn overigens niet altijd slecht geweest voor de Nederlandse samenleving. Ons huidige politieke bestel is eigenlijk gebouwd op een akkoord tussen voormalige subculturen; de zuilen politiek. Dat werkte vroeger goed. Het waren verticale gemeenschappen die verschillende economische klassen verenigde.

De Katholieken, protestanten, liberalen en socialisten. Binnen een zuil keken mensen naar elkaar om. Mensen met een hoger inkomen en meer macht kwamen op voor de lagere economische klassen binnen hun eigen verticale zuil. Hierdoor werden de problemen van iedere laag goed vertegenwoordigd. Hierdoor kon de theoretisch opgeleide top van de Partij van de Arbeid de belangen van hun arbeiders achterban goed verdedigen. Dit maakte gigantische groepen mensen die nooit toegang hadden tot politieke invloed ineens onderdeel en actief aandeelhouder van Nederland, haar maatschappelijk middenveld en haar overheid, en konden een bijdrage leveren aan het Nederlandse verhaal.

CONCEPT

De polarisatie laat al zien – en dit zal verergeren – dat we maar onze mond gaan houden. De dialoog niet

meer met elkaar aangaan, maar deze juist zullen vermijden. En als we hem wel aangaan is het niet om een goed gesprek te hebben, maar vooral de ander zijn of haar ongelijk te bevestigen om de eigen echokamer in stand te houden. We horen wat er gezegd wordt om snel en venijnig te reageren, maar we luisteren niet. We spreken om ons gelijk te bewijzen, maar praten niet. Stemmen verstommen en zo sterft een democratie, als we niet uitkijken. Een wijs man in Den Haag sprak vorig jaar deze zorg tegen me uit. En de democratie sterft niet met een revolutie, maar met gesprekken die stilvallen. Omdat we het niet meer willen of durven aan te gaan. Omdat het stille midden de publieke zenders uitzet, de krant definitief dichtslaat, geen comments meer leest online of besluit het maar niet meer over politiek te hebben. De stilte die het achterlaat, zal razendsnel worden ingevuld door de extremen aan de flanken. Je moet ergens voor of tegen zijn en ben je niet voor, dan ben je tegen. Ben je niet met mij, dan ben je tegen mij. Mensen worden zo met de rug tegen de muur gezet, terwijl de meeste mensen heel goed nuances kunnen aanbrengen en snappen dat er bij elk vraagstuk voors en tegens zijn. En precies deze groep krijgt dan geen stem meer. En dat is ontwrichtend voor onze democratie. Want juist deze groep is de verbinding tussen de flanken en verdient een duidelijke politieke vertegenwoordiging. En wij zijn ook eerlijk: wij weten het ook niet altijd en kunnen ook niet alles. Maar we willen het wel weten en we willen het wel kunnen en elke Iedereen, ook wij, hebben hier een rol in. Wij zijn met zijn allen de hoeders van het vrije en open gesprek. De overheid kan dit niet alleen en wij mogen niet verwachten dat dit opgelost gaat worden louter en alleen vanuit Den Haag. WIJ moeten het gesprek gaande houden, en ervoor zorgen dat IEDEREEN mee kan doen met dit gesprek! Dat is het enige middel tegen echokamers en tegen polarisatie. Een echt gesprek waarin oprecht naar elkaar geluisterd wordt.

VAN VERTICALE NAAR HORIZONTALE ZUILEN

Subculturen zijn overigens niet altijd slecht geweest voor de Nederlandse samenleving. Ons huidige politieke bestel is eigenlijk gebouwd op een akkoord tussen voormalige subculturen; de zuilen politiek. Dat werkte vroeger goed. Het waren verticale gemeenschappen die verschillende economische klassen verenigde. De Katholieken, protestanten, liberalen en socialisten. Binnen een zuil keken mensen naar elkaar om. Mensen met een hoger inkomen en meer macht kwamen op voor de lagere economische klassen binnen hun eigen verticale zuil. Hierdoor werden de problemen van iedere laag goed vertegenwoordigd. Hierdoor kon de Deze manier van polariseren, zaait haat, agressie en vijandigheid in de samenleving. Dit smoort het maatschappelijk debat in de kiem. Dit

zorgt voor een grimmige, onveilige omgeving. Dit weerhoudt mensen om actief deel te nemen aan het maatschappelijk debat. Deze polarisatie vindt overal plaats. Niet alleen thuis, maar ook in debatcentra, hogescholen, universiteiten, talkshows en digitaal. En wij als volksvertegenwoordigers laten de polarisatie al zien – en dit zal verergeren – dat we maar onze mond gaan houden. De dialoog niet meer met elkaar aangaan, maar deze juist zullen vermijden. En als we hem wel aangaan is het niet om een goed gesprek te hebben, maar vooral de ander zijn of haar ongelijk te bevestigen om de eigen echokamer in stand te houden. We horen wat er gezegd wordt om snel en venijnig te reageren, maar we luisteren niet. We spreken om ons gelijk te bewijzen, maar praten niet. Stemmen verstommen en zo sterft een democratie, als we niet uitkijken. Een wijs man in Den Haag sprak vorig jaar deze zorg tegen me uit. En de democratie sterft niet met een revolutie, maar met gesprekken die stilvallen. Omdat we het niet meer willen of durven aan te gaan. Omdat het stille midden de publieke zenders uitzet, de krant definitief dichtslaat, geen comments meer leest online of besluit het maar niet meer over politiek te hebben. De stilte die het achterlaat, zal razendsnel worden ingevuld door de extremen aan de flanken. Je moet ergens voor of tegen zijn en ben je niet voor, dan ben je tegen. Ben je niet met mij, dan ben je tegen mij. Mensen worden zo met de rug tegen de muur gezet, terwijl de meeste mensen heel goed nuances kunnen aanbrengen en snappen dat er bij elk vraagstuk voors en tegens zijn. En precies deze groep krijgt dan geen stem meer. En dat is ontwrichtend voor onze democratie. Want juist deze groep is de verbinding tussen de flanken en verdient een duidelijke politieke vertegenwoordiging. En wij zijn ook eerlijk: wij weten het ook niet altijd en kunnen ook niet alles. Maar we willen het wel weten en we willen het wel kunnen en elke dag is voor ons een leerproces. Iedereen, ook wij, hebben hier een rol in. Wij zijn met zijn allen de hoeders van het vrije en open gesprek. De overheid kan dit niet alleen en wij mogen niet verwachten dat dit opgelost gaat worden louter en alleen vanuit Den Haag. WIJ moeten het gesprek gaande houden, en ervoor zorgen dat IEDEREEN mee kan doen met dit gesprek! Dat is het enige middel tegen echokamers en tegen polarisatie. Een echt gesprek waarin oprecht naar elkaar geluisterd wordt.

VAN VERTICALE NAAR HORIZONTALE ZUILEN

Subculturen zijn overigens niet altijd slecht geweest voor de Nederlandse samenleving. Ons huidige politieke bestel is eigenlijk gebouwd op een akkoord tussen voormalige subculturen; de zuilen politiek. Dat werkte vroeger goed. Het waren verticale gemeenschappen die verschillende economische klassen verenigde.

De Katholieken, protestanten, liberalen en socialisten. Binnen een zuil keken mensen naar elkaar om. Mensen met een hoger inkomen en meer macht kwamen op voor de lagere economische klassen binnen hun eigen verticale zuil. Hierdoor werden de problemen van iedere laag goed vertegenwoordigd. Hierdoor kon de theoretisch opgeleide top van de Partij van de Arbeid de belangen van hun arbeiders achterban goed verdedigen. Dit maakte gigantische groepen mensen die nooit toegang hadden tot politieke invloed ineens onderdeel en actief aandeelhouder van Nederland, haar maatschappelijk middenveld en haar overheid,

14

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Maar tegenwoordig zijn zuilen horizontaal geworden. Of liever gezegd, het zijn meerdere bubbels geworden. In deze bubbels zitten mensen bij elkaar in een zuil met eigen partijen, eigen vakantieoord, eigen sportclubs, eigen onderwijsinstellingen, eigen economische posities en eigen media. Contact met mensen uit andere lagen van de bevolking is minimaal. De rijken zitten bij de rijken, de armen zitten bij de armen, de middenklasse zit bij de middenklasse, de praktisch opgeleiden zitten bij de praktisch opgeleiden, de universitair en theoretische opgeleiden zitten bij de universitair en theoretisch opgeleiden. Is dit een probleem? Ja, bijvoorbeeld bij universitair opgeleiden met hogere inkomens in een eigen bubble is dit problematisch. Zij vormen namelijk de laag die ook vaak politici, beleidsmakers en bestuurders levert. Vroeger kon je erop vertrouwen dat de elite van jouw zuil ook jouw belang behartigde. Dat gevoel zijn mensen kwijt, want die elite is zijn eigen bubbel geworden. Een gewone boomer-vrouw van dik in de vijftig met overgewicht en met alleen een HAVO-opleiding die woont in een rijtjeshuis in Deventer en Kamerlid is, wordt door die bubbel als een rariteit gezien. Die wordt door mensen in deze bubble ook weleens smalend Ma Flodder genoemd. Of juffrouw Jannie.

HALSSTARRIGE GEMEENSCHAPSZIN

Ondanks de individualisering en de maatschappelijke vervreemding van het openbaar bestuur zijn er zeker nog stevige gemeenschappen met een sterke identiteit en sociale cohesie te vinden in ons land. Kijk naar een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen. De Zaanstreek, waar mensen zich Zaankanter noemen. Den Helder, waar mensen zich Jutters noemen. Of de eilanden, waar mensen zich eilander noemen. Daar voelen mensen zich verbonden in hun culturele identiteit. Het is die verbinding die je terugziet in de rijke tradities van Poasboakes (paasvuren) in Salland en Twente, het carbid-schieten in Noordoost Nederland, de dorpskermessen, het carnaval in Brabant en

Limburg, het eiergooien in Tollebeek, het Kallemooifeest op Schiermonnikoog, de Poaskeerls in Ootmarsum, of de trekkerslep in Hooghalen.

De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van dergelijke culturele tradities helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale cohesie en noaberschap in onze regio's en streken. Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van de democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist die vertrouwde omgeving die mensen missen. Of bang zijn te verliezen in de wereld van het doorgeslagen ego en de getallenreeksen van het spreadsheetbeleid. Kijkende naar de ontwikkelingen in de regio zijn die zorgen zeker legitiem.

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraling van voorzieningen, dus de pinautomaat die verdwijnt, de dorps- of wijkagent die is verdwenen, de bus die niet meer rijdt, de dorpschool die moet sluiten en/of het zwembad dat dicht moet. Het is allemaal een beleidsfocus op grootstedelijke gebieden,

CONCEPT

de middenklasse zit bij de middenklasse, de praktisch opgeleiden zitten bij de praktisch opgeleiden, de universitair en theoretische opgeleiden zitten bij de universitair en theoretisch opgeleiden. Is dit een probleem? Ja, bijvoorbeeld bij universitair opgeleiden met hogere inkomens in een eigen bubble is dit problematisch. Zij vormen namelijk de laag die ook vaak politici, beleidsmakers en bestuurders levert.

Vroeger kon je erop vertrouwen dat de elite van jouw zuil ook jouw belang behartigde. Dat gevoel zijn

Een gewone boomer-vrouw van dik in de vijftig met overgewicht en met alleen een HAVO-opleiding die woont in een rijtjeshuis in Deventer en Kamerlid is, wordt door die bubbel als een rariteit gezien. Die wordt door mensen in deze bubble ook weleens smalend Ma Flodder genoemd. Of juffrouw Jannie.

HALSSTARRIGE GEMEENSCHAPSZIN

Ondanks de individualisering en de maatschappelijke vervreemding van het openbaar bestuur zijn er zeker nog stevige gemeenschappen met een sterke identiteit en sociale cohesie te vinden in ons land.

Kijk naar een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen.

De Zaanstreek, waar mensen zich Zaankanter noemen. Den Helder, waar mensen zich Jutters noemen. Of

de eilanden, waar mensen zich eilander noemen. Daar voelen mensen

zich verbonden in hun culturele identiteit. Het is die verbinding die je terugziet in de rijke tradities van Poasboakes (paasvuren) in Salland en Twente, het carbid-schieten in Noordoost Nederland, de dorpskermissen, het carnaval in Brabant en Limburg, het eiergooien in Tollebeek, het Kallemooifeest op Schiermonnikoog, de Poaskeerls in Ootmarsum, De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van dergelijke culturele tradities helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale cohesie en noaberschap in onze regio's en streken. Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van de democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist die vertrouwde omgeving die mensen missen. Of bang zijn te verliezen in de wereld van het doorgeslagen ego en de getallenreeksen van het spreadsheetbeleid. Kijkende naar de ontwikkelingen in de regio zijn die zorgen zeker legitiem.

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die Maar tegenwoordig zijn zuilen horizontaal geworden. Of liever gezegd, het zijn meerdere bubbels geworden. In deze bubbels zitten mensen bij elkaar in een zuil met eigen partijen, eigen vakantieoord, eigen sportclubs, eigen onderwijsinstellingen, eigen economische posities en eigen media. Contact met mensen uit andere lagen van de bevolking is minimaal. De rijken zitten bij de rijken, de armen zitten bij de armen, de middenklasse zit bij de middenklasse, de praktisch opgeleiden zitten bij de praktisch opgeleiden, de universitair en theoretische opgeleiden zitten bij de universitair en theoretisch opgeleiden. Is dit een probleem? Ja, bijvoorbeeld bij universitair opgeleiden met hogere inkomens in een eigen bubble is dit problematisch. Zij vormen namelijk de laag die ook vaak politici, beleidsmakers en bestuurders levert. Vroeger kon je erop vertrouwen dat de elite van jouw zuil ook jouw belang behartigde. Dat gevoel zijn mensen kwijt, want die elite is zijn eigen bubbel geworden. Een gewone boomer-vrouw van dik in de vijftig met overgewicht en met alleen een HAVO-opleiding die woont in een rijtjeshuis in Deventer en Kamerlid is, wordt door die bubbel als een rariteit gezien. Die wordt door mensen in deze bubble ook weleens smalend Ma Flodder genoemd. Of juffrouw Jannie.

HALSSTARRIGE GEMEENSCHAPSZIN

Ondanks de individualisering en de maatschappelijke vervreemding van het openbaar bestuur zijn er zeker nog stevige gemeenschappen met een sterke identiteit en

sociale cohesie te vinden in ons land.

Kijk naar een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen.

De Zaanstreek, waar mensen zich Zaankanter noemen. Den Helder, waar mensen zich Jutters noemen. Of

de eilanden, waar mensen zich eilander noemen. Daar voelen mensen zich verbonden in hun culturele

identiteit. Het is die verbinding die je terugziet in de rijke tradities van Poasboakes (paasvuren) in Salland

en Twente, het carbid-schieten in Noordoost Nederland, de dorpskermessen, het carnaval in Brabant en

Limburg, het eiergooien in Tollebeek, het Kallemooifeest op Schiermonnikoog, de Poaskeerls in Ootmarsum,

of de trekkerslep in Hooghalen.

De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar

in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van dergelijke culturele

tradities helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale cohesie en noaberschap in onze regio's en

streken. Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van

de democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist

die vertrouwde omgeving die mensen missen. Of bang zijn te verliezen in de wereld van het doorgeslagen

ego en de getallenreeksen van het spreadsheetbeleid. Kijkende naar de ontwikkelingen in de regio zijn

die zorgen zeker legitiem.

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed

onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die

mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraling van voorzieningen, dus de pinautomaat

die verdwijnt, de dorps- of wijkagent die is verdwenen, de bus die niet meer rijdt, de dorpschool die moet

sluiten en/of het zwembad dat dicht moet. Het is allemaal een beleidsfocus op grootstedelijke gebieden,

15

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

te kortdurende en kleinschalige Rijks Ondersteuningsprogramma's voor regio's en onvoldoende oog hebben

gehad voor de uitdagingen in regio's. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen

mensen in Nederland stond er weinig nieuws in.

De leefbaarheid van een gebied is voor een groot gedeelte

afhankelijk van de mate waarin mensen in hun

behoeften kunnen worden voorzien. Helaas zijn er steeds meer gebieden in ons land waar de aanwezigheid

van basisvoorzieningen niet vanzelfsprekend meer is. Dit komt door een neerwaartse spiraal als gevolg van

een overheid die uit de dorpen en kernen vertrekt omdat de instandhouding van dergelijke voorzieningen

drukt op de overheidsuitgaven.

Welvaart versus welzijn...

Maar geld kan en mag niet áltijd een reden zijn om ergens op te bezuinigen. Het getuigt juist van noaberstatelijkheid als een overheid zorgdraagt voor de leefbaarheid van haar regio's. Of haar inwoners de

ruimte geeft om de aanwezigheid van voorzieningen zelf te organiseren. Zoals op het platteland ook soms gebeurt. Kijk naar het Kulturhus in Hoge Hexel, Twente. Daar hebben tal van verenigingen onderdak.

De financiering van het Kulturhus wordt door de verenigingen zelf opgebracht. Zo wordt daar bijvoorbeeld elk jaar een trekker-, vrachtwagens-, auto- en motorcross gehouden: Hexel on Wheels. Voor de groene lobby

een nachtmerrie misschien, al die ronkende motoren op fossiele brandstof wat zo snel mogelijk verboden

moet worden, maar voor het dorp is het, behalve een sociaal samenzijn met de opa's, oma's, vaders, moeders, kinderen en de jeugd onderling, brandstof voor het Kulturhus. De opbrengst uit de toegangsbewijzen,

vloeit immers rechtstreeks terug in de kas van het dorpsshuis en verenigingen kunnen daardoor blijven

bestaan. En zo draagt niet alleen Hexel on Wheels, maar elke vereniging bij aan behoud van de sociale binding in het dorp. Boeren en burgers samen.

En vergeet ook niet de rol van boeren en bedrijfsleven, vaak familiebedrijven, in sociaal-culturele evenementen in de regio's. Vaak leveren ze vrijwilligers, ondersteunen ze lokale feesten en sportevenementen

of stellen ze - in het geval van boeren - hun weiland ter beschikking voor een feest en helpen ze mee met het opbouwen van het feestterrein.

De regio's, ook de 'zwakke' regio's moeten worden versterkt, ook met betaalbare woningen, om ook de winkelier, de bouwvakker, de arbeider, de schooljuf of -meester, de verpleegkundige, de brandweerman en de automonteur in de regio's te houden.

Mensen vragen niet veel van de overheid. Wij vragen veel van hen. Mensen willen gewoon hun geld kunnen

pinnen, hun kind naar school kunnen brengen, hun brief op de post kunnen doen, met het OV of de auto naar

hun werk kunnen, indien nodig naar de huisarts en zo af en toe een duik in het publieke zwembad kunnen

nemen. Helemaal geen vreemde eisen, toch? In veel gevallen zijn voorzieningen niet alleen praktisch,

maar ook noodzakelijk. Hoe valt het uit te leggen dat een huisartsenpraktijk in een dorp als Petten verdwijnt?

Inwoners (waaronder ouderen) die zijn overgeleverd aan het openbaar vervoer zijn langer dan anderhalf

uur onderweg naar de nieuwe locatie. Dit is slechts één van de honderden voorbeelden dat voorzieningen

nog steeds verdwijnen uit het platteland.

CONCEPT

De leefbaarheid van een gebied is voor een groot gedeelte afhankelijk van de mate waarin mensen in hun

behoeften kunnen worden voorzien. Helaas zijn er steeds meer gebieden in ons land waar de aanwezigheid van basisvoorzieningen niet vanzelfsprekend meer is. Dit komt door een neerwaartse spiraal als gevolg van een overheid die uit de dorpen en kernen vertrekt omdat de instandhouding van dergelijke voorzieningen Maar geld kan en mag niet áltijd een reden zijn om ergens op te bezuinigen. Het getuigt juist van noaberstatelijkheid als een overheid zorgdraagt voor de leefbaarheid van haar regio's. Of haar inwoners de ruimte geeft om de aanwezigheid van voorzieningen zelf te organiseren. Zoals op het platteland ook soms gebeurt. Kijk naar het Kulturhus in Hoge Hexel, Twente. Daar hebben tal van verenigingen onderdak. De financiering van het Kulturhus wordt door de verenigingen zelf opgebracht. Zo wordt daar bijvoorbeeld elk jaar een trekker-, vrachtwagens-, auto- en motorcross gehouden: Hexel on Wheels. Voor de groene lobby een nachtmerrie misschien, al die ronkende motoren op fossiele brandstof wat zo snel mogelijk verboden moet worden, maar voor het dorp is het, behalve een sociaal samenzijn met de opa's, oma's, vaders, moeders, kinderen en de jeugd onderling, brandstof voor het Kulturhus. De opbrengst uit de toegangsbewijzen, vloeit immers rechtstreeks terug in de kas van het dorps huus en verenigingen kunnen daardoor blijven bestaan. En zo draagt niet alleen Hexel on Wheels, maar elke vereniging bij aan behoud van de sociale binding in het dorp. Boeren en burgers samen. En vergeet ook niet de rol van boeren en bedrijfsleven, vaak familiebedrijven, in sociaal-culturele evenementen in de regio's. Vaak leveren ze vrijwilligers, ondersteunen ze lokale feesten en sportevenementen of stellen ze - in het geval van boeren - hun weiland ter beschikking voor een feest en helpen ze mee met het opbouwen van het feestterrein. De regio's, ook de 'zwakke' regio's moeten worden versterkt, ook met betaalbare woningen, om ook de winkelier, de bouwvakker, de arbeider, de schooljuf of -meester, de verpleegkundige, de brandweerman en de automonteur in de regio's te houden. Mensen vragen niet veel van de overheid. Wij vragen veel van hen. Mensen willen gewoon hun geld kunnen pinnen, hun kind naar school kunnen brengen, hun brief op de post kunnen doen, met het OV of de auto naar hun werk kunnen, indien nodig naar de huisarts en zo af en toe een duik in het publieke zwembad kunnen nemen. Helemaal geen vreemde eisen, toch? In veel gevallen zijn voorzieningen niet alleen praktisch, maar ook noodzakelijk. Hoe valt het uit te leggen dat een huisartsenpraktijk in een dorp als Petten verdwijnt? Inwoners (waaronder ouderen) die zijn overgeleverd aan het openbaar vervoer zijn langer dan anderhalf te kortdurende en kleinschalige Rijks Ondersteuningsprogramma's voor

regio's en onvoldoende oog hebben gehad voor de uitdagingen in regio's. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen De leefbaarheid van een gebied is voor een groot gedeelte afhankelijk van de mate waarin mensen in hun behoeften kunnen worden voorzien. Helaas zijn er steeds meer gebieden in ons land waar de aanwezigheid van basisvoorzieningen niet vanzelfsprekend meer is. Dit komt door een neerwaartse spiraal als gevolg van een overheid die uit de dorpen en kernen vertrekt omdat de instandhouding van dergelijke voorzieningen Maar geld kan en mag niet altijd een reden zijn om ergens op te bezuinigen. Het getuigt juist van noaberstatelijkheid als een overheid zorgdraagt voor de leefbaarheid van haar regio's. Of haar inwoners de ruimte geeft om de aanwezigheid van voorzieningen zelf te organiseren. Zoals op het platteland ook soms gebeurt. Kijk naar het Kulturhus in Hoge Hexel, Twente. Daar hebben tal van verenigingen onderdak. De financiering van het Kulturhus wordt door de verenigingen zelf opgebracht. Zo wordt daar bijvoorbeeld elk jaar een trekker-, vrachtwagens-, auto- en motorcross gehouden: Hexel on Wheels. Voor de groene lobby een nachtmerrie misschien, al die ronkende motoren op fossiele brandstof wat zo snel mogelijk verboden moet worden, maar voor het dorp is het, behalve een sociaal samenzijn met de opa's, oma's, vaders, moeders, kinderen en de jeugd onderling, brandstof voor het Kulturhus. De opbrengst uit de toegangsbewijzen, vloeit immers rechtstreeks terug in de kas van het dorpsshuis en verenigingen kunnen daardoor blijven bestaan. En zo draagt niet alleen Hexel on Wheels, maar elke vereniging bij aan behoud van de sociale binding in het dorp. Boeren en burgers samen. En vergeet ook niet de rol van boeren en bedrijfsleven, vaak familiebedrijven, in sociaal-culturele evenementen in de regio's. Vaak leveren ze vrijwilligers, ondersteunen ze lokale feesten en sportevenementen of stellen ze - in het geval van boeren - hun weiland ter beschikking voor een feest en helpen ze mee met het opbouwen van het feestterrein. De regio's, ook de 'zwakke' regio's moeten worden versterkt, ook met betaalbare woningen, om ook de winkelier, de bouwvakker, de arbeider, de schooljuf of -meester, de verpleegkundige, de brandweerman en de automonteur in de regio's te houden. Mensen vragen niet veel van de overheid. Wij vragen veel van hen. Mensen willen gewoon hun geld kunnen pinnen, hun kind naar school kunnen brengen, hun brief op de post kunnen doen, met het OV of de auto naar hun werk kunnen, indien nodig naar de huisarts en zo af en toe een duik in het publieke zwembad kunnen nemen. Helemaal geen vreemde eisen, toch? In veel gevallen zijn voorzieningen niet alleen praktisch,

maar ook noodzakelijk. Hoe valt het uit te leggen dat een huisartsenpraktijk in een dorp als Petten verdwijnt? Inwoners (waaronder ouderen) die zijn overgeleverd aan het openbaar vervoer zijn langer dan anderhalf uur onderweg naar de nieuwe locatie. Dit is slechts één van de honderden voorbeelden dat voorzieningen nog steeds verdwijnen uit het platteland.

16

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

De beleidsfocus op grootstedelijke gebieden speelt deze voorzieningen ongelijkheid onbedoeld in de hand. Het idee om de volgens beleidsmakers 'sterke' regio's sterker te maken zorgt ervoor dat de regio's die men als 'zwak' bestempelt, alleen maar verder achter komen te staan. Grote investeringen in ruimtelijke én sociale economie worden al jaren vooral gedaan in de Randstad en veel te weinig in andere regio's. Er is institutioneel urbanisme in onze overheid en in haar beleid geslopen. Het nationale beleid zou veel meer gericht moeten zijn om van alle regio's in ons land, ongeacht hun directe getalsmatige economische impact, succes regio's te maken.

Hiervoor is een herstructurering van de te kortdurende en kleinschalige Rijks Ondersteuningsprogramma's voor regio's noodzakelijk. Het feit dat er 'Regio Deals' zijn die enigszins in de financiële behoefte van regio's voorzien, is an sich goed. Maar de wijze waarop deze financiering tot stand komt is op zijn zachtst gezegd problematisch te noemen. Er is één centrale pot geld waar regio's met elkaar moeten concurreren om er iets uit te krijgen zodat ze hun omgeving leefbaar kunnen houden. Dergelijke financiering zou juist structureel moeten zijn en beschikbaar moeten zijn voor alle regio's. We moeten juist niet CONCURRENTIE tussen regio's, maar SAMENWERKING met regio's moeten stimuleren. Er is onvoldoende oog voor de uitdagingen in en verschillen tussen regio's. Zeeuws-Vlaanderen is anders dan de Veenkoloniën en het Friese Wommels is anders dan Parkstad Limburg. Elke regio kent zijn eigen identiteit, zijn eigen vraagstukken én eigen kansen. We moeten ons niet laten verleiden door de vermeende efficiëntie van one-size-fits-all beleid, ofwel 1 maat past iedereen-beleid, maar de regionale diversiteit in ons land erkennen en waarderen. Al deze ontwikkelingen schaden de kwaliteit van leven in grote delen van ons land, vergroten de kansen ongelijkheid en verkleinen de saamhorigheid. Het is funest voor het vertrouwen in de politiek en het openbaar bestuur en ook dit schaadt daarmee onze democratie.

Het bestuurlijk bestel zoals we dat al sinds 1848 hebben is broodnodig aan vernieuwing toe. Het niveau waarop wij besturen, correspondeert niet met het niveau waarop mensen zich met elkaar verbonden voelen, het niveau waarop mensen werken en handelen en het niveau

waarop mensen naar elkaar omkijken.

Dát niveau is namelijk het regionale niveau. Soms sluit dat aan op een provincie, maar soms ook niet. Kijk bijvoorbeeld naar het Groene Hart, een regio met 720.000 mensen verbonden door economie en cultuur, maar door provinciale grenzen electoraal in drieën gesplitst en bestuurlijk onderworpen aan de wil van omliggende grote steden. Gemeenten spelen daarop in door in regionaal verband met elkaar op te trekken, maar ondertussen blijft de nationale politiek in haar eigen bubbel hangen.

Er is een grote roep voor meer inclusiviteit in het openbaar bestuur, die goed is voor de kwaliteit van onze democratie. Maar de inclusiviteits discussies gaan zelden over de inclusie van de fabrieksarbeider, de politieagent, de verpleegkundige, de kapper en de boer of boerin. Het gevolg daarvan is dat de overheid zich vervreemdt van de maatschappij die ze poogt te besturen. Denk hierbij nogmaals even aan de Aardbevingsschade of de overstromingen in Zuid-Nederland. Verzekeraars en consultants worden door de weinig invoelende overheid ertussen gezet. Ik herinner mij een interactie tussen een gedupeerde en de verzekeraar;

Verzekeraar: "Is uw huis overstroomd door de regen of het water?"

Gedupeerde: "Het komt door de regen."

Verzekeraar: "Sorry, maar dan keren we niet uit. Het moet door het water komen."

Gedupeerde: "Maar het water kwam door de regen."

Verzekeraar: "U zei dat het door de regen kwam. Computer says no."

CONCEPT

is institutioneel urbanisme in onze overheid en in haar beleid geslopen. Het nationale beleid zou veel meer gericht moeten zijn om van álle regio's in ons land, ongeacht hun directe getalsmatige economische

Hiervoor is een herstructurering van de te kortdurende en kleinschalige Rijks Ondersteuningsprogramma's

voor regio's noodzakelijk. Het feit dat er 'Regio Deals' zijn die enigszins in de financiële behoefte van regio's

voorzien, is an sich goed. Maar de wijze waarop deze financiering tot stand komt is op zijn zachtst gezegd

problematisch te noemen. Er is één centrale pot geld waar regio's met elkaar moeten concurreren om er iets

uit te krijgen zodat ze hun omgeving leefbaar kunnen houden.

Dergelijke financiering zou juist structureel

moeten zijn en beschikbaar moeten zijn voor alle regio's. We moeten juist niet CONCURRENTIE tussen

regio's, maar SAMENWERKING met regio's moeten stimuleren.

Er is onvoldoende oog voor de uitdagingen in en verschillen tussen regio's. Zeeuws-Vlaanderen is anders

dan de Veenkoloniën en het Friese Wommels is anders dan Parkstad Limburg. Elke regio kent zijn eigen

identiteit, zijn eigen vraagstukken én eigen kansen. We moeten ons niet laten verleiden door de vermeende

efficiëntie van one-size-fits-all beleid, ofwel 1 maat past

iedereen-beleid, maar de regionale diversiteit in

ons land erkennen en waarderen. Al deze ontwikkelingen schaden de kwaliteit van leven in grote delen van ons land, vergroten de kansen ongelijkheid en verkleinen de saamhorigheid. Het is funest voor het vertrouwen in de politiek en het openbaar bestuur en ook dit schaadt daarmee onze democratie.

Het bestuurlijk bestel zoals we dat al sinds 1848 hebben is broodnodig aan vernieuwing toe. Het niveau waarop wij besturen, correspondeert niet met het niveau waarop mensen zich met elkaar verbonden voelen, het niveau waarop mensen werken en handelen en het niveau waarop mensen naar elkaar omkijken. Dát niveau is namelijk het regionale niveau. Soms sluit dat aan op een provincie, maar soms ook niet. Kijk bijvoorbeeld naar het Groene Hart, een regio met 720.000 mensen verbonden door economie en cultuur, maar door provinciale grenzen electoraal in drieën gesplitst en bestuurlijk onderworpen aan de wil van omliggende grote steden. Gemeenten spelen daarop in door in regionaal verband met elkaar op te trekken, maar ondertussen blijft de nationale politiek in haar eigen bubbel hangen.

Er is een grote roep voor meer inclusiviteit in het openbaar bestuur, die goed is voor de kwaliteit van onze democratie. Maar de inclusiviteit discussies gaan zelden over de inclusie van de fabrieksarbeider, de politieagent, de verpleegkundige, de kapper en de boer of boerin. Het gevolg daarvan is dat de overheid zich

vervreemdt van de maatschappij die ze poogt te besturen. Denk hierbij nogmaals even aan de Aardbevingsschade of de overstromingen in Zuid-Nederland. Verzekeraars en consultants worden door de weinig invoelende overheid ertussen gezet. Ik herinner mij een interactie tussen een gedupeerde en de verzekeraar;

Verzekeraar: "Is uw huis overstroomd door de regen of het water?"

De beleidsfocus op grootstedelijke gebieden speelt deze voorzieningen ongelijkheid onbedoeld in de hand. Het idee om de volgens beleidsmakers 'sterke' regio's sterker te maken zorgt ervoor dat de regio's die men als 'zwak' bestempelt, alleen maar verder achter komen te staan. Grote investeringen in ruimtelijke én sociale economie worden al jaren vooral gedaan in de Randstad en veel te weinig in andere regio's. Er is institutioneel urbanisme in onze overheid en in haar beleid geslopen. Het nationale beleid zou veel meer gericht moeten zijn om van álle regio's in ons land, ongeacht hun directe getalsmatige economische

Hiervoor is een herstructurering van de te kortdurende en kleinschalige Rijks Ondersteuningsprogramma's voor regio's noodzakelijk. Het feit dat er 'Regio Deals' zijn die enigszins in de financiële behoefte van regio's voorzien, is an sich goed. Maar de wijze waarop deze financiering tot stand komt is op zijn zachtst gezegd problematisch te noemen. Er is één centrale pot geld waar regio's met elkaar moeten concurreren om er iets

uit te krijgen zodat ze hun omgeving leefbaar kunnen houden. Dergelijke financiering zou juist structureel moeten zijn en beschikbaar moeten zijn voor alle regio's. We moeten juist niet CONCURRENTIE tussen regio's, maar SAMENWERKING met regio's moeten stimuleren. Er is onvoldoende oog voor de uitdagingen in en verschillen tussen regio's. Zeeuws-Vlaanderen is anders dan de Veenkoloniën en het Friese Wommels is anders dan Parkstad Limburg. Elke regio kent zijn eigen identiteit, zijn eigen vraagstukken én eigen kansen. We moeten ons niet laten verleiden door de vermeende efficiëntie van one-size-fits-all beleid, ofwel 1 maat past iedereen-beleid, maar de regionale diversiteit in ons land erkennen en waarderen. Al deze ontwikkelingen schaden de kwaliteit van leven in grote delen van ons land, vergroten de kansen ongelijkheid en verkleinen de saamhorigheid. Het is funest voor het vertrouwen in de politiek en het openbaar bestuur en ook dit schaadt daarmee onze democratie.

Het bestuurlijk bestel zoals we dat al sinds 1848 hebben is broodnodig aan vernieuwing toe. Het niveau waarop wij besturen, correspondeert niet met het niveau waarop mensen zich met elkaar verbonden voelen, het niveau waarop mensen werken en handelen en het niveau waarop mensen naar elkaar omkijken. Dát niveau is namelijk het regionale niveau. Soms sluit dat aan op een provincie, maar soms ook niet. Kijk bijvoorbeeld naar het Groene Hart, een regio met 720.000 mensen verbonden door economie en cultuur, maar door provinciale grenzen electoraal in drieën gesplitst en bestuurlijk onderworpen aan de wil van omliggende grote steden. Gemeenten spelen daarop in door in regionaal verband met elkaar op te trekken, maar ondertussen blijft de nationale politiek in haar eigen bubbel hangen.

Er is een grote roep voor meer inclusiviteit in het openbaar bestuur, die goed is voor de kwaliteit van onze democratie. Maar de inclusiviteit discussies gaan zelden over de inclusie van de fabrieksarbeider, de politieagent, de verpleegkundige, de kapper en de boer of boerin. Het gevolg daarvan is dat de overheid zich

vervreemdt van de maatschappij die ze poogt te besturen. Denk hierbij nogmaals even aan de Aardbevingsschade of de overstromingen in Zuid-Nederland. Verzekeraars en consultants worden door de weinig invoelende overheid ertussen gezet. Ik herinner mij een interactie tussen een gedupeerde en de verzekeraar;

Verzekeraar: "Is uw huis overstroomd door de regen of het water?"

Gedupeerde: "Het komt door de regen."

Verzekeraar: "Sorry, maar dan keren we niet uit. Het moet door het water komen."

Gedupeerde: "Maar het water kwam door de regen."

17

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

Denk aan het toeslagen schandaal, de stikstof crisis, de tol van de

Zeeuwse Westerscheldetunnel, de bereikbaarheid van zorg op de Waddeneilanden of het drama rond kanaal Almelo-De Haandrik in Twente.

In dossiers als deze is het perspectief van de arbeider, de boer, de burger én de regio onvoldoende meegewogen. Het gevolg hiervan is een toename van de al toenemende polarisatie in ons land, waarin verschillende maatschappelijke groepen met elkaar in botsing komen en het vertrouwen in de politiek en ons democratisch bestel verder daalt.

De democratie KAN kapot...

Ons land heeft veel inwoners met verschillende identiteiten en belangen, maar weinig fysieke ruimte om iedereen volledig zijn zin te kunnen geven. De verbinding zoals we die op regionale schaal zien, moeten we op landelijk niveau borgen om samen de uitdagingen van vandaag en de toekomst aan te kunnen gaan. Dát is de verbinding tussen 'Boer' en 'Burger' waar wij voor staan. Het is de diversiteit in ons land, de verschillen tussen de periferie en het centrum, het platteland en de stad, die erkend moeten worden.

Niet alleen omdat wij iedereen in hun waarde willen laten, maar ook omdat de verschillende inzichten van verschillende mensen ook van meerwaarde zijn om een vraagstuk te bekijken en op te lossen. De overheid zou veel meer uit moeten gaan van sociale impact, in plaats van efficiëntie. Veel meer van wat iets oplevert, in plaats van wat iets kost. Zolang veranderingen in de landbouw worden uitgedrukt in stikstof, koeien en geld, slaan we de plank mis. Wat is, behalve de ecologische impact, de sociale en maatschappelijke impact van de landbouw transitie? Daar zou het over moeten gaan.

DE WEDEROPBOUW VAN NEDERLAND

Kan BBB dit alles dan zomaar even oplossen? Nee, zo maakbaar is de wereld helaas niet. Was het maar zo'n feest. En helaas hebben wij geen toverstaf. Onze weg naar een overheid, die alle regio's en alle lagen van de bevolking weer deelgenoot maakt van Nederland, gaat in kleine stapjes over vele jaren. Maar DAAROM zijn wij wel in de Kamer gekomen. Om DEELGENOOT te worden en te zijn van de oplossing. Wij willen dan ook graag verantwoordelijkheid nemen in een nieuw Kabinet.

We moeten Nederland weer besturen als een land met ambitie en visie. Nederland is geen pindakaasfabriek waarin je met spreadsheet management tot winst kan komen.

Toen dit land na de Watersnoodramp van 1953 begon te bouwen aan de Deltawerken was dat niet niks.

De kosten aan mankracht en geld waren immens. Maar iedereen wist dat het nodig was. "Kop dr veur!

Anpakk'n!", was het motto.

Het heeft Nederland veiliger en welvarender gemaakt. En het kon bovenal rekenen op brede steun in de samenleving. Of denk aan de wederopbouw van ons land na de vernietiging van de Tweede Wereldoorlog.

Ons land lag in puin maar we hadden allemaal een duidelijk doel voor ogen: een bruisend land met herstelde dorpen en steden, moderne woningen voor iedereen en een land waarin iedereen deelgenoot was en waar niemand achter zou blijven. Iedereen voelde dit tot in het diepst van zijn en haar persoon. Het was een verhaal waarin iedereen een rol had en ook bereid was die rol te vervullen. Niet alleen vanuit eigen belang, maar ook voor de ander.

CONCEPT

schillende maatschappelijke groepen met elkaar in botsing komen en het vertrouwen in de politiek en ons

Ons land heeft veel inwoners met verschillende identiteiten en belangen, maar weinig fysieke ruimte om

iedereen volledig zijn zin te kunnen geven. De verbinding zoals we die op regionale schaal zien, moeten

we op landelijk niveau borgen om samen de uitdagingen van vandaag en de toekomst aan te kunnen

gaan. Dát is de verbinding tussen 'Boer' en 'Burger' waar wij voor staan. Het is de diversiteit in ons land,

de verschillen tussen de periferie en het centrum, het platteland en de stad, die erkend moeten worden.

Niet alleen omdat wij iedereen in hun waarde willen laten, maar ook omdat de verschillende inzichten van

verschillende mensen ook van meerwaarde zijn om een vraagstuk te bekijken en op te lossen. De overheid

zou veel meer uit moeten gaan van sociale impact, in plaats van efficiëntie. Veel meer van wat iets oplevert,

in plaats van wat iets kost. Zolang veranderingen in de landbouw worden uitgedrukt in stikstof, koeien en

geld, slaan we de plank mis. Wat is, behalve de ecologische impact, de sociale en maatschappelijke impact

van de landbouw transitie? Daar zou het over moeten gaan.

DE WEDEROPBOUW VAN NEDERLAND

Kan BBB dit alles dan zomaar even oplossen? Nee, zo maakbaar is de wereld helaas niet. Was het maar

zo'n feest. En helaas hebben wij geen toverstaf. Onze weg naar een overheid, die alle regio's en alle lagen

van de bevolking weer deelgenoot maakt van Nederland, gaat in kleine stapjes over vele jaren. Maar

DAAROM zijn wij wel in de Kamer gekomen. Om DEELGENOOT te worden en te zijn van de oplossing. Wij

willen dan ook graag verantwoordelijkheid nemen in een nieuw Kabinet.

We moeten Nederland weer besturen als een land met ambitie en visie. Nederland is geen pindakaasfabriek waarin je met spreadsheet management tot winst kan komen.

Toen dit land na de Watersnoodramp van 1953 begon te bouwen aan de Deltawerken was dat niet niks.

De kosten aan mankracht en geld waren immens. Maar iedereen wist dat het nodig was. "Kop dr veur!

Anpakk'n!", was het motto.

Het heeft Nederland veiliger en welvarender gemaakt. En het kon bovenal rekenen op brede steun in de

samenleving. Of denk aan de wederopbouw van ons land na de

vernietiging van de Tweede Wereldoorlog.

Ons land lag in puin maar we hadden allemaal een duidelijk doel voor ogen: een bruisend land met herstelde dorpen en steden, moderne woningen voor iedereen en een land waarin iedereen deelgenoot was. Denk aan het toeslagen schandaal, de stikstof crisis, de tol van de Zeeuwse Westerscheldetunnel, de bereikbaarheid van zorg op de Waddeneilanden of het drama rond kanaal Almelo-De Haandrik in Twente.

In dossiers als deze is het perspectief van de arbeider, de boer, de burger én de regio onvoldoende meegewogen. Het gevolg hiervan is een toename van de al toenemende polarisatie in ons land, waarin verschillende maatschappelijke groepen met elkaar in botsing komen en het vertrouwen in de politiek en ons

Ons land heeft veel inwoners met verschillende identiteiten en belangen, maar weinig fysieke ruimte om iedereen volledig zijn zin te kunnen geven. De verbinding zoals we die op regionale schaal zien, moeten we op landelijk niveau borgen om samen de uitdagingen van vandaag en de toekomst aan te kunnen

gaan. Dát is de verbinding tussen 'Boer' en 'Burger' waar wij voor staan. Het is de diversiteit in ons land, de verschillen tussen de periferie en het centrum, het platteland en de stad, die erkend moeten worden.

Niet alleen omdat wij iedereen in hun waarde willen laten, maar ook omdat de verschillende inzichten van

verschillende mensen ook van meerwaarde zijn om een vraagstuk te bekijken en op te lossen. De overheid

zou veel meer uit moeten gaan van sociale impact, in plaats van efficiëntie. Veel meer van wat iets oplevert,

in plaats van wat iets kost. Zolang veranderingen in de landbouw worden uitgedrukt in stikstof, koeien en

geld, slaan we de plank mis. Wat is, behalve de ecologische impact, de sociale en maatschappelijke impact

van de landbouw transitie? Daar zou het over moeten gaan.

DE WEDEROPBOUW VAN NEDERLAND

Kan BBB dit alles dan zomaar even oplossen? Nee, zo maakbaar is de wereld helaas niet. Was het maar

zo'n feest. En helaas hebben wij geen toverstaf. Onze weg naar een overheid, die alle regio's en alle lagen

van de bevolking weer deelgenoot maakt van Nederland, gaat in kleine stapjes over vele jaren. Maar

DAAROM zijn wij wel in de Kamer gekomen. Om DEELGENOOT te worden en te zijn van de oplossing. Wij

willen dan ook graag verantwoordelijkheid nemen in een nieuw Kabinet.

We moeten Nederland weer besturen als een land met ambitie en visie. Nederland is geen pindakaasfabriek waarin je met spreadsheet management tot winst kan komen.

Toen dit land na de Watersnoodramp van 1953 begon te bouwen aan de Deltawerken was dat niet niks.

De kosten aan mankracht en geld waren immens. Maar iedereen wist dat het nodig was. "Kop dr veur!

Anpakk'n!", was het motto.

Het heeft Nederland veiliger en welvarender gemaakt. En het kon

bovenal rekenen op brede steun in de samenleving. Of denk aan de wederopbouw van ons land na de vernietiging van de Tweede Wereldoorlog. Ons land lag in puin maar we hadden allemaal een duidelijk doel voor ogen: een bruisend land met herstelde dorpen en steden, moderne woningen voor iedereen en een land waarin iedereen deelgenoot was en waar niemand achter zou blijven. Iedereen voelde dit tot in het diepst van zijn en haar persoon. Het was een verhaal waarin iedereen een rol had en ook bereid was die rol te vervullen. Niet alleen vanuit eigen belang, maar ook voor de ander.

18

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Nu kijken we in Nederland niet meer naar de toekomst voorbij de volgende kabinetsval. Iedere keer komt er ‘‘een nieuw verhaal’’ in plaats van dat er eens een doorlopend verhaal komt. Zoals Arendo Joustra terecht schreef. ‘Kamerleden moeten niet denken dat ‘nieuw beleid’ iets oplost, zorg eerst maar eens voor goede uitvoering van het bestaande beleid’. Of in de samengevatte woorden van Groen van Prinsterer, een van de grondleggers van onze hedendaagse politiek; ‘‘Regeren is iets anders dan administreren.’ Waar we nog aan toe willen voegen: niet alleen de overheid is verantwoordelijk voor goede uitvoering van bestaand beleid, ook instellingen en bedrijven moeten daarin deelnemen. Om gemeenschappen in Nederland te laten bloeien is ambitie op vier vlakken nodig;

1. Nederland geeft alle inwoners via goede bereikbaarheid voor iedereen, toegang tot de essentiële voorzieningen.
2. We geven ruimte aan en koesteren onze maakindustrie, familiebedrijven en ondernemers.
3. We omarmen de strategische en maatschappelijke waarde van onze hoogwaardige en betaalbare voedselproductie.
4. We zorgen voor verantwoordelijk, bescheiden, integer en empathisch leiderschap.

We snoeren dit niet dicht met wet- en regelgeving, maar houden ruimte en lucht voor mensen en bedrijven om het goede te doen

1. TOEGANG VOOR IEDEREEN

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio’s en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, toegang tot onderwijs, toegang tot de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren, de zorg en een gemeentehuis. Toegang tot essentiële voorzieningen! Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde groepen mensen ervaren minder toegang in de systemen die onze samenleving van ons allemaal maken. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten zorgen voor

gelijkwaardige toegang tot alle maatschappelijke en politiek-bestuurlijke systemen. En het belangrijkste voor toegang is dat je er ook kan komen.

Een simpel voorbeeld. Als je in Bellingwolde woont en je wilt een baan in Den Haag, dan moet je met het openbaar vervoer per dag 9 uur reizen. Negen uur! Dan is je ambitie als jonge man of vrouw, zonder auto, LETTERLIJK onbereikbaar. Hetzelfde geldt voor het volgen van opleidingen en werken in andere delen van het land. Zelfs naar Assen, een stuk van 55 kilometer vanaf Bellingwolde, ben je al bijna twee uur onderweg. In de Randstad ben je voor dit soort afstanden minder dan een uur onderweg.

Bellingwolde is daarin verre van uniek. Duizenden dorpen zijn steeds slechter toegankelijk in een land waar steeds verder gereisd MOET worden voor basisvoorzieningen omdat alles centraliseert en VERDWIJNT uit de regio. Zelfs in dorpen als Mijdrecht, De Kwakel en Ilpendam, hier maar 30 minuten vandaan, voelt het soms alsof de overheid het heeft opgegeven. Hierdoor maakt het uit waar je bent geboren. Het is bepalend in de mate waarop je kansen kan benutten en bereiken. En dat is schandalig! Nederland hoort een land te zijn waar IEDEREEN, ongeacht of je in hartje Utrecht of in het Brabantse Boekel woont, toegang moet hebben tot kansen!

CONCEPT

de grondleggers van onze hedendaagse politiek; “‘Regeren is iets anders dan administreren.’ Waar we nog aan toe willen voegen: niet alleen de overheid is verantwoordelijk voor goede uitvoering van bestaand Om gemeenschappen in Nederland te laten bloeien is ambitie op vier vlakken nodig;

1. Nederland geeft alle inwoners via goede bereikbaarheid voor iedereen,
2. We geven ruimte aan en koesteren onze maakindustrie, familiebedrijven en ondernemers.
3. We omarmen de strategische en maatschappelijke waarde van onze hoogwaardige
4. We zorgen voor verantwoordelijk, bescheiden, integer en empathisch leiderschap.

We snoeren dit niet dicht met wet- en regelgeving, maar houden ruimte en lucht voor mensen en bedrijven

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, toegang tot onderwijs, toegang tot de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren, de zorg en een gemeentehuis. Toegang tot essentiële voorzieningen!

Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde groepen mensen ervaren minder

toegang in de systemen die onze samenleving van ons allemaal maken. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten zorgen voor gelijkwaardige toegang tot alle maatschappelijke en politiek-bestuurlijke

systemen. En het belangrijkste voor toegang is dat je er ook kan komen.

Een simpel voorbeeld. Als je in Bellingwolde woont en je wilt een baan in Den Haag, dan moet je met het openbaar vervoer per dag 9 uur reizen. Negen uur! Dan is je ambitie als jonge man of vrouw, zonder auto, LETTERLIJK onbereikbaar. Hetzelfde geldt voor het volgen van opleidingen en werken in andere delen van het land. Zelfs naar Assen, een stuk van 55 kilometer vanaf Bellingwolde, ben je al bijna twee uur onderweg. In de Randstad ben je voor dit soort afstanden minder dan een uur onderweg.

Bellingwolde is daarin verre van uniek. Duizenden dorpen zijn steeds slechter toegankelijk in een land waar steeds verder gereisd MOET worden voor basisvoorzieningen omdat alles centraliseert en VERDWIJNT steeds verder gereisd MOET worden voor basisvoorzieningen omdat alles centraliseert en VERDWIJNT uit de regio. Zelfs in dorpen als Mijdrecht, De Kwakel en Ilpendam, hier maar 30 minuten vandaan, voelt het soms alsof de overheid het heeft opgegeven.

Hierdoor maakt het uit waar je bent geboren. Het is bepalend in de mate waarop je kansen kan benutten

Nu kijken we in Nederland niet meer naar de toekomst voorbij de volgende kabinetsval. Iedere keer komt er 'een nieuw verhaal' in plaats van dat er eens een doorlopend verhaal komt. Zoals Arendo Jousstra terecht schreef. 'Kamerleden moeten niet denken dat 'nieuw beleid' iets oplost, zorg eerst maar eens voor goede uitvoering van het bestaande beleid'. Of in de samengevatte woorden van Groen van Prinsterer, een van de grondleggers van onze hedendaagse politiek; "Regeren is iets anders dan administreren.' Waar we

nog aan toe willen voegen: niet alleen de overheid is verantwoordelijk voor goede uitvoering van bestaand beleid, ook instellingen en bedrijven moeten daarin deelnemen. Om gemeenschappen in Nederland te laten bloeien is ambitie op vier vlakken nodig;

1. Nederland geeft alle inwoners via goede bereikbaarheid voor iedereen,

toegang tot de essentiële voorzieningen.

2. We geven ruimte aan en koesteren onze maakindustrie, familiebedrijven en ondernemers.

3. We omarmen de strategische en maatschappelijke waarde van onze hoogwaardige

4. We zorgen voor verantwoordelijk, bescheiden, integer en empathisch leiderschap.

We snoeren dit niet dicht met wet- en regelgeving, maar houden ruimte en lucht voor mensen en bedrijven

1. TOEGANG VOOR IEDEREEN

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen

van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, toegang tot onderwijs, toegang tot de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren, de zorg en een gemeentehuis. Toegang tot essentiële voorzieningen! Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde groepen mensen ervaren minder toegang in de systemen die onze samenleving van ons allemaal maken. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten zorgen voor gelijkwaardige toegang tot alle maatschappelijke en politiek-bestuurlijke systemen. En het belangrijkste voor toegang is dat je er ook kan komen.

Een simpel voorbeeld. Als je in Bellingwolde woont en je wilt een baan in Den Haag, dan moet je met het openbaar vervoer per dag 9 uur reizen. Negen uur! Dan is je ambitie als jonge man of vrouw, zonder auto, LETTERLIJK onbereikbaar. Hetzelfde geldt voor het volgen van opleidingen en werken in andere delen van het land. Zelfs naar Assen, een stuk van 55 kilometer vanaf Bellingwolde, ben je al bijna twee uur onderweg. In de Randstad ben je voor dit soort afstanden minder dan een uur onderweg.

Bellingwolde is daarin verre van uniek. Duizenden dorpen zijn steeds slechter toegankelijk in een land waar steeds verder gereisd MOET worden voor basisvoorzieningen omdat alles centraliseert en VERDWIJNT uit de regio. Zelfs in dorpen als Mijdrecht, De Kwakel en Ilpendam, hier maar 30 minuten vandaan, voelt het soms alsof de overheid het heeft opgegeven. Hierdoor maakt het uit waar je bent geboren. Het is bepalend in de mate waarop je kansen kan benutten en bereiken. En dat is schandalig! Nederland hoort een land te zijn waar IEDEREEN, ongeacht of je in hartje Utrecht of in het Brabantse Boekel woont, toegang moet hebben tot kansen!

19

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Om iedereen deelgenoot te laten kunnen zijn in het Nederlandse verhaal, moet het Nederlandse verhaal ook bereikbaar zijn. Niet alleen vanuit economische blik, maar ook en JUIST vanuit de sociale noodzaak gezien. Het is een kwestie van willen en niet van kunnen. Want, ongeacht of je diep in grensgebieden, de buitenwijken van Rotterdam of op de Wadden woont; Nederland moet een land zijn dat voor iedereen werkt en voor iedereen bereikbaar is. Alle onderdelen, alle lagen en alle regio's. Alle Nederlanders. En nee, dit gaat ook niet over één nacht ijs. Maar we moeten er wel mee beginnen. Niet blijven roepen: dat duurt nog wel 10 jaar en vervolgens niets doen. Want dan is het over 10 jaar nóg 10 jaar.

2. EEN WAARDIGE MAAKINDUSTRIE

Als tweede is er economische en industriële ambitie nodig in Nederland. Het op waarde schatten van de plekken waar miljoenen mensen hard aan het werk zijn om ons brood te verdienen. Innovatie en daarmee verdere verduurzaming aanjagen, importeren EN exporteren en in behoeften voorzien.

In de hele overheid moet doordringen dat het geld dat uitgegeven wordt, eerst ook verdiend moet worden.

In landen als Frankrijk en de Verenigde Staten is het inmiddels ingedaald dat er krachtige industriepolitiek nodig is om de waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken te erkennen en te

versterken. Nederland mag niet achterop raken! En Nederland moet zijn maakindustrie behouden, om niet nog meer afhankelijk te worden van het buitenland.

Maakindustrie is meer dan strategische onafhankelijkheid van grootmachten als China en Rusland. En het is meer dan extra belastingcenten in de staatskas. Werk is waardigheid. Hard werken, iets creëren en daarmee brood op de plank brengen voor je gezin, geeft voldoening en trots aan mensen en gemeenschappen.

Dan doe je ertoe.

Ja, het kan nog veel duurzamer, maar het pad daarheen moet menselijker, realistischer en waardiger. Als we kiezen voor een klimaat revolutie in plaats van evolutie dan zal onze industrie instorten en zullen normale mensen de strijd tegen klimaatverandering de rug toekeren. We moeten kijken naar draagbaarheid, haalbaarheid en uitvoerbaarheid van klimaatbeleid. Ook dit moeten we niet vanuit 1 perspectief bekijken, de

maatschappelijke en sociale impact meewegen zijn cruciale ingrediënten voor succes.

3. VOEDSELPRODUCTIE

Dit brengt ons op het derde punt: voedsel. Richting het einde van de eeuw neemt de wereldbevolking

verder toe tot 10,5 miljard mensen. Ondertussen neemt het beschikbare vruchtbare land op aarde rap af, met 12.000.000 hectare per jaar. Nederland heeft als vruchtbare delta een morele verantwoordelijkheid

om voedsel te produceren en mensen te voeden. Export is wat ons betreft geen vies woord, maar noodzaak.

Elk land dat iets goed kan, exporteert. Duitsland kan goed auto's maken en exporteert, Colombia kan goed koffie maken en exporteert. Sri Lanka kan goed thee maken en exporteert, Azië is goed in technologie en exporteert. Frankrijk kan goed wijn maken en exporteert. Nederland kan goed voedsel maken en exporteert. Wat we met export doen is wereldwijd niet meer en niet minder dan het ruilen van goederen.

In Nederland groeit op een paar lokale initiatieven na, geen thee, dus dat kopen we in Sri Lanka, in de

Franse Alpen groeien geen boontjes, dus dat kopen ze van ons.

Voedsel is het goud van de 21ste eeuw. Nederland heeft geen kostbare grondstoffen zoals ijzererts of goud,

maar wij hebben wel vruchtbare grond. Onze vruchtbare delta, in combinatie met een goed klimaat om

CONCEPT

werkt en voor iedereen bereikbaar is. Alle onderdelen, alle lagen en alle regio's. Alle Nederlanders. En nee, dit gaat ook niet over één nacht ijs. Maar we moeten er wel mee beginnen. Niet blijven roepen: dat duurt nog wel 10 jaar en vervolgens niets doen. Want dan is het over 10 jaar nóg 10 jaar.

Als tweede is er economische en industriële ambitie nodig in Nederland. Het op waarde schatten van de plekken waar miljoenen mensen hard aan het werk zijn om ons brood te verdienen. Innovatie en daarmee verdere verduurzaming aanjagen, importeren EN exporteren en in behoeften voorzien.

In de hele overheid moet doordringen dat het geld dat uitgegeven wordt, eerst ook verdiend moet worden.

In landen als Frankrijk en de Verenigde Staten is het inmiddels ingedaald dat er krachtige industriepolitiek nodig is om de waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken te erkennen en te

versterken. Nederland mag niet achterop raken! En Nederland moet zijn maakindustrie behouden, om niet

Maakindustrie is meer dan strategische onafhankelijkheid van grootmachten als China en Rusland. En het is

meer dan extra belastingcenten in de staatskas. Werk is waardigheid. Hard werken, iets creëren en daarmee

brood op de plank brengen voor je gezin, geeft voldoening en trots aan mensen en gemeenschappen.

Ja, het kan nog veel duurzamer, maar het pad daarheen moet menselijker, realistischer en waardiger. Als

we kiezen voor een klimaat revolutie in plaats van evolutie dan zal onze industrie instorten en zullen normale

mensen de strijd tegen klimaatverandering de rug toekeren. We moeten kijken naar draagbaarheid, haalbaarheid en uitvoerbaarheid van klimaatbeleid. Ook dit moeten we niet vanuit 1 perspectief bekijken, de

maatschappelijke en sociale impact meewegen zijn cruciale ingrediënten voor succes.

3. VOEDSELPRODUCTIE

Dit brengt ons op het derde punt: voedsel. Richting het einde van de eeuw neemt de wereldbevolking

verder toe tot 10,5 miljard mensen. Ondertussen neemt het beschikbare vruchtbare land op aarde rap af,

met 12.000.000 hectare per jaar. Nederland heeft als vruchtbare delta een morele verantwoordelijkheid

om voedsel te produceren en mensen te voeden. Export is wat ons betreft geen vies woord, maar noodzaak.

Elk land dat iets goed kan, exporteert. Duitsland kan goed auto's maken en exporteert, Colombia kan

goed koffie maken en exporteert. Sri Lanka kan goed thee maken en exporteert, Azië is goed in technologie en exporteert. Frankrijk kan

goed wijn maken en exporteert. Nederland kan goed voedsel maken en exporteert. Wat we met export doen is wereldwijd niet meer en niet

minder dan het ruilen van goederen.

In Nederland groeit op een paar lokale initiatieven na, geen thee, dus dat kopen we in Sri Lanka, in de Franse Alpen groeien geen boontjes, dus dat kopen ze van ons. Om iedereen deelgenoot te laten kunnen zijn in het Nederlandse verhaal, moet het Nederlandse verhaal ook bereikbaar zijn. Niet alleen vanuit economische blik, maar ook en JUIST vanuit de sociale noodzaak gezien. Het is een kwestie van willen en niet van kunnen. Want, ongeacht of je diep in grensgebieden, de buitenwijken van Rotterdam of op de Wadden woont; Nederland moet een land zijn dat voor iedereen werkt en voor iedereen bereikbaar is. Alle onderdelen, alle lagen en alle regio's. Alle Nederlanders. En nee, dit gaat ook niet over één nacht ijs. Maar we moeten er wel mee beginnen. Niet blijven roepen: dat duurt nog wel 10 jaar en vervolgens niets doen. Want dan is het over 10 jaar nóg 10 jaar.

2. EEN WAARDIGE MAAKINDUSTRIE

Als tweede is er economische en industriële ambitie nodig in Nederland. Het op waarde schatten van de plekken waar miljoenen mensen hard aan het werk zijn om ons brood te verdienen. Innovatie en daarmee verdere verduurzaming aanjagen, importeren EN exporteren en in behoeften voorzien.

In de hele overheid moet doordringen dat het geld dat uitgegeven wordt, eerst ook verdiend moet worden.

In landen als Frankrijk en de Verenigde Staten is het inmiddels ingedaald dat er krachtige industriepolitiek nodig is om de waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken te erkennen en te versterken. Nederland mag niet achterop raken! En Nederland moet zijn maakindustrie behouden, om niet nog meer afhankelijk te worden van het buitenland.

Maakindustrie is meer dan strategische onafhankelijkheid van grootmachten als China en Rusland. En het is meer dan extra belastingcenten in de staatskas. Werk is waardigheid. Hard werken, iets creëren en daarmee brood op de plank brengen voor je gezin, geeft voldoening en trots aan mensen en gemeenschappen.

Ja, het kan nog veel duurzamer, maar het pad daarheen moet menselijker, realistischer en waardiger. Als we kiezen voor een klimaat revolutie in plaats van evolutie dan zal onze industrie instorten en zullen normale mensen de strijd tegen klimaatverandering de rug toekeren. We moeten kijken naar draagbaarheid, haalbaarheid en uitvoerbaarheid van klimaatbeleid. Ook dit moeten we niet vanuit 1 perspectief bekijken, de

maatschappelijke en sociale impact meewegen zijn cruciale ingrediënten voor succes.

3. VOEDSELPRODUCTIE

Dit brengt ons op het derde punt: voedsel. Richting het einde van de eeuw neemt de wereldbevolking verder toe tot 10,5 miljard mensen. Ondertussen neemt het

beschikbare vruchtbare land op aarde rap af, met 12.000.000 hectare per jaar. Nederland heeft als vruchtbare delta een morele verantwoordelijkheid om voedsel te produceren en mensen te voeden. Export is wat ons betreft geen vies woord, maar noodzaak. Elk land dat iets goed kan, exporteert. Duitsland kan goed auto's maken en exporteert, Colombia kan goed koffie maken en exporteert. Sri Lanka kan goed thee maken en exporteert, Azië is goed in technologie en exporteert. Frankrijk kan goed wijn maken en exporteert. Nederland kan goed voedsel maken en exporteert. Wat we met export doen is wereldwijd niet meer en niet minder dan het ruilen van goederen. In Nederland groeit op een paar lokale initiatieven na, geen thee, dus dat kopen we in Sri Lanka, in de Franse Alpen groeien geen boontjes, dus dat kopen ze van ons. Voedsel is het goud van de 21 eeuw. Nederland heeft geen kostbare grondstoffen zoals ijzererts of goud, maar wij hebben wel vruchtbare grond. Onze vruchtbare delta, in combinatie met een goed klimaat om

20

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

voedsel te telen, een goede infrastructuur van wegen en rivieren en goed toegankelijk land, is ons gouden ei. Als de wereld onveiliger en handel moeilijker wordt, dan zullen landen niet bij ons aankloppen voor onze consultants, financiële diensten of mediaproducties, sorry. Ze zullen vragen om onze uien, onze aardappelen, ons fruit, ons vlees, onze melk, onze eieren, onze zaden. Ze zullen ook vragen om onze kennis. Maar om die kennis te hebben, heb je een sterke sector nodig. Als een kritische massa boeren, tuinders, telers en vissers verdwijnt, zal dat ook gevolgen hebben voor de bedrijven eromheen. Maar ook voor de kennisinstellingen zoals de Hogere Agrarische scholen, het Groen onderwijs in het MBO en de Wageningen Universiteit. Kennisinstellingen die er zijn gekomen omdat onze agrarische sector zo sterk is. Laten we het kind niet met het badwater weggooien. Partijen die als doel hebben onze voedselproductie te verminderen, zetten de vrijheid en veiligheid van Nederland en de welvaart EN het welzijn van complete gemeenschappen op het spel. We moeten naar de landbouw kijken als een strategische en essentiële sector. Zoals de vader van het agrarisme, Thomas Jefferson, aan George Washington vertelde nadat ze de Verenigde Staten hadden gesticht; "Landbouw is onze verstandigste bezigheid, omdat het uiteindelijk het meest zal bijdragen aan echte welvaart, goede waarden & geluk."

4. LEIDERSCHAP

Als vierde is er ambitie nodig op leiderschap. Lucius Quinctius Cincinnatus was een Romeinse boer aan de Tiber in de 5e eeuw voor Christus. Op een dag, terwijl hij op zijn land werkte, werd hij benaderd door

een delegatie van senatoren. Rome stond voor een grote crisis: een naburige stam stond op het punt de opkomende republiek te vernietigen. Uit puur plichtsbesef accepteerde hij de oproep en verliet zijn boerderij om in Rome orde op zaken te stellen. Na het redden van Rome had Cincinnatus absolute macht over Rome. Maar hij legde na 15 dagen in de stad zijn dictatorschap neer en keerde terug naar zijn boerderij om te ploegen.

Nederland kan de Romeinse reflex tot autocraten missen als kiespijn, maar heeft wel leiders nodig als Cincinnatus. Hij leert ons lessen over verantwoordelijkheid nemen, bescheiden blijven, integriteit uitstralen, en diepe empathie voor de mensen waarvoor hij werkte. Er zullen altijd leiders en elites blijven, dat is niet het probleem. Het gaat erom dat die leiders veiligheid, welvaart, welzijn en rust brengen in hun samenleving. Daarin heeft de huidige generatie gefaald. De roep uit de samenleving is dan ook geen 'opstand tegen de elite' zoals opiniemakers het soms framen, het is een roep om een verantwoordelijke, bescheiden, integere en empathische elite.

WAAROM DIT GROTE VERHAAL?

Maar waarvoor dient dit grote verhaal? Wat ligt er nu in de kern van 'het Nederlandse verhaal'? We hebben geen behoefte aan een 'American dream', dat staat ons niet. Ons land is niet met zo'n mentaliteit opgebouwd en zo'n samenleving moeten we niet willen zijn. Wat zijn we dan wel? Een hardwerkend, nieuwsgierig, eerlijk, nuchter en vernuftig volkje wat niet veel nodig heeft dan beide voeten op de grond, een gezellige omgeving met leuke mensen, gelijke kansen en een rotsvast geloof in dat wij als inwoners van Nederland, iedere uitdaging aankunnen. Een land waarin het fijn en zorgeloos is om op te groeien en waarin we in vrijheid ons leven kunnen vormgeven. We zijn een samenleving die al eeuwen omkijkt naar de kwetsbaren, en er samen voor zorgen dat niemand achterblijft.

CONCEPT

Maar om die kennis te hebben, heb je een sterke sector nodig. Als een kritische massa boeren, tuinders, telers en vissers verdwijnt, zal dat ook gevolgen hebben voor de bedrijven eromheen. Maar ook voor de kennisinstututen zoals de Hogere Agrarische scholen, het Groen onderwijs in het MBO en de Wageningen Universiteit. Kennisinstellingen die er zijn gekomen omdat onze agrarische sector zo sterk is. Laten we Partijen die als doel hebben onze voedselproductie te verminderen, zetten de vrijheid en veiligheid van Nederland en de welvaart EN het welzijn van complete gemeenschappen op het spel. We moeten naar de landbouw kijken als een strategische en essentiële sector. Zoals de vader van het agrarisme, Thomas Jefferson, aan George Washington vertelde nadat ze de Verenigde

Staten hadden gesticht; "Landbouw is onze verstandigste bezigheid, omdat het uiteindelijk het meest zal bijdragen aan echte welvaart, goede Als vierde is er ambitie nodig op leiderschap. Lucius Quinctius Cincinnatus was een Romeinse boer aan eeuw voor Christus. Op een dag, terwijl hij op zijn land werkte, werd hij benaderd door een delegatie van senatoren. Rome stond voor een grote crisis: een naburige stam stond op het punt de opkomende republiek te vernietigen. Uit puur plichtsbesef accepteerde hij de oproep en verliet zijn boerderij om in Rome orde op zaken te stellen. Na het redden van Rome had Cincinnatus absolute macht over Rome. Maar hij legde na 15 dagen in de stad zijn dictatorschap neer en keerde terug naar zijn boerderij om te Nederland kan de Romeinse reflex tot autocraten missen als kiespijn, maar heeft wel leiders nodig als Cincinnatus. Hij leert ons lessen over verantwoordelijkheid nemen, bescheiden blijven, integriteit uitstralen, en diepe empathie voor de mensen waarvoor hij werkte. Er zullen altijd leiders en elites blijven, dat is niet en diepe empathie voor de mensen waarvoor hij werkte. Er zullen altijd leiders en elites blijven, dat is niet het probleem. Het gaat erom dat die leiders veiligheid, welvaart, welzijn en rust brengen in hun samenleving. Daarin heeft de huidige generatie gefaald. De roep uit de samenleving is dan ook geen 'opstand tegen de elite' zoals opiniemakers het soms framen, het is een roep om een verantwoordelijke, bescheiden, integere

WAAROM DIT GROTE VERHAAL?

Maar waarvoor dient dit grote verhaal? Wat ligt er nu in de kern van "het Nederlandse verhaal"? We hebben geen behoefte aan een "American dream", dat staat ons niet. Ons land is niet met zo'n mentaliteit opgebouwd en zo'n samenleving moeten we niet willen zijn. Wat zijn we dan wel? Een hardwerkend, nieuwsgierig, eerlijk, nuchter en vernuftig volkje wat niet veel nodig heeft dan beide voeten op de grond, een gezellige voedsel te telen, een goede infrastructuur van wegen en rivieren en goed toegankelijk land, is ons gouden ei. Als de wereld onveiliger en handel moeilijker wordt, dan zullen landen niet bij ons aankloppen voor onze consultants, financiële diensten of mediaproducties, sorry. Ze zullen vragen om onze uien, onze aardappelen, ons fruit, ons vlees, onze melk, onze eieren, onze zaden. Ze zullen ook vragen om onze kennis. Maar om die kennis te hebben, heb je een sterke sector nodig. Als een kritische massa boeren, tuinders, telers en vissers verdwijnt, zal dat ook gevolgen hebben voor de bedrijven eromheen. Maar ook voor de kennisinstellingen zoals de Hogere Agrarische scholen, het Groen onderwijs in het MBO en de Wageningen Universiteit. Kennisinstellingen die er zijn gekomen omdat onze agrarische sector zo sterk is. Laten we

Partijen die als doel hebben onze voedselproductie te verminderen, zetten de vrijheid en veiligheid van Nederland en de welvaart EN het welzijn van complete gemeenschappen op het spel. We moeten naar de landbouw kijken als een strategische en essentiële sector. Zoals de vader van het agrarisme, Thomas Jefferson, aan George Washington vertelde nadat ze de Verenigde Staten hadden gesticht; "Landbouw is onze verstandigste bezigheid, omdat het uiteindelijk het meest zal bijdragen aan echte welvaart, goede Als vierde is er ambitie nodig op leiderschap. Lucius Quinctius Cincinnatus was een Romeinse boer aan een eeuw voor Christus. Op een dag, terwijl hij op zijn land werkte, werd hij benaderd door een delegatie van senatoren. Rome stond voor een grote crisis: een naburige stam stond op het punt de opkomende republiek te vernietigen. Uit puur plichtsbesef accepteerde hij de oproep en verliet zijn boerderij om in Rome orde op zaken te stellen. Na het redden van Rome had Cincinnatus absolute macht over Rome. Maar hij legde na 15 dagen in de stad zijn dictatorschap neer en keerde terug naar zijn boerderij om te Nederland kan de Romeinse reflex tot autocraten missen als kiespijn, maar heeft wel leiders nodig als Cincinnatus. Hij leert ons lessen over verantwoordelijkheid nemen, bescheiden blijven, integriteit uitstralen, en diepe empathie voor de mensen waarvoor hij werkte. Er zullen altijd leiders en elites blijven, dat is niet het probleem. Het gaat erom dat die leiders veiligheid, welvaart, welzijn en rust brengen in hun samenleving. Daarin heeft de huidige generatie gefaald. De roep uit de samenleving is dan ook geen 'opstand tegen de elite' zoals opiniemakers het soms framen, het is een roep om een verantwoordelijke, bescheiden, integere en empathische elite.

WAAROM DIT GROTE VERHAAL?

Maar waarvoor dient dit grote verhaal? Wat ligt er nu in de kern van 'het Nederlandse verhaal'? We hebben geen behoefte aan een 'American dream', dat staat ons niet. Ons land is niet met zo'n mentaliteit opgebouwd en zo'n samenleving moeten we niet willen zijn. Wat zijn we dan wel? Een hardwerkend, nieuwsgierig, eerlijk, nuchter en vernuftig volkje wat niet veel nodig heeft dan beide voeten op de grond, een gezellige omgeving met leuke mensen, gelijke kansen en een rotsvast geloof in dat wij als inwoners van Nederland, iedere uitdaging aankunnen. Een land waarin het fijn en zorgeloos is om op te groeien en waarin we in vrijheid ons leven kunnen vormgeven. We zijn een samenleving die al eeuwen omkijkt naar de kwetsbaren,

21

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

We straffen niemand af omdat ze toevallig niet hoog genoeg staan op de sociale ladder, maar helpen elkaar

om niet van die ladder af te vallen. De samenleving moet een vangnet zijn, maar ook een trampoline.

We moeten met zijn allen terug naar deze kern, en vanuit dit punt regie pakken over onze toekomst. Eerlijk zijn over bedreigingen die de moderne tijd met zich meebrengt en ons hiertegen beschermen. En ondertussen kansen die de moderne tijd biedt, omarmen. Want we mogen dan een klein landje zijn, nooit was een uitdaging te groot. Dat komt door ons, en het gevoel dat we het samen moeten doen.

We zijn ons er goed van bewust van dat dit soort visies gaan over grote trends, bewegingen en ambities die soms groot en ver weg kunnen aanvoelen als je thuis op de bank zit. Maar alles wat we aankaarten is niet een doel op zichzelf. Het eindpunt is dat iedereen in dit land zonder zorgen thuis in de tuin of achter tv of beeldscherm kan zitten. Waarin er geen grote zorgen zijn over werk, dure boodschappen en brandstof. Waarin er geen zorgen zijn over iets basaal als een leven opbouwen en een gezin stichten, en alles

wat daarbij komt kijken. Rust en zekerheid, en een leven wat ook echt naar eigen wensen in te vullen is in plaats van dat het afhankelijk is van juist de zaken die zo ver weg zijn. Daar gaat het ons voornamelijk om.

DE NOABERSTAAT

BBB gelooft dat Nederlanders een overheid verdienen die mensen vertrouwt en een overheid die vertrouwd kan worden. Een overheid waar jojo-beleid verleden tijd is. Een regeling moet ook volgend jaar nog bestaan. Een vergunning moet ook voor de komende jaren wat waard zijn. Een betrouwbare overheid is cruciaal voor vertrouwen.

Deze overheid accepteert dat de wereld niet maakbaar is en niet alles tot in detail kan regelen, maar kaders moet stellen en als Noaberstaat als vangnet en trampoline moet dienen. Daarvoor moet deze overheid praktischer worden. Om dat te doen moeten we ook barrières wegnemen voor MBO'ers om bij de overheid te werken, en dan niet alleen als facilitair medewerker, maar ook als beleidsmedewerker, Kamerlid, minister of staatssecretaris. Momenteel worden te veel goeie mensen met praktijkervaring tegengehouden door een diploma plafond. In een sollicitatieprocedure moet praktijkervaring voorrang krijgen boven formele opleidingseisen.

De overheid moet daarnaast dienstbaar en integer zijn. Daarvoor moet aan de voorkant een referendum op zowel nationaal als lokaal niveau mogelijk worden. De overheid moet zich niet alleen tijdens verkiezingstijd, maar ALTIJD, interesseren voor de mening en problemen van burgers. Bij correspondentie vanuit de overheid moet het mogelijk zijn om contact op te nemen met de behandelend ambtenaar om verduidelijking snel te kunnen verschaffen en de overheid een gezicht te geven, in plaats van een anoniem callcenter,

of een online formulier.

Maar de overheid moet bovenal decentraal zijn. "We moeten de kloof tussen stad en regio dichten!", concluderen opiniemakers en politici foutief na de overwinning van BBB in de verkiezingen van 15 maart.

De

kloof is een natuurlijk onderdeel van Nederlands culturele en sociale landschap. De echte vraag is hoe we recht doen aan die kloof. Echte bestuurlijke vernieuwing gaat via een weg van zware decentralisatie van zowel bevoegdheden als middelen, hiervoor is een grondwettelijke herziening, waarbij de Rijksoverheid

CONCEPT

zijn over bedreigingen die de moderne tijd met zich meebrengt en ons hiertegen beschermen. En ondertussen kansen die de moderne tijd biedt, omarmen. Want we mogen dan een klein landje zijn, nooit was een uitdaging te groot. Dat komt door ons, en het gevoel dat we het samen moeten doen.

We zijn ons er goed van bewust van dat dit soort visies gaan over grote trends, bewegingen en ambities die soms groot en ver weg kunnen aanvoelen als je thuis op de bank zit. Maar alles wat we aankaarten is niet een doel op zichzelf. Het eindpunt is dat iedereen in dit land zonder zorgen thuis in de tuin of achter tv of beeldscherm kan zitten. Waarin er geen grote zorgen zijn over werk, dure boodschappen en brandstof. Waarin er geen zorgen zijn over iets basaal als een leven opbouwen en een gezin stichten, en alles

wat daarbij komt kijken. Rust en zekerheid, en een leven wat ook echt naar eigen wensen in te vullen is in plaats van dat het afhankelijk is van juist de zaken die zo ver weg zijn. Daar gaat het ons voornamelijk om.

BBB gelooft dat Nederlanders een overheid verdienen die mensen vertrouwt en een overheid die vertrouwd

kan worden. Een overheid waar jojo-beleid verleden tijd is. Een regeling moet ook volgend jaar nog bestaan.

Een vergunning moet ook voor de komende jaren wat waard zijn. Een betrouwbare overheid is cruciaal voor

Deze overheid accepteert dat de wereld niet maakbaar is en niet alles tot in detail kan regelen, maar kaders

moet stellen en als Noaberstaat als vangnet en trampoline moet dienen. Daarvoor moet deze overheid

praktischer worden. Om dat te doen moeten we ook barrières wegnemen voor MBO'ers om bij de overheid

te werken, en dan niet alleen als facilitair medewerker, maar ook als beleidsmedewerker, Kamerlid, minister

of staatssecretaris. Momenteel worden te veel goeie mensen met praktijkervaring tegengehouden door

een diploma plafond. In een sollicitatieprocedure moet praktijkervaring voorrang krijgen boven formele

De overheid moet daarnaast dienstbaar en integer zijn. Daarvoor moet aan de voorkant een referendum

op zowel nationaal als lokaal niveau mogelijk worden. De overheid moet zich niet alleen tijdens verkiezingstijd, maar ALTIJD,

interresseren voor de mening en problemen van burgers. Bij

correspondentie vanuit de overheid moet het mogelijk zijn om contact op te nemen met de behandelend ambtenaar om verduidelijking snel te kunnen verschaffen en de overheid een gezicht te geven, in plaats van een anoniem callcenter, of een online formulier.

Maar de overheid moet bovenal decentraal zijn. "We moeten de kloof tussen stad en regio dichten!", concluderen opiniemakers en politici foutief na de overwinning van BBB in de verkiezingen van 15 maart. De

We straffen niemand af omdat ze toevallig niet hoog genoeg staan op de sociale ladder, maar helpen elkaar om niet van die ladder af te vallen. De samenleving moet een vangnet zijn, maar ook een trampoline.

We moeten met zijn allen terug naar deze kern, en vanuit dit punt regie pakken over onze toekomst. Eerlijk zijn over bedreigingen die de moderne tijd met zich meebrengt en ons hiertegen beschermen. En ondertussen kansen die de moderne tijd biedt, omarmen. Want we mogen dan een klein landje zijn, nooit was een uitdaging te groot. Dat komt door ons, en het gevoel dat we het samen moeten doen.

We zijn ons er goed van bewust van dat dit soort visies gaan over grote trends, bewegingen en ambities die soms groot en ver weg kunnen aanvoelen als je thuis op de bank zit. Maar alles wat we aankaarten is niet een doel op zichzelf. Het eindpunt is dat iedereen in dit land zonder zorgen thuis in de tuin of achter tv of beeldscherm kan zitten. Waarin er geen grote zorgen zijn over werk, dure boodschappen en brandstof. Waarin er geen zorgen zijn over iets basaals als een leven opbouwen en een gezin stichten, en alles

wat daarbij komt kijken. Rust en zekerheid, en een leven wat ook echt naar eigen wensen in te vullen is in plaats van dat het afhankelijk is van juist de zaken die zo ver weg zijn. Daar gaat het ons voornamelijk om.

DE NOABERSTAAT

BBB gelooft dat Nederlanders een overheid verdienen die mensen vertrouwt en een overheid die vertrouwd kan worden. Een overheid waar jojo-beleid verleden tijd is. Een regeling moet ook volgend jaar nog bestaan.

Een vergunning moet ook voor de komende jaren wat waard zijn. Een betrouwbare overheid is cruciaal voor

Deze overheid accepteert dat de wereld niet maakbaar is en niet alles tot in detail kan regelen, maar kaders moet stellen en als Noaberstaat als vangnet en trampoline moet dienen. Daarvoor moet deze overheid praktischer worden. Om dat te doen moeten we ook barrières wegnemen voor MBO'ers om bij de overheid te werken, en dan niet alleen als facilitair medewerker, maar ook als beleidsmedewerker, Kamerlid, minister of staatssecretaris. Momenteel worden te veel goeie mensen met praktijkervaring tegengehouden door een diploma plafond. In een sollicitatieprocedure moet praktijkervaring voorrang krijgen boven formele

opleidingseisen.

De overheid moet daarnaast dienstbaar en integer zijn. Daarvoor moet aan de voorkant een referendum

op zowel nationaal als lokaal niveau mogelijk worden. De overheid moet zich niet alleen tijdens verkiezingstijd, maar ALTIJD, interesseren voor de mening en problemen van burgers. Bij correspondentie vanuit de

overheid moet het mogelijk zijn om contact op te nemen met de behandelend ambtenaar om verduidelijking snel te kunnen verschaffen en de overheid een gezicht te geven, in plaats van een anoniem callcenter, of een online formulier.

Maar de overheid moet bovenal decentraal zijn. "We moeten de kloof tussen stad en regio dichten!", concluderen opiniemakers en politici foutief na de overwinning van BBB in de verkiezingen van 15 maart.

De

kloof is een natuurlijk onderdeel van Nederlands culturele en sociale landschap. De echte vraag is hoe we recht doen aan die kloof. Echte bestuurlijke vernieuwing gaat via een weg van zware decentralisatie van zowel bevoegdheden als middelen, hiervoor is een grondwettelijke herziening, waarbij de Rijksoverheid

22

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

soevereiniteit deelt met provincies, geen taboe. Zodat individuele gemeenschappen, waar mogelijk, eigen

keuzes kunnen maken over hoe ze hun bestuur en wetgeving vormgeven. Elkaar die ruimte gunnen zorgt

ook voor tolerantie en solidariteit. BBB is en blijft in haar haarvaten een decentralistische partij, die gelooft

dat bestuur dicht bij gemeenschappen gezond en democratisch is.

Maar het vertrouwen komt natuurlijk niet terug door wat aanpassingen in de ambtenarij. Het vereist ook

een regering en Tweede Kamer die respect heeft voor de dualiteit van machten in Nederland. Ben je het lam of de leeuw?

VAN REGEERAKKOORD NAAR REGIEAKKOORD

Partijen in de Tweede Kamer moeten inmenging vanuit de regering in hun besluitvormingsproces niet

pikken. Daarom wil BBB straks geen regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid

in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm

te geven. Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal

eens per jaar beoordeeld wordt door de hele Tweede Kamer. Zitten we op de goede weg? Waar gaat het

fout? Waar moeten we bijsturen? Geen 884 bolletjes met dichtgetimmerde afspraken, waarover de kiezer

over vier jaar weer mag stemmen.

Een regieakkoord op grote lijnen. Aan welk Nederland in 2050 willen we als coalitie bouwen en wat is

daar voor nodig? Laat de details over aan verkozen

volksvertegenwoordigers, dat is hun taak. We raadplegen de

praktijkmensen, de vakmensen. We raadplegen de burgers. Als BBB in de coalitie komt dan zal Caroline van der Plas plaatsnemen in de Tweede Kamer en de 'eigen' regering stevig controleren. In de voetsporen van iemand als Frits Bolkestein, die er ook bewust voor koos geen minister of minister-president te worden. Maar als controleur van het Kabinet. OOK zijn eigen Kabinet. JUIST zijn eigen Kabinet. Hij koos om leeuw te zijn, in plaats van lam.

We moeten dan ook stoppen met van Tweede Kamerverkiezingen een premiers verkiezing te maken. Dat zijn het niet. We kiezen 150 volksvertegenwoordigers die ervoor moeten zorgen dat er eerlijk en rechtvaardig overheidsbeleid is. DAT is waar de verkiezingen over gaan. Niet of Frans Timmermans premier wordt, of Dilan Yesilgöz, of wie dan ook. Een premier komt pas in beeld bij het vormen van een nieuwe coalitie. Een premier wordt benoemd. NIET gekozen! Het is veel belangrijker om volksvertegenwoordiger te zijn dan minister of minister-president. Een minister of minister-president voert beleid UIT. Een volksvertegenwoordiger controleert dit beleid en is mede-wetgever. De Tweede Kamer zorgt voor realistische en uitvoerbare wetten en regels. Volksvertegenwoordiger zijn is het hoogste ambt in Nederland, omdat de burgers ze hebben gekozen en zij de burgers vertegenwoordigen. Vraag een lijsttrekker daarom niet of hij/zij ernaar uitkijkt om premier van Nederland te zijn, of wat hij/zij als minister-president wil bereiken. Vraag wat hij/zij gaat doen vanaf zijn bescheiden blauwe stoeltje in de Tweede Kamer. Want vergeet niet: premiers komen en gaan, de Tweede Kamer zal blijven bestaan. Ook ons parlement moet vernieuwen. Kamerleden hebben meer ondersteuning nodig om tegen de macht van de ministeries op te boksen. Zetels van fracties moeten via een loting door elkaar geplaatst worden.

CONCEPT

Maar het vertrouwen komt natuurlijk niet terug door wat aanpassingen in de ambtenarij. Het vereist ook een regering en Tweede Kamer die respect heeft voor de dualiteit van machten in Nederland. Ben je het

VAN REGEERAKKOORD NAAR REGIEAKKOORD

Partijen in de Tweede Kamer moeten inmenging vanuit de regering in hun besluitvormingsproces niet pikken. Daarom wil BBB straks geen regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm te geven. Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal eens per jaar beoordeeld wordt door de hele Tweede Kamer. Zitten we op de goede weg? Waar gaat het fout? Waar moeten we bijsturen? Geen 884 bolletjes met dichtgetimmerde afspraken, waarover de kiezer Een regieakkoord op grote lijnen. Aan welk Nederland in 2050 willen

we als coalitie bouwen en wat is daar voor nodig? Laat de details over aan verkozen volksvertegenwoordigers, dat is hun taak. We raadplegen de praktijkmensen, de vakmensen. We raadplegen de burgers. Als BBB in de coalitie komt dan zal Caroline van der Plas plaatsnemen in de Tweede Kamer en de 'eigen' regering stevig controleren. In de voetsporen van iemand als Frits Bolkestein, die er ook bewust voor koos geen minister of minister-president te worden. Maar als controleur van het Kabinet. OOK zijn eigen Kabinet. JUIST zijn eigen Kabinet. Hij koos om leeuw te zijn, in plaats van lam.

We moeten dan ook stoppen met van Tweede Kamerverkiezingen een premiers verkiezing te maken. Dat zijn het niet. We kiezen 150 volksvertegenwoordigers die ervoor moeten zorgen dat er eerlijk en rechtvaardig overheidsbeleid is. DAT is waar de verkiezingen over gaan. Niet of Frans Timmermans premier wordt, of Dilan Yesilgöz, of wie dan ook. Een premier komt pas in beeld bij het vormen van een nieuwe coalitie. Een premier wordt benoemd. NIET gekozen! Het is veel belangrijker om volksvertegenwoordiger te zijn dan minister of minister-president. Een minister of minister-president voert beleid UIT. Een volksvertegenwoordiger controleert dit beleid en is mede-wetgever. De Tweede Kamer zorgt voor realistische en uitvoerbare wetten en regels. Volksvertegenwoordiger zijn is het hoogste ambt in Nederland, omdat en uitvoerbare wetten en regels. Volksvertegenwoordiger zijn is het hoogste ambt in Nederland, omdat de burgers ze hebben gekozen en zij de burgers vertegenwoordigen. Vraag een lijsttrekker daarom niet of hij/zij ernaar uitkijkt om premier van Nederland te zijn, of wat hij/zij als minister-president wil bereiken. Vraag wat hij/zij gaat doen vanaf zijn bescheiden blauwe stoeltje in soevereiniteit deelt met provincies, geen taboe. Zodat individuele gemeenschappen, waar mogelijk, eigen keuzes kunnen maken over hoe ze hun bestuur en wetgeving vormgeven. Elkaar die ruimte gunnen zorgt ook voor tolerantie en solidariteit. BBB is en blijft in haar haarvaten een decentralistische partij, die gelooft dat bestuur dicht bij gemeenschappen gezond en democratisch is. Maar het vertrouwen komt natuurlijk niet terug door wat aanpassingen in de ambtenarij. Het vereist ook een regering en Tweede Kamer die respect heeft voor de dualiteit van machten in Nederland. Ben je het

VAN REGEERAKKOORD NAAR REGIEAKKOORD

Partijen in de Tweede Kamer moeten inmenging vanuit de regering in hun besluitvormingsproces niet pikken. Daarom wil BBB straks geen regeerakkoord, maar een regieakkoord. Een visie op langjarig beleid in Nederland waarin ondernemers, boeren en burgers het vertrouwen wordt gegeven om dit mede vorm te geven. Een regieakkoord dat een stip op de horizon zet voor Nederland. Een regieakkoord dat minimaal eens per jaar beoordeeld wordt door de hele Tweede Kamer. Zitten we

op de goede weg? Waar gaat het fout? Waar moeten we bijsturen? Geen 884 bolletjes met dichtgetimmerde afspraken, waarover de kiezer over vier jaar weer mag stemmen. Een regieakkoord op grote lijnen. Aan welk Nederland in 2050 willen we als coalitie bouwen en wat is daar voor nodig? Laat de details over aan verkozen volksvertegenwoordigers, dat is hun taak. We raadplegen de praktijkmensen, de vakmensen. We raadplegen de burgers. Als BBB in de coalitie komt dan zal Caroline van der Plas plaatsnemen in de Tweede Kamer en de 'eigen' regering stevig controleren. In de voetsporen van iemand als Frits Bolkestein, die er ook bewust voor koos geen minister of minister-president te worden. Maar als controleur van het Kabinet. OOK zijn eigen Kabinet. JUIST zijn eigen Kabinet. Hij koos om leeuw te zijn, in plaats van lam.

We moeten dan ook stoppen met van Tweede Kamerverkiezingen een premiers verkiezing te maken. Dat zijn het niet. We kiezen 150 volksvertegenwoordigers die ervoor moeten zorgen dat er eerlijk en rechtvaardig overheidsbeleid is. DAT is waar de verkiezingen over gaan. Niet of Frans Timmermans premier wordt, of Dilan Yesilgöz, of wie dan ook. Een premier komt pas in beeld bij het vormen van een nieuwe coalitie. Een premier wordt benoemd. NIET gekozen! Het is veel belangrijker om volksvertegenwoordiger te zijn dan minister of minister-president. Een minister of minister-president voert beleid UIT. Een volksvertegenwoordiger controleert dit beleid en is mede-wetgever. De Tweede Kamer zorgt voor realistische en uitvoerbare wetten en regels. Volksvertegenwoordiger zijn is het hoogste ambt in Nederland, omdat de burgers ze hebben gekozen en zij de burgers vertegenwoordigen. Vraag een lijsttrekker daarom niet of hij/zij ernaar uitkijkt om premier van Nederland te zijn, of wat hij/zij als minister-president wil bereiken. Vraag wat hij/zij gaat doen vanaf zijn bescheiden blauwe stoeltje in de Tweede Kamer. Want vergeet niet: premiers komen en gaan, de Tweede Kamer zal blijven bestaan. Ook ons parlement moet vernieuwen. Kamerleden hebben meer ondersteuning nodig om tegen de macht van de ministeries op te boksen. Zetels van fracties moeten via een loting door elkaar geplaatst worden.

23

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022
Ervaring vanuit het IJslandse Parlement (de Althing) leert dat fracties die niet op links naar rechts zijn ingedeeld en willekeurig met hun fractie in de Kamer worden geplaatst, helpen bij het verminderen van polarisatie door de samenwerking te bevorderen. En Nederlanders wonen ook niet op een spectrum van links naar rechts. Bij het aantreden van een nieuwe Tweede Kamer wil de BBB-fractie dan ook geen zetel placering op basis van een links-rechts spectrum. Maar op basis van

loting. Dit zal een geheel nieuwe dynamiek geven in de Kamer. Wij zullen bovenstaande op de agenda van de eerste vergadering van het Presidium zetten.

BBB ALS EMANCIPATIEPARTIJ

Om de omslag te brengen die Nederland nodig heeft, kan BBB niet zomaar een politieke partij zijn, maar moet het een emancipatiebeweging zijn.

We nemen u mee in een uitstapje in de Nederlandse geschiedenis. Naar de Katholieke Volkspartij; misschien wel de grootste emancipatiebeweging in de Nederlandse geschiedenis.

In de 19e eeuw waren katholieken al eeuwen tweederangsburgers. Uitbundige kerkvieringen werden geschuwd, ze hadden beperkte toegang tot functies bij de overheid en het overheidsbeleid discrimineerde hen op institutionele en sociale wijze.

Daarom was de verkiezing van Dr. Herman Schaepman tot Kamerlid een ware schok. Een ietwat gezette

Katholieke priester uit Tubbergen. Hij sprak niet zoals de andere Kamerleden. Maar hij sprak wel voor katholieken in Nederland. Als Kamerlid had hij de mogelijkheid om de stem van de katholieken te laten

horen op het nationale toneel, om te pleiten voor gelijke rechten en om een einde te maken aan de jarenlange discriminatie waarmee ze werden geconfronteerd. Hij was een levend bewijs dat katholieken net zo

capabel, intelligent en patriottisch waren als hun protestantse landgenoten. De katholieke beweging die hij opbouwde, zorgde ervoor dat katholieken zich economisch, sociaal en cultureel weer konden laten gelden. Dat Nederland ook van hen werd.

Wij willen een beweging zijn in de geest van de Katholieke Volkspartij, zonder dat wij een partij zijn, die is gebaseerd op 1 soort religie. Wij hebben geen religieuze signatuur. Alle geloven en ook mensen die niet geloven, moeten zich bij ons thuis kunnen voelen. BBB is een brede volkspartij. Een beweging voor mensen

die niet gezien en gehoord zijn door de overheid, die zijn afgehaakt. Normale hardwerkende inwoners van Nederland die te horen kregen 'jij doet niet meer mee'.

Ons werk zit er pas op als zij zich weer onderdeel voelen van onze samenleving. Als zij sociaal, maatschappelijk, economisch en politiek weer een plek hebben in eigen land, wanneer we weer naar elkaar

omkijken. Als Nederland een Noaberstaat is. Waar de Mienskip tot in Limburg gevoeld wordt. Geen revolutie, maar een evolutie.

BBB is wel VOOR klimaatverandering. De temperatuur mag wat ons betreft een stuk hoger in ons eigen spreekwoordelijke klimaat hier in Nederland. Het mag allemaal wat warmer en wat aardiger voor en naar elkaar toe. En... Laten we weer spreken EN praten. Laten we weer horen EN luisteren. CONCEPT

placering op basis van een links-rechts spectrum. Maar op basis van

loting. Dit zal een geheel nieuwe dynamiek geven in de Kamer. Wij zullen bovenstaande op de agenda van de eerste vergadering van het Om de omslag te brengen die Nederland nodig heeft, kan BBB niet zomaar een politieke partij zijn, maar We nemen u mee in een uitstapje in de Nederlandse geschiedenis. Naar de Katholieke Volkspartij; misschien wel de grootste emancipatiebeweging in de Nederlandse geschiedenis. In de 19 al eeuwen tweederangsburgers. Uitbundige kerkvieringen werden geschuwd, ze hadden beperkte toegang tot functies bij de overheid en het overheidsbeleid discrimineerden hen op institutionele en sociale wijze. Daarom was de verkiezing van Dr. Herman Schaepman tot Kamerlid een ware schok. Een ietwat gezette Katholieke priester uit Tubbergen. Hij sprak niet zoals de andere Kamerleden. Maar hij sprak wel voor katholieken in Nederland. Als Kamerlid had hij de mogelijkheid om de stem van de katholieken te laten horen op het nationale toneel, om te pleiten voor gelijke rechten en om een einde te maken aan de jarenlange discriminatie waarmee ze werden geconfronteerd. Hij was een levend bewijs dat katholieken net zo capabel, intelligent en patriottisch waren als hun protestantse landgenoten. De katholieke beweging die hij opbouwde, zorgde ervoor dat katholieken zich economisch, sociaal en cultureel weer konden laten gelden. Dat Nederland ook van hen werd. Wij willen een beweging zijn in de geest van de Katholieke Volkspartij, zonder dat wij een partij zijn, die is gebaseerd op 1 soort religie. Wij hebben geen religieuze signatuur. Alle geloven en ook mensen die niet geloven, moeten zich bij ons thuis kunnen voelen. BBB is een brede volkspartij. Een beweging voor mensen die niet gezien en gehoord zijn door de overheid, die zijn afgehaakt. Normale hardwerkende inwoners van Nederland die te horen kregen 'jij doet niet meer mee'. Ons werk zit er pas op als zij zich weer onderdeel voelen van onze samenleving. Als zij sociaal, maatschappelijk, economisch en politiek weer een plek hebben in eigen land, wanneer we weer naar elkaar omkijken. Als Nederland een Noaberstaat is. Waar de Mienskip tot in Limburg gevoeld wordt. Geen revolutie, maar een evolutie. BBB is wel VOOR klimaatverandering. De temperatuur mag wat ons betreft een stuk hoger in ons eigen spreekwoordelijke klimaat hier in Nederland. Het mag allemaal wat warmer en wat aardiger voor en naar elkaar toe. En... Laten we weer spreken EN praten. Laten we weer horen EN luisteren. Ervaring vanuit het IJslandse Parlement (de Althing) leert dat fracties die niet op links naar rechts zijn ingedeeld en willekeurig met hun fractie in de Kamer worden geplaatst, helpen bij het verminderen van

polarisatie door de samenwerking te bevorderen. En Nederlanders wonen ook niet op een spectrum van links naar rechts. Bij het aantreden van een nieuwe Tweede Kamer wil de BBB-fractie dan ook geen zetelplacering op basis van een links-rechts spectrum. Maar op basis van loting. Dit zal een geheel nieuwe dynamiek geven in de Kamer. Wij zullen bovenstaande op de agenda van de eerste vergadering van het

BBB ALS EMANCIPATIEPARTIJ

Om de omslag te brengen die Nederland nodig heeft, kan BBB niet zomaar een politieke partij zijn, maar moet het een emancipatiebeweging zijn. We nemen u mee in een uitstapje in de Nederlandse geschiedenis. Naar de Katholieke Volkspartij; misschien wel de grootste emancipatiebeweging in de Nederlandse geschiedenis. In de 19 eeuw waren katholieken al eeuwen tweederangsburgers. Uitbundige kerkvieringen werden geschuwd, ze hadden beperkte toegang tot functies bij de overheid en het overheidsbeleid discrimineerde hen op institutionele en sociale wijze. Daarom was de verkiezing van Dr. Herman Schaepman tot Kamerlid een ware schok. Een ietwat gezette Katholieke priester uit Tubbergen. Hij sprak niet zoals de andere Kamerleden. Maar hij sprak wel voor katholieken in Nederland. Als Kamerlid had hij de mogelijkheid om de stem van de katholieken te laten horen op het nationale toneel, om te pleiten voor gelijke rechten en om een einde te maken aan de jarenlange discriminatie waarmee ze werden geconfronteerd. Hij was een levend bewijs dat katholieken net zo

capabel, intelligent en patriottisch waren als hun protestantse landgenoten. De katholieke beweging die hij opbouwde, zorgde ervoor dat katholieken zich economisch, sociaal en cultureel weer konden laten gelden. Dat Nederland ook van hen werd.

Wij willen een beweging zijn in de geest van de Katholieke Volkspartij, zonder dat wij een partij zijn, die is gebaseerd op 1 soort religie. Wij hebben geen religieuze signatuur. Alle geloven en ook mensen die niet geloven, moeten zich bij ons thuis kunnen voelen. BBB is een brede volkspartij. Een beweging voor mensen die niet gezien en gehoord zijn door de overheid, die zijn afgehaakt. Normale hardwerkende inwoners van Nederland die te horen kregen 'jij doet niet meer mee'.

Ons werk zit er pas op als zij zich weer onderdeel voelen van onze samenleving. Als zij sociaal, maatschappelijk, economisch en politiek weer een plek hebben in eigen land, wanneer we weer naar elkaar omkijken. Als Nederland een Noaberstaat is. Waar de Mienskip tot in Limburg gevoeld wordt. Geen revolutie, maar een evolutie.

BBB is wel VOOR klimaatverandering. De temperatuur mag wat ons betreft een stuk hoger in ons eigen spreekwoordelijke klimaat hier in Nederland. Het mag allemaal wat

warmer en wat aardiger voor en naar elkaar toe. En... Laten we weer spreken EN praten. Laten we weer horen EN luisteren.

24

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

De overheid is er voor burgers en niet andersom. De overheid dient te handelen uit vertrouwen, niet uit wantrouwen. Oplossingen voor problemen moeten praktisch zijn. De menselijke maat staat voorop. Veel burgers worden niet gezien en gehoord door de overheid. Nieuw beleid lost niet alles op, bestaand beleid moet beter worden uitgevoerd.

WAAR WE VOOR STAAN

BBB staat voor een partij die verbindt vanuit vertrouwen. Als je zaken op een praktische manier wil verbeteren, is de (vak)kennis van burgers essentieel. We zetten ons in voor mensen in de stad en in de regio en

we brengen balans in de belangenafweging van burgers, boeren, bedrijven, industrie en mkb-ondernemers.

BBB wil dat Nederland een Noaberstaat wordt. Een Mienskipsteat (Fries voor Gemeenschapsstaat). Een

overheid als een betrokken buurman, of buurvrouw, waar je op kunt rekenen, maar die ook gepaste afstand bewaart tot het persoonlijke erf.

De overheid staat ten dienste van burgers en niet andersom. Over en weer werken overheid en burgers aan

een samenleving die er voor elkaar is. De Noaberstaat relatie is gebaseerd op wederzijdse verantwoordelijkheid, respect en

vertrouwen. De Noaberstaat staat dicht bij de samenleving, waarbij betrokkenheid en

democratie ook een sterk regionale verbinding kennen.

WAT WE WILLEN REALISEREN

Een welvarende samenleving is een ondernemende samenleving! BBB

staat voor een Nederland dat de

oude en de nieuwe bedrijvigheid omarmt. We zijn een handelsnatie met een regionale verantwoordelijkheid

voor landbouw en voedselvoorziening maar ook van wereldse betekenis in handel en technologie. We

leven zo goed als mogelijk in balans met de omgeving. We moeten ons land goed achterlaten voor de

volgende generatie. Op het gebied van grote vraagstukken als

immigratie en klimaat, nemen we verantwoordelijkheid. Wel moet je realistisch zijn over dat wat je kan dragen als samenleving. We

nemen niet de

hele wereld op onze schouders, maar kijken wat haalbaar en draagbaar is. Dat doen we in samenspraak

met burgers. We investeren in de verbinding tussen stad en platteland en in een duurzame toekomst.

ONZE IDENTITEIT

CONCEPT

burgers worden niet gezien en gehoord door de overheid. Nieuw beleid lost niet alles op, bestaand beleid

BBB staat voor een partij die verbindt vanuit vertrouwen. Als je

zaken op een praktische manier wil verbeteren, is de (vak)kennis van

burgers essentieel. We zetten ons in voor mensen in de stad en in de regio en

we brengen balans in de belangenafweging van burgers, boeren, bedrijven, industrie en mkb-ondernemers.

BBB wil dat Nederland een Noaberstaat wordt. Een Mienskipsteat (Fries voor Gemeenschapsstaat). Een

overheid als een betrokken buurman, of buurvrouw, waar je op kunt rekenen, maar die ook gepaste afstand

De overheid staat ten dienste van burgers en niet andersom. Over en weer werken overheid en burgers aan

een samenleving die er voor elkaar is. De Noaberstaat relatie is gebaseerd op wederzijdse verantwoordelijkheid, respect en

vertrouwen. De Noaberstaat staat dicht bij de samenleving, waarbij betrokkenheid en

democratie ook een sterk regionale verbinding kennen.

Een welvarende samenleving is een ondernemende samenleving! BBB

staat voor een Nederland dat de

oude en de nieuwe bedrijvigheid omarmt. We zijn een handelsnatie met een regionale verantwoordelijkheid

voor landbouw en voedselvoorziening maar ook van wereldse betekenis in handel en technologie. We

leven zo goed als mogelijk in balans met de omgeving. We moeten ons land goed achterlaten voor de

volgende generatie. Op het gebied van grote vraagstukken als

immigratie en klimaat, nemen we ver

woordelijkheid. Wel moet je realistisch zijn over dat wat je kan

dragen als samenleving. We nemen niet de

hele wereld op onze schouders, maar kijken wat haalbaar en draagbaar is. Dat doen we in samenspraak

met burgers. We investeren in de verbinding tussen stad en

platteland en in een duurzame toekomst.

De overheid is er voor burgers en niet andersom. De overheid dient

te handelen uit vertrouwen, niet uit

wantrouwen. Oplossingen voor problemen moeten praktisch zijn. De

menselijke maat staat voorop. Veel

burgers worden niet gezien en gehoord door de overheid. Nieuw beleid lost niet alles op, bestaand beleid

BBB staat voor een partij die verbindt vanuit vertrouwen. Als je

zaken op een praktische manier wil verbeteren, is de (vak)kennis van burgers essentieel. We zetten ons in voor mensen in de stad en in de

regio en

we brengen balans in de belangenafweging van burgers, boeren, bedrijven, industrie en mkb-ondernemers.

BBB wil dat Nederland een Noaberstaat wordt. Een Mienskipsteat (Fries voor Gemeenschapsstaat). Een

overheid als een betrokken buurman, of buurvrouw, waar je op kunt rekenen, maar die ook gepaste afstand

De overheid staat ten dienste van burgers en niet andersom. Over en weer werken overheid en burgers aan

een samenleving die er voor elkaar is. De Noaberstaat relatie is gebaseerd op wederzijdse verantwoordelijkheid, respect en

vertrouwen. De Noaberstaat staat dicht bij de samenleving, waarbij betrokkenheid en

democratie ook een sterk regionale verbinding kennen.

WAT WE WILLEN REALISEREN

Een welvarende samenleving is een ondernemende samenleving! BBB staat voor een Nederland dat de oude en de nieuwe bedrijvigheid omarmt. We zijn een handelsnatie met een regionale verantwoordelijkheid voor landbouw en voedselvoorziening maar ook van wereldse betekenis in handel en technologie. We leven zo goed als mogelijk in balans met de omgeving. We moeten ons land goed achterlaten voor de volgende generatie. Op het gebied van grote vraagstukken als immigratie en klimaat, nemen we verantwoordelijkheid. Wel moet je realistisch zijn over dat wat je kan dragen als samenleving. We nemen niet de hele wereld op onze schouders, maar kijken wat haalbaar en draagbaar is. Dat doen we in samenspraak met burgers. We investeren in de verbinding tussen stad en platteland en in een duurzame toekomst.

25

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

BBB gaat er alles aan doen om het vertrouwen van burgers in de politiek te herstellen. Of het nou gaat over toeslagen, woningbouw, asiel, stikstof, zorg, armoede of onderwijs. Een land bestuur je niet op basis van modellen of spreadsheets. Burgers zijn geen dossiers. BBB staat voor de menselijke maat en voor begrijpelijke taal. Mensen moeten snappen wat we aan het doen zijn. En dingen die we niet uit kunnen leggen moeten we niet doen.

BBB kijkt niet alleen naar welvaart maar vooral ook naar welzijn. Als je genoeg verdient maar nergens geld kunt pinnen heb je er niks aan. Als je naar school kunt, maar er rijdt geen bus, heb je er weinig aan. Als je genoeg geld hebt, maar je hebt zorg nodig en je staat op de wachtlijst heb je er niks aan.

We streven naar wat men dan noemt een brede welvaart. Een rechtvaardige samenleving, een gezonde economie, met loon naar werken. Ons beleid is dan ook terug te voeren op onze kernwaarden: professionaliteit, authenticiteit, noaberschap en de gulden regel (Wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet). Waarden waarop je ons kan aanspreken, maar waar je ook als burger of bedrijf aangesproken kunt worden.

Met gezond verstand, transparant en open besturen. Fouten maken mag en als dat gebeurt dan bied je gewoon je excuses aan als overheid en los je de eventuele schade die is ontstaan op. Zonder morren en zo snel mogelijk.

BBB staat voor een integraal overheidsbeleid. Ministeries kennen veel overlap, maar in de Haagse silo's (de ministerietorens) wordt vaak eigen beleid gemaakt. Een voorbeeld: De minister van Langdurige zorg wil dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen en de minister van Wonen wil dat ouderen zo snel

mogelijk hun huis uit gaan, omdat deze vrij moeten komen voor gezinnen. Weten ze van elkaar wel wat ze aan het doen zijn? Zo zijn er veel voorbeelden van overlap in onderwerpen. BBB wil beleid en uitvoering van de verschillende ministeries op elkaar afstemmen. CONCEPT BBB staat voor de menselijke maat en voor begrijpelijke taal. Mensen moeten snappen wat we aan het doen zijn. En dingen die we niet uit kunnen leggen moeten we niet doen.

BBB kijkt niet alleen naar welvaart maar vooral ook naar welzijn. Als je genoeg verdient maar nergens geld kunt pinnen heb je er niks aan. Als je naar school kunt, maar er rijdt geen bus, heb je er weinig aan.

Als je genoeg geld hebt, maar je hebt zorg nodig en je staat op de wachtlijst heb je er niks aan.

We streven naar wat men dan noemt een brede welvaart. Een rechtvaardige samenleving, een gezonde economie, met loon naar werken. Ons beleid is dan ook terug te voeren op onze kernwaarden: professionaliteit, authenticiteit, noaberschap en de gulden regel (Wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een

ander niet). Waarden waarop je ons kan aanspreken, maar waar je ook als burger of bedrijf aangesproken

Met gezond verstand, transparant en open besturen. Fouten maken mag en als dat gebeurt dan bied je

gewoon je excuses aan als overheid en los je de eventuele schade die is ontstaan op. Zonder morren en

BBB staat voor een integraal overheidsbeleid. Ministeries kennen veel overlap, maar in de Haagse silo's

(de ministerietorens) wordt vaak eigen beleid gemaakt. Een voorbeeld: De minister van Langdurige zorg

wil dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen en de minister van Wonen wil dat ouderen zo snel

mogelijk hun huis uit gaan, omdat deze vrij moeten komen voor gezinnen. Weten ze van elkaar wel wat

ze aan het doen zijn? Zo zijn er veel voorbeelden van overlap in onderwerpen. BBB wil beleid en uitvoering

van de verschillende ministeries op elkaar afstemmen.

BBB gaat er alles aan doen om het vertrouwen van burgers in de politiek te herstellen. Of het nou gaat

over toeslagen, woningbouw, asiel, stikstof, zorg, armoede of onderwijs. Een land bestuur je niet op basis

van modellen of spreadsheets. Burgers zijn geen dossiers.

BBB staat voor de menselijke maat en voor begrijpelijke taal. Mensen moeten snappen wat we aan het

doen zijn. En dingen die we niet uit kunnen leggen moeten we niet doen.

BBB kijkt niet alleen naar welvaart maar vooral ook naar welzijn. Als je genoeg verdient maar nergens

geld kunt pinnen heb je er niks aan. Als je naar school kunt, maar er rijdt geen bus, heb je er weinig aan.

Als je genoeg geld hebt, maar je hebt zorg nodig en je staat op de wachtlijst heb je er niks aan.

We streven naar wat men dan noemt een brede welvaart. Een

rechtvaardige samenleving, een gezonde economie, met loon naar werken. Ons beleid is dan ook terug te voeren op onze kernwaarden: professionaliteit, authenticiteit, noaberschap en de gulden regel (Wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet). Waarden waarop je ons kan aanspreken, maar waar je ook als burger of bedrijf aangesproken Met gezond verstand, transparant en open besturen. Fouten maken mag en als dat gebeurt dan bied je gewoon je excuses aan als overheid en los je de eventuele schade die is ontstaan op. Zonder morren en BBB staat voor een integraal overheidsbeleid. Ministeries kennen veel overlap, maar in de Haagse silo's (de ministerietorens) wordt vaak eigen beleid gemaakt. Een voorbeeld: De minister van Langdurige zorg wil dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen en de minister van Wonen wil dat ouderen zo snel mogelijk hun huis uit gaan, omdat deze vrij moeten komen voor gezinnen. Weten ze van elkaar wel wat ze aan het doen zijn? Zo zijn er veel voorbeelden van overlap in onderwerpen. BBB wil beleid en uitvoering van de verschillende ministeries op elkaar afstemmen.

26

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

NOABERSCHAP

Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend en we kijken als samenleving naar elkaar om. Als BBB zijn we er voor alle inwoners van Nederland. Hoe raakt het ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We laten niemand achter

We steunen onze ondernemers in het (inter)nationaal economisch speelveld

Ons beleid wordt vormgegeven op basis van vertrouwen.

We zetten leefbaarheid centraal in ons beleid.

We zetten in op meer veiligheid in ons land, zowel nationaal als op internationaal niveau

GULDEN REGEL

Wat u niet wil, dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.

Iedereen is gelijkwaardig. Dus wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol en communiceer transparant, helder en open. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We hebben en vragen respect voor andermans mening en bezit.

We stoppen met de cancel cultuur, waarbij mensen die iets zeggen of vinden wat een ander

onwelgevallig is, meteen weg moeten, moet worden ontslagen, of aan de schandpaal worden genageld.

We respecteren de privacy van burgers en "komen niet achter hun voordeur".

We behandelen iedereen gelijkwaardig.

We zijn aanspreekbaar op onze betrouwbaarheid en transparantie.

We communiceren transparant, helder en open, zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

Gaat iets niet zoals het moet, dan leggen we uit waarom iets niet gaat.

AUTHENTIEK

Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol) en sta open. We houden van humor. Geen arrogantie, oftewel geen spatjes. Kijk bij kritiek niet alleen in de verrekijker, maar ook in de spiegel. Geef fouten toe. Wees trots op wie je bent en waar je vandaan komt. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We sluiten niemand uit. Iedereen is gelijkwaardig, maar er zijn ook verschillen in de samenleving.

Die mogen benoemd worden. We spreken én praten. We horen én luisteren.

We zijn trots op ons dialect. Dialecten, streektaalen en de Friese taal en Papiamentu houden we levend.

ONZE KERNWAARDEN

CONCEPT

Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend en we kijken als samenleving naar elkaar om. Als BBB zijn we er voor alle inwoners van Nederland. Hoe raakt het ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We steunen onze ondernemers in het (inter)nationaal economisch speelveld

We zetten in op meer veiligheid in ons land, zowel nationaal als op internationaal niveau

Wat u niet wil, dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt

worden. Iedereen is gelijkwaardig. Dus wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol en communiceer

transparant, helder en open. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We hebben en vragen respect voor andermans mening en bezit.

We stoppen met de cancel cultuur, waarbij mensen die iets zeggen of vinden wat een ander

onwelgevallig is, meteen weg moeten, moet worden ontslagen, of aan de schandpaal worden genageld.

We respecteren de privacy van burgers en "komen niet achter hun voordeur".

We behandelen iedereen gelijkwaardig.

We zijn aanspreekbaar op onze betrouwbaarheid en transparantie.

We communiceren transparant, helder en open, zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

Gaat iets niet zoals het moet, dan leggen we uit waarom iets niet gaat.

Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol) en sta open. We houden van humor. Geen arrogantie, oftewel geen spatjes. Kijk bij kritiek niet alleen in de verrekijker, maar ook in de spiegel. Geef

fouten toe. Wees trots op wie je bent en waar je vandaan komt. Hoe raakt dit ons politieke programma

en onze politieke keuzes?

We sluiten niemand uit. Iedereen is gelijkwaardig, maar er zijn ook verschillen in de samenleving.

Die mogen benoemd worden. We spreken én praten. We horen én luisteren.

We zijn trots op ons dialect. Dialecten, streektalen en de Friese taal en Papiamentu houden we levend.

Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend en we kijken als samenleving naar elkaar om. Als BBB zijn we er voor alle inwoners van Nederland. Hoe raakt het ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We steunen onze ondernemers in het (inter)nationaal economisch speelveld

Ons beleid wordt vormgegeven op basis van vertrouwen.

We zetten leefbaarheid centraal in ons beleid.

We zetten in op meer veiligheid in ons land, zowel nationaal als op internationaal niveau

Wat u niet wil, dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt

worden. Iedereen is gelijkwaardig. Dus wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol en communiceer

transparant, helder en open. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We hebben en vragen respect voor andermans mening en bezit.

We stoppen met de cancel cultuur, waarbij mensen die iets zeggen of vinden wat een ander

onwelgevallig is, meteen weg moeten, moet worden ontslagen, of aan de schandpaal worden genageld.

We respecteren de privacy van burgers en “komen niet achter hun voordeur”.

We behandelen iedereen gelijkwaardig.

We zijn aanspreekbaar op onze betrouwbaarheid en transparantie.

We communiceren transparant, helder en open, zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

Gaat iets niet zoals het moet, dan leggen we uit waarom iets niet gaat.

AUTHENTIEK

Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol) en sta open. We houden van humor. Geen

arrogantie, oftewel geen spatjes. Kijk bij kritiek niet alleen in de verrekijker, maar ook in de spiegel. Geef

fouten toe. Wees trots op wie je bent en waar je vandaan komt. Hoe raakt dit ons politieke programma

en onze politieke keuzes?

We sluiten niemand uit. Iedereen is gelijkwaardig, maar er zijn ook verschillen in de samenleving.

Die mogen benoemd worden. We spreken én praten. We horen én luisteren.

We zijn trots op ons dialect. Dialecten, streektalen en de Friese taal en Papiamentu houden we levend.

27

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

PROFESSIONEEL

Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn. Wees je bewust van je stijl & houding. Stel het algemeen belang

boven het persoonlijk belang. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We halen de kennis op uit de samenleving, want de mensen die het beste weten hoe iets werkt zijn de mensen die het daadwerkelijk doen. Vakmanschap en praktijkkennis staat voorop als we beleid maken!

Metten = weten. We stellen feiten en metingen boven modellen en beproefde benaderingen boven theoretische benaderingen.

Wij blijven leren en zijn niet bang om onze mening bij te stellen als we goede tegenargumenten krijgen.

We spelen open kaart en staan voor een open en transparante bestuurscultuur.

We nemen de verantwoordelijkheid om te besturen. CONCEPT
Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn. Wees je bewust van je stijl & houding. Stel het algemeen belang boven het persoonlijk belang. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We halen de kennis op uit de samenleving, want de mensen die het beste weten hoe iets werkt zijn de mensen die het daadwerkelijk doen. Vakmanschap en praktijkkennis staat voorop als we beleid maken!

Metten = weten. We stellen feiten en metingen boven modellen en beproefde benaderingen boven

Wij blijven leren en zijn niet bang om onze mening bij te stellen als we goede tegenargumenten krijgen.

We spelen open kaart en staan voor een open en transparante bestuurscultuur.

Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn. Wees je bewust van je stijl & houding. Stel het algemeen belang boven het persoonlijk belang. Hoe raakt dit ons politieke programma en onze politieke keuzes?

We halen de kennis op uit de samenleving, want de mensen die het beste weten hoe iets werkt zijn de mensen die het daadwerkelijk doen. Vakmanschap en praktijkkennis staat voorop als we beleid maken!

Metten = weten. We stellen feiten en metingen boven modellen en beproefde benaderingen boven

Wij blijven leren en zijn niet bang om onze mening bij te stellen als we goede tegenargumenten krijgen.

We spelen open kaart en staan voor een open en transparante bestuurscultuur.

We nemen de verantwoordelijkheid om te besturen.

28

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Hoofdstuk 1

Leefbaarheid

CONCEPT

Leefbaarheid

29

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

BBB wil een Noaberstaat. Een Nederland, waar iedereen zich thuis voelt en toegang heeft tot de basisvoorzieningen, of je nu woont, op het platteland of in de stad. Een samenleving waarin we voor elkaar zorgen,

elkaar respecteren en vertrouwen hebben in elkaar. Er voor elkaar

zijn is vanzelfsprekend. Noaberschap.

We spreken niet alleen over, maar ook praten met elkaar. We horen niet alleen, maar luisteren ook naar elkaar. Ons ideaal is dat iedereen in dit land zonder zorgen kan leven. Je voelt je op je gemak, je hebt rust en voelt je zeker.

De negatieve spiraal in de regio waarin alle basisvoorzieningen de laatste jaren zijn verdwenen, moet doorbroken worden. We willen dat de bus gewoon stopt in de buurt. Dat er goede spoorverbindingen zijn tussen stad en platteland, maar ook tussen plaatsen in de Euregio. Het is fijn als mensen in Zuid-Limburg, Oost- en Zuid-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen snel naar de stad kunnen met de trein, maar in deze regio's is het ook belangrijk dat er goede verbindingen zijn met grensregio's als Duitsland en België. We willen dat in stadswijken en dorpen het zwembad open kan blijven, de pinautomaat op de hoek (en dus contant geld beschikbaar blijft), dat de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het terras in de stad of in het dorp blijven. Dat tradities en folklore in Nederland blijven bestaan. Tradities en folklore verbinden niet alleen mensen op het platteland, maar verbinden mensen in de stad óók met de regio's.

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraling van voorzieningen. De focus bij het maken van beleid lag op de grootstedelijke gebieden. Rijks Ondersteuningsprogramma's duurden te kort of waren te kleinschalig. Het Rijk heeft onvoldoende oog gehad voor de uitdagingen in regio's. Het idee van beleidsmakers, 'om sterke' regio's sterker te maken, zorgde ervoor dat de regio's die als 'zwak' waren bestempeld, alleen maar verder achter kwamen te staan. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen mensen in Nederland stond er weinig nieuws in. De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de menselijke maat, misschien niet eens doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om geld en efficiency. Het gaat niet alleen om welvaart, maar ook om welzijn. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie van willen. Het kan wel.

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren en een gemeentehuis. Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in

de digitale wereld. Steeds dezelfde groepen mensen ervaren minder toegang in de systemen die onze samenleving van ons allemaal maken. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten zorgen voor gelijkwaardige toegang tot alle maatschappelijke en politiek-bestuurlijke systemen.

OPENBAAR VERVOER

OPEN, ALTIJD, OVERAL

CONCEPT

BBB wil een Noaberstaat. Een Nederland, waar iedereen zich thuis voelt en toegang heeft tot de basisvoorzieningen, of je nu woont, op het platteland of in de stad. Een samenleving waarin we voor elkaar zorgen,

elkaar respecteren en vertrouwen hebben in elkaar. Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend. Noaberschap.

We spreken niet alleen over, maar ook praten met elkaar. We horen niet alleen, maar luisteren ook naar

elkaar. Ons ideaal is dat iedereen in dit land zonder zorgen kan leven. Je voelt je op je gemak, je hebt rust

De negatieve spiraal in de regio waarin alle basisvoorzieningen de laatste jaren zijn verdwenen, moet

doorbroken worden. We willen dat de bus gewoon stopt in de buurt.

Dat er goede spoorverbindingen zijn

tussen stad en platteland, maar ook tussen plaatsen in de Euregio.

Het is fijn als mensen in Zuid-Limburg,

Oost- en Zuid-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen snel naar de stad kunnen met de

trein, maar in deze regio's is het ook belangrijk dat er goede verbindingen zijn met grensregio's als Duitsland

en België. We willen dat in stadswijken en dorpen het zwembad open kan blijven, de pinautomaat op de

hoek (en dus contant geld beschikbaar blijft), dat de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het

terras in de stad of in het dorp blijven. Dat tradities en folklore in Nederland blijven bestaan. Tradities en

folklore verbinden niet alleen mensen op het platteland, maar verbinden mensen in de stad óók met de

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed

onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die

mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraving van voorzieningen. De focus bij het maken

van beleid lag op de grootstedelijke gebieden. Rijks

Ondersteuningsprogramma's duurden te kort of waren

te kleinschalig. Het Rijk heeft onvoldoende oog gehad voor de

uitdagingen in regio's. Het idee van beleidsmakers, 'om sterke' regio's sterker te maken, zorgde ervoor dat de regio's die als

'zwak' waren bestempeld,

alleen maar verder achter kwamen te staan. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen

mensen in Nederland stond er weinig nieuws in.

De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de menselijke maat, misschien niet eens

doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om

geld en efficiency. Het gaat niet alleen om welvaart, maar ook om welzijn. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie van willen. Het kan wel.

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren en een gemeentehuis. Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde BBB wil een Noaberstaat. Een Nederland, waar iedereen zich thuis voelt en toegang heeft tot de basisvoorzieningen, of je nu woont, op het platteland of in de stad. Een samenleving waarin we voor elkaar zorgen,

elkaar respecteren en vertrouwen hebben in elkaar. Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend. Noaberschap.

We spreken niet alleen over, maar ook praten met elkaar. We horen niet alleen, maar luisteren ook naar elkaar. Ons ideaal is dat iedereen in dit land zonder zorgen kan leven. Je voelt je op je gemak, je hebt rust

De negatieve spiraal in de regio waarin alle basisvoorzieningen de laatste jaren zijn verdwenen, moet

doorbroken worden. We willen dat de bus gewoon stopt in de buurt.

Dat er goede spoorverbindingen zijn

tussen stad en platteland, maar ook tussen plaatsen in de Euregio.

Het is fijn als mensen in Zuid-Limburg,

Oost- en Zuid-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen snel naar de stad kunnen met de

trein, maar in deze regio's is het ook belangrijk dat er goede

verbindingen zijn met grensregio's als Duitsland

en België. We willen dat in stadswijken en dorpen het zwembad open kan blijven, de pinautomaat op de

hoek (en dus contant geld beschikbaar blijft), dat de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het

terras in de stad of in het dorp blijven. Dat tradities en folklore in Nederland blijven bestaan. Tradities en

folklore verbinden niet alleen mensen op het platteland, maar verbinden mensen in de stad óók met de

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed

onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die

mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraving van voorzieningen. De focus bij het maken

van beleid lag op de grootstedelijke gebieden. Rijks

Ondersteuningsprogramma's duurden te kort of waren

te kleinschalig. Het Rijk heeft onvoldoende oog gehad voor de

uitdagingen in regio's. Het idee van beleidsmakers, 'om sterke'

regio's sterker te maken, zorgde ervoor dat de regio's die als 'zwak' waren bestempeld,

alleen maar verder achter kwamen te staan. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen

De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de

menselijke maat, misschien niet eens doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om geld en efficiency. Het gaat niet alleen om welvaart, maar ook om welzijn. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren en een gemeentehuis. Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde BBB wil een Noaberstaat. Een Nederland, waar iedereen zich thuis voelt en toegang heeft tot de basisvoorzieningen, of je nu woont, op het platteland of in de stad. Een samenleving waarin we voor elkaar zorgen,

elkaar respecteren en vertrouwen hebben in elkaar. Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend. Noaberschap. We spreken niet alleen over, maar ook praten met elkaar. We horen niet alleen, maar luisteren ook naar elkaar. Ons ideaal is dat iedereen in dit land zonder zorgen kan leven. Je voelt je op je gemak, je hebt rust De negatieve spiraal in de regio waarin alle basisvoorzieningen de laatste jaren zijn verdwenen, moet doorbroken worden. We willen dat de bus gewoon stopt in de buurt. Dat er goede spoorverbindingen zijn tussen stad en platteland, maar ook tussen plaatsen in de Euregio. Het is fijn als mensen in Zuid-Limburg, Oost- en Zuid-Brabant, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen snel naar de stad kunnen met de trein, maar in deze regio's is het ook belangrijk dat er goede verbindingen zijn met grensregio's als Duitsland en België. We willen dat in stadswijken en dorpen het zwembad open kan blijven, de pinautomaat op de hoek (en dus contant geld beschikbaar blijft), dat de jaarlijkse straatbarbecue, het dorpsfeest, en het terras in de stad of in het dorp blijven. Dat tradities en folklore in Nederland blijven bestaan. Tradities en folklore verbinden niet alleen mensen op het platteland, maar verbinden mensen in de stad óók met de

DE OPENBARING VAN DE REGIO

Het rapport 'Elke regio telt!' is een uitgebreide en goed onderbouwde uitwerking van ontwikkelingen die mensen in die regio's al heel lang zien gebeuren: de verschraving van voorzieningen. De focus bij het maken van beleid lag op de grootstedelijke gebieden. Rijks Ondersteuningsprogramma's duurden te kort of waren te kleinschalig. Het Rijk heeft onvoldoende oog gehad voor de uitdagingen in regio's. Het idee van beleidsmakers, 'om sterke' regio's sterker te maken, zorgde ervoor dat de regio's die als 'zwak' waren bestempeld, alleen maar verder achter kwamen te staan. Voor Den Haag leek het rapport een openbaring, voor miljoenen

mensen in Nederland stond er weinig nieuws in.
De overheid moet stoppen met een groot bedrijf te zijn, waar de menselijke maat, misschien niet eens doelbewust, naar de tweede plaats is gegaan, en waar alles draait om geld en efficiency. Het gaat niet alleen om welvaart, maar ook om welzijn. Verandering is niet een kwestie van kunnen. Het is een kwestie van willen. Het kan wel.

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Een belangrijk onderdeel om ervoor te zorgen dat regio's en lagen van de samenleving deelgenoot kunnen zijn in Nederland, is toegang. Toegang tot de instituten, de rechtspraak, een huisarts, een bank, politiekantoren en een gemeentehuis. Maar bovenal toegang tot elkaar. Zowel fysiek als online, omdat we in deze tijd ook moeten erkennen dat veel mensen de weg niet vinden in de digitale wereld. Steeds dezelfde groepen mensen ervaren minder toegang in de systemen die onze samenleving van ons allemaal maken. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten zorgen voor gelijkwaardige toegang tot alle maatschappelijke en politiek-bestuurlijke systemen.

OPEN, ALTIJD, OVERAL

30

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Mensen vragen niet veel van de overheid. Wij vragen veel van hen. Mensen willen gewoon hun geld kunnen pinnen, hun kind naar school kunnen brengen, hun brief op de post kunnen doen, met het OV of de auto naar hun werk kunnen, indien nodig naar de huisarts en zo af en toe een duik in het publieke zwembad in hun dorp of stadswijk kunnen nemen.

WE HOUDEN DE BASISVOORZIENINGEN OP PEIL

Onderwijs & kinderopvang; kwalitatief goed én goed bereikbaar. Basis, middelbaar en vervolgonderwijs voor iedereen.

Speciaal onderwijs in de buurt en als verder weg, moeten kinderen en jongeren die naar het speciaal onderwijs gaan, goed en kwalitatief goed vervoer hebben

Winkels & Ondernemerschap; winkels, restaurants en overige horeca in de buurt. BBB ondersteunt en stimuleert lokaal ondernemerschap voor een sterke lokale economie. We stimuleren producten en

diensten van dichtbij. Voldoende pinautomaten in wijken en dorpen
Streekziekenhuizen blijven zoveel mogelijk bestaan.

Woonzorgcentra en andere woonvormen voor ouderen die meer zorg nodig hebben in de vorm van moderne 'bejaardenhuizen' in de buurt.

Voldoende andere zorg dichtbij voor iedereen: zoals bijvoorbeeld de huisarts en fysiotherapeut.

Ontmoetingsplaatsen in de directe omgeving: zoals het dorpshuis, chillplek voor jongeren, de sportkantine en de bibliotheek.

Snel internet via kabel en mobiel: beschikbaar voor iedereen in stedelijke gebieden, dorpen en buitengebieden.

Sport: gezonde geest in een gezond lichaam, op amateur en

professioneel niveau.

WE KIJKEN OM NAAR ELKAAR – NOABERSCHAP

We geven en krijgen eerlijke kansen; we handelen vanuit vertrouwen en zullen het vertrouwen dat een ander ons geeft niet beschamen. De overheid heeft hierbij wat ons betreft een voorbeeldfunctie.

We behouden dialecten, streektaalen en de Friese en Papiamentu taal. Prachtig plat! Je hoeft je niet te schamen voor je taal.

We ondersteunen gemeenschapsorganisaties en vrijwilligersorganisaties die bijdragen aan sociale verbinding

Vriendschap, liefde, broederschap, het zijn geen loze kreten

We leven echt niet voor de grap, dat mag je nooit vergeten

Nee, we benen op de wereld om mekaar om mekaar

om mekaar om mekaar

Te hellepe niewaar (Eli Asser) CONCEPT

Speciaal onderwijs in de buurt en als verder weg, moeten kinderen en jongeren die naar het speciaal

Winkels & Ondernemerschap; winkels, restaurants en overige horeca in de buurt. BBB ondersteunt en

stimuleert lokaal ondernemerschap voor een sterke lokale economie.

We stimuleren producten en

diensten van dichtbij. Voldoende pinautomaten in wijken en dorpen

Woonzorgcentra en andere woonvormen voor ouderen die meer zorg

nodig hebben in de vorm van

Voldoende andere zorg dichtbij voor iedereen: zoals bijvoorbeeld de huisarts en fysiotherapeut.

Ontmoetingsplaatsen in de directe omgeving: zoals het dorpshuis, chillplek voor jongeren, de sport-

Snel internet via kabel en mobiel: beschikbaar voor iedereen in stedelijke gebieden, dorpen en buiten-

Sport: gezonde geest in een gezond lichaam, op amateur en professioneel niveau.

WE KIJKEN OM NAAR ELKAAR – NOABERSCHAP

We geven en krijgen eerlijke kansen; we handelen vanuit vertrouwen en zullen het vertrouwen dat een

ander ons geeft niet beschamen. De overheid heeft hierbij wat ons betreft een voorbeeldfunctie.

Vriendschap, liefde, broederschap, het zijn geen loze kreten

We leven echt niet voor de grap, dat mag je nooit vergeten

Nee, we benen op de wereld om mekaar om mekaar

om mekaar om mekaar

Te hellepe niewaar (Eli Asser)

Mensen vragen niet veel van de overheid. Wij vragen veel van hen.

Mensen willen gewoon hun geld kunnen

pinnen, hun kind naar school kunnen brengen, hun brief op de post

kunnen doen, met het OV of de auto

naar hun werk kunnen, indien nodig naar de huisarts en zo af en toe een duik in het publieke zwembad in

WE HOUDEN DE BASISVOORZIENINGEN OP PEIL

Onderwijs & kinderopvang; kwalitatief goed én goed bereikbaar.

Basis, middelbaar en vervolgonderwijs voor iedereen.

Speciaal onderwijs in de buurt en als verder weg, moeten kinderen

en jongeren die naar het speciaal onderwijs gaan, goed en kwalitatief goed vervoer hebben
Winkels & Ondernemerschap; winkels, restaurants en overige horeca in de buurt. BBB ondersteunt en stimuleert lokaal ondernemerschap voor een sterke lokale economie. We stimuleren producten en diensten van dichtbij. Voldoende pinautomaten in wijken en dorpen
Streekziekenhuizen blijven zoveel mogelijk bestaan.

Woonzorgcentra en andere woonvormen voor ouderen die meer zorg nodig hebben in de vorm van moderne 'bejaardenhuizen' in de buurt.

Voldoende andere zorg dichtbij voor iedereen: zoals bijvoorbeeld de huisarts en fysiotherapeut.

Ontmoetingsplaatsen in de directe omgeving: zoals het dorpshuis, chillplek voor jongeren, de sportkantine en de bibliotheek.

Snel internet via kabel en mobiel: beschikbaar voor iedereen in stedelijke gebieden, dorpen en buiten-

Sport: gezonde geest in een gezond lichaam, op amateur en professioneel niveau.

WE KIJKEN OM NAAR ELKAAR – NOABERSCHAP

We geven en krijgen eerlijke kansen; we handelen vanuit vertrouwen en zullen het vertrouwen dat een ander ons geeft niet beschamen. De overheid heeft hierbij wat ons betreft een voorbeeldfunctie.

We behouden dialecten, streektaalen en de Friese en Papiamentu taal. Prachtig plat! Je hoeft je niet te schamen voor je taal.

We ondersteunen gemeenschapsorganisaties en vrijwilligersorganisaties die bijdragen aan sociale Vriendschap, liefde, broederschap, het zijn geen loze kreten
We leven echt niet voor de grap, dat mag je nooit vergeten
Nee, we benne op de wereld om mekaar om mekaar om mekaar om mekaar

Te hellepe niewaar (Eli Asser)

31

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

WE VERSTERKEN DE WAARDE VAN DE OMGEVING

In de bebouwde omgeving is er behoefte aan betaalbare en duurzame woningen, speciaal voor starters en ouderen. Mooie oude monumentale gebouwen, waaronder ook kerken, worden indien nodig gerestaureerd, maar in elk geval behouden en onderhouden.

De natuurlijke omgeving, zoals open water, bossen en strand zijn zo veel als mogelijk toegankelijk en makkelijk bereikbaar. In de steden is behoefte aan rust en ruimte, stedelijk groen als parken en bomen moeten zo veel als mogelijk beschermd worden en goed onderhouden. Op het platteland behouden we de karakteristieke open polders en het coulissenlandschap.

Bereikbaarheid: Openbaar vervoer is voor iedereen beschikbaar vanuit huis. Flex taxi's als onderdeel van het openbaar vervoer kan een oplossing zijn. We zijn tegen rekeningrijden, dit is in een dunbevolkt gebied oneerlijk. Hou de verkeersveiligheid onder controle door de

aanleg en onderhoud van veilige wegen, fiets- en voetpaden.

De steden en dorpen zijn veilig, schoon en goed onderhouden.

PARTICIPATIE

Inwoners weten zelf wat er in de omgeving speelt en waar behoefte aan is. Ze hebben zeggenschap over de eigen omgeving en worden vanaf het begin bij plannen betrokken.

Input van jongeren wordt serieus genomen. Vooraf wordt bepaald wat er met hun input gebeurt.

We ondersteunen (lokale) initiatieven tegen armoede en eenzaamheid. Eenzaamheid is een groot

probleem. In alle leeftijdsgroepen. Op verschillende plekken in Nederland zijn hier goede ervaringen.

BBB wil dat gemeenten hier van elkaar leren en stimuleert de invoering daarvan in heel Nederland.

Indien nodig, passen wij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) aan zodat dit onderdeel daarvan wordt.

Er wordt op lokaal niveau nauw samengewerkt met ondernemers, bewoners en overheid.

In BIZ (Bedrijven Investerings Zones) en ondernemersverenigingen. Het is vanzelfsprekend dat ambtenaren op de hoogte zijn en blijven van wat er speelt in wijken en buurten.

Creëer flexibiliteit in regelgeving op regionaal niveau om lokale problemen aan te pakken.

KUNST, CULTUUR EN ERFGOED

In een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen. De

Zaanstreek, waar mensen zich Zaankanter noemen. Daar voelen mensen zich verbonden in hun culturele

identiteit. Deze verbinding zie je terug in de rijke tradities van het carbidschieten in Noordoost Nederland,

de dorpskermessen, het carnaval in Brabant en Limburg.

De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar

in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van deze culturele tradities

helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale verbinding en noaberschap in onze regio's en streken.

Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van de

democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist die

vertrouwde omgeving die mensen missen. Of bang zijn te verliezen in de wereld van het doorgeslagen

ego's en de getallenreeksen van het spreadsheet beleid. Kijkende naar de ontwikkelingen in de regio zijn

die zorgen zeker legitiem.

CONCEPT

De natuurlijke omgeving, zoals open water, bossen en strand zijn zo veel als mogelijk toegankelijk en

makkelijk bereikbaar. In de steden is behoefte aan rust en ruimte, stedelijk groen als parken en bomen

moeten zo veel als mogelijk beschermd worden en goed onderhouden. Op het platteland behouden

Bereikbaarheid: Openbaar vervoer is voor iedereen beschikbaar vanuit huis. Flex taxi's als onderdeel van het openbaar vervoer kan een oplossing zijn. We zijn tegen rekeningrijden, dit is in een dunbevolkt gebied oneerlijk. Hou de verkeersveiligheid onder controle door de aanleg en onderhoud van veilige

De steden en dorpen zijn veilig, schoon en goed onderhouden.

Inwoners weten zelf wat er in de omgeving speelt en waar behoefte aan is. Ze hebben zeggenschap over de eigen omgeving en worden vanaf het begin bij plannen betrokken.

Input van jongeren wordt serieus genomen. Vooraf wordt bepaald wat er met hun input gebeurt.

We ondersteunen (lokale) initiatieven tegen armoede en eenzaamheid. Eenzaamheid is een groot

probleem. In alle leeftijdsgroepen. Op verschillende plekken in Nederland zijn hier goede ervaringen.

BBB wil dat gemeenten hier van elkaar leren en stimuleert de invoering daarvan in heel Nederland.

Indien nodig, passen wij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) aan zodat dit onderdeel

Er wordt op lokaal niveau nauw samengewerkt met ondernemers, bewoners en overheid.

In BIZ (Bedrijven Investerings Zones) en ondernemersverenigingen. Het is vanzelfsprekend dat ambtenaren op de hoogte zijn en blijven van wat er speelt in wijken en buurten.

Creëer flexibiliteit in regelgeving op regionaal niveau om lokale problemen aan te pakken.

KUNST, CULTUUR EN ERFGOED

In een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen. De

Zaanstreek, waar mensen zich Zaankanter noemen. Daar voelen mensen zich verbonden in hun culturele

identiteit. Deze verbinding zie je terug in de rijke tradities van het carbidschieten in Noordoost Nederland,

de dorpskermis, het carnaval in Brabant en Limburg.

De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar

in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van deze culturele tradities

helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale verbinding en noaberschap in onze regio's en streken.

Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van de

democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist die

In de bebouwde omgeving is er behoefte aan betaalbare en duurzame woningen, speciaal voor starters

en ouderen. Mooie oude monumentale gebouwen, waaronder ook kerken, worden indien nodig

gerestaureerd, maar in elk geval behouden en onderhouden.

De natuurlijke omgeving, zoals open water, bossen en strand zijn zo

veel als mogelijk toegankelijk en makkelijk bereikbaar. In de steden is behoefte aan rust en ruimte, stedelijk groen als parken en bomen moeten zo veel als mogelijk beschermd worden en goed onderhouden. Op het platteland behouden

we de karakteristieke open polders en het coulissenlandschap.

Bereikbaarheid: Openbaar vervoer is voor iedereen beschikbaar vanuit huis. Flex taxi's als onderdeel van het openbaar vervoer kan een oplossing zijn. We zijn tegen rekeningrijden, dit is in een dunbevolkt gebied oneerlijk. Hou de verkeersveiligheid onder controle door de aanleg en onderhoud van veilige

De steden en dorpen zijn veilig, schoon en goed onderhouden.

Inwoners weten zelf wat er in de omgeving speelt en waar behoefte aan is. Ze hebben zeggenschap over de eigen omgeving en worden vanaf het begin bij plannen betrokken.

Input van jongeren wordt serieus genomen. Vooraf wordt bepaald wat er met hun input gebeurt.

We ondersteunen (lokale) initiatieven tegen armoede en eenzaamheid. Eenzaamheid is een groot probleem. In alle leeftijdsgroepen. Op verschillende plekken in Nederland zijn hier goede ervaringen.

BBB wil dat gemeenten hier van elkaar leren en stimuleert de invoering daarvan in heel Nederland.

Indien nodig, passen wij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) aan zodat dit onderdeel

Er wordt op lokaal niveau nauw samengewerkt met ondernemers, bewoners en overheid.

In BIZ (Bedrijven Investerings Zones) en ondernemersverenigingen. Het is vanzelfsprekend dat ambtenaren op de hoogte zijn en blijven van wat er speelt in wijken en buurten.

Creëer flexibiliteit in regelgeving op regionaal niveau om lokale problemen aan te pakken.

KUNST, CULTUUR EN ERFGOED

In een regio als de Achterhoek of Twente, waar mensen zichzelf 'Achterhoeker' of 'Tukker' noemen. De

Zaanstreek, waar mensen zich Zaanster noemen. Daar voelen mensen zich verbonden in hun culturele

identiteit. Deze verbinding zie je terug in de rijke tradities van het carbidschieten in Noordoost Nederland,

de dorpskermissen, het carnaval in Brabant en Limburg.

De oorzaak én het gevolg hiervan is dat mensen elkaar kennen, elkaar begrijpen, elkaar wat gunnen, elkaar

in hun waarde laten en naar elkaar omkijken. Het faciliteren en in stand houden van deze culturele tradities

helpt dan ook mee aan de versterking van de sociale verbinding en noaberschap in onze regio's en streken.

Dit is van groot belang omdat juist daar waar mensen zich verbonden voelen, de effectiviteit van de

democratie het sterkst is en de maatschappelijk vraagstukken het best opgelost worden. Het is juist die

vertrouwde omgeving die mensen missen. Of bang zijn te verliezen in de wereld van het doorgeslagen

ego's en de getallenreeksen van het spreadsheet beleid. Kijkende naar de ontwikkelingen in de regio zijn die zorgen zeker legitiem.

32

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

En vergeet ook niet de rol van boeren en bedrijfsleven, vaak familiebedrijven, in sociaal culturele evenementen in de regio's. Vaak leveren ze vrijwilligers, ondersteunen ze lokale feesten en sportevenementen of stellen ze – in het geval van boeren – hun weiland ter beschikking voor een feest en helpen ze mee met het opbouwen van het feestterrein.

Cultuursubsidies worden beter onder de aandacht gebracht en laagdrempeliger gemaakt. Daarnaast vindt BBB dat cultuur in zichzelf van waarde is en niet via beleid politiek gemaakt moet worden, zoals nu veel gebeurt via opgelegde inclusie- en diversiteitspolitiek.

Daarnaast zijn cultuursubsidies evenredig verdeeld over Nederland.

Kunst, cultuur en musea zijn toegankelijk voor iedereen, ongeacht waar je woont of hoeveel je verdient.

Er gaat meer geld naar kleine organisaties die niet door de bureaucratie van subsidieverlening heen komen. Daarom wil BBB speciale regelingen voor kleine organisaties om subsidie te kunnen krijgen zonder dure onderzoeken of analyses te hoeven leveren.

Op school krijgen jongeren onderwijs in kunst en cultuur en daarmee inzicht in de rijke Nederlandse cultuurgeschiedenis. Dit zorgt niet alleen voor een beter begrip van onze tradities en waarden, maar stimuleert ook de creativiteit. CONCEPT

Cultuursubsidies worden beter onder de aandacht gebracht en laagdrempeliger gemaakt. Daarnaast vindt BBB dat cultuur in zichzelf van waarde is en niet via beleid politiek gemaakt moet worden, zoals

Daarnaast zijn cultuursubsidies evenredig verdeeld over Nederland.

Kunst, cultuur en musea zijn toegankelijk voor iedereen, ongeacht waar je woont of hoeveel je verdient.

Er gaat meer geld naar kleine organisaties die niet door de bureaucratie van subsidieverlening heen komen. Daarom wil BBB speciale regelingen voor kleine organisaties om subsidie te kunnen krijgen

Op school krijgen jongeren onderwijs in kunst en cultuur en daarmee inzicht in de rijke Nederlandse cultuurgeschiedenis. Dit zorgt niet alleen voor een beter begrip van onze tradities en waarden, maar

En vergeet ook niet de rol van boeren en bedrijfsleven, vaak familiebedrijven, in sociaal culturele evenementen in de regio's. Vaak leveren ze vrijwilligers, ondersteunen ze lokale feesten en sportevenementen of stellen ze – in het geval van boeren – hun weiland ter beschikking voor een feest en helpen ze mee met het op-

Cultuursubsidies worden beter onder de aandacht gebracht en laagdrempeliger gemaakt. Daarnaast vindt BBB dat cultuur in zichzelf van waarde is en niet via beleid politiek gemaakt moet worden, zoals

nu veel gebeurt via opgelegde inclusie- en diversiteitspolitiek.

Daarnaast zijn cultuursubsidies evenredig verdeeld over Nederland.

Kunst, cultuur en musea zijn toegankelijk voor iedereen, ongeacht waar je woont of hoeveel je verdient.

Er gaat meer geld naar kleine organisaties die niet door de bureaucratie van subsidieverlening heen komen. Daarom wil BBB speciale regelingen voor kleine organisaties om subsidie te kunnen krijgen zonder dure onderzoeken of analyses te hoeven leveren.

Op school krijgen jongeren onderwijs in kunst en cultuur en daarmee inzicht in de rijke Nederlandse cultuurgeschiedenis. Dit zorgt niet alleen voor een beter begrip van onze tradities en waarden, maar

33

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

MEDIA

We creëren een mediaklimaat waarin persvrijheid, regionale perskanalen en digitale media samenkomen.

Dit is de sleutel tot een levendige, geïnformeerde en betrokken samenleving. Door de verschillende kanalen weten we wat er speelt in Amerika en Japan, maar ook op de markt in Oostburg. We horen ook eens wat andere meningen en kunnen daar onze eigen mening over vormen.

Door het waarborgen van persvrijheid, het stimuleren van regionale perskanalen en het omarmen van digitale media versterken we onze democratie.

De samenwerking tussen regionale omroepen en de publieke zenders wordt verstevigd. Gemeenschappen waar lokale perskanalen een belangrijke rol vervullen worden extra ondersteund in de nieuwsvoorziening.

Regionale en lokale zenders worden ingezet voor het behoud van de streektaal.

BBB pleit voor continuering van maatregelen om persvrijheid en onderzoeksjournalistiek te beschermen, zowel rond veiligheid van journalisten als fondsen voor onafhankelijke onderzoeksjournalistiek. CONCEPT

weten we wat er speelt in Amerika en Japan, maar ook op de markt in Oostburg. We horen ook eens wat

Door het waarborgen van persvrijheid, het stimuleren van regionale perskanalen en het omarmen van

De samenwerking tussen regionale omroepen en de publieke zenders wordt verstevigd. Gemeenschappen

waar lokale perskanalen een belangrijke rol vervullen worden extra ondersteund in de nieuwsvoorziening.

Regionale en lokale zenders worden ingezet voor het behoud van de streektaal.

BBB pleit voor continuering van maatregelen om persvrijheid en onderzoeksjournalistiek te beschermen, zowel rond veiligheid van journalisten als fondsen voor onafhankelijke onderzoeksjournalistiek.

We creëren een mediaklimaat waarin persvrijheid, regionale perskanalen en digitale media samenkomen.

Dit is de sleutel tot een levendige, geïnformeerde en betrokken samenleving. Door de verschillende kanalen

weten we wat er speelt in Amerika en Japan, maar ook op de markt in Oostburg. We horen ook eens wat andere meningen en kunnen daar onze eigen mening over vormen. Door het waarborgen van persvrijheid, het stimuleren van regionale perskanalen en het omarmen van De samenwerking tussen regionale omroepen en de publieke zenders wordt verstevigd. Gemeenschappen waar lokale perskanalen een belangrijke rol vervullen worden extra ondersteund in de nieuwsvoorziening.

Regionale en lokale zenders worden ingezet voor het behoud van de streektaal.

BBB pleit voor continuering van maatregelen om persvrijheid en onderzoeksjournalistiek te beschermen, zowel rond veiligheid van journalisten als fondsen voor onafhankelijke onderzoeksjournalistiek.

34

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Hoofdstuk 2

Wonen

CONCEPT

Wonen

35

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

NU EERST OOG VOOR WONINGZOEKENDEN

BBB heeft oog voor de mens achter de woningzoekende. Om die reden moeten we anders omgaan met

de bestaande woningvoorraad én willen we fors meer betaalbare woningen bijbouwen. Minder controle en meer flexibiliteit. Daarbij behoudt BBB wel realiteitszin. We kunnen als overheid niet alleen dicteren maar moeten ook faciliteren en samenwerken. Voor woningbouwproductie heb je niet alleen woningcorporaties en gemeenten nodig, maar ook marktpartijen en investeerders.

BBB heeft oog voor jongeren die tegenwoordig tot ver na hun 30e thuis moeten blijven wonen en hun kansen op een eigen start in het leven steeds verder zien opschuiven. De doorstroming van de gehele markt zit muurvast. Sociale huurwoningen zijn nauwelijks beschikbaar en er zijn wachtlijsten van meer dan tien jaar. Ook vrije sector huurwoningen worden, ondanks alle mooie ambities, steeds schaarser en de koopmarkt is voor de gemiddelde starter inmiddels onbereikbaar geworden.

Wij hebben ook oog voor mensen die na een scheiding noodgedwongen nog jaren bij hun ex moeten blijven wonen. Wij hebben oog voor ouderen die eigenlijk de trap niet meer op kunnen komen, maar in de huidige woningmarkt geen gelijkvloerse ouderenwoning kunnen vinden en/of geen informatie hebben over voorzieningen. Wij hebben ook oog voor mensen die dakloos zijn geworden door het woningtekort, nadat zij door andere omstandigheden hun woning hebben moeten verlaten en soms zelfs noodgedwongen in de auto slapen of in een caravan achter op het erf 'wonen'.

Om tot een grotere bouwproductie te komen is een aantal belangrijke aanpassingen nodig. Dat is enerzijds het Ruimtelijk Ordeningsbeleid verbeteren, waarbij ook een aantal beperkende bouweisen en -ambities versoepeld worden. Anderzijds moet de overheid ook bereid zijn zelf flink te investeren en daarnaast niet langer kapitaal van de markt te verjagen. We hebben alles en iedereen nodig om voldoende woningen beschikbaar te krijgen.

BETER RO BELEID

Het huidige ruimtelijke ordeningsbeleid en het daaruit volgende trage ontwikkelproces remt de woningproductie onnodig. BBB wil kijken hoe we de gemiddelde proceduretijd voor bouwprojecten aanzienlijk kunnen verkorten. Wij willen erop toezien dat de nieuwe Omgevingswet in de praktijk ook echt een positief effect heeft. Daarnaast moeten bezwaarprocedures binnen de woningmarkt sneller en met prioriteit doorlopen worden. De Europese regelgeving biedt de mogelijkheid om redenen van groot openbaar belang aan te wijzen waardoor in afwijking van de milieuregelgeving, zoals stikstof, toch snel vergund kan worden. BBB wil daar gebruik van maken voor het grote belang van het wegwerken van de tekorten op de woningmarkt. De stikstof wet moet volledig op de schop waarbij niet stikstof maar behoud en herstel van de natuur centraal komt te staan (zie hoofdstuk Landbouw).

IEDERE BURGER

EEN THUIS

CONCEPT

BBB heeft oog voor de mens achter de woningzoekende. Om die reden moeten we anders omgaan met de bestaande woningvoorraad én willen we fors meer betaalbare woningen bijbouwen. Minder controle en meer flexibiliteit. Daarbij behoudt BBB wel realiteitszin. We kunnen als overheid niet alleen dicteren maar moeten ook faciliteren en samenwerken. Voor woningbouwproductie heb je niet alleen woningcorporaties

BBB heeft oog voor jongeren die tegenwoordig tot ver na hun 30e thuis moeten blijven wonen en hun kansen op een eigen start in het leven steeds verder zien opschuiven. De doorstroming van de gehele markt zit muurvast. Sociale huurwoningen zijn nauwelijks beschikbaar en er zijn wachtlijsten van meer dan tien jaar. Ook vrije sector huurwoningen worden, ondanks alle mooie ambities, steeds schaarser en de koopmarkt is voor de gemiddelde starter inmiddels onbereikbaar geworden.

Wij hebben ook oog voor mensen die na een scheiding noodgedwongen nog jaren bij hun ex moeten blijven wonen. Wij hebben oog voor ouderen die eigenlijk de trap niet meer op kunnen komen, maar in huidige woningmarkt geen gelijkvloerse ouderenwoning kunnen vinden en/of geen informatie hebben

over voorzieningen. Wij hebben ook oog voor mensen die dakloos zijn geworden door het woningtekort, nadat zij door andere omstandigheden hun woning hebben moeten verlaten en soms zelfs noodgedwongen in de auto slapen of in een caravan achter op het erf 'wonen'.

Om tot een grotere bouwproductie te komen is een aantal belangrijke aanpassingen nodig. Dat is enerzijds het Ruimtelijk Ordeningsbeleid verbeteren, waarbij ook een aantal beperkende bouweisen en -ambities versoepeld worden. Anderzijds moet de overheid ook bereid zijn zelf flink te investeren en daarnaast niet langer kapitaal van de markt te verjagen. We hebben alles en iedereen nodig om voldoende woningen beschikbaar te krijgen.

Het huidige ruimtelijke ordeningsbeleid en het daaruit volgende trage ontwikkelproces remt de woningproductie onnodig. BBB wil kijken hoe we de gemiddelde proceduretijd voor bouwprojecten aanzienlijk

kunnen verkorten. Wij willen erop toezien dat de nieuwe Omgevingswet in de praktijk ook echt een positief effect heeft. Daarnaast moeten bezwaarprocedures binnen de woningmarkt sneller en met prioriteit door de Europese regelgeving biedt de mogelijkheid om redenen van groot openbaar belang aan te wijzen

waardoor in afwijking van de milieuregelgeving, zoals stikstof, toch snel vergund kan worden. BBB wil daar gebruik van maken voor het grote belang van het wegwerken van de tekorten op de woningmarkt.

De stikstof wet moet volledig op de schop waarbij niet stikstof maar behoud en herstel van de natuur centraal komt te staan (zie hoofdstuk Landbouw).

NU EERST OOG VOOR WONINGZOEKENDEN

BBB heeft oog voor de mens achter de woningzoekende. Om die reden moeten we anders omgaan met de bestaande woningvoorraad én willen we fors meer betaalbare woningen bijbouwen. Minder controle en meer flexibiliteit. Daarbij behoudt BBB wel realiteitszin. We kunnen als overheid niet alleen dicteren maar moeten ook faciliteren en samenwerken. Voor woningbouwproductie heb je niet alleen woningcorporaties en gemeenten nodig, maar ook marktpartijen en investeerders.

BBB heeft oog voor jongeren die tegenwoordig tot ver na hun 30 thuis moeten blijven wonen en hun kansen op een eigen start in het leven steeds verder zien opschuiven. De doorstroming van de gehele markt zit muurvast. Sociale huurwoningen zijn nauwelijks beschikbaar en er zijn wachtlijsten van meer dan tien jaar. Ook vrije sector huurwoningen worden, ondanks alle mooie ambities, steeds schaarser en de koopmarkt is voor de gemiddelde starter inmiddels onbereikbaar geworden.

Wij hebben ook oog voor mensen die na een scheiding noodgedwongen nog jaren bij hun ex moeten blijven wonen. Wij hebben oog voor ouderen die eigenlijk de trap

niet meer op kunnen komen, maar in huidige woningmarkt geen gelijkvloerse ouderenwoning kunnen vinden en/of geen informatie hebben over voorzieningen. Wij hebben ook oog voor mensen die dakloos zijn geworden door het woningtekort, nadat zij door andere omstandigheden hun woning hebben moeten verlaten en soms zelfs noodgedwongen in de auto slapen of in een caravan achter op het erf 'wonen'.

Om tot een grotere bouwproductie te komen is een aantal belangrijke aanpassingen nodig. Dat is enerzijds het Ruimtelijk Ordeningsbeleid verbeteren, waarbij ook een aantal beperkende bouweisen en -ambities versoepeld worden. Anderzijds moet de overheid ook bereid zijn zelf flink te investeren en daarnaast niet langer kapitaal van de markt te verjagen. We hebben alles en iedereen nodig om voldoende woningen beschikbaar te krijgen.

BETER RO BELEID

Het huidige ruimtelijke ordeningsbeleid en het daaruit volgende trage ontwikkelproces remt de woningproductie onnodig. BBB wil kijken hoe we de gemiddelde proceduretijd voor bouwprojecten aanzienlijk kunnen verkorten. Wij willen erop toezien dat de nieuwe Omgevingswet in de praktijk ook echt een positief effect heeft. Daarnaast moeten bezwaarprocedures binnen de woningmarkt sneller en met prioriteit doorlopen worden. De Europese regelgeving biedt de mogelijkheid om redenen van groot openbaar belang aan te wijzen waardoor in afwijking van de milieuregelgeving, zoals stikstof, toch snel vergund kan worden. BBB wil daar gebruik van maken voor het grote belang van het wegwerken van de tekorten op de woningmarkt. De stikstof wet moet volledig op de schop waarbij niet stikstof maar behoud en herstel van de natuur centraal komt te staan (zie hoofdstuk Landbouw).

36

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

PRIORITERING WONINGBOUWPRODUCTIE

BBB wil het bouwen van nieuwe woningen weer aantrekkelijk en beter betaalbaar maken. Een van de afwegingen die we daarbij maken is om de regelgeving voor nieuwe woningen, zoals het bouwbesluit en duurzaamheidseisen de komende jaren te bevriezen. Zo weten bouwers, ontwikkelaars én kopers waar zij aan toe zijn. We zetten extra in op verduurzaming van bestaande woningen door (financiële) stimulering maar zonder drang of dwang.

We blijven inzetten op zoveel mogelijk woningbouw op lege en beschikbare plekken binnen de bestaande dorpen en steden. Om de woningnood verder op te lossen zal er flink efficiënter gebouwd moeten worden, ook omdat er steeds minder aanbod van arbeid in de bouwsector te vinden is. BBB wil onder andere inzetten op meer innovatie en fabrieksmatige woningbouw. Ook willen

we meer aandacht voor vakonderwijs in de bouw, zodat de volgende generatie ook hoogwaardige praktijkkennis van de bouw en restauratie meekrijgt.

BOUW IN DE DORPEN VOOR LOKALE BEHOEFTE

BBB zorgt dat er weer aandacht komt voor het platteland in de landelijke politiek. Er is de afgelopen jaren veel focus geweest op stedelijk bouwen. Vooral de grote steden hebben geprofiteerd van overheidsbeleid op de woningmarkt. Hoewel de bouw in grote steden belangrijk blijft, is het oneerlijk voor de woningzoekenden op het platteland om hen niet te helpen. Veel jongeren willen immers in het eigen dorp blijven wonen en de vele kleinere bouwprojecten voor de dorpen tellen bij elkaar ook flink mee. Wij willen het beleid dus weer laten werken voor bouw in dorpen én steden.

Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie ook essentieel is.

Daarom willen we dat nieuwe woningen in het buitengebied geen belemmeringen kunnen bieden aan omliggende agrarische bedrijven, de milieu-eisen van de woningen in het buitengebied passen we daarop aan.

BBB wil meer mogelijkheden creëren voor het herbestemmen van oude agrarische bedrijfspanden naar (meerdere) woningen. De Ruimte voor Ruimte-regeling wordt gestandaardiseerd en versoepeld.

We geven bij het toewijzen van huurwoningen voorrang aan mensen met lokale binding, urgentie of aan hen die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid. Ook familie wonen (2 of 3 generaties die elkaar ondersteunen) moet weer mogelijk worden gemaakt, de limiet van 2 adressen per postcode wordt geschrapt. Het moet bijvoorbeeld mogelijk worden gemaakt dat mensen een kangoeroewoning realiseren als zij samen met familieleden willen wonen. Ook moet een extra kleine woning op het erf makkelijker gerealiseerd kunnen worden.

Om ouderen gelegenheid te bieden om in hun eigen omgeving te blijven wonen gaat BBB fors inzetten op nieuwbouw van moderne bejaardenhuizen. Sociale cohesie heeft daarbij prioriteit en wordt bevorderd door bijvoorbeeld bouw van "hofjes" te stimuleren. We gaan daarbij onderzoeken of we extra zorgfuncties kunnen realiseren bij de moderne bejaardenhuizen.

Vakonderwijs voor de bouw en het enthousiasmeren van jongeren om te kiezen voor een baan in de bouw moet meer aandacht krijgen.

BEPERKEN VAN DE VRAAG

Onze woningmarkt kan de druk niet meer aan. We hebben simpelweg te weinig woningen om alle mensen te kunnen huisvesten en dat is een ernstig probleem. Wij voelen ons daarom genoodzaakt om ook te kijken naar de vraagkant van de woningmarkt. De druk vanuit statushouders

die een woning krijgen toegewezen,

CONCEPT

aan toe zijn. We zetten extra in op verduurzaming van bestaande woningen door (financiële) stimulering

We blijven inzetten op zoveel mogelijk woningbouw op lege en beschikbare plekken binnen de bestaande dorpen en steden. Om de woningnood verder op te lossen zal er flink efficiënter gebouwd moeten worden, ook omdat er steeds minder aanbod van arbeid in de bouwsector te vinden is. BBB wil onder andere

inzetten op meer innovatie en fabrieksmatige woningbouw. Ook willen we meer aandacht voor vakonderwijs

in de bouw, zodat de volgende generatie ook hoogwaardige

praktijkkennis van de bouw en restauratie

BOUW IN DE DORPEN VOOR LOKALE BEHOEFTE

BBB zorgt dat er weer aandacht komt voor het platteland in de

landelijke politiek. Er is de afgelopen jaren

veel focus geweest op stedelijk bouwen. Vooral de grote steden

hebben geprofiteerd van overheidsbeleid

op de woningmarkt. Hoewel de bouw in grote steden belangrijk blijft, is het oneerlijk voor de woningzoekenden

op het platteland om hen niet te helpen. Veel jongeren willen immers in het eigen dorp blijven wonen en

de vele kleinere bouwprojecten voor de dorpen tellen bij elkaar ook

flink mee. Wij willen het beleid dus

weer laten werken voor bouw in dorpen én steden.

Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat

voedselproductie ook essentieel is. Wonen in het buitengebied

betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie ook essentieel is.

Daarom willen we dat nieuwe woningen in het buitengebied geen

belemmeringen kunnen bieden aan

omliggende agrarische bedrijven, de milieu-eisen van de woningen in het buitengebied passen we

BBB wil meer mogelijkheden creëren voor het herbestemmen van oude agrarische bedrijfspanden

naar (meerdere) woningen. De Ruimte voor Ruimte-regeling wordt gestandaardiseerd en versoepeld.

We geven bij het toewijzen van huurwoningen voorrang aan mensen met

lokale binding, urgentie of We geven bij het toewijzen van

huurwoningen voorrang aan mensen met lokale binding, urgentie of

aan hen die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid.

Ook familie wonen (2 of 3 generaties die elkaar ondersteunen) moet weer mogelijk worden gemaakt, de

limiet van 2 adressen per postcode wordt geschrapt. Het moet

bijvoorbeeld mogelijk worden gemaakt

dat mensen een kangoerewoning realiseren als zij samen met

familieleden willen wonen. Ook moet

een extra kleine woning op het erf makkelijker gerealiseerd kunnen worden.

Om ouderen gelegenheid te bieden om in hun eigen omgeving te

blijven wonen gaat BBB fors inzetten Om ouderen gelegenheid te

bieden om in hun eigen omgeving te blijven wonen gaat BBB fors

inzetten

op nieuwbouw van moderne bejaardenhuizen. Sociale cohesie heeft daarbij prioriteit en wordt bevorderd door bijvoorbeeld bouw van "hofjes" te stimuleren. We gaan daarbij onderzoeken of we extra zorgfuncties kunnen realiseren bij de moderne bejaardenhuizen.

Vakonderwijs voor de bouw en het enthousiasmeren van jongeren om te kiezen voor een baan in de bouw moet meer aandacht krijgen.

BEPERKEN VAN DE VRAAG

BBB wil het bouwen van nieuwe woningen weer aantrekkelijk en beter betaalbaar maken. Een van de afwegingen die we daarbij maken is om de regelgeving voor nieuwe woningen, zoals het bouwbesluit en duurzaamheidseisen de komende jaren te bevriezen. Zo weten bouwers, ontwikkelaars én kopers waar zij aan toe zijn. We zetten extra in op verduurzaming van bestaande woningen door (financiële) stimulering

We blijven inzetten op zoveel mogelijk woningbouw op lege en beschikbare plekken binnen de bestaande dorpen en steden. Om de woningnood verder op te lossen zal er flink efficiënter gebouwd moeten worden, ook omdat er steeds minder aanbod van arbeid in de bouwsector te vinden is. BBB wil onder andere inzetten op meer innovatie en fabrieksmatige woningbouw. Ook willen we meer aandacht voor vakonderwijs in de bouw, zodat de volgende generatie ook hoogwaardige praktijkkennis van de bouw en restauratie

BOUW IN DE DORPEN VOOR LOKALE BEHOEFTE

BBB zorgt dat er weer aandacht komt voor het platteland in de landelijke politiek. Er is de afgelopen jaren veel focus geweest op stedelijk bouwen. Vooral de grote steden hebben geprofiteerd van overheidsbeleid op de woningmarkt. Hoewel de bouw in grote steden belangrijk blijft, is het oneerlijk voor de woningzoekenden op het platteland om hen niet te helpen. Veel jongeren willen immers in het eigen dorp blijven wonen en de vele kleinere bouwprojecten voor de dorpen tellen bij elkaar ook flink mee. Wij willen het beleid dus weer laten werken voor bouw in dorpen én steden.

Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie ook essentieel is.

Daarom willen we dat nieuwe woningen in het buitengebied geen belemmeringen kunnen bieden aan omliggende agrarische bedrijven, de milieu-eisen van de woningen in het buitengebied passen we

BBB wil meer mogelijkheden creëren voor het herbestemmen van oude agrarische bedrijfspanen naar (meerdere) woningen. De Ruimte voor Ruimte-regeling wordt gestandaardiseerd en versoepeld.

We geven bij het toewijzen van huurwoningen voorrang aan mensen met lokale binding, urgentie of

aan hen die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid. Ook familie wonen (2 of 3 generaties die elkaar ondersteunen) moet weer mogelijk worden gemaakt, de

limiet van 2 adressen per postcode wordt geschrapt. Het moet bijvoorbeeld mogelijk worden gemaakt dat mensen een kangoeroewoning realiseren als zij samen met familieleden willen wonen. Ook moet een extra kleine woning op het erf makkelijker gerealiseerd kunnen worden.

Om ouderen gelegenheid te bieden om in hun eigen omgeving te blijven wonen gaat BBB fors inzetten op nieuwbouw van moderne bejaardenhuizen. Sociale cohesie heeft daarbij prioriteit en wordt bevorderd door bijvoorbeeld bouw van "hofjes" te stimuleren. We gaan daarbij onderzoeken of we extra zorgfuncties kunnen realiseren bij de moderne bejaardenhuizen. Vakonderwijs voor de bouw en het enthousiasmeren van jongeren om te kiezen voor een baan in de bouw

BEPERKEN VAN DE VRAAG

Onze woningmarkt kan de druk niet meer aan. We hebben simpelweg te weinig woningen om alle mensen te kunnen huisvesten en dat is een ernstig probleem. Wij voelen ons daarom genoodzaakt om ook te kijken naar de vraagkant van de woningmarkt. De druk vanuit statushouders die een woning krijgen toegewezen,

37

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022
arbeidsmigranten die in de reguliere woningvoorraad gehuisvest worden en ook de vraag van expats en buitenlandse studenten wordt steeds groter. Dit verdrukt andere woningzoekenden en starters die al jaren op de wachtlijst staan. BBB kiest er voor hen nu extra aandacht te geven en de woningmarkt eerst weer in balans te brengen. Dat impliceert dat we de migratiedruk willen beperken, waarbij we ons realiseren dat dat niet eenvoudig zal zijn.

BBB vindt het belangrijk om draagvlak voor een sociale opvang van mensen in nood te blijven houden. Doordat BBB erkent dat Nederland de grenzen van de opvangcapaciteit heeft bereikt en de opvang van statushouders wil beperken tot 15.000 per jaar, kunnen we de wachtlijsten weer terugdringen.

In Nederland zijn we in toenemende mate afhankelijk van arbeidsmigranten in ons arbeidsproces. Daarmee komen er ook bijbehorende problemen zoals huisvesting en een toenemende druk op de woningmarkt. Arbeidsmigranten verdienen goede huisvesting tegen een marktconforme prijs.

De overheid zet in op heldere kaders en regelgeving over huisvesting en toezicht op huisvesting van arbeidsmigranten. We bouwen bij voorkeur voor arbeidsmigranten in de nabijheid van het werk en willen benutten van reguliere woningen voor tijdelijke arbeidsmigranten voorkomen.

EFFICIËNTER GEBRUIK VAN DE BESTAANDE VOORRAAD

In het verleden zijn er veel eengezinswoningen gebouwd. Tegenwoordig

is er juist behoefte aan geschikte woningen voor de groeiende groep één- en tweepersoonshuishoudens. Omdat de meeste woningen al gebouwd zijn, verandert nieuwbouw de woningvoorraad maar mondjesmaat.

De bestaande voorraad sluit onvoldoende aan op de huidige vraag. Niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatieve zin. De bestaande voorraad kent bijvoorbeeld veel eengezinswoningen terwijl de groep een- en tweepersoonshuishoudens groeit. We moeten met elkaar de bestaande ruimte zo efficiënt mogelijk gebruiken. Daarom pleit BBB voor meer flexibiliteit ten aanzien van het gebruik van bestaande woningen.

Wij willen woning delen, het splitsen van woningen en het verhuuren van kamers in bestaande woningen eenvoudiger en financieel aantrekkelijker maken. Dit onder andere door het delen van een woning met meer dan 2 personen zonder omzettingsvergunning toe te staan.

De kostendelersnorm zorgt ervoor dat mensen minder snel samen een woning delen, BBB schaft de kostendelersnorm daarom af.

Voor veel vakantieparken in een groot aantal gemeenten is recreatie niet meer de beste bestemming.

Veel van deze parken worstelen ook met leefbaarheidsproblematiek. Bovendien is monitoring en handhaving bestuurlijk omslachtig en kostbaar. BBB is van mening dat voor deze parken maatwerk moet worden gezocht voor eventuele permanente woonwijken.

In Nederland wonen tussen de 55.000 en 160.000 mensen permanent in een vakantiehuis. Dit is wettelijk niet toegestaan. BBB wil een gedoogregeling voor 60-plussers met een heldere peildatum en zonder precedentwerking. Hiermee kunnen per direct circa 35.000 woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd.

VERDUURZAAM BESTAANDE WONINGEN

Om de woningzoekenden en bouwers enige rust te bieden maken we pas op de plaats met aanvullende duurzaamheidseisen aan nieuwbouwwoningen. Zo willen we nieuwbouwprojecten betaalbaar maar ook haalbaar maken. BBB zet voor wat betreft de verdere verduurzaming vooral in op de bestaande woningvoorraad.

CONCEPT

BBB vindt het belangrijk om draagvlak voor een sociale opvang van mensen in nood te blijven houden. Doordat BBB erkent dat Nederland de grenzen van de opvangcapaciteit heeft bereikt en de opvang van statushouders wil beperken tot 15.000 per jaar, kunnen we de wachtlijsten weer terugdringen.

In Nederland zijn we in toenemende mate afhankelijk van arbeidsmigranten in ons arbeidsproces. Daarmee komen er ook bijbehorende problemen zoals huisvesting en een toenemende druk op de woningmarkt. Arbeidsmigranten verdienen goede huisvesting tegen een

marktconforme prijs.

De overheid zet in op heldere kaders en regelgeving over huisvesting en toezicht op huisvesting van arbeidsmigranten. We bouwen bij voorkeur voor arbeidsmigranten in de nabijheid van het werk en willen benutten van reguliere woningen voor tijdelijke arbeidsmigranten voorkomen.

EFFICIËNTER GEBRUIK VAN DE BESTAANDE VOORRAAD

In het verleden zijn er veel eengezinswoningen gebouwd. Tegenwoordig is er juist behoefte aan geschikte woningen voor de groeiende groep één- en tweepersoonshuishoudens. Omdat de meeste woningen al gebouwd zijn, verandert nieuwbouw de woningvoorraad maar mondjesmaat.

De bestaande voorraad sluit onvoldoende aan op de huidige vraag. Niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatieve zin. De bestaande voorraad kent bijvoorbeeld veel eengezinswoningen terwijl de groep een- en tweepersoonshuishoudens groeit. We moeten met elkaar de bestaande ruimte zo efficiënt mogelijk gebruiken. Daarom pleit BBB voor meer flexibiliteit ten aanzien van het gebruik van bestaande

Wij willen woning delen, het splitsen van woningen en het verhuren van kamers in bestaande woningen eenvoudiger en financieel aantrekkelijker maken. Dit onder andere door het delen van een woning met meer dan 2 personen zonder omzettingsvergunning toe te staan.

De kostdelersnorm zorgt ervoor dat mensen minder snel samen een woning delen, BBB schaft de kostdelersnorm daarom af.

Voor veel vakantieparken in een groot aantal gemeenten is recreatie niet meer de beste bestemming.

Veel van deze parken worstelen ook met leefbaarheidsproblematiek. Bovendien is monitoring en handhaving bestuurlijk omslachtig en kostbaar. BBB is van mening dat voor deze parken maatwerk moet worden gezocht voor eventuele permanente woonwijken.

In Nederland wonen tussen de 55.000 en 160.000 mensen permanent in een vakantiehuis. Dit is wettelijk niet toegestaan. BBB wil een gedoogregeling voor 60-plussers met een heldere peildatum en zonder precedentwerking. Hiermee kunnen per direct circa 35.000 woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd.

VERDUURZAAM BESTAANDE WONINGEN

arbeidsmigranten die in de reguliere woningvoorraad gehuisvest worden en ook de vraag van expats en buitenlandse studenten wordt steeds groter. Dit verdrukt andere woningzoekenden en starters die al jaren op de wachtlijst staan. BBB kiest er voor hen nu extra aandacht te geven en de woningmarkt eerst weer in balans te brengen. Dat impliceert dat we de migratiedruk willen beperken, waarbij we ons realiseren

BBB vindt het belangrijk om draagvlak voor een sociale opvang van mensen in nood te blijven houden.

Doordat BBB erkent dat Nederland de grenzen van de opvangcapaciteit heeft bereikt en de opvang van statushouders wil beperken tot 15.000 per jaar, kunnen we de wachtlijsten weer terugdringen.

In Nederland zijn we in toenemende mate afhankelijk van arbeidsmigranten in ons arbeidsproces. Daarmee komen er ook bijbehorende problemen zoals huisvesting en een toenemende druk op de woningmarkt. Arbeidsmigranten verdienen goede huisvesting tegen een marktconforme prijs.

De overheid zet in op heldere kaders en regelgeving over huisvesting en toezicht op huisvesting van arbeidsmigranten. We bouwen bij voorkeur voor arbeidsmigranten in de nabijheid van het werk en willen benutten van reguliere woningen voor tijdelijke arbeidsmigranten voorkomen.

EFFICIËNTER GEBRUIK VAN DE BESTAANDE VOORRAAD

In het verleden zijn er veel eengezinswoningen gebouwd. Tegenwoordig is er juist behoefte aan geschikte woningen voor de groeiende groep één- en tweepersoonshuishoudens. Omdat de meeste woningen al gebouwd zijn, verandert nieuwbouw de woningvoorraad maar mondjesmaat.

De bestaande voorraad sluit onvoldoende aan op de huidige vraag. Niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatieve zin. De bestaande voorraad kent bijvoorbeeld veel eengezinswoningen terwijl de groep een- en tweepersoonshuishoudens groeit. We moeten met elkaar de bestaande ruimte zo efficiënt mogelijk gebruiken. Daarom pleit BBB voor meer flexibiliteit ten aanzien van het gebruik van bestaande

Wij willen woning delen, het splitsen van woningen en het verhuren van kamers in bestaande woningen eenvoudiger en financieel aantrekkelijker maken. Dit onder andere door het delen van een woning met meer dan 2 personen zonder omzettingsvergunning toe te staan.

De kostdelersnorm zorgt ervoor dat mensen minder snel samen een woning delen, BBB schaft de kostdelersnorm daarom af.

Voor veel vakantieparken in een groot aantal gemeenten is recreatie niet meer de beste bestemming.

Veel van deze parken worstelen ook met leefbaarheidsproblematiek. Bovendien is monitoring en handhaving bestuurlijk omslachtig en kostbaar. BBB is van mening dat voor deze parken maatwerk moet worden gezocht voor eventuele permanente woonwijken.

In Nederland wonen tussen de 55.000 en 160.000 mensen permanent in een vakantiehuis. Dit is wettelijk niet toegestaan. BBB wil een gedoogregeling voor 60-plussers met een heldere peildatum en zonder precedentwerking. Hiermee kunnen per direct circa 35.000 woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd.

VERDUURZAAM BESTAANDE WONINGEN

Om de woningzoekenden en bouwers enige rust te bieden maken we pas

op de plaats met aanvullende duurzaamheidseisen aan nieuwbouwwoningen. Zo willen we nieuwbouwprojecten betaalbaar maar ook haalbaar maken. BBB zet voor wat betreft de verdere verduurzaming vooral in op de bestaande woningvoorraad.

38

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

De laagste inkomens hebben het meeste last van de hoge energieprijzen en mensen met lage inkomens wonen vaak in sociale huurwoningen. Daarom zetten we samen met de corporatiesector en overige

eigenaren van sociale huurwoningen in op een versnelling van de verduurzaming van sociale huurwoningen.

BBB is voorstander van natuurinclusief bouwen en het gebruik van circulaire en plantaardig geproduceerde bouwmaterialen, denk aan hout, maar ook vlas, riet en ander bouw materiaal dat uitermate geschikt is voor de bouw van duurzame, nieuwe woningen.

Wij willen dat bij sloop en renovatie van woningen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met hergebruik van de vrijkomende materialen.

Bij binnenstedelijke herontwikkeling en/of renovatie letten we op klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door ruimte te laten voor groen en water.

GEEN KAPITAAL DE MARKT UIT JAGEN

We willen institutionele én private investeerders stimuleren om meer betaalbare woningen te realiseren.

Ook sociale en middeldure huurwoningen moeten voor investeerders vanuit fiscaal en financieel perspectief interessant blijven.

Nederland kan zich simpelweg niet permitteren dat dit kapitaal de sector

de rug toe keert. Fiscale regelgeving voor investeerders in betaalbare huurwoningen gaan we daarom

versoepelen. De aanpassing in de leegwaarderatio (box 3) wordt teruggedraaid.

Het voorgenomen doortrekken van het Woningwaarderingstelsel (WWS) voor middeldure huurwoningen (naar 187 punten) wordt voorlopig bevroren. We onderzoeken eerst of het verder reguleren

van de markt niet betekent dat er minder geïnvesteerd gaat worden. Het blijft vanzelfsprekend wel

doelstelling om van nieuwbouwprojecten circa $\frac{2}{3}$ in het betaalbare segment te realiseren.

Het Nederlandse systeem van sociale woningbouw is uniek en succesvol. Met behulp van woningcorporaties maken we veilige en schone wijken waar mensen prettig kunnen wonen en er zich echt thuis kunnen voelen. Woningcorporaties zijn een betrouwbare partner bij het oplossen van de woningnood en wij verwachten van hen dat zij juist in deze tijd anticyclisch investeren.

De corporatiesector is lange tijd in staat gebleken om 30.000 woningen te bouwen. Mede door het

landelijke beleid is dit echter teruggezakt naar ongeveer 15.000 woningen per jaar. Door de sector te

ondersteunen, gaan we zo snel mogelijk weer terug naar de realisatie van 30.000 sociale huurwoningen

per jaar.

Een koopwoning moet daarnaast weer voor meer mensen bereikbaar worden. Starters met lagere- en middeninkomens moeten geholpen worden bij het kopen van een huis, zoals dat in het verleden ook wel is gedaan met premie A-woningen. Wij willen een garantieregeling gericht op deze starters, waarbij rekening wordt gehouden met een zo min mogelijk prijsopdrijvend effect.

BBB wil dat de studieschuld zoals eerder is beloofd niet meetelt bij de hypotheekaanvraag.

VOOR ALLE WONINGZOEKENDEN

Wonen is een basisrecht. Daarom moeten er meer concrete oplossingen komen voor alle woningzoekenden. Daarvoor is publieke actie, creativiteit en samenwerking nodig.

We nemen meer regie op de woningmarkt en stellen weer een Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in.

Het is en blijft ambitie om tweederde van alle nieuwbouwwoningen binnen het betaalbare segment te laten vallen.

CONCEPT

BBB is voorstander van natuurinclusief bouwen en het gebruik van circulaire en plantaardig geproduceerde bouwmaterialen, denk aan hout, maar ook vlas, riet en ander bouw materiaal dat uitermate geschikt

Wij willen dat bij sloop en renovatie van woningen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met

Bij binnenstedelijke herontwikkeling en/of renovatie letten we op klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door

We willen institutionele én private investeerders stimuleren om meer betaalbare woningen te realiseren.

Ook sociale en middeldure huurwoningen moeten voor investeerders vanuit fiscaal en financieel perspectief interessant blijven. Nederland kan zich simpelweg niet permitteren dat dit kapitaal de sector

de rug toe keert. Fiscale regelgeving voor investeerders in betaalbare huurwoningen gaan we daarom de rug toe keert. Fiscale regelgeving voor investeerders in betaalbare huurwoningen gaan we daarom

versoepelen. De aanpassing in de leegwaarderatio (box 3) wordt teruggedraaid.

Het voorgenomen doortrekken van het Woningwaarderingstelsel (WWS) voor middeldure huurwoningen (naar 187 punten) wordt voorlopig bevroren. We onderzoeken eerst of het verder reguleren

van de markt niet betekent dat er minder geïnvesteerd gaat worden. Het blijft vanzelfsprekend wel

doelstelling om van nieuwbouwprojecten circa $\frac{2}{3}$ in het betaalbare segment te realiseren.

Het Nederlandse systeem van sociale woningbouw is uniek en succesvol. Met behulp van woningcorporaties maken we veilige en schone wijken waar mensen prettig kunnen wonen en er zich echt thuis kunnen voelen. Woningcorporaties zijn een betrouwbare partner bij het oplossen van de woningnood en wij verwachten van hen dat zij

juist in deze tijd anticyclisch investeren.

De corporatiesector is lange tijd in staat gebleken om 30.000 woningen te bouwen. Mede door het landelijke beleid is dit echter teruggezakt naar ongeveer 15.000 woningen per jaar. Door de sector te ondersteunen, gaan we zo snel mogelijk weer terug naar de realisatie van 30.000 sociale huurwoningen ondersteunen, gaan we zo snel mogelijk weer terug naar de realisatie van 30.000 sociale huurwoningen

Een koopwoning moet daarnaast weer voor meer mensen bereikbaar worden. Starters met lagere- en middeninkomens moeten geholpen worden bij het kopen van een huis, zoals dat in het verleden ook wel is gedaan met premie A-woningen. Wij willen een garantieregeling gericht op deze starters, waarbij rekening wordt gehouden met een zo min mogelijk prijsopdrijvend effect.

BBB wil dat de studieschuld zoals eerder is beloofd niet meetelt bij de hypotheekaanvraag.

VOOR ALLE WONINGZOEKENDEN

Wonen is een basisrecht. Daarom moeten er meer concrete oplossingen komen voor alle woningzoekenden. Daarvoor is publieke actie, creativiteit en samenwerking nodig.

We nemen meer regie op de woningmarkt en stellen weer een Ministerie van Volkshuisvesting en

De laagste inkomens hebben het meeste last van de hoge energieprijzen en mensen met lage inkomens wonen vaak in sociale huurwoningen. Daarom zetten we samen met de corporatiesector en overige eigenaren van sociale huurwoningen in op een versnelling van de verduurzaming van sociale huurwoningen. BBB is voorstander van natuurinclusief bouwen en het gebruik van circulaire en plantaardig geproduceerde bouwmaterialen, denk aan hout, maar ook vlas, riet en ander bouw materiaal dat uitermate geschikt is voor de bouw van duurzame, nieuwe woningen.

Wij willen dat bij sloop en renovatie van woningen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met hergebruik van de vrijkomende materialen.

Bij binnenstedelijke herontwikkeling en/of renovatie letten we op klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door

GEEN KAPITAAL DE MARKT UIT JAGEN

We willen institutionele én private investeerders stimuleren om meer betaalbare woningen te realiseren.

Ook sociale en middeldure huurwoningen moeten voor investeerders vanuit fiscaal en financieel perspectief interessant blijven. Nederland kan zich simpelweg niet permitteren dat dit kapitaal de sector

de rug toe keert. Fiscale regelgeving voor investeerders in betaalbare huurwoningen gaan we daarom versoepelen. De aanpassing in de leegwaarderatio (box 3) wordt teruggedraaid.

Het voorgenomen doortrekken van het Woningwaarderingstelsel (WWS) voor middeldure huurwoningen (naar 187 punten) wordt voorlopig bevroren. We onderzoeken eerst of het verder reguleren

van de markt niet betekent dat er minder geïnvesteerd gaat worden. Het blijft vanzelfsprekend wel doelstelling om van nieuwbouwprojecten circa $\frac{2}{3}$ in het betaalbare segment te realiseren.

Het Nederlandse systeem van sociale woningbouw is uniek en succesvol. Met behulp van woningcorporaties maken we veilige en schone wijken waar mensen prettig kunnen wonen en er zich echt thuis kunnen voelen. Woningcorporaties zijn een betrouwbare partner bij het oplossen van de woningnood en wij verwachten van hen dat zij juist in deze tijd anticyclisch investeren.

De corporatiesector is lange tijd in staat gebleken om 30.000 woningen te bouwen. Mede door het landelijke beleid is dit echter teruggezakt naar ongeveer 15.000 woningen per jaar. Door de sector te ondersteunen, gaan we zo snel mogelijk weer terug naar de realisatie van 30.000 sociale huurwoningen per jaar.

Een koopwoning moet daarnaast weer voor meer mensen bereikbaar worden. Starters met lagere- en middeninkomens moeten geholpen worden bij het kopen van een huis, zoals dat in het verleden ook wel is gedaan met premie A-woningen. Wij willen een garantieregeling gericht op deze starters, waarbij rekening wordt gehouden met een zo min mogelijk prijsopdrijvend effect.

BBB wil dat de studieschuld zoals eerder is beloofd niet meetelt bij de hypotheekaanvraag.

VOOR ALLE WONINGZOEKENDEN

Wonen is een basisrecht. Daarom moeten er meer concrete oplossingen komen voor alle woningzoekenden. Daarvoor is publieke actie, creativiteit en samenwerking nodig.

We nemen meer regie op de woningmarkt en stellen weer een Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in.

Het is en blijft ambitie om tweederde van alle nieuwbouwwoningen binnen het betaalbare segment te laten vallen.

39

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Bij behandeling van bezwaarprocedures bij de Raad van State moeten woningbouwprojecten prioriteit krijgen.

We willen het proces van flora en fauna toetsen vereenvoudigen en projecten alleen nog vertragen voor zeer zeldzame planten en dieren.

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' afschaffen om snel meer bouwlocaties goed te kunnen keuren.

Bij gemeenten ligt het primaat om te bepalen waar we bouwen. Pas als de gemeente onvoldoende realiseert komt provinciaal en rijksbeleid in stelling, bijvoorbeeld door inzet van provinciale en Rijksinpassingsplannen.

Om te voorkomen dat de bouw opnieuw stilvalt is het belangrijk dat bouwprojecten doorgaan, de

start bouwimpuls en doorbouwgarantie zijn daar goede instrumenten voor.

Om sneller tot productie over te gaan, gaan we onderzoeken of de overheid garant kan staan voor 10 of 20% van de 70% woningen die verkocht moeten zijn voordat een project met de bouw start.

We gaan onderzoeken of een financieringsfonds voor de beginfase van ontwikkelprojecten kan leiden tot meer nieuwe bouwprojecten. Zodoende dat meer projecten direct geheel onder handen genomen kunnen worden, zonder dat vooronderzoeksfases uit kostenoverwegingen op elkaar wachten.

Uniformeren van bouweisen; gemeenten en provincies mogen als het aan BBB ligt geen aanvullende eisen aan woningen stellen, tenzij ze deze zelf bekostigen.

Innovatie in de bouw blijven stimuleren, onder andere met prefab en andere fabrieksmatige woningen om de groeiende behoefte ook aan te kunnen.

BBB wil dat ouderen of anderen met een te grote huurwoning desgewenst hun huidige huurbedrag mee kunnen nemen naar een kleinere woning.

Niet huurprijzen maar woonlasten moeten leidend zijn voor het beoordelen van redelijke en draagbare huren.

Corporaties gaan ook investeren in midden huurwoningen, waarbij de garantstelling voor leningen ook voor deze woningen geldt. We gaan onderzoeken of dit garantiefonds ook opengesteld kan worden voor marktpartijen die, onder aanvullende condities, in ditzelfde segment investeren.

BBB wil het optoppen van woningen, een extra verdieping op woningen bouwen, stimuleren.

Wij willen dat de milieuregels worden versoepeld om arbeidsmigranten-huisvesting op bedrijventerreinen mogelijk te maken.

VOOR JONGEREN EN OUDEREN

Jongerencontracten in sociale huur omzetten naar starterscontracten voor de eerste huurder, zodat 28-jarigen niet buiten de boot vallen in deze te krappe markt.

Wij maken het ontwikkelen van studentenhuysvesting interessant door ook erkende studentenhuysvesting als woonvorm toe te staan bij het aanvragen van huurtoeslag.

De regelgeving omtrent kamerverhuur wordt versoepeld zodat het interessanter wordt om (al dan niet tijdelijk) een kamer te verhuren.

Studieschuld niet meenemen bij de hypotheek, zoals was afgesproken bij het leenstelsel

BBB wil weer woonvormen voor ouderen die meer zorg nodig hebben in de vorm van moderne bejaardenhuizen in dorpen en/of stadsdelen bouwen, complexen waar ouderen perfect samen kunnen wonen in hun vertrouwde omgeving. Zo helpen we ouderen aan een geschikte woonomgeving en zorgen we voor doorstroming door mogelijk te maken dat ze hun lagere woonlasten "mee verhuizen".

In het hoofdstuk zorg staat hoe we dit voor ons zien.

CONCEPT

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' afschaffen om snel meer bouwlocaties goed te kunnen

Bij gemeenten ligt het primaat om te bepalen waar we bouwen. Pas als de gemeente onvoldoende realiseert komt provinciaal en rijksbeleid in stelling, bijvoorbeeld door inzet van provinciale en Rijks-

Om te voorkomen dat de bouw opnieuw stilvalt is het belangrijk dat bouwprojecten doorgaan, de start bouwimpuls en doorbouwgarantie zijn daar goede instrumenten voor.

Om sneller tot productie over te gaan, gaan we onderzoeken of de overheid garant kan staan voor 10 of 20% van de 70% woningen die verkocht moeten zijn voordat een project met de bouw start.

We gaan onderzoeken of een financieringsfonds voor de beginfase van ontwikkelprojecten kan leiden tot meer nieuwe bouwprojecten. Zodoende dat meer projecten direct geheel onder handen genomen kunnen worden, zonder dat vooronderzoeksfases uit kostenoverwegingen op elkaar wachten.

Uniformeren van bouweisen; gemeenten en provincies mogen als het aan BBB ligt geen aanvullende eisen aan woningen stellen, tenzij ze deze zelf bekostigen.

Innovatie in de bouw blijven stimuleren, onder andere met prefab en andere fabrieksmatige woningen om de groeiende behoefte ook aan te kunnen.

BBB wil dat ouderen of anderen met een te grote huurwoning desgewenst hun huidige huurbedrag mee kunnen nemen naar een kleinere woning.

Niet huurprijzen maar woonlasten moeten leidend zijn voor het beoordelen van redelijke en draagbare

Corporaties gaan ook investeren in midden huurwoningen, waarbij de garantstelling voor leningen ook voor deze woningen geldt. We gaan onderzoeken of dit garantiefonds ook opengesteld kan worden voor marktpartijen die, onder aanvullende condities, in ditzelfde segment investeren.

BBB wil het optoppen van woningen, een extra verdieping op woningen bouwen, stimuleren.

Wij willen dat de milieuregels worden versoepeld om arbeidsmigranten-huisvesting op bedrijventerreinen mogelijk te maken.

VOOR JONGEREN EN OUDEREN

Jongerencontracten in sociale huur omzetten naar starterscontracten voor de eerste huurder, zodat 28-jarigen niet buiten de boot vallen in deze te krappe markt.

Wij maken het ontwikkelen van studentenhuysvesting interessant door ook erkende studentenhuysvesting als woonvorm toe te staan bij het aanvragen van huurtoeslag.

De regelgeving omtrent kamerverhuur wordt versoepeld zodat het interessanter wordt om (al dan niet tijdelijk) een kamer te verhuren.

Studieschuld niet meenemen bij de hypotheek, zoals was afgesproken bij het leenstelsel

BBB wil weer woonvormen voor ouderen die meer zorg nodig hebben in de vorm van moderne bejaardenhuizen in dorpen en/of stadsdelen bouwen, complexen waar ouderen perfect samen kunnen

Bij behandeling van bezwaarprocedures bij de Raad van State moeten woningbouwprojecten prioriteit

We willen het proces van flora en fauna toetsen vereenvoudigen en projecten alleen nog vertragen

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' afschaffen om snel meer bouwlocaties goed te kunnen

Bij gemeenten ligt het primaat om te bepalen waar we bouwen. Pas als de gemeente onvoldoende realiseert komt provinciaal en rijksbeleid in stelling, bijvoorbeeld door inzet van provinciale en Rijks-

Om te voorkomen dat de bouw opnieuw stilvalt is het belangrijk dat bouwprojecten doorgaan, de start bouwimpuls en doorbouwgarantie zijn daar goede instrumenten voor.

Om sneller tot productie over te gaan, gaan we onderzoeken of de overheid garant kan staan voor 10 of 20% van de 70% woningen die verkocht moeten zijn voordat een project met de bouw start.

We gaan onderzoeken of een financieringsfonds voor de beginfase van ontwikkelprojecten kan leiden

tot meer nieuwe bouwprojecten. Zodoende dat meer projecten direct geheel onder handen genomen

kunnen worden, zonder dat vooronderzoeksfases uit kostenoverwegingen op elkaar wachten.

Uniformeren van bouweisen; gemeenten en provincies mogen als het aan BBB ligt geen aanvullende eisen aan woningen stellen, tenzij ze deze zelf bekostigen.

Innovatie in de bouw blijven stimuleren, onder andere met prefab en andere fabrieksmatige woningen om de groeiende behoefte ook aan te kunnen.

BBB wil dat ouderen of anderen met een te grote huurwoning desgewenst hun huidige huurbedrag mee kunnen nemen naar een kleinere woning.

Niet huurprijzen maar woonlasten moeten leidend zijn voor het beoordelen van redelijke en draagbare

Corporaties gaan ook investeren in midden huurwoningen, waarbij de garantstelling voor leningen

ook voor deze woningen geldt. We gaan onderzoeken of dit garantiefonds ook opengesteld kan worden

voor marktpartijen die, onder aanvullende condities, in ditzelfde segment investeren.

BBB wil het optoppen van woningen, een extra verdieping op woningen bouwen, stimuleren.

Wij willen dat de milieuregels worden versoepeld om arbeidsmigranten-huisvesting op bedrijventerreinen mogelijk te maken.

VOOR JONGEREN EN OUDEREN

Jongerencontracten in sociale huur omzetten naar starterscontracten voor de eerste huurder, zodat

28-jarigen niet buiten de boot vallen in deze te krappe markt.

Wij maken het ontwikkelen van studentenhuysvesting interessant door ook erkende studentenhuysvesting als woonvorm toe te staan bij het aanvragen van huurtoeslag.

De regelgeving omtrent kamerverhuur wordt versoepeld zodat het interessanter wordt om (al dan niet tijdelijk) een kamer te verhuren.

Studieschuld niet meenemen bij de hypotheek, zoals was afgesproken bij het leenstelsel

BBB wil weer woonvormen voor ouderen die meer zorg nodig hebben in de vorm van moderne bejaardenhuizen in dorpen en/of stadsdelen bouwen, complexen waar ouderen perfect samen kunnen wonen in hun vertrouwde omgeving. Zo helpen we ouderen aan een geschikte woonomgeving en zorgen we voor doorstroming door mogelijk te maken dat ze hun lagere woonlasten "mee verhuizen".

In het hoofdstuk zorg staat hoe we dit voor ons zien.

40

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

BBB wil particulier opdrachtgeverschap en eigen initiatief van jongeren stimuleren. Jongeren kunnen en willen zelf, om kosten te besparen, eigen inbreng hebben qua werkzaamheden in lokale woningbouwprojecten. Door samenwerking als nieuwe 'noabers' ontstaat dan ook weer gemeenschapszin.

VOOR HET PLATTELAND

Bouwplannen voor alle dorpen naar lokale behoefte

Bouwen aan randen van dorpen en steden toestaan.

Ruimte voor Ruimte regeling versoepelen en standaardiseren

Bij ruimtelijke ontwikkeling rekening houden met hoogwaardige agrarische grond, die we voor de voedselproductie behouden.

Bij woningbouw in het buitengebied wordt de milieuregelgeving zo aangepast dat de nieuwe bewoner geacht wordt rekening te houden met het feit dat zij in een agrarisch gebied zijn gaan wonen.

We zijn voor inbreiding en willen mensen aanmoedigen om met meerdere huishoudens woningen te delen, bijvoorbeeld door bij te bouwen op grote erven of door woningen te splitsen.

Lokale jongeren en andere lokaal gebonden woningzoekenden voorrang geven bij de toewijzing van sociale huur en de verkoop van nieuwbouwprojecten.

Het toestaan van bouw van een extra woning voor familieleden op het erf.

EXTRA BBB-PLANNEN

De Oostvaardersplassen is een spontaan ontstaan "wens natuurgebied" van 5.600 hectare. Een jong gebied en eigendom van de Nederlandse overheid. BBB wil het droge gedeelte van het Oostvaardersplassen gebied geschikt maken om minimaal 100.000 woningen te bouwen. Burgers wonend in de natuur met goede verbindingen naar de omringende steden. Voor de vele watervogels blijven de Oostvaardersplassen als overwinteringsgebied en N2000-gebied in stand.

We beperken immigratie om de achterstanden in de woningnood weg te kunnen werken, dit doen we door:

Maximaal 15.000 statushouders, inclusief eventuele nareizigers, per jaar toe te laten in Nederland en hierover in Europa afspraken te maken.

We passen het verdienmodel van universiteiten en hogescholen aan om zo het aantal buitenlandse studenten terug te brengen. In grensregio's werken we aan goede huisvestingsplannen, samen met universiteiten en hogescholen

We beperken het aantal arbeidsmigranten, en voorkomen dat gewone burgerwoningen voor deze

doelgroep worden opgekocht. De realisatie van nieuwe arbeidsmigranten huisvesting bij werklocaties vereenvoudigen we.

BBB wil starters met lagere inkomens helpen bij het kopen van hun eerste huis, daarvoor zullen we samen met de gemeenten de inzet en mogelijkheden voor startersleningen uitbreiden. CONCEPT

Bij ruimtelijke ontwikkeling rekening houden met hoogwaardige agrarische grond,

Bij woningbouw in het buitengebied wordt de milieuregelgeving zo aangepast dat de nieuwe bewoner geacht wordt rekening te houden met het feit dat zij in een agrarisch gebied zijn gaan wonen.

We zijn voor inbreiding en willen mensen aanmoedigen om met meerdere huishoudens woningen te delen, bijvoorbeeld door bij te bouwen op grote erven of door woningen te splitsen.

Lokale jongeren en andere lokaal gebonden woningzoekenden voorrang geven bij de toewijzing van sociale huur en de verkoop van nieuwbouwprojecten.

Het toestaan van bouw van een extra woning voor familieleden op het erf.

De Oostvaardersplassen is een spontaan ontstaan "wens natuurgebied" van 5.600 hectare. Een jong gebied en eigendom van de Nederlandse overheid. BBB wil het droge gedeelte van het Oostvaardersplassen gebied geschikt maken om minimaal 100.000 woningen te bouwen. Burgers wonend in de natuur met goede verbindingen naar de omliggende steden. Voor de vele watervogels blijven de Oostvaardersplassen als overwinteringsgebied en N2000-gebied in stand.

We beperken immigratie om de achterstanden in de woningnood weg te kunnen werken, dit doen we

Maximaal 15.000 statushouders, inclusief eventuele nareizigers, per jaar toe te laten in Nederland en hierover in Europa afspraken te maken.

We passen het verdienmodel van universiteiten en hogescholen aan om zo het aantal buitenlandse studenten terug te brengen. In grensregio's werken we aan goede huisvestingsplannen, samen met universiteiten en hogescholen

We beperken het aantal arbeidsmigranten, en voorkomen dat gewone

burgerwoningen voor deze doelgroep worden opgekocht. De realisatie van nieuwe arbeidsmigranten huisvesting bij werklocaties vereenvoudigen we.

BBB wil starters met lagere inkomens helpen bij het kopen van hun eerste huis, daarvoor zullen we samen met de gemeenten de inzet en mogelijkheden voor startersleningen uitbreiden.

BBB wil particulier opdrachtgeverschap en eigen initiatief van jongeren stimuleren. Jongeren kunnen en willen zelf, om kosten te besparen, eigen inbreng hebben qua werkzaamheden in lokale woningbouwprojecten. Door samenwerking als nieuwe 'noabers' onstaat dan ook weer gemeenschapszin.

Bouwplannen voor alle dorpen naar lokale behoefte

Bouwen aan randen van dorpen en steden toestaan.

Ruimte voor Ruimte regeling versoepelen en standaardiseren

Bij ruimtelijke ontwikkeling rekening houden met hoogwaardige agrarische grond,

die we voor de voedselproductie behouden.

Bij woningbouw in het buitengebied wordt de milieuregelgeving zo aangepast dat de nieuwe bewoner geacht wordt rekening te houden met het feit dat zij in een agrarisch gebied zijn gaan wonen.

We zijn voor inbreiding en willen mensen aanmoedigen om met meerdere huishoudens woningen te delen, bijvoorbeeld door bij te bouwen op grote erven of door woningen te splitsen.

Lokale jongeren en andere lokaal gebonden woningzoekenden voorrang geven bij de toewijzing van sociale huur en de verkoop van nieuwbouwprojecten.

Het toestaan van bouw van een extra woning voor familieleden op het erf.

EXTRA BBB-PLANNEN

De Oostvaardersplassen is een spontaan ontstaan "wens natuurgebied" van 5.600 hectare. Een jong gebied en eigendom van de Nederlandse overheid. BBB wil het droge gedeelte van het Oostvaardersplassen gebied geschikt maken om minimaal 100.000 woningen te bouwen. Burgers wonend in de natuur met goede verbindingen naar de omringende steden. Voor de vele watervogels blijven de Oostvaardersplassen als overwinteringsgebied en N2000-gebied in stand.

We beperken immigratie om de achterstanden in de woningnood weg te kunnen werken, dit doen we

Maximaal 15.000 statushouders, inclusief eventuele nareizigers, per jaar toe te laten in Nederland en hierover in Europa afspraken te maken.

We passen het verdienmodel van universiteiten en hogescholen aan om zo het aantal buitenlandse studenten terug te brengen. In grensregio's werken we aan goede huisvestingsplannen, samen met universiteiten en hogescholen

We beperken het aantal arbeidsmigranten, en voorkomen dat gewone burgerwoningen voor deze

doelgroep worden opgekocht. De realisatie van nieuwe

arbeidsmigranten huisvesting bij werk-

BBB wil starters met lagere inkomens helpen bij het kopen van hun eerste huis, daarvoor zullen we samen met de gemeenten de inzet en mogelijkheden voor startersleningen uitbreiden.

41

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

CONCEPT

42

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Hoofdstuk 3

Werken

CONCEPT

Werken

43

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

Werk is een van de fundamenteën van onze samenleving. Door te werken krijg je financiële ruimte, sociale contacten en voldoening. Je levert een bijdrage aan de samenleving en door de ervaringen die je opdoet

heb je de mogelijkheid om je als persoon breder te ontwikkelen.

Iedereen krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden, maar we realiseren ons ook dat niet iedereen kan werken of in dezelfde mate mag werken.

We

kijken met evenveel waardering naar werknemers die praktisch werk verrichten als naar werknemers die theoretisch werk verrichten.

In de afgelopen jaren zijn onze verwachtingen ten aanzien van werk en de invulling daarvan sterk veranderd.

Zo wisselen we vaker van werkgever en daarbij stappen we ook vaker over naar een nieuw werkgebied.

Sinds covid is het voor sommige beroepen heel gewoon geworden om je werk deels online te verrichten.

De wereld waarin we werken is veranderd, waardoor nieuwe beroepen ontstaan en oude beroepen verdwijnen. Door de toenemende vergrijzing van de samenleving neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe.

Het is in sommige sectoren heel erg moeilijk om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen, wat

mede veroorzaakt wordt door een tekort aan praktisch opgeleid personeel.

Met al deze veranderingen is het belangrijk dat de arbeidsmarkt mee verandert om deze aantrekkelijk te

houden. Meer flexibiliteit in vaste arbeidscontracten en minder verschillen tussen vast en flex/ZZP zijn

nodig. Ook een andere manier van belasting heffen, zodat meer werken ook daadwerkelijk loont, is nodig.

De basishouding van de overheid moet zijn dat zij werknemers, werkgevers en vrijwilligers vanuit vertrouwen benaderd worden.

Niet alleen betaald werk is belangrijk. We willen dat iedere vorm van arbeid die bijdraagt aan onze samenleving belangrijk is. Daarom

willen wij dat de waardering voor de mensen die een actieve bijdrage aan de

maatschappij leveren, bijvoorbeeld als mantelzorger, vrijwilliger of opvoeder van kinderen, gelijk is aan de

waardering voor de mensen met een betaalde baan. Soms zit het gewoon tegen. Mocht je arbeidsrelatie veranderen vanwege omstandigheden, dan krijg je hulp. Lukt je huidige werk niet meer? Dan gaan we op zoek naar wat je nog wel kunt. En als werken helemaal niet meer gaat, zorgen we goed voor je.

De overheid speelt een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat zowel werkgevers als werknemers weten waar ze aan toe zijn. Dat vraagt om een overheid met een langetermijnvisie op een toekomstbestendige arbeidsmarkt.

Het huidige toeslagenstelsel afschaffen en vervangen door een systeem waarbij bijvoorbeeld de eerste 30.000 euro inkomen voor werknemer en werkgever belasting- en premievrij is.

WERK MOET LONEN

VOOR IEDEREEN

GOED FATSOEN

GOED PENSIOEN CONCEPT

Werk is een van de fundamenten van onze samenleving. Door te werken krijg je financiële ruimte, sociale contacten en voldoening. Je levert een bijdrage aan de samenleving en door de ervaringen die je opdoet heb je de mogelijkheid om je als persoon breder te ontwikkelen. Iedereen krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden, maar we realiseren ons ook dat niet iedereen kán werken of in dezelfde mate mag werken. We

kijken met evenveel waardering naar werknemers die praktisch werk verrichten als naar werknemers die

In de afgelopen jaren zijn onze verwachtingen ten aanzien van werk en de invulling daarvan sterk veranderd.

Zo wisselen we vaker van werkgever en daarbij stappen we ook vaker over naar een nieuw werkgebied.

Sinds covid is het voor sommige beroepen heel gewoon geworden om je werk deels online te verrichten.

De wereld waarin we werken is veranderd, waardoor nieuwe beroepen ontstaan en oude beroepen verdwijnen. Door de toenemende vergrijzing van de samenleving neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe.

Het is in sommige sectoren heel erg moeilijk om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen, wat mede veroorzaakt wordt door een tekort aan praktisch opgeleid personeel.

Met al deze veranderingen is het belangrijk dat de arbeidsmarkt mee verandert om deze aantrekkelijk te houden. Meer flexibiliteit in vaste arbeidscontracten en minder verschillen tussen vast en flex/ZZP zijn nodig. Ook een andere manier van belasting heffen, zodat meer werken ook daadwerkelijk loont, is nodig.

De basishouding van de overheid moet zijn dat zij werknemers, werkgevers en vrijwilligers vanuit vertrouwen Niet alleen betaald werk is belangrijk. We willen dat iedere vorm van arbeid die bijdraagt aan onze samen

leving belangrijk is. Daarom willen wij dat de waardering voor de mensen die een actieve bijdrage aan de

maatschappij leveren, bijvoorbeeld als mantelzorger, vrijwilliger of opvoeder van kinderen, gelijk is aan de waardering voor de mensen met een betaalde baan. Soms zit het gewoon tegen. Mocht je arbeidsrelatie veranderen vanwege omstandigheden, dan krijg je zoek naar wat je nog wel kunt. En als werken helemaal De overheid speelt een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat zowel werkgevers als werknemers weten waar ze aan toe zijn. Dat vraagt om een overheid met een langetermijnvisie op een toekomstbestendige Werk is een van de fundamenten van onze samenleving. Door te werken krijg je financiële ruimte, sociale contacten en voldoening. Je levert een bijdrage aan de samenleving en door de ervaringen die je opdoet heb je de mogelijkheid om je als persoon breder te ontwikkelen. Iedereen krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden, maar we realiseren ons ook dat niet iedereen kán werken of in dezelfde mate mag werken. We kijken met evenveel waardering naar werknemers die praktisch werk verrichten als naar werknemers die In de afgelopen jaren zijn onze verwachtingen ten aanzien van werk en de invulling daarvan sterk veranderd. Zo wisselen we vaker van werkgever en daarbij stappen we ook vaker over naar een nieuw werkgebied. Sinds covid is het voor sommige beroepen heel gewoon geworden om je werk deels online te verrichten. De wereld waarin we werken is veranderd, waardoor nieuwe beroepen ontstaan en oude beroepen verdwijnen. Door de toenemende vergrijzing van de samenleving neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe. Het is in sommige sectoren heel erg moeilijk om aan voldoende gekwalificeerd personeel te komen, wat mede veroorzaakt wordt door een tekort aan praktisch opgeleid personeel. Met al deze veranderingen is het belangrijk dat de arbeidsmarkt mee verandert om deze aantrekkelijk te houden. Meer flexibiliteit in vaste arbeidscontracten en minder verschillen tussen vast en flex/ZZP zijn nodig. Ook een andere manier van belasting heffen, zodat meer werken ook daadwerkelijk loont, is nodig. De basishouding van de overheid moet zijn dat zij werknemers, werkgevers en vrijwilligers vanuit vertrouwen benaderd worden. Niet alleen betaald werk is belangrijk. We willen dat iedere vorm van arbeid die bijdraagt aan onze samenleving belangrijk is. Daarom willen wij dat de waardering voor de mensen die een actieve bijdrage aan de maatschappij leveren, bijvoorbeeld als mantelzorger, vrijwilliger of opvoeder van kinderen, gelijk is aan de waardering voor de mensen met een betaalde baan. Soms zit het gewoon tegen. Mocht je arbeidsrelatie veranderen vanwege omstandigheden, dan krijg je hulp. Lukt je huidige werk niet meer? Dan gaan we op zoek naar wat je nog wel kunt. En als werken helemaal niet meer gaat, zorgen we goed voor je. De overheid speelt een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat zowel

werkgevers als werknemers weten waar ze aan toe zijn. Dat vraagt om een overheid met een langetermijnvisie op een toekomstbestendige arbeidsmarkt.

Het huidige toeslagenstelsel afschaffen en vervangen door een systeem waarbij bijvoorbeeld de eerste 30.000 euro inkomen voor werknemer en werkgever belasting- en premievrij is.

GOED FATSOEN
GOED PENSIOEN

44

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

We streven ernaar dat mensen die nu op afstand staan van de arbeidsmarkt actief gekoppeld worden aan passend werk.

Een arbeidsongeschiktheidsverzekering moet voor iedere werkende inwoner in Nederland beschikbaar zijn.

Buitenlandse werknemers en studenten die een meerwaarde hebben voor de Nederlandse economie zijn welkom. Aan hen verstrekken we een Orange Card. Hiermee kunnen ze tijdelijk (maximaal 5 jaar met een eenmalige verlenging met nogmaals 5 jaar) in Nederland werken of studeren.

De loonkloof, voor zover die nu nog bestaat en die leidt tot een lager gemiddeld uurloon voor vrouwen die hetzelfde werk verrichten als mannen, dichten we zo snel mogelijk. Een dergelijk verschil in uurloon is overigens ook verboden op grond van de Wet gelijke behandeling.

We zorgen ervoor dat niemand buiten zijn schuld onder het bestaansminimum terecht komt en verhogen, op lange termijn, de sociale uitkeringen en het minimumloon. We houden daarbij rekening met

de inflatie en de gestegen kosten van levensonderhoud. Zo zorgen we voor bestaanszekerheid.

We willen zo snel mogelijk een stelsel voor kinderopvang invoeren, met een beperkte eigen bijdrage.

Dat doen we voor iedereen die aantoonbaar een bijdrage levert in loondienst, als ondernemer of als vrijwilliger of mantelzorger.

We willen ervoor zorgen dat ook mensen met flexibele diensten voldoende toegang hebben tot gastouderopvang.

Ook kansrijke asielzoekers die nog geen verblijfsstatus hebben, moeten betaald kunnen werken of stage kunnen lopen. Van de opbrengsten vloeit een gedeelte terug naar de opvangkosten.

Vlottrekken van een nationaal werkgarantie- en omscholingsfonds voor mensen met banen met minder toekomstperspectief.

We zorgen ervoor dat arbeidsparticipatie in geval van ziekte niet onnodig lang wordt uitgesteld door maatregelen te nemen om het grote tekort aan verzekeringsartsen bij UWV op te lossen

We draaien de invoering van de nieuwe pensioenwet terug.

Het aparte pensioensysteem voor Politieke Ambtsdragers (Appa) wordt afgeschaft. Politieke Ambtsdragers worden onderdeel van hetzelfde pensioensysteem als de rest van Nederland.

De pensioengerechtigden en pensioendeelnemers krijgen invloed op de keuzes die pensioenfondsen maken op het gebied van beleggingsdoelen. Wie niet het risico wil lopen op een lager pensioen moet kunnen kiezen voor beleggingsdoelen die meer nadruk leggen op rendement dan bijvoorbeeld op duurzaamheid.

Het tarief van ZZP'ers werkzaam in het publieke domein wordt gemaximeerd ten opzichte van het tarief van iemand in vaste dienst inclusief een reële opslag. Avond- nacht- en weekenddiensten leiden zowel voor mensen in loondienst als ZZP'ers tot een toeslag op het uurtarief.

De overheid geeft zelf het goede voorbeeld door minder flexwerkers en ZZP'ers in te huren en meer mensen een vast contract te geven.

BBB wil excuses aan Nederlandse ambtenaren en militairen die in de Tweede Wereldoorlog in toenmalig Nederland-Indië werkten én een individuele financiële tegemoetkoming voor KNIL-weduwen (de zogenaamde backpay-regeling). CONCEPT

Buitenlandse werknemers en studenten die een meerwaarde hebben voor de Nederlandse economie zijn welkom. Aan hen verstrekken we een Orange Card. Hiermee kunnen ze tijdelijk (maximaal 5 jaar met een eenmalige verlenging met nogmaals 5 jaar) in Nederland werken of studeren.

De loonkloof, voor zover die nu nog bestaat en die leidt tot een lager gemiddeld uurloon voor vrouwen die hetzelfde werk verrichten als mannen, dichten we zo snel mogelijk. Een dergelijk verschil in uurloon is overigens ook verboden op grond van de Wet gelijke behandeling.

We zorgen ervoor dat niemand buiten zijn schuld onder het bestaansminimum terecht komt en verhogen, op lange termijn, de sociale uitkeringen en het minimumloon. We houden daarbij rekening met

en de gestegen kosten van levensonderhoud. Zo zorgen we voor bestaanszekerheid.

We willen zo snel mogelijk een stelsel voor kinderopvang invoeren, met een beperkte eigen bijdrage.

Dat doen we voor iedereen die aantoonbaar een bijdrage levert in loondienst, als ondernemer of als Dat doen we voor iedereen die aantoonbaar een bijdrage levert in loondienst, als ondernemer of als

We willen ervoor zorgen dat ook mensen met flexibele diensten voldoende toegang hebben tot

Ook kansrijke asielzoekers die nog geen verblijfsstatus hebben, moeten betaald kunnen werken of

stage kunnen lopen. Van de opbrengsten vloeit een gedeelte terug naar de opvangkosten.

Vlottrekken van een nationaal werkgarantie- en omscholingsfonds voor mensen met banen met minder Vlottrekken van een nationaal

werkgarantie- en omscholingsfonds voor mensen met banen met minder
We zorgen ervoor dat arbeidsparticipatie in geval van ziekte niet
onnodig lang wordt uitgesteld door
maatregelen te nemen om het grote tekort aan verzekeringsartsen bij
UWV op te lossen

We draaien de invoering van de nieuwe pensioenwet terug.

Het aparte pensioensysteem voor Politieke Ambtsdragers (Appa) wordt
afgeschaft. Politieke Ambtsdragers worden onderdeel van hetzelfde
pensioensysteem als de rest van Nederland.

De pensioengerechtigden en pensioendeelnemers krijgen invloed op de
keuzes die pensioenfondsen

maken op het gebied van beleggingsdoelen. Wie niet het risico wil
lopen op een lager pensioen moet

kunnen kiezen voor beleggingsdoelen die meer nadruk leggen op
rendement dan bijvoorbeeld op

Het tarief van ZZP'ers werkzaam in het publieke domein wordt
gemaximeerd ten opzichte van het
tarief van iemand in vaste dienst inclusief een reële opslag. Avond-
nacht- en weekenddiensten leiden
zowel voor mensen in loondienst als ZZP'ers tot een toeslag op het
uurtarief.

De overheid geeft zelf het goede voorbeeld door minder flexwerkers
en ZZP'ers in te huren en meer
mensen een vast contract te geven.

BBB wil excuses aan Nederlandse ambtenaren en militairen die in de
Tweede Wereldoorlog in toenmalig Nederland-Indië werkten én een
individuele financiële tegemoetkoming voor KNIL-weduwen
(de zogenaamde backpay-regeling).

We streven ernaar dat mensen die nu op afstand staan van de
arbeidsmarkt actief gekoppeld worden

Een arbeidsongeschiktheidsverzekering moet voor iedere werkende
inwoner in Nederland beschikbaar

Buitenlandse werknemers en studenten die een meerwaarde hebben voor
de Nederlandse economie

zijn welkom. Aan hen verstrekken we een Orange Card. Hiermee kunnen
ze tijdelijk (maximaal 5 jaar
met een eenmalige verlenging met nogmaals 5 jaar) in Nederland
werken of studeren.

De loonkloof, voor zover die nu nog bestaat en die leidt tot een
lager gemiddeld uurloon voor vrouwen

die hetzelfde werk verrichten als mannen, dichten we zo snel
mogelijk. Een dergelijk verschil in uurloon is overigens ook
verboden op grond van de Wet gelijke behandeling.

We zorgen ervoor dat niemand buiten zijn schuld onder het
bestaansminimum terecht komt en verhogen, op lange termijn, de
sociale uitkeringen en het minimumloon. We houden daarbij rekening
met

en de gestegen kosten van levensonderhoud. Zo zorgen we voor
bestaanszekerheid.

We willen zo snel mogelijk een stelsel voor kinderopvang invoeren,
met een beperkte eigen bijdrage.

Dat doen we voor iedereen die aantoonbaar een bijdrage levert in
loondienst, als ondernemer of als

We willen ervoor zorgen dat ook mensen met flexibele diensten

voldoende toegang hebben tot

Ook kansrijke asielzoekers die nog geen verblijfsstatus hebben, moeten betaald kunnen werken of stage kunnen lopen. Van de opbrengsten vloeit een gedeelte terug naar de opvangkosten.

Vlottrekken van een nationaal werkgarantie- en omscholingsfonds voor mensen met banen met minder toekomstperspectief.

We zorgen ervoor dat arbeidsparticipatie in geval van ziekte niet onnodig lang wordt uitgesteld door maatregelen te nemen om het grote tekort aan verzekeringsartsen bij UWV op te lossen

We draaien de invoering van de nieuwe pensioenwet terug.

Het aparte pensioensysteem voor Politieke Ambtsdragers (Appa) wordt afgeschaft. Politieke Ambtsdragers worden onderdeel van hetzelfde pensioensysteem als de rest van Nederland.

De pensioengerechtigden en pensioendeelnemers krijgen invloed op de keuzes die pensioenfondsen maken op het gebied van beleggingsdoelen. Wie niet het risico wil lopen op een lager pensioen moet kunnen kiezen voor beleggingsdoelen die meer nadruk leggen op rendement dan bijvoorbeeld op duurzaamheid.

Het tarief van ZZP'ers werkzaam in het publieke domein wordt gemaximeerd ten opzichte van het tarief van iemand in vaste dienst inclusief een reële opslag. Avond- nacht- en weekenddiensten leiden zowel voor mensen in loondienst als ZZP'ers tot een toeslag op het uurtarief.

De overheid geeft zelf het goede voorbeeld door minder flexwerkers en ZZP'ers in te huren en meer

BBB wil excuses aan Nederlandse ambtenaren en militairen die in de Tweede Wereldoorlog in toenmalig Nederland-Indië werkten én een individuele financiële tegemoetkoming voor KNIL-weduwen (de zogenaamde backpay-regeling).

45

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

CONCEPT

46

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

Hoofdstuk 4a

Economie en
ondernemen

CONCEPT

Hoofdstuk 4a

Economie en
Hoofdstuk 4a
ondernemen

47

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027 VERSIE: 16.12.2022

Een sterke economie is een economie die uitgaat van eigen kracht. We waarderen wat we als land in huis

hebben. We zetten in op de dingen waar we goed in zijn en ondersteunen de sectoren waarmee we vooroplopen in de wereld. Een

sterke, hoogwaardige economie is ook nodig om sociaal, cultureel en technologisch bij de tijd te blijven en om ontwikkeling zaken betaalbaar te houden. Een sterke economie zorgt voor werkgelegenheid en inkomsten voor de overheid. Dit geldt allemaal ook voor onze voedselsector en ook voor de maakindustrie in ons land. Plekken waar honderdduizenden mensen hard aan het werk zijn om hun brood te verdienen, efficiëntie en innovatie aanjagen, importeren en exporteren en aan alledaagse behoeften voorzien. Iets waar Nederland te lang een slecht en inconsistent beleid op heeft gevoerd. Waar andere landen in de wereld omstandigheden voor hun ondernemers goed houden en daarmee de waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken erkennen en versterken, doet Nederland dat minder goed. Sterker nog, we maken het vaak extra moeilijk. We moeten echter juist nú ambitie tonen met een visie op de toekomst en onze ondernemers daarin meenemen. We willen stoppen met regels op regels, en meer ruimte bieden voor ondernemerschap, innovatie en vergroening.

Ondernemen vindt plaats bij bedrijven, van multinationals, grote ondernemingen, familiebedrijven, MKB'ers tot zzp'ers. Het MKB en de familiebedrijven spelen een belangrijke rol in het creëren en behoud van onze welvaart. Deze ondernemingen zijn verantwoordelijk voor ongeveer 70% van de banen in Nederland. BBB vindt dat de overheid een beleid moet voeren wat deze ondernemers voor Nederland behoudt. BBB vindt het belangrijk dat de overheid alle ondernemers ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling. Dit geldt voor de ondernemers in de steden en nog meer voor de ondernemers in de dorpen en op het platteland. Deze regionale ondernemers vormen een belangrijke pijler voor een gezonde lokale economie en daarmee voor een gezonde samenleving in de steden, de dorpen en op het platteland. Hierbij moet rekening worden gehouden met de regionale verschillen in Nederland en moeten we in de grensregio's nog meer samenwerking zoeken met onze buurlanden. We waarborgen de betaalbaarheid en leefbaarheid in Nederland. Dat doen we door de onafhankelijkheid te bewaken van het buitenland als het gaat om primaire levensbehoeften, voedselveiligheid, dier- en volksgezondheid en -welzijn.

We stimuleren de ontwikkelingen van clusters waar grote bedrijven, MKB, startups, universiteiten, financiers en overheid elkaar ontmoeten, inspireren en versterken. We behouden essentiële productieprocessen en strategische kennis waar mogelijk in Nederland of in ieder geval in Europa. Zo voorkomen we een te grote afhankelijkheid van een enkel land of een te kleine groep landen te voorkomen.

We beschermen ons midden- en kleinbedrijf tegen regeldruk en administratieve lasten voor maatschappelijk ondernemen die gemaakt

zijn voor multinationals (OESO-richtlijnen).

We zorgen ervoor dat we niet mogen importeren wat we hier niet mogen produceren.

TROTS OP

ONZE BEDRIJVEN

CONCEPT

Een sterke economie is een economie die uitgaat van eigen kracht. We waarderen wat we als land in huis

hebben. We zetten in op de dingen waar we goed in zijn en ondersteunen de sectoren waarmee we vooroplopen in de wereld. Een sterke, hoogwaardige economie is ook nodig om sociaal, cultureel en technologisch bij de tijd te blijven en om ontwikkeling zaken betaalbaar te houden. Een sterke economie zorgt

Dit geldt allemaal ook voor onze voedselsector en ook voor de maakindustrie in ons land. Plekken waar honderdduizenden mensen hard aan het werk zijn om hun brood te verdienen, efficiëntie en innovatie

aanjagen, importeren en exporteren en aan alledaagse behoeften voorzien. Iets waar Nederland te lang

Waar andere landen in de wereld omstandigheden voor hun ondernemers goed houden en daarmee de

waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken erkennen en versterken, doet Nederland dat minder goed. Sterker nog, we maken het vaak extra moeilijk. We moeten echter juist nú ambitie tonen met een visie op de toekomst en onze ondernemers daarin meenemen. We willen stoppen met regels op regels, en meer ruimte bieden voor ondernemerschap, innovatie en vergroening.

Ondernemen vindt plaats bij bedrijven, van multinationals, grote ondernemingen, familiebedrijven, MKB'ers

tot zzp'ers. Het MKB en de familiebedrijven spelen een belangrijke rol in het creëren en behoud van onze

welvaart. Deze ondernemingen zijn verantwoordelijk voor ongeveer 70% van de banen in Nederland. BBB

vindt dat de overheid een beleid moet voeren wat deze ondernemers voor Nederland behoudt.

BBB vindt het belangrijk dat de overheid alle ondernemers ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling.

Dit geldt voor de ondernemers in de steden en nog meer voor de ondernemers in de dorpen en op het

platteland. Deze regionale ondernemers vormen een belangrijke pijler voor een gezonde lokale economie

en daarmee voor een gezonde samenleving in de steden, de dorpen en op het platteland. Hierbij moet

rekening worden gehouden met de regionale verschillen in Nederland en moeten we in de grensregio's nog

meer samenwerking zoeken met onze buurlanden.

We waarborgen de betaalbaarheid en leefbaarheid in Nederland. Dat doen we door de onafhankelijkheid

te bewaken van het buitenland als het gaat om primaire levensbehoeften, voedselveiligheid, dier- en

volksgezondheid en -welzijn.

We stimuleren de ontwikkelingen van clusters waar grote bedrijven, MKB, startups, universiteiten,

financiers en overheid elkaar ontmoeten, inspireren en versterken.

We behouden essentiële productieprocessen en strategische kennis waar mogelijk in Nederland of in ieder geval in Europa. Zo voorkomen we een te grote afhankelijkheid van een enkel land of een te kleine te voorkomen.

We beschermen ons midden- en kleinbedrijf tegen regeldruk en administratieve lasten voor maatEen sterke economie is een economie die uitgaat van eigen kracht. We waarderen wat we als land in huis hebben. We zetten in op de dingen waar we goed in zijn en ondersteunen de sectoren waarmee we vooroplopen in de wereld. Een sterke, hoogwaardige economie is ook nodig om sociaal, cultureel en technologisch bij de tijd te blijven en om ontwikkeling zaken betaalbaar te houden. Een sterke economie zorgt voor werkgelegenheid en inkomsten voor de overheid.

Dit geldt allemaal ook voor onze voedselsector en ook voor de maakindustrie in ons land. Plekken waar honderdduizenden mensen hard aan het werk zijn om hun brood te verdienen, efficiëntie en innovatie aanjagen, importeren en exporteren en aan alledaagse behoeften voorzien. Iets waar Nederland te lang een slecht en inconsistent beleid op heeft gevoerd.

Waar andere landen in de wereld omstandigheden voor hun ondernemers goed houden en daarmee de waarde van hun industrieën en al die miljoenen mensen die er werken erkennen en versterken, doet Nederland dat minder goed. Sterker nog, we maken het vaak extra moeilijk. We moeten echter juist nú ambitie tonen met een visie op de toekomst en onze ondernemers daarin meenemen. We willen stoppen met regels op regels, en meer ruimte bieden voor ondernemerschap, innovatie en vergroening.

Ondernemen vindt plaats bij bedrijven, van multinationals, grote ondernemingen, familiebedrijven, MKB'ers tot zzp'ers. Het MKB en de familiebedrijven spelen een belangrijke rol in het creëren en behoud van onze welvaart. Deze ondernemingen zijn verantwoordelijk voor ongeveer 70% van de banen in Nederland. BBB vindt dat de overheid een beleid moet voeren wat deze ondernemers voor Nederland behoudt.

BBB vindt het belangrijk dat de overheid alle ondernemers ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling.

Dit geldt voor de ondernemers in de steden en nog meer voor de ondernemers in de dorpen en op het platteland. Deze regionale ondernemers vormen een belangrijke pijler voor een gezonde lokale economie en daarmee voor een gezonde samenleving in de steden, de dorpen en op het platteland. Hierbij moet rekening worden gehouden met de regionale verschillen in Nederland en moeten we in de grensregio's nog meer samenwerking zoeken met onze buurlanden.

We waarborgen de betaalbaarheid en leefbaarheid in Nederland. Dat doen we door de onafhankelijkheid te bewaken van het buitenland als het gaat om primaire levensbehoeften, voedselveiligheid, dier- en

volksgezondheid en -welzijn.

We stimuleren de ontwikkelingen van clusters waar grote bedrijven, MKB, startups, universiteiten, financiers en overheid elkaar ontmoeten, inspireren en versterken.

We behouden essentiële productieprocessen en strategische kennis waar mogelijk in Nederland of in ieder geval in Europa. Zo voorkomen we een te grote afhankelijkheid van een enkel land of een te kleine groep landen

We beschermen ons midden- en kleinbedrijf tegen regeldruk en administratieve lasten voor maatschappelijk ondernemen die gemaakt zijn voor multinationals (OESO-richtlijnen).

We zorgen ervoor dat we niet mogen importeren wat we hier niet mogen produceren.

48

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

We beschermen onze nationale belangen via EU-handelsverdragen.

Daarin wordt opgenomen dat

klimaat, milieu en gezondheidseisen van importproducten gelijk zijn aan de eisen die hier gelden voor de productie ervan.

We voeren een ambitieuze industriepolitiek in, ter ondersteuning van die sectoren en bedrijven waarmee we in Nederland wereldwijd vooroplopen. Zo ondersteunen we onze ondernemers van klein tot groot.

We verminderen de regel- en vergunningen druk voor ons bedrijfsleven.

We volgen het nieuw geïntroduceerde systeem van 'CO₂-belasting' (Carbon Border Adjustment Mechanism) bij import zeer kritisch. We grijpen hierop in zodra blijkt dat in Nederland gevestigde producenten hiervan oneerlijke concurrentie ondervinden.

ONDERNEMEN

Er komt een toegankelijke en laagdrempelige regeling speciaal voor innovatie bij kleine ondernemers en de mogelijkheid om via 'pilots' (proeftuinen) de werking van hun innovaties te bewijzen.

We investeren minimaal evenveel in de uitbreidingsmogelijkheden voor onze Nederlandse bedrijven als in het verbeteren van het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven.

Het moet in Nederland mogelijk blijven om aankopen contant af te rekenen, zowel voor particulieren als voor ondernemers.

De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) die essentieel is voor de continuïteit van Nederlandse familiebedrijven wordt gehandhaafd met de tarieven van 2023.

Misbruik van de BOR door oneigenlijke structuren wordt aangepakt en knelpunten worden opgelost.

Daarbij kijken we goed hoe andere Europese landen hier vorm aan hebben gegeven. Zo zorgen we voor een gelijk speelveld voor onze ondernemers.

Onze concurrentiekracht holt achteruit. Vaak door extra Nederlandse regelgeving en hoge lasten. We

moeten ons op nationaal en internationaal niveau inzetten om regelgeving te verminderen. Daardoor kunnen ondernemers weer doen waar zij goed in zijn: innoveren en waarde toevoegen.

De privacy regels (GDPR) frustreren ontwikkelingen in de productie van slimme (medische) apparaten met als effect dat bedrijven verhuizen naar andere landen. De BBB is van mening dat we zo het paard achter de wagen spannen, omdat we dergelijke apparatuur vervolgens wel importeren. We vinden dus dat geanonimiseerd datagebruik mogelijk moet zijn bij de ontwikkeling van innovaties.

De vergunningstrajecten voor biotech vergunningen duren in Europa te lang waardoor bedrijven vertrekken en ons afhankelijk verder vergroot wordt. Dit moet versneld worden. CONCEPT we in Nederland wereldwijd vooroplopen. Zo ondersteunen we onze ondernemers van klein tot groot.

We verminderen de regel- en vergunningen druk voor ons bedrijfsleven.

-belasting' (Carbon Border Adjustment Mechanism) bij import zeer kritisch. We grijpen hierop in zodra blijkt dat in Nederland gevestigde producenten

Er komt een toegankelijke en laagdrempelige regeling speciaal voor innovatie bij kleine ondernemers en de mogelijkheid om via 'pilots' (proeftuinen) de werking van hun innovaties te bewijzen.

We investeren minimaal evenveel in de uitbreidingsmogelijkheden voor onze Nederlandse bedrijven als in het verbeteren van het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven.

Het moet in Nederland mogelijk blijven om aankopen contant af te rekenen, zowel voor particulieren

De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) die essentieel is voor de continuïteit van Nederlandse familiebedrijven wordt gehandhaafd met de tarieven van 2023.

Misbruik van de BOR door oneigenlijke structuren wordt aangepakt en knelpunten worden opgelost.

Daarbij kijken we goed hoe andere Europese landen hier vorm aan hebben gegeven. Zo zorgen we voor een gelijk speelveld voor onze ondernemers.

Onze concurrentiekracht holt achteruit. Vaak door extra Nederlandse regelgeving en hoge lasten. We moeten ons op nationaal en internationaal niveau inzetten om regelgeving te verminderen. Daardoor kunnen ondernemers weer doen waar zij goed in zijn: innoveren en waarde toevoegen.

De privacy regels (GDPR) frustreren ontwikkelingen in de productie van slimme (medische) apparaten met als effect dat bedrijven verhuizen naar andere landen. De BBB is van mening dat we zo het paard achter de wagen spannen, omdat we dergelijke apparatuur vervolgens wel importeren. We vinden dus dat geanonimiseerd datagebruik mogelijk moet zijn bij de ontwikkeling van innovaties.

De vergunningstrajecten voor biotech vergunningen duren in Europa te lang waardoor bedrijven vertrekken en ons afhankelijk verder vergroot wordt. Dit moet versneld worden.

We beschermen onze nationale belangen via EU-handelsverdragen.

Daarin wordt opgenomen dat klimaat, milieu en gezondheidseisen van importproducten gelijk zijn aan de eisen die hier gelden voor

We voeren een ambitieuze industriepolitiek in, ter ondersteuning van die sectoren en bedrijven waarmee we in Nederland wereldwijd vooroplopen. Zo ondersteunen we onze ondernemers van klein tot groot.

We verminderen de regel- en vergunningen druk voor ons bedrijfsleven.

We volgen het nieuw geïntroduceerde systeem van 'CO₂-belasting' (Carbon Border Adjustment Mechanism) bij import zeer kritisch. We grijpen hierop in zodra blijkt dat in Nederland gevestigde producenten

hiervan oneerlijke concurrentie ondervinden.

Er komt een toegankelijke en laagdrempelige regeling speciaal voor innovatie bij kleine ondernemers en de mogelijkheid om via 'pilots' (proeftuinen) de werking van hun innovaties te bewijzen.

We investeren minimaal evenveel in de uitbreidingsmogelijkheden voor onze Nederlandse bedrijven als in het verbeteren van het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven.

Het moet in Nederland mogelijk blijven om aankopen contant af te rekenen, zowel voor particulieren

De Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) die essentieel is voor de continuïteit van Nederlandse familiebedrijven wordt gehandhaafd met de tarieven van 2023.

Misbruik van de BOR door oneigenlijke structuren wordt aangepakt en knelpunten worden opgelost.

Daarbij kijken we goed hoe andere Europese landen hier vorm aan hebben gegeven. Zo zorgen we voor een gelijk speelveld voor onze ondernemers.

Onze concurrentiekracht holt achteruit. Vaak door extra Nederlandse regelgeving en hoge lasten. We moeten ons op nationaal en internationaal niveau inzetten om regelgeving te verminderen. Daardoor kunnen ondernemers weer doen waar zij goed in zijn: innoveren en waarde toevoegen.

De privacy regels (GDPR) frustreren ontwikkelingen in de productie van slimme (medische) apparaten

met als effect dat bedrijven verhuizen naar andere landen. De BBB is van mening dat we zo het paard

achter de wagen spannen, omdat we dergelijke apparatuur vervolgens wel importeren. We vinden

dus dat geanonimiseerd datagebruik mogelijk moet zijn bij de ontwikkeling van innovaties.

De vergunningstrajecten voor biotech vergunningen duren in Europa te lang waardoor bedrijven vertrekken en ons afhankelijk verder vergroot wordt. Dit moet versneld worden.

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022
CONCEPT

50

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Hoofdstuk 4b

Financieel welzijn

en fi scaliteit

CONCEPT

Hoofdstuk 4b

Financieel welzijn

Hoofdstuk 4b

en fi scaliteit

51

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

BELASTING IS PRIMA

MAAR WEL EERLIJK

De enorme waardevermindering van ons geld inclusief de gestegen kosten voor ons levensonderhoud en de sterk gestegen energieprijzen zorgen ervoor dat meer dan een miljoen burgers onder de armoedegrens terecht komen. BBB staat voor koopkrachtbescherming en armoedebestrijding; we laten niemand achter.

Belastingen worden op dit moment door de overheid niet alleen gebruikt om taken uit te voeren maar ook om het gedrag van burgers en de samenleving te sturen. Dat slaat zelfs zover door dat onderwerpen als vleestax en suikertax telkens weer opduiken.

De overheid moet zich beperken tot haar kerntaken. Een effectief belastingstelsel is rechtvaardig en zorgt zo voor draagvlak onder burgers en ondernemers.

Draagvlak op basis van rechtvaardigheid is de beste remedie tegen ondermijning en ontduiking. BBB staat voor een eerlijk, eenvoudig en efficiënt belastingstelsel, waarmee op een effectieve wijze belasting wordt geheven bij onze burgers en bedrijven. Wat BBB betreft dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten, waarbij alleen daadwerkelijk genoten inkomsten worden belast.

FINANCIEEL WELZIJN

We verhogen de bijstandsuitkering en het minimumloon zodat in voldoende mate rekening wordt gehouden met de inflatie en de gestegen kosten van levensonderhoud.

We zorgen dat de gezinnen die het slachtoffer zijn van het toeslagenschandaal op korte termijn financieel worden gecompenseerd. We streven naar een snelle gezinshereniging, daar waar kinderen onterecht uit huis zijn geplaatst.

We ontmoedigen de schulden-industrie waarin bedrijven geld verdienen aan de schulden van mensen die al in de problemen zitten. Het onderling doorverkopen van openstaande vorderingen van burgers wordt verboden en het recht van dagvaarding door incassobureaus wordt beperkt.

We onderzoeken de mogelijkheid van een geregistreerde

schuldhulpverlening. Het doel is dat we voorkomen dat mensen die in geldnood zitten, nog verder in de problemen komen door nog verder oplopende schulden.

We zetten ook in op duidelijke voorlichting om beter met geld om te gaan.

We richten een micro kredietinstelling op, die zich richt op sociale schuldhulpverlening. Deze kredietinstelling herfinanciert schulden en begeleidt burgers naar een schuldenvrije toekomst.

De Nederlandse Loterij krijgt als enige een vergunning voor een grote landelijke loterij. Hierdoor neemt de controle op verslaving toe en komen de winsten ten goede aan de belastingbetaler.

Kleine en lokale loterijen met prijzen onder de 10.000 EUR en casino's blijven toegestaan.

Werken moet lonen. Dit vergt een aanpassing van ons belastingstelsel. En het vangnet voor mensen die niet kunnen werken moet ruimer worden opgezet. Zo kunnen mensen hun hoofd boven water te houden zonder aangewezen te zijn op allerlei lokale private initiatieven.

Gemeenten krijgen extra compensatie voor de extra uitgaven aan bijzondere bijstand om huishoudens die onder het sociaal minimum zakken, te kunnen ondersteunen.

Financiering voor gemeenten en provincies via het Gemeente- en Provinciefonds gaat gelijk oplopen met de collegeperiodes in gemeenten en provincies. Zo ontstaat er tijdens hun regeerperiode geen zogenaamd ravijnjaar in de structurele begroting ontstaat.

CONCEPT

De enorme waardevermindering van ons geld inclusief de gestegen kosten voor ons levensonderhoud en de sterk gestegen energieprijzen zorgen ervoor dat meer dan een miljoen burgers onder de armoedegrens terecht komen. BBB staat voor koopkrachtbescherming en armoedebestrijding; we laten niemand achter.

Belastingen worden op dit moment door de overheid niet alleen gebruikt om taken uit te voeren maar ook om het gedrag van burgers en de samenleving te sturen. Dat slaat zelfs zover door dat onderwerpen als

De overheid moet zich beperken tot haar kerntaken. Een effectief belastingstelsel is rechtvaardig en

Draagvlak op basis van rechtvaardigheid is de beste remedie tegen ondermijning en ontduiking. BBB

staat voor een eerlijk, eenvoudig en efficiënt belastingstelsel, waarmee op een effectieve wijze belasting

Wat BBB betreft dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten, waarbij alleen daadwerkelijk genoten

We verhogen de bijstandsuitkering en het minimumloon zodat in voldoende mate rekening wordt gehouden met de inflatie en de gestegen kosten van levensonderhoud.

We zorgen dat de gezinnen die het slachtoffer zijn van het toeslagenschandaal op korte termijn financieel worden gecompenseerd. We streven naar een snelle

gezinshereniging, daar waar kinderen
We ontmoedigen de schulden-industrie waarin bedrijven geld verdienen
aan de schulden van mensen
die al in de problemen zitten. Het onderling doorverkopen van
openstaande vorderingen van burgers
wordt verboden en het recht van dagvaarding door incassobureaus
wordt beperkt.

We onderzoeken de mogelijkheid van een geregistreeerde
schuldhulpregeling. Het doel is dat we voorkomen
dat mensen die in geldnood zitten, nog verder in de problemen komen
door nog verder oplopende
We zetten ook in op duidelijke voorlichting om beter met geld om te
gaan.

We richten een micro kredietinstelling op, die zich richt op
sociale schuldhulpverlening. Deze kredietinstelling herfinanciert
schulden en begeleidt burgers naar een schuldenvrije toekomst.

De Nederlandse Loterij krijgt als enige een vergunning voor een
grote landelijke loterij. Hierdoor
neemt de controle op verslaving toe en komen de winsten ten goede
aan de belastingbetaler.

Kleine en lokale loterijen met prijzen onder de 10.000 EUR en
casino's blijven toegestaan.

Werken moet lonen. Dit vergt een aanpassing van ons
belastingstelsel. En het vangnet voor mensen
die niet kunnen werken moet ruimer worden opgezet. Zo kunnen mensen
hun hoofd boven water te
houden zonder aangewezen te zijn op allerlei lokale private
initiatieven.

Gemeenten krijgen extra compensatie voor de extra uitgaven aan
bijzondere bijstand om huishoudens
die onder het sociaal minimum zakken, te kunnen ondersteunen.

MAAR WEL EERLIJK

De enorme waardevermindering van ons geld inclusief de gestegen
kosten voor ons levensonderhoud en de
sterk gestegen energieprijzen zorgen ervoor dat meer dan een miljoen
burgers onder de armoedegrens
terecht komen. BBB staat voor koopkrachtbescherming en
armoedebestrijding; we laten niemand achter.

Belastingen worden op dit moment door de overheid niet alleen
gebruikt om taken uit te voeren maar ook
om het gedrag van burgers en de samenleving te sturen. Dat slaat
zelfs zover door dat onderwerpen als

De overheid moet zich beperken tot haar kerntaken. Een effectief
belastingstelsel is rechtvaardig en
zorgt zo voor draagvlak onder burgers en ondernemers.

Draagvlak op basis van rechtvaardigheid is de beste remedie tegen
ondermijning en ontduiking. BBB
staat voor een eerlijk, eenvoudig en efficiënt belastingstelsel,
waarmee op een effectieve wijze belasting
wordt geheven bij onze burgers en bedrijven.

Wat BBB betreft dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten,
waarbij alleen daadwerkelijk genoten

We verhogen de bijstandsuitkering en het minimumloon zodat in
voldoende mate rekening wordt

gehouden met de inflatie en de gestegen kosten van levensonderhoud.

We zorgen dat de gezinnen die het slachtoffer zijn van het toeslagenschandaal op korte termijn financieel worden gecompenseerd. We streven naar een snelle gezinshereniging, daar waar kinderen onterecht uit huis zijn geplaatst.

We ontmoedigen de schulden-industrie waarin bedrijven geld verdienen aan de schulden van mensen die al in de problemen zitten. Het onderling doorverkopen van openstaande vorderingen van burgers wordt verboden en het recht van dagvaarding door incassobureaus wordt beperkt.

We onderzoeken de mogelijkheid van een geregistreerde schuldhulpverlening. Het doel is dat we voorkomen dat mensen die in geldnood zitten, nog verder in de problemen komen door nog verder oplopende schulden.

We zetten ook in op duidelijke voorlichting om beter met geld om te gaan.

We richten een micro kredietinstelling op, die zich richt op sociale schuldhulpverlening. Deze kredietinstelling herfinanciert schulden en begeleidt burgers naar een schuldenvrije toekomst.

De Nederlandse Loterij krijgt als enige een vergunning voor een grote landelijke loterij. Hierdoor neemt de controle op verslaving toe en komen de winsten ten goede aan de belastingbetaler.

Kleine en lokale loterijen met prijzen onder de 10.000 EUR en casino's blijven toegestaan.

Werken moet lonen. Dit vergt een aanpassing van ons belastingstelsel. En het vangnet voor mensen die niet kunnen werken moet ruimer worden opgezet. Zo kunnen mensen hun hoofd boven water te houden zonder aangewezen te zijn op allerlei lokale private initiatieven.

Gemeenten krijgen extra compensatie voor de extra uitgaven aan bijzondere bijstand om huishoudens die onder het sociaal minimum zakken, te kunnen ondersteunen.

Financiering voor gemeenten en provincies via het Gemeente- en Provinciefonds gaat gelijk oplopen met de collegeperiodes in gemeenten en provincies. Zo ontstaat er tijdens hun regeerperiode geen zogenaamd ravijnjaar in de structurele begroting ontstaat.

52

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

FISCALITEIT

Fiscale regelingen die niet efficiënt zijn en/of niet meer werken worden afgeschaft. Nieuwe fiscale regelingen dienen begrijpelijk en eenvoudig toepasbaar te zijn.

We onderzoeken of het mogelijk is een extra (derde) schijf te introduceren in de vennootschapsbelasting. In deze extra schijf worden winsten boven een bepaald bedrag extra belast en binnen groepsstructuren wordt vennootschapsbelasting op basis van geconsolideerde winst geheven. De belastingdruk voor bedrijven mag niet verder oplopen. Bedrijven zijn

geen pinautomaat.

Wij willen het verschil in belastingdruk tussen personeel in vaste dienst en ZZP'ers verkleinen, zodat het aantrekkelijker wordt om mensen in vaste dienst aan te nemen. We voeren geen rekeningrijden in naast/bovenop de huidige belastingen en heffingen die al het gebruik en bezit belasten.

Er moet meer transparantie komen over afspraken (zogenaamde rulings) tussen de fiscus en bedrijven. De Belastingdienst wordt ingrijpend hervormd. We bieden de ambtenaren de middelen die ze nodig hebben om hun werk goed uit te voeren zoals goede automatisering.

In de inkomstenbelasting worden alle daadwerkelijke inkomsten gezamenlijk belast ter vervanging van het huidige boxenstelsel. Alle toeslagen worden afgeschaft en vervangen door een belasting- en premievrij bedrag en/of negatieve belastingaanslag.

Alleen daadwerkelijk genoten inkomsten en rendementen worden belast en er vindt geen belastingheffing over fictieve inkomsten meer plaats.

We behouden de huidige fiscale regelingen die innovatie en ontwikkeling stimuleren en onderzoeken mogelijkheden om deze nog verder te verbeteren.

We brengen groente en fruit onder het 0% BTW-tarief.

De heffings-/invorderingsrente die de belastingdienst in rekening kan brengen wordt gemaximeerd op de gemiddelde rente op de spaarrekeningen +1%.

Nederlandse belastingheffing is en blijft onze eigen verantwoordelijkheid en aangelegenheid en dat zullen we niet (deels) overdragen aan de EU of anderszins.

Het beleid van de Europese Centrale Bank moet wat BBB betreft transparanter, frequenter en beter worden verantwoord, gecontroleerd en beperkt. De ECB moet zijn balans versneld afbouwen. CONCEPT belasting. In deze extra schijf worden winsten boven een bepaald bedrag extra belast en binnen groepsstructuren wordt vennootschapsbelasting op basis van geconsolideerde winst geheven. De belastingdruk voor bedrijven mag niet verder oplopen. Bedrijven zijn geen pinautomaat.

Wij willen het verschil in belastingdruk tussen personeel in vaste dienst en ZZP'ers verkleinen, zodat Wij willen het verschil in belastingdruk tussen personeel in vaste dienst en ZZP'ers verkleinen, zodat

het aantrekkelijker wordt om mensen in vaste dienst aan te nemen. We voeren geen rekeningrijden in naast/bovenop de huidige belastingen en heffingen die al het gebruik

Er moet meer transparantie komen over afspraken (zogenaamde rulings) tussen de fiscus en bedrijven. De Belastingdienst wordt ingrijpend hervormd. We bieden de ambtenaren de middelen die ze nodig hebben om hun werk goed uit te voeren zoals goede automatisering.

In de inkomstenbelasting worden alle daadwerkelijke inkomsten gezamenlijk belast ter vervanging

van het huidige boxenstelsel. Alle toeslagen worden afgeschaft en vervangen door een belasting- en premievrij bedrag en/of negatieve belastingaanslag.

Alleen daadwerkelijk genoten inkomsten en rendementen worden belast en er vindt geen belasting-

We behouden de huidige fiscale regelingen die innovatie en ontwikkeling stimuleren en onderzoeken mogelijkheden om deze nog verder te verbeteren.

We brengen groente en fruit onder het 0% BTW-tarief.

De heffings-/invorderingsrente die de belastingdienst in rekening kan brengen wordt gemaximeerd

op de gemiddelde rente op de spaarrekeningen +1%.

Nederlandse belastingheffing is en blijft onze eigen

verantwoordelijkheid en aangelegenheid en dat

zullen we niet (deels) overdragen aan de EU of anderszins.

Het beleid van de Europese Centrale Bank moet wat BBB betreft transparanter, frequenter en beter

worden verantwoord, gecontroleerd en beperkt. De ECB moet zijn balans versneld afbouwen.

Fiscale regelingen die niet efficiënt zijn en/of niet meer werken worden afgeschaft. Nieuwe fiscale

regelingen dienen begrijpelijk en eenvoudig toepasbaar te zijn.

We onderzoeken of het mogelijk is een extra (derde) schijf te

introduceren in de vennootschapsbelasting. In deze extra schijf

worden winsten boven een bepaald bedrag extra belast en binnen

groepsstructuren wordt vennootschapsbelasting op basis van

geconsolideerde winst geheven. De

belastingdruk voor bedrijven mag niet verder oplopen. Bedrijven zijn geen pinautomaat.

Wij willen het verschil in belastingdruk tussen personeel in vaste dienst en ZZP'ers verkleinen, zodat

het aantrekkelijker wordt om mensen in vaste dienst aan te nemen.

We voeren geen rekeningrijden in naast/bovenop de huidige

belastingen en heffingen die al het gebruik

Er moet meer transparantie komen over afspraken (zogenaamde rulings) tussen de fiscus en bedrijven.

De Belastingdienst wordt ingrijpend hervormd. We bieden de

ambtenaren de middelen die ze nodig

hebben om hun werk goed uit te voeren zoals goede automatisering.

In de inkomstenbelasting worden alle daadwerkelijke inkomsten

gezamenlijk belast ter vervanging

van het huidige boxenstelsel. Alle toeslagen worden afgeschaft en

vervangen door een belasting- en

premienvrij bedrag en/of negatieve belastingaanslag.

Alleen daadwerkelijk genoten inkomsten en rendementen worden belast en er vindt geen belastingheffing over fictieve inkomsten meer

plaats.

We behouden de huidige fiscale regelingen die innovatie en ontwikkeling stimuleren en onderzoeken

mogelijkheden om deze nog verder te verbeteren.

We brengen groente en fruit onder het 0% BTW-tarief.

De heffings-/invorderingsrente die de belastingdienst in rekening kan brengen wordt gemaximeerd

op de gemiddelde rente op de spaarrekeningen +1%.

Nederlandse belastingheffing is en blijft onze eigen verantwoordelijkheid en aangelegenheid en dat zullen we niet (deels) overdragen aan de EU of anderszins.

Het beleid van de Europese Centrale Bank moet wat BBB betreft transparanter, frequenter en beter worden verantwoord, gecontroleerd en beperkt. De ECB moet zijn balans versneld afbouwen.

53

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022
CONCEPT

54

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Hoofdstuk 4c

Financiële
infrastructuur

CONCEPT

Hoofdstuk 4c

Financiële

Hoofdstuk 4c

infrastructuur

55

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

BBB vindt het belangrijk dat iedereen in Nederland (burgers, bedrijven en organisaties) toegang heeft tot de financiële infrastructuur in ons land. De Nederlandse banken moeten hier tegen aanvaardbare kosten voor zorgen.

Veel mensen en bedrijven maken gebruik van pinbetalingen en andere digitale betalingsmogelijkheden.

Maar er blijven mensen en bedrijven die de voorkeur geven aan contante betalingen.

Wat BBB betreft moet het gebruik van contant geld mogelijk blijven, waarbij we voorwaarden stellen

specifiek gericht op bestrijding van criminaliteit.

We zijn voor vrijheid en staan voor de mogelijkheid om transacties met contant geld te verrichten, zonder extra controle van de kant van de overheid en/of de financiële sector.

Banken zijn een belangrijke partner in het bestrijden van financiële criminaliteit, zoals ondermijning. Banken moeten hun wettelijke verplichtingen die bijdragen aan het verminderen van criminaliteit en het verhogen van de veiligheid nakomen. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Wel zet BBB vraagtekens bij het verder verzwaren van deze taken die in principe bij de overheid thuis horen.

BBB vindt het belangrijk dat de banken deze wetgeving toepassen zonder dat dit ten koste gaat van de service aan hun klanten.

De kosten ervan mogen ook niet afgewenteld worden op de klanten van banken, het is onderdeel van hun bancaire taak.

BBB verlangt van de bankensector dat ze niet meer eisen stellen en/

of gegevens opvragen dan nodig voor de (wettelijke) interne verantwoording zijn dan nodig voor hun wettelijke verplichtingen.

Tot slot dienen banken uit privacy oogpunt voorzichtig om te gaan met de gegevens van hun klanten.

We vinden het belangrijk dat deze gegevens niet zomaar zonder goede redenen gedeeld worden

met derde partijen of de overheid.

Wel is het mogelijk dat Nederlandse banken deze gegevens in het kader van hun samenwerking onderling delen onder strikte voorwaarden

Daarbij houden zij zich aan de Algemene Verordening

Gegevensbescherming (AVG) die zorgt voor privacybescherming.

Veel van de bancaire dienstverlening is al gedigitaliseerd en wij willen extra aandacht voor en hulp

geven aan die klanten die daar moeite mee hebben.

BBB is voor financiële educatie aan kinderen en jongeren en

overheidscommunicatie moet hier een

belangrijke rol in spelen.

Burgers, bedrijven en organisaties kunnen te maken krijgen met de gevolgen van de Wet ter voorkoming

van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daardoor kan het zijn dat zij geen toegang meer

hebben tot de financiële dienstverlening. In dat geval moeten zij

normale rechtsbescherming krijgen

via een bezwaar- en beroepsprocedure.

CONTANT GELD

OVERAL TE BESTEDEN

CONCEPT

BBB vindt het belangrijk dat iedereen in Nederland (burgers, bedrijven en organisaties) toegang heeft tot

de financiële infrastructuur in ons land. De Nederlandse banken moeten hier tegen aanvaardbare kosten

Veel mensen en bedrijven maken gebruik van pinbetalingen en andere digitale betalingsmogelijkheden.

Maar er blijven mensen en bedrijven die de voorkeur geven aan contante betalingen.

Wat BBB betreft moet het gebruik van contant geld mogelijk blijven, waarbij we voorwaarden stellen

We zijn voor vrijheid en staan voor de mogelijkheid om transacties met contant geld te verrichten,

zonder extra controle van de kant van de overheid en/of de financiële sector.

Banken zijn een belangrijke partner in het bestrijden van financiële criminaliteit, zoals ondermijning. Banken

moeten hun wettelijke verplichtingen die bijdragen aan het verminderen van criminaliteit en het verhogen

van de veiligheid nakomen. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren

van terrorisme (Wwft). Wel zet BBB vraagtekens bij het verder verzwaren van deze taken die in principe

BBB vindt het belangrijk dat de banken deze wetgeving toepassen zonder dat dit ten koste gaat van

De kosten ervan mogen ook niet afgewenteld worden op de klanten van banken, het is onderdeel van

BBB verlangt van de bankensector dat ze niet meer eisen stellen en/of gegevens opvragen dan nodig voor de (wettelijke) interne verantwoording zijn dan nodig voor hun wettelijke verplichtingen.

Tot slot dienen banken uit privacy oogpunt voorzichtig om te gaan met de gegevens van hun klanten.

We vinden het belangrijk dat deze gegevens niet zomaar zonder goede redenen gedeeld worden

met derde partijen of de overheid.

Wel is het mogelijk dat Nederlandse banken deze gegevens in het kader van hun samenwerking onderling delen onder strikte voorwaarden. Daarbij houden zij zich aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die zorgt voor privacybescherming.

Veel van de bancaire dienstverlening is al gedigitaliseerd en wij willen extra aandacht voor en hulp geven aan die klanten die daar moeite mee hebben.

BBB is voor financiële educatie aan kinderen en jongeren en overheidscommunicatie moet hier een belangrijke rol in spelen.

Burgers, bedrijven en organisaties kunnen te maken krijgen met de gevolgen van de Wet ter voorkoming

van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daardoor kan het zijn dat zij geen toegang meer

hebben tot de financiële dienstverlening. In dat geval moeten zij normale rechtsbescherming krijgen

via een bezwaar- en beroepsprocedure.

BBB vindt het belangrijk dat iedereen in Nederland (burgers, bedrijven en organisaties) toegang heeft tot

de financiële infrastructuur in ons land. De Nederlandse banken moeten hier tegen aanvaardbare kosten

Veel mensen en bedrijven maken gebruik van pinbetalingen en andere digitale betalingsmogelijkheden.

Wat BBB betreft moet het gebruik van contant geld mogelijk blijven, waarbij we voorwaarden stellen

We zijn voor vrijheid en staan voor de mogelijkheid om transacties met contant geld te verrichten,

Banken zijn een belangrijke partner in het bestrijden van financiële criminaliteit, zoals ondermijning. Banken

moeten hun wettelijke verplichtingen die bijdragen aan het verminderen van criminaliteit en het verhogen

van de veiligheid nakomen. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren

van terrorisme (Wwft). Wel zet BBB vraagtekens bij het verder verzwaren van deze taken die in principe

BBB vindt het belangrijk dat de banken deze wetgeving toepassen zonder dat dit ten koste gaat van

De kosten ervan mogen ook niet afgewenteld worden op de klanten van banken, het is onderdeel van

BBB verlangt van de bankensector dat ze niet meer eisen stellen en/of gegevens opvragen dan nodig

voor de (wettelijke) interne verantwoording zijn dan nodig voor hun wettelijke verplichtingen.

Tot slot dienen banken uit privacy oogpunt voorzichtig om te gaan met de gegevens van hun klanten.

We vinden het belangrijk dat deze gegevens niet zomaar zonder goede redenen gedeeld worden

Wel is het mogelijk dat Nederlandse banken deze gegevens in het kader van hun samenwerking onderling delen onder strikte voorwaarden Daarbij houden zij zich aan de Algemene Verordening Gegevens-

Veel van de bancaire dienstverlening is al gedigitaliseerd en wij willen extra aandacht voor en hulp

BBB vindt het belangrijk dat iedereen in Nederland (burgers, bedrijven en organisaties) toegang heeft tot de financiële infrastructuur in ons land. De Nederlandse banken moeten hier tegen aanvaardbare kosten

Veel mensen en bedrijven maken gebruik van pinbetalingen en andere digitale betalingsmogelijkheden.

Maar er blijven mensen en bedrijven die de voorkeur geven aan contante betalingen.

Wat BBB betreft moet het gebruik van contant geld mogelijk blijven, waarbij we voorwaarden stellen specifiek gericht op bestrijding van criminaliteit.

We zijn voor vrijheid en staan voor de mogelijkheid om transacties met contant geld te verrichten, zonder extra controle van de kant van de overheid en/of de financiële sector.

Banken zijn een belangrijke partner in het bestrijden van financiële criminaliteit, zoals ondermijning. Banken moeten hun wettelijke verplichtingen die bijdragen aan het verminderen van criminaliteit en het verhogen van de veiligheid nakomen. Dit betreft bijvoorbeeld de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Wel zet BBB vraagtekens bij het verder verzwaren van deze taken die in principe bij de overheid thuis horen.

BBB vindt het belangrijk dat de banken deze wetgeving toepassen zonder dat dit ten koste gaat van de service aan hun klanten.

De kosten ervan mogen ook niet afgewenteld worden op de klanten van banken, het is onderdeel van taak.

BBB verlangt van de bankensector dat ze niet meer eisen stellen en/of gegevens opvragen dan nodig voor de (wettelijke) interne verantwoording zijn dan nodig voor hun wettelijke verplichtingen.

Tot slot dienen banken uit privacy oogpunt voorzichtig om te gaan met de gegevens van hun klanten.

We vinden het belangrijk dat deze gegevens niet zomaar zonder goede redenen gedeeld worden

met derde partijen of de overheid.

Wel is het mogelijk dat Nederlandse banken deze gegevens in het kader van hun samenwerking onderling delen onder strikte voorwaarden Daarbij houden zij zich aan de Algemene Verordening

Gegevensbescherming (AVG) die zorgt voor privacybescherming.

Veel van de bancaire dienstverlening is al gedigitaliseerd en wij willen extra aandacht voor en hulp

geven aan die klanten die daar moeite mee hebben.

BBB is voor financiële educatie aan kinderen en jongeren en

overheidscommunicatie moet hier een belangrijke rol in spelen.

Burgers, bedrijven en organisaties kunnen te maken krijgen met de gevolgen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daardoor kan het zijn dat zij geen toegang meer hebben tot de financiële dienstverlening. In dat geval moeten zij normale rechtsbescherming krijgen via een bezwaar- en beroepsprocedure.

OVERAL TE BESTEDEN

56

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Hoofdstuk 5

Gezondheidszorg

en sport

CONCEPT

Hoofdstuk 5

Gezondheidszorg

Hoofdstuk 5

en sport

57

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Het is twee voor twaalf in de zorg. Het zorgstelsel is inmiddels zo goed als vastgelopen. De marktwerking in de zorg heeft opgeleverd dat zorgbehandelingen op zichzelf goedkoper zijn geworden. Na het invoeren van de marktwerking zijn we echter ook meer zorg gaan consumeren. Er is de afgelopen jaren een concentratie bij zorgverzekeraars ontstaan. De commercialisering van zorginstellingen met bijbehorende kostenverhogende aanbestedingsvoorwaarden, protocollering en andere administratieve verplichtingen, zorgt dat we inmiddels tegen de grenzen zijn opgelopen. Er werken zo langzamerhand heel veel mensen

AAN de zorg en niet meer IN de zorg. Daarnaast kan er technisch veel meer en zijn er steeds meer dure medicijnen op de markt gekomen die lang niet altijd voor genezing zorgen. Door personeelstekort ontstaan er steeds meer gaten in de zorgverlening.

BBB staat voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. Ons doel is een zorgsysteem waarin we omzien naar elkaar, met respect en waardigheid voor elk individu.

Bij BBB hechten we veel waarde aan noaberschap en het behandelen van anderen zoals we zelf behandeld willen worden. Daarnaast vindt BBB dat burgers weer zelf zeggenschap over hun leven en samenleven moeten krijgen. Deze kernwaarden vormen de basis van onze visie op de gezondheidszorg. Uiteraard moet de zorg ook betaalbaar blijven. Hier maken wij echter wel andere keuzes dan tot nu toe gedaan.

Gezondheidszorg is een groot goed. Gezondheidszorg is daarnaast breed. Het gaat om verzorgen, genezen, soms redden wat er te redden valt, begeleiden naar een menswaardig

levenseinde, troosten, omringd zijn. Wij willen zorgen voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. BBB realiseert zich daarbij dat niet alles altijd kan, maar wel alles uit de kast gehaald moet worden om mensen te helpen.

In onze visie staat de mens (en niet de verzekeraar) in al zijn bijzonderheid centraal; de patiënt én de zorgprofessional. Geen mens is immers hetzelfde. Wij geloven in de autonomie van de zorgprofessional en hebben vertrouwen in hun vermogen om de juiste afwegingen en keuzes te maken voor de best mogelijke zorg. Wij streven naar een mensgerichte benadering, waarbij we de administratieve lasten tot een minimum willen beperken om de focus te leggen op de behoeften van de patiënten. Protocollen zijn daar dienstbaar aan, maar mogen het gesprek dat gaat over goede zorg niet smoren. Nederland heeft te maken met een dubbele vergrijzing: meer ouderen en een stijgende levensverwachting leiden tot hogere zorgvraag en kosten. Tegelijkertijd is het tekort aan zorgpersoneel in de zorg een groot probleem. Tegen 2040 moet één op de vier werkenden werkzaam in de zorg zijn om aan de vraag te voldoen. Dit vraagt dringend om oplossingen voor behoud van zorgkwaliteit.

Het echte verhaal is dan ook dat we zo langzamerhand in een tijd zijn beland waarin de schaarste verdeeld moet worden. De zorg moet anders geregeld gaan worden. De mensen in de zorg haken steeds vaker af vanwege administratieve lasten, protocollering en te weinig zeggenschap over het eigen rooster.

GEEN ZORGEN

OM UW ZORG!

CONCEPT

Het is twee voor twaalf in de zorg. Het zorgstelsel is inmiddels zo goed als vastgelopen. De marktwerking in de zorg heeft opgeleverd dat zorgbehandelingen op zichzelf goedkoper zijn geworden. Na het invoeren van de marktwerking zijn we echter ook meer zorg gaan consumeren. Er is de afgelopen jaren een concentratie bij zorgverzekeraars ontstaan. De commercialisering van zorginstellingen met bijbehorende kostenverhogende aanbestedingsvoorwaarden, protocollering en andere administratieve verplichtingen, zorgt dat we inmiddels tegen de grenzen zijn opgelopen. Er werken zo langzamerhand heel veel mensen

AAN de zorg en niet meer IN de zorg. Daarnaast kan er technisch veel meer en zijn er steeds meer dure

medicijnen op de markt gekomen die lang niet altijd voor genezing zorgen. Door personeelstekort ontstaan

BBB staat voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft

tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. Ons doel is een zorgsysteem waarin we omzien naar elkaar, met

Bij BBB hechten we veel waarde aan noaberschap en het behandelen van anderen zoals we zelf behandeld willen worden. Daarnaast vindt BBB dat burgers weer zelf zeggenschap over hun leven en samenleven moeten krijgen. Deze kernwaarden vormen de basis van onze visie op de gezondheidszorg. Uiteraard moet de zorg ook betaalbaar blijven. Hier maken wij echter wel andere keuzes dan tot nu toe gedaan. Gezondheidszorg is een groot goed. Gezondheidszorg is daarnaast breed. Het gaat om verzorgen, genezen, soms redden wat er te redden valt, begeleiden naar een menswaardig levenseinde, troosten, omringd zijn. Wij willen zorgen voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. BBB realiseert zich daarbij dat niet alles altijd kan, maar wel alles uit de kast gehaald moet worden om mensen te helpen.

In onze visie staat de mens (en niet de verzekeraar) in al zijn bijzonderheid centraal; de patiënt én de zorgprofessional. Geen mens is immers hetzelfde. Wij geloven in de autonomie van de zorgprofessional en hebben vertrouwen in hun vermogen om de juiste afwegingen en keuzes te maken voor de best mogelijke zorg. Wij streven naar een mensgerichte benadering, waarbij we de administratieve lasten tot een minimum willen beperken om de focus te leggen op de behoeften van de patiënten. Protocollen zijn daar dienstbaar aan, maar mogen het gesprek dat gaat over goede zorg niet smoren. Nederland heeft te maken met een dubbele vergrijzing: meer ouderen en een stijgende levensverwachting leiden tot hogere zorgvraag en kosten. Tegelijkertijd is het tekort aan zorgpersoneel in de zorg een groot probleem. Tegen 2040 moet één op de vier werkenden werkzaam in de zorg zijn om aan de vraag te voldoen. Dit vraagt dringend om oplossingen voor behoud van zorgkwaliteit.

Het is twee voor twaalf in de zorg. Het zorgstelsel is inmiddels zo goed als vastgelopen. De marktwerking in de zorg heeft opgeleverd dat zorgbehandelingen op zichzelf goedkoper zijn geworden. Na het invoeren van de marktwerking zijn we echter ook meer zorg gaan consumeren. Er is de afgelopen jaren een concentratie bij zorgverzekeraars ontstaan. De commercialisering van zorginstellingen met bijbehorende kostenverhogende aanbestedingsvoorwaarden, protocollering en andere administratieve verplichtingen, zorgt dat we inmiddels tegen de grenzen zijn opgelopen. Er werken zo langzamerhand heel veel mensen AAN de zorg en niet meer IN de zorg. Daarnaast kan er technisch veel meer en zijn er steeds meer dure medicijnen op de markt gekomen die lang niet altijd voor genezing zorgen. Door personeelstekort ontstaan er steeds meer gaten in de zorgverlening. BBB staat voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of

omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. Ons doel is een zorgsysteem waarin we omzien naar elkaar, met respect en waardigheid voor elk individu. Bij BBB hechten we veel waarde aan noaberschap en het behandelen van anderen zoals we zelf behandeld willen worden. Daarnaast vindt BBB dat burgers weer zelf zeggenschap over hun leven en samenleven moeten krijgen. Deze kernwaarden vormen de basis van onze visie op de gezondheidszorg. Uiteraard moet de zorg ook betaalbaar blijven. Hier maken wij echter wel andere keuzes dan tot nu toe gedaan. Gezondheidszorg is een groot goed. Gezondheidszorg is daarnaast breed. Het gaat om verzorgen, genezen, soms redden wat er te redden valt, begeleiden naar een menswaardig levenseinde, troosten, omringd zijn. Wij willen zorgen voor een zorgsysteem waarin iedereen, ongeacht inkomen of omstandigheden, toegang heeft tot zorg en de benodigde hulp ontvangt. BBB realiseert zich daarbij dat niet alles altijd kan, maar wel alles uit de kast gehaald moet worden om mensen te helpen.

In onze visie staat de mens (en niet de verzekeraar) in al zijn bijzonderheid centraal; de patiënt én de zorgprofessional. Geen mens is immers hetzelfde. Wij geloven in de autonomie van de zorgprofessional en hebben vertrouwen in hun vermogen om de juiste afwegingen en keuzes te maken voor de best mogelijke zorg. Wij streven naar een mensgerichte benadering, waarbij we de administratieve lasten tot een minimum willen beperken om de focus te leggen op de behoeften van de patiënten. Protocollen zijn daar dienstbaar aan, maar mogen het gesprek dat gaat over goede zorg niet smoren. Nederland heeft te maken met een dubbele vergrijzing: meer ouderen en een stijgende levensverwachting leiden tot hogere zorgvraag en kosten. Tegelijkertijd is het tekort aan zorgpersoneel in de zorg een groot probleem. Tegen 2040 moet één op de vier werkenden werkzaam in de zorg zijn om aan de vraag te voldoen. Dit vraagt dringend om oplossingen voor behoud van zorgkwaliteit.

Het echte verhaal is dan ook dat we zo langzamerhand in een tijd zijn beland waarin de schaarste verdeeld moet worden. De zorg moet anders geregeld gaan worden. De mensen in de zorg haken steeds vaker af vanwege administratieve lasten, protocollering en te weinig zeggenschap over het eigen rooster.

58

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

BBB wil dan ook dat rigoreus geschrapt wordt in allerlei bureaucratische systemen die er toe geleid hebben dat een verpleegkundige ongeveer 40% van haar tijd besteedt aan papier en één van de hoofdredenen is waarom werknemers de zorg verlaten. Wij willen dat werken IN de

zorg belangrijker wordt dan werken
AAN de zorg.

Een deel van onze maatregelen levert geld op, maar een deel kost op de korte termijn meer geld. Toch zullen we de komende 4 jaar moeten investeren in gezondheidszorg en preventie om in de toekomst juist kosten te kunnen besparen. Dat is gezond verstand.

BBB wil werken aan het verbeteren van de gezondheidszorg en dat zullen we doen vanuit vier pijlers:

1. De basiszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen
2. De regie op de zorg komt te liggen bij zorgprofessionals en niet bij beleidsmakers of zorgverzekeraars
3. De zorg moet weer aantrekkelijk worden om in te werken
4. Gezonde leefstijl en sport voor iedereen.

Hieronder werken we de vier pijlers verder uit.

BASISZORG VOOR IEDEREEN DICHTBIJ

Eerstelijnszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen. Of zorg dichtbij aanwezig en beschikbaar is draagt bij aan de kwaliteitsbeleving van de patiënt. Of het nu gaat om verloskundige zorg, algemene jeugdgezondheidszorg of dat je voor je huisarts naar een ander dorp moet. BBB wil de basiszorg voor iedereen dichtbij beschikbaar houden en daarom werken we de komende vier jaar aan de volgende punten:

De huisarts als spin in het web in de gezondheidszorg. De huisartsen coördineren patiëntenzorg en spelen een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten. Zij leveren steeds complexere zorg thuis en krijgen meer taken toebedeeld. BBB wil daarom dat overbodige taken op aangeven van de huisartsen vereniging worden geschrapt. Taken kunnen alleen naar de huisartsenpraktijk worden overgedragen als er voldoende ondersteuning en middelen zijn, of als andere taken vervallen. De 'meer tijd voor de patiënt' wordt structureel gefinancierd. Investeren in de huisarts leidt tot kostenbesparing verderop in de keten.

Samen met gemeenten zorgen we voor geschikte en betaalbare huisvesting voor huisartsen in elk dorp en/of wijk. Zo heeft iedereen de mogelijkheid tot een huisarts in de buurt.

We behouden de apotheekhoudende huisarts. De apotheekhoudende huisarts, die met name in het landelijk gebied gevestigd is, heeft het moeilijk door toenemende bureaucratie en financiële druk van zorgverzekeraars. Zij willen kosten besparen, maar zoeken dat in de verkeerde hoek. Het verdwijnen van de apotheekhoudende huisarts kan de zorg en leefbaarheid in landelijke gebieden bedreigen en andere lokale diensten beïnvloeden.

De Integrale Zorgakkoorden hebben de juiste doelen, maar de weg waarlangs deze bereikt worden, zijn bureaucratische, kostenverhogende trajecten geworden. BBB zet liever in op zorgbreed wijzigingen doorvoeren die kostenbesparend zijn. Voor de huisartsen geldt dat de toegezegde structurele financiering van meer tijd per patiënt ook

daadwerkelijk moet worden ingevoerd.

We zorgen voor sterke acute zorg in de regio. SEH, ziekenhuizen en huisartsenposten worden niet gesloten, maar we zetten in op samenwerking.

Voor de hoog complexe zorg streven we naar spreiding over Nederland.

BBB ziet in dat concentratie van zorg soms onvermijdelijk is. We moeten ervoor zorgen dat niet alle hoog complexe zorg geconcentreerd

wordt in een bepaalde regio. Er moet daarbij rekening gehouden worden met de gevolgen van deze

concentratie voor het totale zorgaanbod in de regio.

CONCEPT

Een deel van onze maatregelen levert geld op, maar een deel kost op de korte termijn meer geld. Toch

zullen we de komende 4 jaar moeten investeren in gezondheidszorg en preventie om in de toekomst juist

BBB wil werken aan het verbeteren van de gezondheidszorg en dat zullen we doen vanuit vier pijlers:

2. De regie op de zorg komt te liggen bij zorgprofessionals en niet bij beleidsmakers of zorgverzekeraars

3. De zorg moet weer aantrekkelijk worden om in te werken

BASISZORG VOOR IEDEREEN DICHTBIJ

Eerstelijnszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen. Of zorg dichtbij aanwezig en beschikbaar is

draagt bij aan de kwaliteitsbeleving van de patiënt. Of het nu gaat om verloskundige zorg, algemene

jeugdgezondheidszorg of dat je voor je huisarts naar een ander dorp moet. BBB wil de basiszorg voor

iedereen dichtbij beschikbaar houden en daarom werken we de komende vier jaar aan de volgende punten: iedereen dichtbij beschikbaar

houden en daarom werken we de komende vier jaar aan de volgende punten:

De huisarts als spin in het web in de gezondheidszorg. De huisartsen coördineren patiëntenzorg en spelen

een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten. Zij leveren steeds complexere zorg thuis en krijgen meer

taken toebedeeld. BBB wil daarom dat overbodige taken op aangeven van de huisartsen vereniging

worden geschrapt. Taken kunnen alleen naar de huisartsenpraktijk worden overgedragen als er voldoende

ondersteuning en middelen zijn, of als andere taken vervallen. De 'meer tijd voor de patiënt' wordt

structureel gefinancierd. Investeren in de huisarts leidt tot kostenbesparing verderop in de keten.

Samen met gemeenten zorgen we voor geschikte en betaalbare huisvesting voor huisartsen in elk dorp en/of wijk. Zo heeft iedereen de mogelijkheid tot een huisarts in de buurt.

We behouden de apotheekhoudende huisarts. De apotheekhoudende huisarts, die met name in het landelijk gebied gevestigd is, heeft het moeilijk door toenemende

bureaucratie en financiële druk van zorgverzekeraars. Zij willen kosten besparen, maar zoeken dat in de verkeerde hoek. Het verdwijnen van de apotheekhoudende huisarts kan de zorg en leefbaarheid in landelijke gebieden bedreigen en andere lokale diensten beïnvloeden.

De Integrale Zorgakkoorden hebben de juiste doelen, maar de weg waarlangs deze bereikt worden, zijn bureaucratische, kostenverhogende trajecten geworden. BBB zet liever in op zorgbreed wijzigingen doorvoeren die kostenbesparend zijn. Voor de huisartsen geldt dat de toegezegde structurele financiering van meer tijd per patiënt ook daadwerkelijk moet worden ingevoerd.

We zorgen voor sterke acute zorg in de regio. SEH, ziekenhuizen en huisartsenposten worden niet gesloten, maar we zetten in op samenwerking.

BBB wil dan ook dat rigoreus geschrapt wordt in allerlei bureaucratische systemen die er toe geleid hebben dat een verpleegkundige ongeveer 40% van haar tijd besteedt aan papier en één van de hoofdredenen is waarom werknemers de zorg verlaten. Wij willen dat werken IN de zorg belangrijker wordt dan werken. Een deel van onze maatregelen levert geld op, maar een deel kost op de korte termijn meer geld. Toch zullen we de komende 4 jaar moeten investeren in gezondheidszorg en preventie om in de toekomst juist kosten te kunnen besparen. Dat is gezond verstand.

BBB wil werken aan het verbeteren van de gezondheidszorg en dat zullen we doen vanuit vier pijlers:

1. De basiszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen
2. De regie op de zorg komt te liggen bij zorgprofessionals en niet bij beleidsmakers of zorgverzekeraars
3. De zorg moet weer aantrekkelijk worden om in te werken
4. Gezonde leefstijl en sport voor iedereen.

Hieronder werken we de vier pijlers verder uit.

BASISZORG VOOR IEDEREEN DICHTBIJ

Eerstelijnszorg moet dichtbij beschikbaar zijn voor iedereen. Of zorg dichtbij aanwezig en beschikbaar is draagt bij aan de kwaliteitsbeleving van de patiënt. Of het nu gaat om verloskundige zorg, algemene jeugdgezondheidszorg of dat je voor je huisarts naar een ander dorp moet. BBB wil de basiszorg voor iedereen dichtbij beschikbaar houden en daarom werken we de komende vier jaar aan de volgende punten:

De huisarts als spin in het web in de gezondheidszorg. De huisartsen coördineren patiëntenzorg en spelen een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten. Zij leveren steeds complexere zorg thuis en krijgen meer taken toebedeeld. BBB wil daarom dat overbodige taken op aangeven van de huisartsen vereniging worden geschrapt. Taken kunnen alleen naar de huisartsenpraktijk worden overgedragen als er voldoende

ondersteuning en middelen zijn, of als andere taken vervallen. De 'meer tijd voor de patiënt' wordt

structureel gefinancierd. Investeren in de huisarts leidt tot kostenbesparing verderop in de keten.

Samen met gemeenten zorgen we voor geschikte en betaalbare huisvesting voor huisartsen in elk dorp en/of wijk. Zo heeft iedereen de mogelijkheid tot een huisarts in de buurt.

We behouden de apotheekhoudende huisarts. De apotheekhoudende huisarts, die met name in het landelijk gebied gevestigd is, heeft het moeilijk door toenemende bureaucratie en financiële druk van zorgverzekeraars. Zij willen kosten besparen, maar zoeken dat in de verkeerde hoek. Het verdwijnen van de apotheekhoudende huisarts kan de zorg en leefbaarheid in landelijke gebieden bedreigen en

De Integrale Zorgakkoorden hebben de juiste doelen, maar de weg waarlangs deze bereikt worden, zijn bureaucratische, kostenverhogende trajecten geworden. BBB zet liever in op zorgbreed wijzigingen doorvoeren die kostenbesparend zijn. Voor de huisartsen geldt dat de toegezegde structurele financiering van meer tijd per patiënt ook daadwerkelijk moet worden ingevoerd.

We zorgen voor sterke acute zorg in de regio. SEH, ziekenhuizen en huisartsenposten worden niet gesloten, maar we zetten in op samenwerking. Voor de hoog complexe zorg streven we naar spreiding over Nederland. BBB ziet in dat concentratie van zorg soms onvermijdelijk is. We moeten ervoor zorgen dat niet alle hoog complexe zorg geconcentreerd wordt in een bepaalde regio. Er moet daarbij rekening gehouden worden met de gevolgen van deze

59

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

We investeren in de zorg thuis voor ouderen en gehandicapten. Goede zorg thuis is essentieel om waardig oud te kunnen worden en langer in je eigen huis te kunnen blijven wonen. Maar ook voor mensen met een lichamelijke beperking is dit van belang. Het PGB blijft dan ook bestaan. We verhogen het budget voor thuiszorgdiensten om meer ouderen te kunnen bedienen. Hierbij is het van belang dat er een betere samenwerking en afstemming komt tussen verpleegkundige zorg en de huishoudelijke ondersteuning. Hulpmiddelen voor mensen met een lichamelijke beperking worden daadwerkelijk aangepast aan wat zij nodig hebben.

We willen meer verpleeghuizen en speciale woonvormen (bijvoorbeeld in de vorm van moderne bejaardentehuizen) om aan de behoefte te voldoen. Partners hebben daarbij de mogelijkheid om samen te wonen.

Mantelzorg wordt met liefde gegeven, maar is vaak ook zwaar. BBB wil mantelzorgers ontlasten door tijdelijk vervangende zorg mogelijk te maken, mogelijkheden te bieden voor passende vergoedingen en erkenning. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten

in professionele zorg, tenzij families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund. Samenwerken met lokale gemeenschappen voor preventie en gerichte zorg. BBB pleit voor een integrale aanpak op wijk- en buurtniveau, waarbij gemeenschapshuizen, wijkcentra en (sport)verenigingen een centrale rol spelen.

Activiteiten zoals gezamenlijk koken en bewegen bevorderen sociale cohesie en gaan eenzaamheid tegen. BBB streeft naar een meer integrale aanpak waarin burgers en verschillende (zorg)professionals samenwerken aan alle relevante problemen op lokaal niveau, waaronder ook armoede en werkloosheid.

Integratie van geestelijke gezondheid in bredere zorg. Daarbij wordt de samenwerking tussen verschillende zorgdisciplines bevorderd. Dit zorgt voor vroegtijdige signalering en ingrijpen bij mentale problemen. De Praktijkondersteuner GGZ bij de huisarts is een verrijking en wordt de aangewezen vergoede eenvoudige GGZ-zorg. Daardoor ontstaat er meer financiële en praktische ruimte voor zwaardere GGZ-zorg.

JEUGDZORG

Jeugdzorg richt zich op het hele gezin en heeft als doel om kinderen veilig thuis te laten wonen. Gedragsproblemen bij kinderen zijn vaak verbonden met bredere gezinsproblemen. BBB is een voorstander van het terugbrengen van de vroegere gezinshulp die in gezinnen die dat zelf niet voor elkaar krijgen rust, rein-

heid en regelmaat brengt, Daardoor ontstaat er ruimte om zelf weer meer voor de kinderen te zorgen.

Eenvoudige jeugd-GGZ wordt gegeven via algemene voorzieningen (coaching, workshops). Hierdoor ontstaat financiële en praktische ruimte voor de zwaardere jeugd-GGZ.

Kinderen in de jeugdzorg hebben vaak het gevoel dat zij niet begrepen worden of dat er niet naar hen

wordt geluisterd. Kinderen binnen jeugdzorg moeten genoeg aanspreekpunten hebben om melding te maken van misstanden. BBB wil daarom een adviesorgaan door jeugdzorg-jongeren die een heldere visie ontwikkelen op communicatie binnen de jeugdzorg.

Bij de herziening van het beleid rondom jeugdzorg staat het kind (en het gezin) centraal en worden de lessen uit het rapport 'georganiseerde onmacht' van de Algemene Rekenkamer meegenomen:

Maak duidelijk waar kinderen met een beschermingsmaatregel minimaal op kunnen rekenen.

En werk uit wie wat moet doen als aanspraken niet worden nageleefd.

Maak concrete afspraken met gemeenten over het (gestandaardiseerd) verzamelen van gegevens

en vorm daarmee een landelijk beeld van de kwaliteit en toegankelijkheid.

Versterk samen met de veldpartijen de integrale hulp voor kinderen met een beschermings maatregel.

Voer de veranderingen in het stelsel zorgvuldig in.

CONCEPT

samenwerking en afstemming komt tussen verpleegkundige zorg en de huishoudelijke ondersteuning.

Hulpmiddelen voor mensen met een lichamelijke beperking worden daadwerkelijk aangepast aan wat

We willen meer verpleeghuizen en speciale woonvormen (bijvoorbeeld in de vorm van moderne bejaardentehuizen) om aan de behoefte te voldoen. Partners hebben daarbij de mogelijkheid om samen

Mantelzorg wordt met liefde gegeven, maar is vaak ook zwaar. BBB wil mantelzorgers ontlasten door

tijdelijk vervangende zorg mogelijk te maken, mogelijkheden te bieden voor passende vergoedingen

en erkenning. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten in professionele zorg, tenzij

families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund.

Samenwerken met lokale gemeenschappen voor preventie en gerichte zorg. BBB pleit voor een integrale

aanpak op wijk- en buurtniveau, waarbij gemeenschapshuizen, wijkcentra en (sport)verenigingen een

Activiteiten zoals gezamenlijk koken en bewegen bevorderen sociale cohesie en gaan eenzaamheid

tegen. BBB streeft naar een meer integrale aanpak waarin burgers en verschillende (zorg)professionals

samenwerken aan alle relevante problemen op lokaal niveau, waaronder ook armoede en werkloosheid.

Integratie van geestelijke gezondheid in bredere zorg. Daarbij wordt de samenwerking tussen

verschillende zorgdisciplines bevorderd. Dit zorgt voor vroegtijdige signalering en ingrijpen bij menblemen. De Praktijkondersteuner GGZ bij de huisarts is een verrijking en wordt de aangewezen

eenvoudige GGZ-zorg. Daardoor ontstaat er meer financiële en praktische ruimte voor

Jeugdzorg richt zich op het hele gezin en heeft als doel om kinderen veilig thuis te laten wonen. Gedragsproblemen bij kinderen zijn vaak verbonden met bredere gezinsproblemen. BBB is een voorstander van het terugbrengen van de vroegere gezinshulp die in gezinnen die dat zelf niet voor elkaar krijgen rust, rein

heid en regelmaat brengt, Daardoor ontstaat er ruimte om zelf weer meer voor de kinderen te zorgen.

Eenvoudige jeugd-GGZ wordt gegeven via algemene voorzieningen (coaching, workshops). Hierdoor

ontstaat financiële en praktische ruimte voor de zwaardere jeugd-GGZ.

Kinderen in de jeugdzorg hebben vaak het gevoel dat zij niet begrepen worden of dat er niet naar hen

wordt geluisterd. Kinderen binnen jeugdzorg moeten genoeg aanspreekpunten hebben om melding

te maken van misstanden. BBB wil daarom een adviesorgaan door jeugdzorg-jongeren die een heldere

visie ontwikkelen op communicatie binnen de jeugdzorg.

Bij de herziening van het beleid rondom jeugdzorg staat het kind (en het gezin) centraal en worden

de lessen uit het rapport 'georganiseerde onmacht' van de Algemene

Rekenkamer meegenomen:

Maak duidelijk waar kinderen met een beschermingsmaatregel minimaal op kunnen rekenen.

En werk uit wie wat moet doen als aanspraken niet worden nageleefd. We investeren in de zorg thuis voor ouderen en gehandicapten. Goede zorg thuis is essentieel om waardig oud te kunnen worden en langer in je eigen huis te kunnen blijven wonen. Maar ook voor mensen met een lichamelijke beperking is dit van belang. Het PGB blijft dan ook bestaan. We verhogen het budget voor thuiszorgdiensten om meer ouderen te kunnen bedienen. Hierbij is het van belang dat er een betere samenwerking en afstemming komt tussen verpleegkundige zorg en de huishoudelijke ondersteuning.

Hulpmiddelen voor mensen met een lichamelijke beperking worden daadwerkelijk aangepast aan wat

We willen meer verpleeghuizen en speciale woonvormen (bijvoorbeeld in de vorm van moderne bejaardentehuizen) om aan de behoefte te voldoen. Partners hebben daarbij de mogelijkheid om samen

Mantelzorg wordt met liefde gegeven, maar is vaak ook zwaar. BBB wil mantelzorgers ontlasten door tijdelijk vervangende zorg mogelijk te maken, mogelijkheden te bieden voor passende vergoedingen en erkenning. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten in professionele zorg, tenzij

families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund. Samenwerken met lokale gemeenschappen voor preventie en gerichte zorg. BBB pleit voor een integrale aanpak op wijk- en buurtniveau, waarbij gemeenschapshuizen, wijkcentra en (sport)verenigingen een

Activiteiten zoals gezamenlijk koken en bewegen bevorderen sociale cohesie en gaan eenzaamheid tegen. BBB streeft naar een meer integrale aanpak waarin burgers en verschillende (zorg)professionals samenwerken aan alle relevante problemen op lokaal niveau, waaronder ook armoede en werkloosheid.

Integratie van geestelijke gezondheid in bredere zorg. Daarbij wordt de samenwerking tussen verschillende zorgdisciplines bevorderd. Dit zorgt voor vroegtijdige signalering en ingrijpen bij menbelen. De Praktijkondersteuner GGZ bij de huisarts is een verrijking en wordt de aangewezen eenvoudige GGZ-zorg. Daardoor ontstaat er meer financiële en praktische ruimte voor zwaardere GGZ-zorg.

JEUGDZORG

Jeugdzorg richt zich op het hele gezin en heeft als doel om kinderen veilig thuis te laten wonen. Gedragsproblemen bij kinderen zijn vaak verbonden met bredere gezinsproblemen. BBB is een voorstander van het terugbrengen van de vroegere gezinshulp die in gezinnen die dat zelf niet voor elkaar krijgen rust, rein

heid en regelmaat brengt, Daardoor ontstaat er ruimte om zelf weer meer voor de kinderen te zorgen.

Eenvoudige jeugd-GGZ wordt gegeven via algemene voorzieningen (coaching, workshops). Hierdoor

ontstaat financiële en praktische ruimte voor de zwaardere jeugd-GGZ.

Kinderen in de jeugdzorg hebben vaak het gevoel dat zij niet begrepen worden of dat er niet naar hen wordt geluisterd. Kinderen binnen jeugdzorg moeten genoeg aanspreekpunten hebben om melding te maken van misstanden. BBB wil daarom een adviesorgaan door jeugdzorg-jongeren die een heldere visie ontwikkelen op communicatie binnen de jeugdzorg.

Bij de herziening van het beleid rondom jeugdzorg staat het kind (en het gezin) centraal en worden de lessen uit het rapport 'georganiseerde onmacht' van de Algemene Rekenkamer meegenomen:

Maak duidelijk waar kinderen met een beschermingsmaatregel minimaal op kunnen rekenen.

En werk uit wie wat moet doen als aanspraken niet worden nageleefd.

Maak concrete afspraken met gemeenten over het (gestandaardiseerd) verzamelen van gegevens en vorm daarmee een landelijk beeld van de kwaliteit en toegankelijkheid.

Versterk samen met de veldpartijen de integrale hulp voor kinderen met een beschermings maatregel.

60

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023-2027

OUDERENZORG

De situatie in de ouderenzorg moet anders. Zo kan het niet langer.

Volgens het CBS is in 2050 al 24,7%

van de bevolking 65+-er. Nu al is duidelijk dat de ouderenzorg vastloopt. Hoogbejaarde mensen wonen

zelfstandig terwijl het in veel situaties eigenlijk niet meer kan.

Meer dan de helft van de mensen boven de

70 jaar zijn eenzaam. In 2040 zullen er ruim 300.000 mensen met dementie zijn.

BBB wil meer verpleeghuisplekken. Maar ook voor mensen met een lager zorgprofiel moet er een woonaanbod zijn. Te vaak ontstaat er opeens een acute zorgsituatie en liggen mensen op dure ziekenhuisbedden.

BBB wil een beter aanbod van woonvormen voor ouderen in de eigen omgeving. In de buurt van verpleeghuizen worden aanleunwoningen

gebouwd. De ouderen die daar wonen, kunnen dan snel opschalen in zorgindicatie wanneer dat opeens door ouder worden noodzakelijk is.

Om dit te realiseren wordt er ook

geïnvesteed in zowel meer verpleeghuisplekken, als in beter aanbod van woonvormen voor ouderen in

de eigen omgeving, bij voorkeur in de nabijheid van verpleeghuizen.

BBB wil de zorg leveren die mensen nodig hebben, in plaats van mensen tussen systemen heen en weer te

slepen. Want het is een kwestie van beschaving om te investeren in de zorg voor onze kwetsbare ouderen.

Daarom wil BBB een einde maken aan het indicatiecircuit. Er dient op landelijk niveau een plafond te

komen in de huishoudelijke hulp, andere Wmo-zorg en de

wijkverpleging. En intensieve begeleiding

wordt weer gecontracteerd. Daarmee worden de kosten van de

wijkverpleging en de Wmo verlaagd en

onnodige ziekenhuiskosten voorkomen.

BBB verlaagt de drempel voor verpleeghuiszorg. Daarvoor moet de Wet langdurige zorg (Wlz) worden aangepast. Momenteel is vanaf de indicatie beschut of beschermd wonen met intensieve begeleiding (zorgprofiel 4VV en verder), verzorging en verpleging mogelijk. BBB wil dat ook de zwaardere begeleiding en persoonlijke verzorging (voorheen ZZP3) kan worden geleverd met verpleeghuiszorg. Dus niet alleen thuis. En natuurlijk vallen er ook slimme combinaties te bedenken. Waar een wil is, komt weer een weg. Voor mensen die thuis blijven wonen blijft het VolledigPakketThuis voorhanden.

Noaberschap betekent ook dat je voor de kwetsbare familie en buren zorgt. Tegelijkertijd overstijgt de noodzakelijke aandacht en zorg veel vaker dat wat mensen kunnen dragen vanwege alle andere verplichtingen

die ze in hun leven hebben. BBB vindt dat mensen dit moeten kunnen aangeven zonder een schuldgevoel aangepraat te krijgen. Op die momenten moet er officiële zorg zijn. BBB wil mantelzorgers dus ontlasten, zorgen voor passende vergoedingen en erkenning, en de mogelijkheid bieden voor 'kangoeroewoningen'.

Dit betekent dat in de Omgevingswet opgenomen wordt dat op elk perceel waar voldoende ruimte is een kangoeroewoning mag worden gerealiseerd. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten in professionele zorg, tenzij families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund.

REGIE OP DE ZORG BIJ DE ZORGPROFESSIONAL

We vereenvoudigen het zorgstelsel. Het stelsel omvat vele wetten en regels waardoor het voor burgers onduidelijk is en ze de weg naar zorgverleners niet goed weten te vinden.

Zorgverzekeraars leggen de autonomie weer bij de deskundige en ervaren zorgprofessional. De zorgverlener bepaalt wat passende zorg is en niet de zorgverzekeraar. Passende zorg betekent dat steeds gekeken wordt naar het totale beeld en dat zorg niet de enige bron hoeft te zijn om een gezondheidsvraag of een aandoening aan te pakken. Preventie met de focus op gezondheid sluit aan bij passende zorg voor zover wetenschappelijk effectief bewezen is.

CONCEPT

70 jaar zijn eenzaam. In 2040 zullen er ruim 300.000 mensen met dementie zijn.

BBB wil meer verpleeghuisplekken. Maar ook voor mensen met een lager zorgprofiel moet er een woonaanbod zijn. Te vaak ontstaat er opeens een acute zorgsituatie en liggen mensen op dure ziekenhuisbedden. BBB wil een beter aanbod van woonvormen voor ouderen in de eigen omgeving. In de buurt van verpleeg- BBB wil een beter aanbod van woonvormen voor ouderen in de eigen omgeving. In de buurt van verpleeghuizen worden aanleunwoningen gebouwd. De ouderen die daar wonen, kunnen dan snel opschalen in zorgindicatie wanneer dat opeens door ouder worden noodzakelijk is. Om dit te realiseren wordt er ook

geïnvesteed in zowel meer verpleeghuisplekken, als in beter aanbod van woonvormen voor ouderen in de eigen omgeving, bij voorkeur in de nabijheid van verpleeghuizen. BBB wil de zorg leveren die mensen nodig hebben, in plaats van mensen tussen systemen heen en weer te slepen. Want het is een kwestie van beschaving om te investeren in de zorg voor onze kwetsbare ouderen. Daarom wil BBB een einde maken aan het indicatiecircuit. Er dient op landelijk niveau een plafond te komen in de huishoudelijke hulp, andere Wmo-zorg en de wijkverpleging. En intensieve begeleiding wordt weer gecontracteerd. Daarmee worden de kosten van de wijkverpleging en de Wmo verlaagd en BBB verlaagt de drempel voor verpleeghuiszorg. Daarvoor moet de Wet langdurige zorg (Wlz) worden aangepast. Momenteel is vanaf de indicatie beschut of beschermd wonen met intensieve begeleiding (zorgprofiel 4VV en verder), verzorging en verpleging mogelijk. BBB wil dat ook de zwaardere begeleiding en persoonlijke verzorging (voorheen ZZP3) kan worden geleverd met verpleeghuiszorg. Dus niet alleen thuis. En natuurlijk vallen er ook slimme combinaties te bedenken. Waar een wil is, komt weer een weg. Voor mensen die thuis blijven wonen blijft het VolledigPakketThuis voorhanden.

Noaberschap betekent ook dat je voor de kwetsbare familie en buren zorgt. Tegelijkertijd overstijgt de nood zakelijke aandacht en zorg veel vaker dat wat mensen kunnen dragen vanwege alle andere verplichtingen die ze in hun leven hebben. BBB vindt dat mensen dit moeten kunnen aangeven zonder een schuldgevoel aangepraat te krijgen. Op die momenten moet er officiële zorg zijn. BBB wil mantelzorgers dus ontlasten, zorgen voor passende vergoedingen en erkenning, en de mogelijkheid bieden voor 'kangoerewoningen'.

Dit betekent dat in de Omgevingswet opgenomen wordt dat op elk perceel waar voldoende ruimte is een kangoerewoning mag worden gerealiseerd. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten in professionele zorg, tenzij families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund.

REGIE OP DE ZORG BIJ DE ZORGPROFESSIONAL

We vereenvoudigen het zorgstelsel. Het stelsel omvat vele wetten en regels waardoor het voor burgers onduidelijk is en ze de weg naar zorgverleners niet goed weten te vinden.

Zorgverzekeraars leggen de autonomie weer bij de deskundige en ervaren zorgprofessional. De situatie in de ouderenzorg moet anders. Zo kan het niet langer. Volgens het CBS is in 2050 al 24,7% van de bevolking 65+-er. Nu al is duidelijk dat de ouderenzorg vastloopt. Hoogbejaarde mensen wonen zelfstandig terwijl het in veel situaties eigenlijk niet meer kan.

Meer dan de helft van de mensen boven de 70 jaar zijn eenzaam. In 2040 zullen er ruim 300.000 mensen met dementie zijn.

BBB wil meer verpleeghuisplekken. Maar ook voor mensen met een lager zorgprofiel moet er een woonaanbod zijn. Te vaak ontstaat er opeens een acute zorgsituatie en liggen mensen op dure ziekenhuisbedden. BBB wil een beter aanbod van woonvormen voor ouderen in de eigen omgeving. In de buurt van verpleeghuizen worden aanleunwoningen gebouwd. De ouderen die daar wonen, kunnen dan snel opschalen in zorgindicatie wanneer dat opeens door ouder worden noodzakelijk is. Om dit te realiseren wordt er ook

geïnvesteed in zowel meer verpleeghuisplekken, als in beter aanbod van woonvormen voor ouderen in

de eigen omgeving, bij voorkeur in de nabijheid van verpleeghuizen. BBB wil de zorg leveren die mensen nodig hebben, in plaats van mensen tussen systemen heen en weer te slepen. Want het is een kwestie van beschaving om te investeren in de zorg voor onze kwetsbare ouderen.

Daarom wil BBB een einde maken aan het indicatiecircuit. Er dient op landelijk niveau een plafond te

komen in de huishoudelijke hulp, andere Wmo-zorg en de wijkverpleging. En intensieve begeleiding

wordt weer gecontracteerd. Daarmee worden de kosten van de wijkverpleging en de Wmo verlaagd en

onnodige ziekenhuiskosten voorkomen.

BBB verlaagt de drempel voor verpleeghuiszorg. Daarvoor moet de Wet langdurige zorg (Wlz) worden

aangepast. Momenteel is vanaf de indicatie beschut of beschermd wonen met intensieve begeleiding

(zorgprofiel 4VV en verder), verzorging en verpleging mogelijk. BBB wil dat ook de zwaardere begeleiding

en persoonlijke verzorging (voorheen ZZP3) kan worden geleverd met verpleeghuiszorg. Dus niet alleen

thuis. En natuurlijk vallen er ook slimme combinaties te bedenken. Waar een wil is, komt weer een weg.

Voor mensen die thuis blijven wonen blijft het VolledigPakketThuis voorhanden.

Noaberschap betekent ook dat je voor de kwetsbare familie en buren zorgt. Tegelijkertijd overstijgt de nood

zakelijke aandacht en zorg veel vaker dat wat mensen kunnen dragen vanwege alle andere verplichtingen

die ze in hun leven hebben. BBB vindt dat mensen dit moeten kunnen aangeven zonder een schuldgevoel

aangepraat te krijgen. Op die momenten moet er officiële zorg zijn. BBB wil mantelzorgers dus ontlasten,

zorgen voor passende vergoedingen en erkenning, en de mogelijkheid bieden voor 'kangoerewoningen'.

Dit betekent dat in de Omgevingswet opgenomen wordt dat op elk perceel waar voldoende ruimte is een

kangoerewoning mag worden gerealiseerd. Mantelzorg mag nooit een vervanging zijn voor tekorten in

professionele zorg, tenzij families dat zelf graag willen. Dan worden zij ondersteund.

REGIE OP DE ZORG BIJ DE ZORGPROFESSIONAL

We vereenvoudigen het zorgstelsel. Het stelsel omvat vele wetten en regels waardoor het voor burgers onduidelijk is en ze de weg naar zorgverleners niet goed weten te vinden.

Zorgverzekeraars leggen de autonomie weer bij de deskundige en ervaren zorgprofessional. De zorgverlener bepaalt wat passende zorg is en niet de zorgverzekeraar. Passende zorg betekent dat steeds gekeken wordt naar het totale beeld en dat zorg niet de enige bron hoeft te zijn om een gezondheidsvraag of een aandoening aan te pakken. Preventie met de focus op gezondheid sluit aan bij passende

61

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

Zorgverzekeraars zijn inmiddels geconcentreerde machtsblokken geworden. Daarom wil BBB dat zorgverzekeraars voortaan afspraken maken met collectieven (zoals brancheverenigingen) en niet met individuele zorgverleners. Als de Wet Marktordening moet worden aangepast kiest BBB daarvoor.

Zorgverleners mogen zich organiseren en hoeven niet meer op individuele basis in gesprek. Dit scheelt heel veel tijd en ergernis en zorgt daarnaast voor een meer gelijk onderhandelingsniveau. De Nederlandse Zorgautoriteit stelt voor meer zorgsectoren de maximum (en minimum) tarieven vast op basis van periodiek kostenonderzoek.

Zorgverzekeraars bieden vergelijkbare vergoedingen aan zorgverleners. Het verschil tussen gecontracteerde en ongecontracteerde zorg wordt niet verder vergroot. De vrije artskeuze is essentieel.

Hoewel elk tarief vast en consistent is, kunnen regionale verschillen worden overwogen. De financiering is voor ten minste twee jaar vastgesteld.

Zorgverzekeraars worden gestimuleerd om meer in te zetten op preventie.

Marktwerking beperken we door één basisverzekeringopolis wettelijk verplicht te maken en de verschillen in premies te maximeren. Het aanbod in zorgverzekeringen is erg uitgebreid en onoverzichtelijk. Hierdoor is het goed kunnen vergelijken van de verschillende zorgverzekeringen lastig. BBB wil een vereenvoudiging van het stelsel en daar hoort het terugdringen van het aantal labels en het aantal polissen bij. De verschillen en de marktwerking zijn terug te vinden in de aanvullende polissen.

De huisarts speelt een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten en coördineert patiëntenzorg. Juist bij de huisartsen is er sprake van een stapeling van administratieve lasten. Disproportionele wettelijke verplichtingen zoals de jaar verantwoordingsplicht voor kleinschalige zorgaanbieders worden afgeschaft.

De huisarts krijgt langere consulten van 15 minuten. Dit versterkt de arts-patiëntrelatie, leidt tot minder doorverwijzingen en medicatie, zoals bewezen in meer dan 100 pilots sinds 2015 en bespaart (hogere) kosten verderop in de zorgketen.

Er wordt een onderzoek gestart naar de impact van groeiende

commerciële huisartsenketens op zorgkwaliteit en op de bereikbaarheid van zorg. Hierbij wordt gekeken naar hun waarde binnen het zorgstelsel, maar ook hoe we praktijkhouderschap voor huisartsen aantrekkelijker kunnen maken. De fusietoets door de zorgautoriteit wordt uitgebreid naar de mogelijke gevolgen van de overname voor de kwaliteit van zorg. Het voor onderdelen reeds bestaande verbod op winstuitkering in de zorg wordt, indien nodig uitgebreid.

Wets- en beleidswijzigingen leiden tot vermindering van de lastendruk, de wetten worden daarop getoetst door zorgprofessionals. BBB wil dat het woud van de kwaliteitsvisitaties wordt gesnoeid. Tot op heden heeft het 'ontregel de zorg'-traject beperkt effect gehad. BBB draait daarom nu eens de bewijslast om. Op aangeven van brancheverenigingen worden regels geschrapt tenzij de regelstellende instantie kan bewijzen dat de regel noodzakelijk is. BBB is van mening dat al die protocollen en kwaliteitssystemen de zorg weliswaar in het begin beter hebben gemaakt, maar zo langzamerhand werkt het contraproductief. Zorgverleners houden zich aan de regels omdat het moet en niet altijd omdat het voor de patiënt/cliënt ook beter is. Wel heeft het geleid tot grote werkgelegenheid voor anderen die al die regels controleren die elders harder nodig zijn IN de zorg. Het niet volgen van een protocol is op zichzelf niet klachtwaardig. Goede zorg wordt de toetssteen. BBB wil een overheadnorm. Zorgorganisaties maken een plan om het aantal managementlagen blijvend te verminderen. Wij willen dat er zoveel mogelijk verantwoordelijkheden en bevoegdheden op de werkvloer komen te liggen, waardoor het mogelijk wordt om het aantal managementlagen te verminderen.

De zorgprofessional is leidend, richtlijnen en protocollen zijn ondersteunend maar passende zorg staat centraal.

CONCEPT

heel veel tijd en ergernis en zorgt daarnaast voor een meer gelijk onderhandelingsniveau. De Nederlandse Zorgautoriteit stelt voor meer zorgsectoren de maximum (en minimum) tarieven vast op basis

Zorgverzekeraars bieden vergelijkbare vergoedingen aan zorgverleners. Het verschil tussen gecontracteerde en ongecontracteerde zorg wordt niet verder vergroot. De vrije artsenkeuze is essentieel.

Hoewel elk tarief vast en consistent is, kunnen regionale verschillen worden overwogen. De financiering

Zorgverzekeraars worden gestimuleerd om meer in te zetten op preventie.

Marktwerking beperken we door één basisverzekeringsspolis wettelijk verplicht te maken en de verschillen

in premies te maximeren. Het aanbod in zorgverzekeringen is erg uitgebreid en onoverzichtelijk. Hierdoor

is het goed kunnen vergelijken van de verschillende zorgverzekeringen lastig. BBB wil een vereenvoudi- van het stelsel en daar hoort het terugdringen van het aantal labels en het aantal polissen bij. De verschillen en de marktwerking zijn terug te vinden in de aanvullende polissen.

De huisarts speelt een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten en coördineert patiëntenzorg. Juist bij de huisartsen is er sprake van een stapeling van administratieve lasten. Disproportionele wettelijke verplichtingen zoals de jaar verantwoordingsplicht voor kleinschalige zorgaanbieders worden afgeschaft.

De huisarts krijgt langere consulten van 15 minuten. Dit versterkt de arts-patiëntrelatie, leidt tot minder doorverwijzingen en medicatie, zoals bewezen in meer dan 100 pilots sinds 2015 en bespaart (hogere)

Er wordt een onderzoek gestart naar de impact van groeiende commerciële huisartsenketens op zorgkwaliteit en op de bereikbaarheid van zorg. Hierbij wordt gekeken naar hun waarde binnen het zorgstelsel, maar ook hoe we praktijkhouderschap voor huisartsen aantrekkelijker kunnen maken. De fusietoets door de zorgautoriteit wordt uitgebreid naar de mogelijke gevolgen van de overname voor de kwaliteit van zorg. Het voor onderdelen reeds bestaande verbod op winstuitkering in de zorg wordt, indien nodig uitgebreid.

Wets- en beleidswijzigingen leiden tot vermindering van de lastendruk, de wetten worden daarop getoetst door zorgprofessionals. BBB wil dat het woud van de kwaliteitsvisitaties wordt gesnoeid. Tot op heden heeft het 'ontregel de zorg'-traject beperkt effect gehad. BBB draait daarom nu eens de bewijslast om. Op aangeven van brancheverenigingen worden regels geschrapt tenzij de regelstellende instantie kan bewijzen dat de regel noodzakelijk is. BBB is van mening dat al die protocollen en kwaliteitssystemen de zorg weliswaar in het begin beter hebben gemaakt, maar zo langzamerhand werkt het

contraproductief. Zorgverleners houden zich aan de regels omdat het moet en niet altijd omdat het voor de patiënt/cliënt ook beter is. Wel heeft het geleid tot grote werkgelegenheid voor anderen die al die regels controleren die elders harder nodig zijn IN de zorg. Het niet volgen van een protocol is op zichzelf niet klachtwaardig. Goede zorg wordt de toetssteen. BBB wil een overheadnorm. Zorgorganisaties maken een plan om het aantal managementlagen blijvend te verminderen. Wij willen dat er zoveel mogelijk verantwoordelijkheden en bevoegdheden op de werk

Zorgverzekeraars zijn inmiddels geconcentreerde machtsblokken geworden. Daarom wil BBB dat zorgverzekeraars voortaan afspraken maken met collectieven (zoals brancheverenigingen) en niet met individuele zorgverleners. Als de Wet Marktordening moet worden

aangepast kiest BBB daarvoor.

Zorgverleners mogen zich organiseren en hoeven niet meer op individuele basis in gesprek. Dit scheelt heel veel tijd en ergernis en zorgt daarnaast voor een meer gelijk onderhandelingsniveau. De Nederlandse Zorgautoriteit stelt voor meer zorgsectoren de maximum (en minimum) tarieven vast op basis Zorgverzekeraars bieden vergelijkbare vergoedingen aan zorgverleners. Het verschil tussen gecontracteerde en ongecontracteerde zorg wordt niet verder vergroot. De vrije artskeuze is essentieel.

Hoewel elk tarief vast en consistent is, kunnen regionale verschillen worden overwogen. De financiering is voor ten minste twee jaar vastgesteld.

Zorgverzekeraars worden gestimuleerd om meer in te zetten op preventie.

Marktwerking beperken we door één basisverzekeringpolis wettelijk verplicht te maken en de verschillen in premies te maximeren. Het aanbod in zorgverzekeringen is erg uitgebreid en onoverzichtelijk. Hierdoor is het goed kunnen vergelijken van de verschillende zorgverzekeringen lastig. BBB wil een vereenvoudigd van het stelsel en daar hoort het terugdringen van het aantal labels en het aantal polissen bij. De verschillen en de marktwerking zijn terug te vinden in de aanvullende polissen.

De huisarts speelt een cruciale rol in het beheersen van zorgkosten en coördineert patiëntenzorg. Juist bij de huisartsen is er sprake van een stapeling van administratieve lasten. Disproportionele wettelijke verplichtingen zoals de jaar verantwoordingsplicht voor kleinschalige zorgaanbieders worden afgeschaft.

De huisarts krijgt langere consulten van 15 minuten. Dit versterkt de arts-patiëntrelatie, leidt tot minder doorverwijzingen en medicatie, zoals bewezen in meer dan 100 pilots sinds 2015 en bespaart (hogere) kosten verderop in de zorgketen.

Er wordt een onderzoek gestart naar de impact van groeiende commerciële huisartsenketens op zorgkwaliteit en op de bereikbaarheid van zorg. Hierbij wordt gekeken naar hun waarde binnen het zorgstelsel, maar ook hoe we praktijkhouderschap voor huisartsen aantrekkelijker kunnen maken. De fusietoets door de zorgautoriteit wordt uitgebreid naar de mogelijke gevolgen van de overname voor de kwaliteit van zorg. Het voor onderdelen reeds bestaande verbod op winstuitkering in de zorg wordt, indien nodig uitgebreid.

Wets- en beleidswijzigingen leiden tot vermindering van de lastendruk, de wetten worden daarop getoetst door zorgprofessionals. BBB wil dat het woud van de kwaliteitsvisitaties wordt gesnoeid. Tot op heden heeft het 'ontregel de zorg'-traject beperkt effect gehad. BBB draait daarom nu eens de bewijslast om. Op aangeven van brancheverenigingen worden regels

geschrapt tenzij de regelstellende instantie kan bewijzen dat de regel noodzakelijk is. BBB is van mening dat al die protocollen en kwaliteitssystemen de zorg weliswaar in het begin beter hebben gemaakt, maar zo langzamerhand werkt het contraproductief. Zorgverleners houden zich aan de regels omdat het moet en niet altijd omdat het voor de patiënt/cliënt ook beter is. Wel heeft het geleid tot grote werkgelegenheid voor anderen die al die regels controleren die elders harder nodig zijn IN de zorg. Het niet volgen van een protocol is op zichzelf niet klachtwaardig. Goede zorg wordt de toetssteen. BBB wil een overheadnorm. Zorgorganisaties maken een plan om het aantal managementlagen blijvend te verminderen. Wij willen dat er zoveel mogelijk verantwoordelijkheden en bevoegdheden op de werk vloer komen te liggen, waardoor het mogelijk wordt om het aantal managementlagen te verminderen. De zorgprofessional is leidend, richtlijnen en protocollen zijn ondersteunend maar passende zorg staat centraal.

62

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Als een zorgprofessional vaststelt dat een patiënt een blijvende lichamelijke of verstandelijke beperking heeft, vervalt de jaarlijkse indicatiestelling voor de Wmo en de wijkverpleging.

Er wordt in samenwerking met de sector een strategisch plan opgesteld om te komen tot minder afhankelijkheid van het buitenland voor essentiële geneesmiddelen. Steeds meer geneesmiddelen zijn voor langere tijd niet leverbaar. Bijvoorbeeld geneesmiddelen tegen epilepsie maar ook tegen hart-en vaatziekten. Nederland is in grote mate afhankelijk van verre landen voor de import van deze middelen. BBB wil daar graag meer grip op krijgen.

Er wordt ingezet op hergebruik van ongebruikte en ongeopende geneesmiddelen die nog houdbaar zijn. Ongeopende en ongebruikte geneesmiddelen worden nu regelmatig weggegooid, terwijl ze nog houdbaar zijn en prima door een andere patiënt gebruikt kunnen worden. We zoeken naar een systeem waarin dit hergebruik mogelijk wordt.

Bij de implementatie van het elektronisch patiëntendossier is er aandacht voor privacy en gegevensbeveiliging. Wij zijn voorstander van een veilig en gecentraliseerd elektronisch patiëntendossier waar het eigendom, dragerschap en beheer in handen is van de patiënt. Dit zorgt voor betere coördinatie van zorg tussen verschillende zorgverleners en voorkomt dat patiëntgegevens versnipperd raken.

Uiteraard mits de privacy en gegevensbeveiliging worden gewaarborgd.

BBB pleit voor terugkeer van mondzorg en meer fysiotherapie in het basispakket. Door hoge kosten vermijden velen de tandarts, wat leidt tot gezondheidsissues en

maatschappelijke problemen. Fysiotherapie kan dure ziekenhuisbehandelingen voorkomen en 30% van de huisartsbezoeken verminderen.

Het eigen risico ontmoedigt de keuze voor de inzet van fysiotherapie en deze zorgmijding leidt tot hogere zorgkosten in de toekomst.

Het eigen risico wordt sterk verlaagd en indien mogelijk de komende jaren afgeschaft. Het idee is dat eigen betalingen ervoor zorgen dat onnodig zorggebruik wordt tegengegaan. Maar in de praktijk is het eigen risico een straf op (chronisch) ziek zijn. Eigen betalingen remmen vaak zorggebruik bij mensen die dit het hardst nodig hebben. Dit heeft later vaak juist hoge zorgkosten als gevolg.

Het basispakket moet 'zinnige zorg' bevatten. Zorg waarvan wetenschappelijk onderzocht is dat deze niet werkt voor een bepaalde aandoening of ziekte, moet voor die aandoening of ziekte zo snel mogelijk uit het zorgpakket. Het pakket dient snel getoetst te worden aan wetenschap en praktijk.

De verdeling van zorgkosten voor burgers moet eerlijker; middeninkomens dragen procentueel het meest bij. BBB wil hier verandering in brengen. Het medicijntekort wordt teruggedrongen door het voorkeursbeleid, waarbij we afhankelijk zijn geworden van een enkele aanbieder met zeer lage prijzen voor generieke geneesmiddelen, (tijdelijk) los te laten. De prijsstelling van deze medicijnen, met name de essentiële, wordt opnieuw bekeken. Tevens moet de openbaar apotheker in staat zijn om als specialist naar de beste alternatieven te zoeken in het geval van tekorten.

We versnellen de toegang tot innovatieve geneesmiddelen, essentieel voor patiënten zonder andere opties. We volgen hierin het voorbeeld van landen als Frankrijk en Denemarken met kortere wachttijden.

Opleidingsplaatsen moeten meer aansluiten op maatschappelijke behoeften. Er is nu een tekort aan huisartsen, terwijl sommige medisch specialisten geen passende baan vinden.

Er komt een BBL-traject (leer/werktraject) voor buitenlandse zorgprofessionals om de Nederlandse taal te leren, zodat zij sneller op een effectieve manier aan het werk kunnen. CONCEPT

zijn voor langere tijd niet leverbaar. Bijvoorbeeld geneesmiddelen tegen epilepsie maar ook tegen hart-en vaatziekten. Nederland is in grote mate afhankelijk van verre landen voor de import van deze

Er wordt ingezet op hergebruik van ongebruikte en ongeopende geneesmiddelen die nog houdbaar zijn. Ongeopende en ongebruikte geneesmiddelen worden nu regelmatig weggegooid, terwijl ze nog houdbaar zijn en prima door een andere patiënt gebruikt kunnen worden. We zoeken naar een systeem

Bij de implementatie van het elektronisch patiëntendossier is er aandacht voor privacy en gegevensbeveiliging. Wij zijn voorstander van een veilig en gecentraliseerd elektronisch patiëntendossier waar het eigendom, dragerschap en beheer in handen is van de patiënt. Dit zorgt voor betere coördinatie van zorg tussen verschillende zorgverleners en voorkomt dat patiëntgegevens versnipperd raken.

Uiteraard mits de privacy en gegevensbeveiliging worden gewaarborgd.

BBB pleit voor terugkeer van mondzorg en meer fysiotherapie in het basispakket. Door hoge kosten vermijden velen de tandarts, wat leidt tot gezondheidsissues en maatschappelijke problemen. Fysiotherapie kan dure ziekenhuisbehandelingen voorkomen en 30% van de huisartsbezoeken verminderen.

Het eigen risico ontmoedigt de keuze voor de inzet van fysiotherapie en deze zorgmijding leidt tot

Het eigen risico wordt sterk verlaagd en indien mogelijk de komende jaren afgeschaft. Het idee is dat

eigen betalingen ervoor zorgen dat onnodig zorggebruik wordt tegengegaan. Maar in de praktijk is het eigen risico een straf op (chronisch) ziek zijn. Eigen betalingen remmen vaak zorggebruik bij mensen die dit het hardst nodig hebben. Dit heeft later vaak juist hoge zorgkosten als gevolg.

Het basispakket moet 'zinnige zorg' bevatten. Zorg waarvan wetenschappelijk onderzocht is dat deze niet werkt voor een bepaalde aandoening of ziekte, moet voor die aandoening of ziekte zo snel mogelijk uit het zorgpakket. Het pakket dient snel getoetst te worden aan wetenschap en praktijk.

De verdeling van zorgkosten voor burgers moet eerlijker; middeninkomens dragen procentueel het meest bij. BBB wil hier verandering in brengen. Het medicijntekort wordt teruggedrongen door het voorkeursbeleid, waarbij we afhankelijk zijn geworden van een enkele aanbieder met zeer lage prijzen voor generieke geneesmiddelen, (tijdelijk) los te laten. De prijsstelling van deze medicijnen, met name de essentiële, wordt opnieuw bekeken. Tevens moet de openbaar apotheker in staat zijn om als specialist naar de beste alternatieven te zoeken in het geval van tekorten.

We versnellen de toegang tot innovatieve geneesmiddelen, essentieel voor patiënten zonder andere opties. We volgen hierin het voorbeeld van landen als Frankrijk en Denemarken met kortere wachttijden.

Opleidingsplaatsen moeten meer aansluiten op maatschappelijke behoeften. Er is nu een tekort aan huisartsen, terwijl sommige medisch specialisten geen passende baan vinden.

Er komt een BBL-traject (leer/werktraject) voor buitenlandse zorgprofessionals om de Nederlandse taal te leren, zodat zij sneller op een effectieve manier aan het werk kunnen.

Als een zorgprofessional vaststelt dat een patiënt een blijvende lichamelijke of verstandelijke beperking heeft, vervalt de jaarlijkse indicatiestelling voor de Wmo en de wijkverpleging.

Er wordt in samenwerking met de sector een strategisch plan opgesteld om te komen tot minder afhankelijkheid van het buitenland voor essentiële geneesmiddelen. Steeds meer geneesmiddelen zijn voor langere tijd niet leverbaar. Bijvoorbeeld geneesmiddelen tegen epilepsie maar ook tegen hart- en vaatziekten. Nederland is in grote mate afhankelijk van verre landen voor de import van deze middelen. BBB wil daar graag meer grip op krijgen.

Er wordt ingezet op hergebruik van ongebruikte en ongeopende geneesmiddelen die nog houdbaar zijn. Ongeopende en ongebruikte geneesmiddelen worden nu regelmatig weggegooid, terwijl ze nog houdbaar zijn en prima door een andere patiënt gebruikt kunnen worden. We zoeken naar een systeem

Bij de implementatie van het elektronisch patiëntendossier is er aandacht voor privacy en gegevensbeveiliging. Wij zijn voorstander van een veilig en gecentraliseerd elektronisch patiëntendossier waar het eigendom, dragerschap en beheer in handen is van de patiënt. Dit zorgt voor betere coördinatie van zorg tussen verschillende zorgverleners en voorkomt dat patiëntgegevens versnipperd raken.

Uiteraard mits de privacy en gegevensbeveiliging worden gewaarborgd. BBB pleit voor terugkeer van mondzorg en meer fysiotherapie in het basispakket. Door hoge kosten vermijden velen de tandarts, wat leidt tot gezondheidsissues en maatschappelijke problemen. Fysiotherapie kan dure ziekenhuisbehandelingen voorkomen en 30% van de huisartsbezoeken verminderen.

Het eigen risico ontmoedigt de keuze voor de inzet van fysiotherapie en deze zorgmijding leidt tot hogere zorgkosten in de toekomst.

Het eigen risico wordt sterk verlaagd en indien mogelijk de komende jaren afgeschaft. Het idee is dat eigen betalingen ervoor zorgen dat onnodig zorggebruik wordt tegengegaan. Maar in de praktijk is het eigen risico een straf op (chronisch) ziek zijn. Eigen betalingen remmen vaak zorggebruik bij mensen die dit het hardst nodig hebben. Dit heeft later vaak juist hoge zorgkosten als gevolg.

Het basispakket moet 'zinnige zorg' bevatten. Zorg waarvan wetenschappelijk onderzocht is dat deze niet werkt voor een bepaalde aandoening of ziekte, moet voor die aandoening of ziekte zo snel mogelijk uit het zorgpakket. Het pakket dient snel getoetst te worden aan wetenschap en praktijk.

De verdeling van zorgkosten voor burgers moet eerlijker; middeninkomens dragen procentueel het meest bij. BBB wil hier verandering in brengen. Het medicijntekort wordt teruggedrongen door het voorkeursbeleid,

waarbij we afhankelijk zijn geworden van een enkele aanbieder met zeer lage prijzen voor generieke geneesmiddelen, (tijdelijk) los te laten. De prijsstelling van deze medicijnen, met name de essentiële, wordt opnieuw bekeken. Tevens moet de openbaar apotheker in staat zijn om als specialist naar de beste alternatieven te zoeken in het

We versnellen de toegang tot innovatieve geneesmiddelen, essentieel voor patiënten zonder andere opties. We volgen hierin het voorbeeld van landen als Frankrijk en Denemarken met kortere wachttijden.

Opleidingsplaatsen moeten meer aansluiten op maatschappelijke behoeften. Er is nu een tekort aan huisartsen, terwijl sommige medisch specialisten geen passende baan vinden.

Er komt een BBL-traject (leer/werktraject) voor buitenlandse zorgprofessionals om de Nederlandse taal te leren, zodat zij sneller op een effectieve manier aan het werk kunnen.

63

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027 VERSIE: 16.12.2022

WERKEN IN DE ZORG WORDT WEER AANTREKKELIJK

Zorgpersoneel verdient marktconforme salarissen. BBB wil de administratieve lasten in de zorg sterk verminderen, zodat zorgverleners zich volop kunnen richten op mensgerichte zorg zonder overbodige verantwoordingseisen vanuit zorgverzekeraars, zorgkantoren en overheidsorganen.

Zorgpersoneel in loondienst moet meer zeggenschap, regie en voorrang krijgen over roosters en werktijden. De vlucht naar ZZP-schap onder zorgpersoneel moet worden voorkomen.

We gaan op zoek naar nieuwe manieren van wonen waar jongeren en ouderen samen kunnen leven.

De jongere zorgprofessionals betalen minder voor hun woning en in ruil daarvoor helpen ze de ouderen met bepaalde taken en zorg.

GEZONDE LEEFSTIJL EN SPORT VOOR IEDEREEN

Gezonde keuzes worden gestimuleerd door per direct groente en fruit onder het 0 % BTW-tarief te brengen.

We ondersteunen scholen om gezond voedsel, d.w.z. lokaal, van dichtbij en direct van het land, aan te bieden aan hun leerlingen.

BBB vindt het belangrijk dat elke patiënt in een zorginstelling gevarieerd (eigen keuze) en gezond (voldoende dierlijke en plantaardige eiwitten) eten aangeboden krijgt.

We stimuleren gemeenten om sportprogramma's op te zetten waarmee het mogelijk wordt om zo veel mogelijk kinderen aan het sporten te krijgen. Hierbij ondersteunen we organisaties als het Jeugdfonds Sport en Cultuur en stimuleren we gemeenten om met dit soort organisaties samen te werken.

In het basisonderwijs komt structureel geld voor meer bewegingsonderwijs, het liefst elke dag.

Schoolzwemmen wordt waar mogelijk weer geïntroduceerd.

We zoeken samen met gemeenten naar nieuwe en andere vormen voor de financiering van sportverenigingen. Sportverenigingen zijn belangrijk voor toegang tot sport, sociale cohesie en gezondheid van mensen. Ze hebben momenteel echter financiële uitdagingen en moeilijkheden met het vinden van vrijwilligers. BBB wil samen met gemeenten structurele oplossingen vinden om deze verenigingen (financieel) te ondersteunen

TopSPORTERS hebben een belangrijke voorbeeldfunctie voor kinderen en we zetten hen daarvoor nog meer dan nu in. Zij kunnen een belangrijke rol vervullen als influencer, onder andere via social media.

TopSPORT is een visitekaartje voor Nederland en sportevenementen dragen bij aan sociale cohesie. We zetten ons in voor behoud en versterking van de sport in zijn algemeenheid. Bij de ontwikkeling van (top)sport campussen streven we naar een evenredige spreiding over Nederland.

We verbinden de wereld van zorg en sport: door samenwerking tussen medisch specialisten, huisartsen, fysiotherapeuten en beweegprofessionals, zoals bijvoorbeeld in het beweeghuis in Limburg, of de beweegmakelaars in Deventer. Deze vorm van zorg en sport, mits bewezen effectief, wordt vanuit de Zorgverzekeringswet vergoed.

CONCEPT
Zorgpersoneel in loondienst moet meer zeggenschap, regie en voorrang krijgen over roosters en werktijden. De vlucht naar ZZP-schap onder zorgpersoneel moet worden voorkomen.

We gaan op zoek naar nieuwe manieren van wonen waar jongeren en ouderen samen kunnen leven.

De jongere zorgprofessionals betalen minder voor hun woning en in ruil daarvoor helpen ze de ouderen

GEZONDE LEEFSTIJL EN SPORT VOOR IEDEREEN

Gezonde keuzes worden gestimuleerd door per direct groente en fruit onder het 0 % BTW-tarief te

We ondersteunen scholen om gezond voedsel, d.w.z. lokaal, van dichtbij en direct van het land, aan

BBB vindt het belangrijk dat elke patiënt in een zorginstelling gevarieerd (eigen keuze) en gezond (voldoende dierlijke en plantaardige eiwitten) eten aangeboden krijgt.

We stimuleren gemeenten om sportprogramma's op te zetten waarmee het mogelijk wordt om zo veel mogelijk kinderen aan het sporten te krijgen. Hierbij ondersteunen we organisaties als het Jeugdfonds Sport en Cultuur en stimuleren we gemeenten om met dit soort organisaties samen te werken.

In het basisonderwijs komt structureel geld voor meer bewegingsonderwijs, het liefst elke dag.

Schoolzwemmen wordt waar mogelijk weer geïntroduceerd.

We zoeken samen met gemeenten naar nieuwe en andere vormen voor de financiering van sportverenigingen. Sportverenigingen zijn belangrijk voor toegang tot sport, sociale cohesie en gezondheid van mensen. Ze hebben momenteel echter financiële uitdagingen en moeilijkheden met het vinden van vrijwilligers. BBB wil samen met gemeenten structurele oplossingen vinden om deze verenigingen

Topsporters hebben een belangrijke voorbeeldfunctie voor kinderen en we zetten hen daarvoor nog meer dan nu in. Zij kunnen een belangrijke rol vervullen als influencer, onder andere via social media.

Topsport is een visitekaartje voor Nederland en sportevenementen dragen bij aan sociale cohesie. We zetten ons in voor behoud en versterking van de sport in zijn algemeenheid. Bij de ontwikkeling van (top)sport campussen streven we naar een evenredige spreiding over Nederland.

We verbinden de wereld van zorg en sport: door samenwerking tussen medisch specialisten, huisartsen, fysiotherapeuten en beweegprofessionals, zoals bijvoorbeeld in het beweeghuis in Limburg, of de beweegmakelaars in Deventer. Deze vorm van zorg en sport, mits bewezen effectief, wordt vanuit de Zorgverzekeringswet vergoed.

WERKEN IN DE ZORG WORDT WEER AANTREKKELIJK

BBB wil de administratieve lasten in de zorg sterk verminderen, zodat zorgverleners zich volop kunnen richten op mensgerichte zorg zonder overbodige verantwoordingseisen vanuit zorgverzekeraars,

Zorgpersoneel in loondienst moet meer zeggenschap, regie en voorrang krijgen over roosters en werktijden. De vlucht naar ZZP-schap onder zorgpersoneel moet worden voorkomen.

We gaan op zoek naar nieuwe manieren van wonen waar jongeren en ouderen samen kunnen leven.

De jongere zorgprofessionals betalen minder voor hun woning en in ruil daarvoor helpen ze de ouderen

GEZONDE LEEFSTIJL EN SPORT VOOR IEDEREEN

Gezonde keuzes worden gestimuleerd door per direct groente en fruit onder het 0 % BTW-tarief te

We ondersteunen scholen om gezond voedsel, d.w.z. lokaal, van dichtbij en direct van het land, aan

BBB vindt het belangrijk dat elke patiënt in een zorginstelling gevarieerd (eigen keuze) en gezond (voldoende dierlijke en plantaardige eiwitten) eten aangeboden krijgt.

We stimuleren gemeenten om sportprogramma's op te zetten waarmee het mogelijk wordt om zo veel mogelijk kinderen aan het sporten te krijgen. Hierbij ondersteunen we organisaties als het Jeugdfonds Sport en Cultuur en stimuleren we gemeenten om met dit soort organisaties samen te werken.

In het basisonderwijs komt structureel geld voor meer bewegingsonderwijs, het liefst elke dag.

Schoolzwemmen wordt waar mogelijk weer geïntroduceerd.

We zoeken samen met gemeenten naar nieuwe en andere vormen voor de financiering van sportverenigingen. Sportverenigingen zijn belangrijk voor toegang tot sport, sociale cohesie en gezondheid van mensen. Ze hebben momenteel echter financiële uitdagingen en moeilijkheden met het vinden van vrijwilligers. BBB wil samen met gemeenten structurele oplossingen vinden om deze verenigingen (financieel) te ondersteunen

Topsporters hebben een belangrijke voorbeeldfunctie voor kinderen en we zetten hen daarvoor nog meer dan nu in. Zij kunnen een belangrijke rol vervullen als influencer, onder andere via social media.

Topsport is een visitekaartje voor Nederland en sportevenementen dragen bij aan sociale cohesie. We zetten ons in voor behoud en versterking van de sport in zijn algemeenheid. Bij de ontwikkeling van (top)sport campussen streven we naar een evenredige spreiding over Nederland.

We verbinden de wereld van zorg en sport: door samenwerking tussen medisch specialisten, huisartsen, fysiotherapeuten en beweegprofessionals, zoals bijvoorbeeld in het beweeghuis in Limburg, of de beweegmakelaars in Deventer. Deze vorm van zorg en sport, mits bewezen effectief, wordt vanuit de Zorgverzekeringswet vergoed.

64

VISIE EN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

WELZIJN

BBB wil dat iedereen kan participeren en communiceren. Daarom moeten hulpmiddelen zoals spraakcomputers en tolken vergoed worden voor degenen die communicatiebeperkingen hebben.

BBB benadrukt het belang van erkenning voor alle soorten hulphonden, niet alleen blindengeleidehonden. Onbekendheid over hulphonden voor zaken als PTSS en autisme kan ervoor zorgen dat de eigenaren in vervelende (conflict)situaties terechtkomen. BBB streeft naar bredere voorlichting, zodat burgers, ondernemers en politieagenten deze honden accepteren, in lijn met de wettelijke plicht.

Iedereen moet meekunnen in het openbaar vervoer. Steeds vaker blijkt het heel moeilijk voor mensen met een handicap om te reizen met het openbaar vervoer. Dit geldt met name voor mensen in een rolstoel. Het inplannen van een reis is lastig, soms is een lift op een station kapot of vervoer komt niet opdagen. Er moet een plan komen om dit te verbeteren. De prestatiedruk, de nadruk op hoge opleidingsniveaus, schoonheidsidealen en de invloed van sociale media leggen zware druk op jongeren. Als samenleving moeten we erkennen dat elk kind anders is en mag afwijken van de norm, zonder meteen het stempel afwijkend te krijgen. Daarom pleit BBB voor een brede maatschappelijke discussie over dit onderwerp, waarbij we ons afvragen hoe we ervoor

kunnen zorgen dat iedereen gewoon zichzelf mag zijn, zo